

Janáčkova konzervatoř a Gymnázium v Ostravě

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

Čtyřleté studium

Školní vzdělávací program byl sestaven dle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia.

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

(ČÍSLO 2, ROK 2010)

ČTYŘLETÉ STUDIUM

(zpracováno podle RVP GV)

**MOTTO: ŽIJ TAK, ABYS AŽ BUDEŠ SÁM, BYL
V DOBRÉ SPOLEČNOSTI.**

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Vzdělávací program: čtyřletý

Studijní forma vzdělávání: denní forma vzdělávání

Předkladatel

Název školy: Janáčkova konzervatoř a Gymnázium v Ostravě, příspěvková organizace

Adresa: Českobratrská 40, 702 00, Ostrava – Moravská Ostrava

IČO: 00602078

Rezortní identifikátor školy: 600017524

IZO: 000602078

Ředitelka školy: Mgr. Soňa Javůrková

e-mail: info@jko.cz

Koordinátor pro tvorbu ŠVP: Mgr. Veronika Frýdlová

e-mail: info@jko.cz

Telefon: 596 112 007

web: www.jko.cz

Zřizovatel

Název: Moravskoslezský kraj

Adresa: 28. října 117, 702 18 Ostrava

Kontakty: Odbor školství Krajského úřadu Moravskoslezského kraje

telefon: 595 622 222

fax: 595 622 126

e-mail: posta@kr-moravskoslezsky.cz

web: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz>

Platnost dokumentu od 1. září 2010

Razítko školy

Mgr. Soňa Javůrková

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Historie školy

Naše škola byla založena v roce 1953 a od roku 1996 nese jméno slavného skladatele Leoše Janáčka. Do dnešního moderního areálu budov na ulici Českobratrské v Moravské Ostravě se konzervatoř přestěhovala v roce 1996. Nová budova je tvořena historickou školní budovou a novou přístavbou, které jsou sjednoceny užitím režného cihlového zdiva v kombinaci s omítanými plochami. Budova celkově navazuje na nedaleký Polský dům a obecně na výraz řady ostravských staveb z přelomu století. Architektonická koncepce byla dotažena i v interiérech, které působí harmonicky a elegantně zároveň.

Janáčkova konzervatoř a Gymnázium v Ostravě je zvláštní druh školy, ve které se rozvíjejí znalosti, dovednosti a další schopnosti žáka získané v základním a v základním uměleckém vzdělání. Poskytuje všeobecné a vyšší odborné vzdělávání v konzervatoři a připravuje žáky pro výkon náročných uměleckých a umělecko-pedagogických činností v oborech Hudba (82-44-M/001, 82-44-N/001), Tanec (82-46-M/001, 82-46-N/001), Zpěv (82-45-M/001, 82-45-N/001), Hudebně dramatické umění (82- 47-M/001, 82-47-N/001) a od září 2007 Gymnázium se zaměřením na esteticko výchovné předměty (79-41-K/407) v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do rejstříku škol a školských zařízení.

V září 2007 byla zahájena výuka v prvním ročníku oboru gymnázium, jehož specifická spočívá ve skloubení rozšířeného všeobecného vzdělání a hudebního zaměření. Studium je určeno pro děti, které ještě „nemají jasno“ ve výběru svého profesního oboru. Od školního roku 2009/2010 se tento obor vzdělání řídí Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia (79-41-K/41). Toto čtyřleté gymnázium s hudebním oborem je určeno žákům, kteří získali stupeň základního vzdělání a mají přirozený vztah k umění a humanitním předmětům. Výuka všeobecně vzdělávacích předmětů je zachována v rozsahu srovnatelném s rozsahem výuky na ostatních gymnáziích. V odborných předmětech si žáci volí jednu specializaci, v níž se chtějí vzdělávat, z této nabídky: zpěv, muzikálový zpěv, skladba, dirigování, hra na hudební nástroj dle svého výběru, tanec. Úspěšným ukončením vzdělávacího programu oboru gymnázia se dosahuje středního vzdělání s maturitní zkouškou.

Ve svých vzdělávacích činnostech a uměleckých projektech škola těží především z možností uměleckého propojení všech oborů. Při spolupráci jednotlivých oddělení tak mají studenti možnost se lépe vzájemně poznat a nahlédnout do specifik ostatních oborů. Bezesporu však Janáčkova konzervatoř a Gymnázium v Ostravě plní vedle své funkce vzdělávací i funkci kulturně-uměleckou jako svébytná instituce, která nabízí hodnotné profesionálně připravené koncerty a představení, které obohacují kulturní nabídku Ostravy.

Vybavení školy

Škola je umístěna v centru města s dobrou dostupností městskou hromadnou dopravou. Budova školy je prostorná a vytváří prostředí na vysoké estetické úrovni. Všechny vzdělávací obory mají své specializované učebny: učebny pro individuální výuku hry na nástroj vybavené hudebními nástroji, specializovanou učebnu pro výuku skladby a dirigování s příslušným počítačovým hardwarem a softwarem s audio vybavením, čtyři baletní sály s potřebným zázemím (šatny a sprchy) pro taneční oddělení, několik specializovaných učeben pro hudebně dramatický obor, tři menší koncertní sály a jeden velký víceúčelový sál s varhanami, vybavený audiovizuální a osvětlovací technikou pro pořádání hudebních, tanečních, operních i divadelních představení. Škola má také k dispozici nahrávací studio, kde vznikají profesionální audio nahrávky. Má také rozsáhlou knihovnu, vybavenou přístupem k internetu, s bohatým notovým i knižním fondem, s diskotékou gramodesek, nosičů CD i DVD, která se stále průběžně doplňuje. Škola má také dobře fungující webové stránky, včetně neveřejných stránek, které slouží pro informovanost žáků i pracovníků školy. Pro výuku všeobecně vzdělávacích a umělecko-teoretických předmětů je škola vybavena kolektivními učebnami, učebnou pro výuku informatiky a výpočetní techniky, tělocvičnou, učebnami pro výuku umělecko-teoretických předmětů, které jsou zařízeny audio a audiovizuální technikou i výpočetní technikou komplexně propojenou do školní sítě.

Žáci i pedagogové mají přístup k internetu v knihovně, ve sborovně a v některých kabinetech nebo učebnách. K dispozici je kopírka s kartovým systémem. Žákům je podle možností rozvrhu hodin a organizačních podmínek umožněn přístup do odborných učeben za účelem cvičení hry na hudební nástroj. Pro dodržování pitného režimu pracovníků školy i žáků slouží školní bufet a nápojové automaty. Stravování je zajištěno v nedaleké školní jídelně na Matiční ulici, ubytování zajišťují domovy mládeže. Celá budova je vybavena moderním nábytkem a pomůckami. Průběžně dochází k úpravám, které sledují postupnou obnovu a doplňování stávajícího zařízení.

Charakteristika pedagogického sboru

Složení pedagogického sboru je věnována velká péče. Pedagogický sbor tvoří přibližně 200 pedagogů. Učitelský sbor je plně kvalifikovaný, jeho předností je vyvážený poměr mužů a žen a věková pestrost. Škola nabízí podle možností daného školního roku výuku anglického, německého, francouzského a italského jazyka. Výchovným a studijním problémům se věnuje výchovná poradkyně. Na škole působí i dva metodici prevence a koordinátor ICT.

Charakteristika žáků

Celková kapacita školy ve všech oborech vzdělávání činí 590 žáků. Obor vzdělání gymnázium má v každém ročníku jednu třídu. Celková kapacita oboru gymnázium nesmí přesáhnout 90 žáků. Žáci pocházejí nejen z Ostravy a okolí, ale z celého severomoravského regionu. Žáci řeší své problémy v radě studentů, kterou si sami řídí, a s výsledky jednání nebo oprávněnými požadavky seznamují ředitelství školy.

Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Janáčkova konzervatoř a Gymnázium v Ostravě vzhledem ke své specifičnosti zaměřuje své dlouhodobé i krátkodobé projekty především na uměleckou oblast. Pořádá celou řadu koncertů a představení, kterými obohacuje kulturní nabídku Ostravy a regionu.

Umělecká sezona obsahuje koncerty Pocta českým světcům, komorní koncert ke Dni studentstva, Vánoční koncert, Novoroční koncert, Orchesterální absolventské koncerty, Taneční koncert, divadelní představení, celodenní akci Mladí umělci na Slezskoostavském hradě a Mladé taneční umění v NDM. Vedle těchto pravidelných aktivit pořádá další komorní, sborové a orchesterální koncerty, které reagují na momentální poptávku a potřeby jednotlivých oddělení. Tato umělecká řada si našla své posluchače a návštěvníky, mezi nimiž nechybí významné osobnosti Ostravy, Moravskoslezského kraje, ředitelé firem a další milovníci kvalitního profesionálního muzického umění.

Se svými uměleckými projekty se zúčastňuje festivalů určených nejen pro školní kolektivy, ale i pro profesionální hudební či divadelní soubory. Samozřejmostí je spolupráce s jinými pořadateli a uměleckými institucemi jako MHF Janáčkův máj, Festival Dokořán hudebnímu divadlu MDB aj.

Škola udržuje již tradiční kontakty s jinými uměleckými školami, především s Konzervatoří Brno, pražskou konzervatoří, FU Ostravské univerzity.

Škola podporuje účast studentů na národních a mezinárodních soutěžích a mistrovských kurzech, krátkodobá angažmá v divadelních souborech, hru v orchestrech a snaží se vytvářet pro to co nejvhodnější podmínky. Pro finanční podporu účasti studentů na těchto akcích slouží Nadační fond školy.

V oblasti medializace školy a jejich aktivit spolupracujeme s médii, jako je denní tisk, odborný tisk, ČRO, ČTV, TV Noe, Sólokapr a dalšími.

Pro další odborný růst studentů slouží odborné semináře, workshopy a masterclassy, které vedou čeští a zahraniční umělci různých zaměření. Tyto akce se konají přímo ve škole.

Z další mezinárodní spolupráce je nutno zmínit výměnné koncerty s konzervatoří v Žilině, koncerty ve spolupráci s polskou agenturou IPIUM, podílející se na festivalu mladých laureátů uměleckých soutěží, a festivalem v Mikolowie.

Škola se pořadatelsky podílí na mezinárodních projektech, jako jsou interpretační klavírní soutěž Pro Bohemia, Harfové dny, Ballet and Dance Workshop Ostrava, Dny nové hudby.

V případě zájmu ze strany studentů a pedagogů podporuje vedení školy realizaci aktivit v oblasti sportu či jiných všeobecně vzdělávacích předmětů, jako jsou recitační a literární soutěže nebo přírodovědné olympiády.

Spolupráce s rodiči

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách vždy o čtvrtletích, případně osobně nebo telefonicky dle přání. Pro rodiče a veřejnost škola každoročně pořádá Den otevřených dveří. Rodiče i veřejnost jsou informováni také prostřednictvím webových stránek školy.

CHARAKTERISTIKA ŠVP

Zaměření školy

- Čtyřletý vzdělávací program „gymnázium se zaměřením na estetickovýchovné předměty“ nabízí zcela specifické pojetí středoškolského vzdělávání. Je postaven na propojení všeobecné přípravy a specializace v profilujícím předmětu „hudební výchova“. V tomto oboru vzdělání je dán prostor zejména žákům, kteří vedle preference humanitních předmětů projevují zvláštní zájem o hudbu a umění. Základním rysem uvedeného vzdělávacího programu je vysoký stupeň individuálního přístupu ke studentům v praktických předmětech hudební specializace.
- Výuka všeobecně vzdělávacích předmětů humanitních, jazykových, přírodovědných a technických je zachována v rozsahu srovnatelném s rozsahem výuky na ostatních gymnáziích, nabízí však zároveň předměty související s profilujícím oborem „hudební výchova“. Jedná se o specializace v oborech:
 - Zpěv
 - Muzikálový zpěv
 - Skladba
 - Dirigování
 - Hra na klavír
 - Hra na varhany
 - Hra na cembalo
 - Hra na akordeon
 - Hra na bicí nástroje
 - Hra na dechové nástroje (hra na zobcovou flétnu, hra na příčnou flétnu, hra na hoboj, hra na klarinet, hra na saxofon, hra na fagot, hra na trubku, hra na trombon, hra na lesní roh, hra na tubu)
 - Hra na strunné nástroje (hra na kytaru, hra na harfu, hra na cimbál a hra na smyčcové nástroje – hra na housle, hra na violu, hra na violoncello, hra na kontrabas)
 - Tanec

Hlavním cílem oboru je efektivní příprava na další vzdělávání, zejména v humanitní nebo umělecké oblasti.

Učební plán je sestaven tak, aby absolvent disponoval vedle všeobecných znalostí také zvláštními dovednostmi ve své hudební specializaci a znalostmi z hudebně-teoretických disciplín.

Důraz je kladen na výběr nadaných žáků, kteří vedle všeobecných studijních předpokladů projevují mimořádný talent v některé z uvedených specializací.

Budoucí absolvent má možnost rozvíjet své hudební nadání v praktických i teoretických předmětech, které jsou vedeny kvalifikovanými pedagogy a probíhají v moderně a kvalitně vybavených prostorách Janáčkovy konzervatoře a Gymnázia v Ostravě. Student se může aktivně realizovat ve školních vokálních a instrumentálních ansámblech. Za určitých podmínek má možnost využívat školní

prostory ke cvičení na svůj hudební nástroj, k dispozici je také přístup na internet a dobře vybavená školní knihovna s bohatým notovým archivem, odbornou literaturou a fonotékou (CD, DVD).

Atmosféru školy dotváří velké množství uměleckých aktivit, které posilují příjemné studijní prostředí.

Profil absolventa

Absolvent:

- si odnáší **dobrý všeobecný přehled** o poznatcích ze základních oborů lidského vědění
- umí se **samostatně vzdělávat** a chápe důležitost svého dalšího vzdělávání
- dokáže si **stanovit životní cíle** na základě svých vlastních schopností a možností
- je schopen **pracovat samostatně i v kolektivu**
- umí vhodnou formou **prezentovat** výsledky své práce i své názory
- získané vědomosti a dovednosti dokáže **vzájemně propojit a využít v praktickém životě**
- je tolerantní, zodpovědný, uctivý, má slušné a kultivované vystupování
- orientuje se v poznatcích **hudební vědy i dějin umění**
- je schopen **hudbu/tanec prakticky provozovat**

Organizace přijímacího řízení

Podrobná kritéria pro přijímací řízení do oboru vzdělání gymnázium jsou zveřejněna na webových stránkách školy (www.jko.cz) nejpozději vždy do konce měsíce ledna toho kalendářního roku, v němž uchazeči podávají přihlášku ke studiu. Ke vzdělávání v Janáčkově konzervatoři a Gymnáziu v Ostravě v oboru vzdělání gymnázium lze přijmout uchazeče, kteří splnili povinnou školní docházku nebo úspěšně ukončili základní vzdělávání před splněním povinné školní docházky a kteří při přijímacím řízení splnili podmínky pro přijetí prokázáním vhodných schopností, vědomostí, zájmů a zdravotní způsobilosti.

V přijímacím řízení ke vzdělávání v oboru vzdělání gymnázium hodnotí ředitelka školy uchazeče podle:

- hodnocení na vysvědčeních z předchozího vzdělávání (chování a prospěch),
- výsledků hodnocení dosaženého při přijímací zkoušce, která zahrnuje zjišťování schopností pro úspěšné vzdělávání dle stanovených požadavků (praktická zkouška z předpokladů pro vzdělávání v oboru podle zvolené specializace a ústní zkouška hudebnosti) a
- dalších skutečností, které osvědčují vhodné schopnosti, vědomosti a zájmy uchazeče.

Škola v přijímacím řízení nepoužívá standardizované testy SCIO. Požadavky k přijímací zkoušce pro obor vzdělání gymnázium jsou zveřejněny na webových stránkách v rubrice "OBORY VZDĚLÁNÍ".

Organizace maturitní zkoušky

Aktuální údaje o organizaci maturitní zkoušky jsou uvedeny na webových stránkách školy – www.jko.cz

Výchovné a vzdělávací strategie (na úrovni školy)

KOMPETENCE K UČENÍ

- Pomáháme žákům vytvářet si vlastní učební strategie (zadáváním referátů k probírané látce, seznámením s různými metodami cvičení na nástroj), a tím je také učíme samostatně se učit.
- Zařazováním praktických činností do výuky vedeme žáky k dovednosti aplikovat získané informace, znalosti a provádět syntézu.
- Srovnáváním teorie a praxe, zadáváním samostatných prací a úkolů učíme žáky zobecňovat, vyvozovat a formulovat závěry.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

- Zadáváním praktických úkolů vedeme žáky k dovednosti rozpoznat a analyzovat problém, najít různá řešení a obhájit zvolený postup.
- Předkládáme žákům úkoly, při jejichž realizaci využívají internet a školní knihovnu.
- Podporováním samostatnosti, ochoty a odvahy projevit svůj názor vedeme žáky k aktivnímu podílu na všech fázích vzdělávací činnosti.
- Vhodnými příklady a úkoly učíme žáky klást jasné a srozumitelné dotazy.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- Otevřenou diskuzí učíme žáky dovednosti argumentovat a vhodnou formou obhájit svůj názor.
- Zvládnutím odborné terminologie, zkratk a symbolů pomáháme žákům zorientovat se v problematice jednotlivých oborů.
- Řízeným dialogem vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a s ostatními dospělými ve škole i mimo ni.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- Učíme žáky jak schopnosti pracovat samostatně, tak schopnosti kooperace a týmové spolupráce zadáváním úkolů, které vyžadují obě formy práce (skupinové projekty, hra v komorním souboru, působení ve školních orchestrech).
- Vlastním příkladem vedeme žáky k respektování pravidel slušného chování.
- Pro žáky prvních ročníků pořádáme adaptační kurzy, abychom jim usnadnili navázání prvních kontaktů s novým prostředím.

KOMPETENCE OBČANSKÉ

- Důslednou a systematickou kontrolou zadaných úkolů navozujeme situace k získání vědomí odpovědnosti za včasné plnění zadané práce.
- Umožňujeme zástupcům všech tříd podílet se na jednání studentské rady, komunikovat s vedením školy a vyjadřovat své názory a podněty.
- Organizujeme účast žáků na kulturních akcích (divadelních a filmových představeních, koncertech).

KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI

- Zařazujeme do výuky aktivity, které seznamují žáky s jejich perspektivou a možnostmi uplatnění ve zvoleném oboru (základy společenských věd-učíme žáky sledovat situaci na trhu práce a orientovat se v základech Zákoníku práce, podporujeme účast žáků v odborných soutěžích, umožňujeme jim spolupráci s profesionálními soubory a orchestry, pořádáme semináře vedené profesionálními odborníky).

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na JKGO je zajišťováno formou individuální integrace v běžné třídě.

Na základě žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka doložené vyjádřením a doporučením školského poradenského zařízení může stanovit ředitelka školy po dohodě s výchovnou poradkyní, vedoucími oddělení a příslušnými vyučujícími **individuální vzdělávací plán (IVP)**, který vychází ze školního vzdělávacího programu a respektuje specifické vzdělávací potřeby žáků. Při individuální a skupinové výuce v předmětech zvolené specializace, ale i v předmětech všeobecně vzdělávacích je zajištěn individuální přístup pedagogů, kterému napomáhá i menší počet žáků v jednotlivých třídách.

Škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními (především s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Ostravě-Porubě, Speciálně pedagogickým centrem pro zrakově postižené při ZŠ Opava) a s dalšími odborníky –speciálními pedagogy, psychology a lékaři.

Janáčkova konzervatoř a Gymnázium v Ostravě je po stránce prostor a vybavení přizpůsobena i pro žáky pohybově handicapované. Pro tento účel využívají žáci bezbariérový vstup do školy a odpovídající sociální zařízení. Výtahy umožňují přístup do učeben ve všech částech budovy. Podle potřeby zajišťujeme ve spolupráci se školským poradenským zařízením podpůrné služby (asistenty pedagogů postižených žáků).

Způsob hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází ze znalostí příznaků *zdravotního postižení* či *zdravotního znevýhodnění* a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se postižení nebo znevýhodnění projevuje.

Žákům se *sociálním znevýhodněním* (žáci, kteří pocházejí ze sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného prostředí, azylanti, účastníci řízení o udělení azylu apod.) je věnována zvýšená péče a řešíme ji vždy individuálně, např. nadstandardní péčí výchovné poradkyně, spoluprací s jinými školskými nebo sociálními institucemi a jejich odborníky, pomocí při zajištění finančních dotací z MŠMT apod.

Společnou část maturitní zkoušky konají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami podle uzpůsobených podmínek tak, jak je doporučí příslušné školské poradenské zařízení (pedagogicko-psychologická poradna nebo speciálně-pedagogické centrum).

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Na gymnáziu se zaměřením na estetickovýchovné předměty studují žáci, kteří mají umělecké nadání. Výuka v předmětech zvolené specializace probíhá individuálně nebo ve skupinách a individuální přístup s možností modifikace vzdělávacího obsahu je naší prioritou.

Žáci s mimořádným hudebním nadáním studují na naší škole ve velmi podnětném prostředí, což je už dáno spojením gymnázia a konzervatoře. Mají tak možnost konfrontovat své snažení i výkony s těmi nejlepšími studenty konzervatoře a také s výkony umělců z řad pedagogů a osobností hudebního a uměleckého života, kteří školu často navštěvují jako účinkující. Každoročně se naši studenti účastní různých uměleckých soutěží u nás i v zahraničí / soutěže konzervatoří, celostátní i mezinárodní soutěže mladých umělců /.

Vybavení školní budovy /malé koncertní sály a koncertní sál L. Janáčka/ vyhovuje i těm nejvyšším požadavkům pro pořádání koncertů a divadelních představení, uměleckých seminářů a interpretační kurzů organizovaných školou. Na koncertním sále probíhá také mnoho významných kulturních akcí /hudební festival Janáčkův máj, Dny soudobé hudby, Ballet Workshop Ostrava.../.

Jednou z nejdůležitějších skutečností, která ve velké míře napomáhá rozvíjení talentu, je i možnost kontaktů s jinými uměleckými školami a institucemi našeho regionu /např. Fakultou umění při Ostravské univerzitě, Janáčkovou filharmonií Ostrava, divadly apod./ a ostatními uměleckými vysokými školami / konzultace na JAMU, AMU, HAMU /. Škola umožňuje mimořádně nadaným studentům již během studia účinkování v hudebních tělesech nebo divadlech, kde získávají nejenom potřebnou praxi, ale především další motivaci k rozvíjení svého talentu.

Ředitelka školy může povolit na základě žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka a zároveň na základě doporučení vyučujícího daného předmětu, vyučujícího předmětu zvolené specializace, vedoucího oddělení a třídního učitele **Individuální úpravu rozvrhu hodin (IÚR)**, jehož podmínky stanovuje školní řád. IÚR se povoluje zpravidla účelově a na časově vymezenou dobu, jde-li o souvislou absenci studenta ve výuce (tři a více týdnů) z důvodu účasti žáka na akci pořádané nebo podporované školou.

Kromě žáků s mimořádným hudebním nadáním studují v gymnaziálních třídách i takoví, kteří projevují zvýšený zájem ještě o některou jinou vzdělávací oblast nebo disponují některými jinými mimořádnými dovednostmi (výtvarnými, literárními...).

Ke studiu přijímáme i žáky všestranně nadané, kteří neplánují profesionální hudební dráhu a kteří i přes značné časové vytížení celkově dosahují velmi dobrých výsledků. S ohledem na jejich zamýšlenou kariéru podporujeme jejich zvýšenou motivaci k rozšiřování učiva do hloubky, zvláště v předmětech, které reprezentují jejich nadání.

V obou případech je pochopení, individuální přístup a podpora ze strany kvalitních pedagogů i vedení školy zárukou úspěšného rozvíjení jejich nadání.

Zda se jedná opravdu o žáky mimořádně nadané, o tom rozhoduje i odborné psychologické a speciálně pedagogické vyšetření na pedagogicko-psychologické poradně, ke kterému je žák pozván se souhlasem jeho zákonného zástupce. Na základě závěrů tohoto vyšetření a speciálních doporučení PPP pak škola zajistí další

podpůrná opatření, např. jinou úpravu organizace vzdělávání, která je obsahem **Individuálního vzdělávacího plánu (IVP)**.

Na udělení IVP nemají žáci automaticky nárok a při nedodržování stanovených povinností jim může být odebrán.

ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezové téma	Tématický okruh	Zařazení do výuky
Osobnostní a sociální výchova	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	1. ročník: ZSV, NJ, FR, TEV, UM-dechové nástroje, klavír, cembalo, akordeon, kytara; hra z listu 2. ročník: ČJL, FR, UM-akordeon, kytara; hra z listu a improvizace, cembalo 3. ročník: ZSV, AN, FR, BIO, UM-akordeon, cembalo 4. ročník: AN, UM-akordeon
	Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	1. ročník: ZSV, MAT, CHE, BIO, NJ, ZEM, UM-akordeon, kytara 2. ročník: ZSV, MAT, CHE, BIO, FR, TEV, UM-dechové nástroje, harfa, akordeon, kytara, klavír 3. ročník: MAT, CHE, BIO, AN, ČJL, UM-smyčcové nástroje, harfa, akordeon 4. ročník: MAT, CHE, BIO, TEV, UM-akordeon
	Sociální komunikace	1. ročník: ZSV, CHE, BIO, AN, NJ, FR, ČJL, ZEM 2. ročník: ZSV, CHE, BIO, AN, FR 3. ročník: ZSV, CHE, BIO, ČJL, UM-dechové nástroje; hra z listu a improvizace 4. ročník: CHE, BIO, NJ, hra z listu a improvizace
	Morálka všedního dne	1. ročník: ZSV, AN 2. ročník: ZSV, AN, UM-cembalo 3. ročník: ZSV, ČJL, UM-dechové nástroje 4. ročník: NJ, UM-smyčcové nástroje, harfa
	Spolupráce a soutěž	1. ročník: ZSV, UM-bicí nástroje 2. ročník: ZSV 3. ročník: ZSV, TEV, UM-klavír, cembalo 4. ročník: AN, UM-dechové nástroje
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Globalizační a rozvojové procesy	2. ročník: AN 3. ročník: ZSV
	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	1. ročník: ZEM 2. ročník: ZSV, AN, ZEM
	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	3. ročník: ZEM
	Žijeme v Evropě	1. ročník: NJ, AN, ČJL, FR 2. ročník: ZSV, MAT, NJ, FR, ČJL, ZEM 3. ročník: ZSV, CHE, BIO, NJ, ČJL, ZEM 4. ročník: CHE, BIO, NJ, FR, ČJL

	Vzdělávání v Evropě a ve světě	2. ročník: FR 3. ročník: ZSV, NJ, AN 4. ročník: UM- klavír, cembalo
Multikulturní výchova	Základní problémy sociokulturních rozdílů	1.ročník: AN, ZEM, UM-muzikálový zpěv 2. ročník: ZSV, ZEM 3.ročník: AN, ČJL 4. ročník: AN, ČJL
	Psychosociální aspekty interkulturality	2. ročník: ZSV
	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	1.ročník: AN, ČJL 2. ročník: ZSV, NJ 3.ročník: ZSV, AN, UM-kytara, muzikálový zpěv 4. ročník: AN, UM-kytara
Environmentální výchova	Problematika vztahu organismu a prostředí	1. ročník: ZEM 2. ročník: ZSV, BIO
	Člověk a životní prostředí	1. ročník: CHE, BIO, ZEM 2. ročník: ZSV, CHE, BIO, ZEM 3. ročník: ZSV, CHE 4. ročník: CHE, NJ, DEH
	Životní prostředí České republiky	1. ročník: BIO 2. ročník: AN, BIO 3. ročník: ZEM
Mediální výchova	Média a mediální produkce	1.ročník: CHE, BIO, UM-smyčcové nástroje 2. ročník: CHE, BIO, AN, ZEM 3. ročník: ZSV, CHE, BIO, ZEM 4. ročník: CHE, BIO, AN, ČJL
	Mediální produkty a jejich významy	1.ročník: ZSV, 2. ročník: ZSV, UM-smyčcové nástroje 3. ročník: ZSV, FR 4. ročník: AN, FR, ČJL
	Uživatelé	1. ročník: MAT 2. ročník: MAT, UM- smyčcové nástroje 3. ročník: MAT, AN 4. ročník: MAT, ČJL, DEH
	Účinky mediální produkce a vliv médií	2. ročník: UM- smyčcové nástroje 3. ročník: AN 4. ročník: ČJL
	Role médií v moderních dějinách	1. ročník: AN, ČJL 2. ročník: ZSV, ČJL 3. ročník: ZSV, AN, ČJL 4. ročník: ČJL

Všechna průřezová témata jsou realizována jako součást vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů.

Zkratky:

AN-anglický jazyk

BIO- biologie

ČJL-český jazyk a literatura

DEH- dějiny hudby

FR- francouzský jazyk

CHE-chemie

MAT- matematika

NJ- německý jazyk

TEV-tělesná výchova

UM-umělecké praktikum

ZEM-zeměpis

ZSV-základy společenských věd

UČEBNÍ PLÁN

Předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Minimální časová dotace za 4 roky	Minimální časová dotace za 4 roky	Minimální časová dotace za 4 roky
Český jazyk a literatura	3	3	3	3	12	12	12
Cizí jazyk	3	3	3	3	12	12	12
Další cizí jazyk	3	3	3	3	12	12	12
Matematika	3	3	2	2	10	10	10
Fyzika	2	2	1	1	6	36	36
Chemie	2	2	1	1	6		
Biologie	2	2	1	1	6		
Zeměpis	2	1	1		4		
Základy společenských věd	2	2	2	2	8		
Dějepis	2	2	1	1	6		
Tělesná výchova	2	2	2	2	8	8	8
Informatika a výpočetní technika	1	1	1	1	4	4	4
Harmonie a kontrapunkt / Hudební výchova	1	1	1	1	4	4	4
Intonace, rytmus a sluchová analýza / Koncertní praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	2	26	Pokryto z disponibilní časové dotace
Hudební formy a analýza skladeb / Choreografické praktikum	-	-	1	1,5	2,5		
Dějiny hudby / Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů	1	2	2	2	7		
Hra na klavír / Hra z listu a improvizace	0,5	0,5	0,5	0,5	2		
Umělecké praktikum + název specializace	3	3	3	3,5	12,5		
Volitelné vzdělávací aktivity	0	0	4	4	8	8	8
Disponibilní časová dotace	0	0	0	0	0	0	26
Celková povinná časová dotace	33	33	33	33	132	132	132

vzdělávací obsah oborů dané vzdělávací oblasti musí být zařazen v příslušném ročníku (ročnících)

zařazení vzdělávacího obsahu oborů dané vzdělávací oblasti do ročníku/ů stanovuje ŠVP

POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU

Cizí jazyk	vyučovacím předmětem realizujícím vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk je Anglický jazyk
	podle organizačních možností školy se třída dělí na skupiny
Další cizí jazyk	vyučovacími předměty realizujícími vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk jsou Německý jazyk a Francouzský jazyk
	při výběru vyučovacích předmětů žáky bude brán zřetel na organizační možnosti školy
	podle organizačních možností školy se třída dělí na skupiny
Matematika	v rámci tohoto předmětu je realizován vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace
Biologie	ve vyučovacím předmětu je realizován vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Biologie a integruje část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.
Zeměpis	ve vyučovacím předmětu je realizován vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Geografie a Geologie
Základy společenských věd	vyučovací předmět je tvořen ze vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ a dále je integrován celý vzdělávací obor Člověk a svět práce
Tělesná výchova	v rámci tohoto předmětu je také realizován vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví
	třída se dělí na skupiny - na dívky a chlapce
Informatika a výpočetní technika	v rámci tohoto předmětu je realizován vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie
	podle organizačních možností školy se třída dělí na skupiny
Výtvarný obor	Vzhledem k zaměření gymnázia si žáci volí Hudební obor již v přijímacím řízení. Společný vzdělávací obsah Hudebního a Výtvarného oboru "UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE" se realizuje v předmětech Dějiny hudby, Hudební výchova a Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů.
Harmonie a kontrapunkt	předmět je určen žákům specializace hra na nástroj, dirigování, skladba nebo zpěv
	ve vyučovacím předmětu je realizována hudebně teoretická část vzdělávacího obsahu Hudebního oboru, rozšířená o hudebně teoretické poznatky a dovednosti ze všeobecné hudební nauky, nauky o nástrojích, harmonie a kontrapunktu
Hudební výchova	předmět je určen žákům specializace tanec
	ve vyučovacím předmětu je realizován vzdělávací obsah Hudebního oboru a společný vzdělávací obsah hudebního a výtvarného oboru "Umělecká tvorba a komunikace"
Intonace, rytmus a sluchová analýza	předmět je určen žákům specializace hra na nástroj, dirigování, skladba nebo zpěv
	ve vyučovacím předmětu jsou realizovány především produkční činnosti vokální, částečně instrumentální a hudebně pohybové ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru
Koncertní praxe	předmět je určen žákům specializace tanec

	ve vyučovacím předmětu jsou realizovány především produkční činnosti hudebně pohybové ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru rozšířené o praktické dovednosti získané studiem tanečních technik a prezentované formou uceleného jevištního tvaru. Výuka tohoto předmětu probíhá individuálně, za přítomnosti korepetitora.
Hudební formy a analýza skladeb	předmět je určen žákům specializace hra na nástroj, dirigování, skladba nebo zpěv
	ve vyučovacím předmětu je realizována hudebně teoretická část recepce a reflexe vzdělávacího obsahu Hudebního oboru, rozšířená o hudebně teoretické poznatky a dovednosti z hudebních forem a rozboru skladeb
Choreografické praktikum	předmět je určen žákům specializace tanec
	ve vyučovacím předmětu jsou realizovány především produkční činnosti hudebně pohybové ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru rozšířené o získané praktické dovednosti s využitím vlastní invence a improvizace. Výuka tohoto předmětu probíhá ve skupině s důrazem na individuální přístup ke každému jednotlivci, za přítomnosti korepetitora.
Dějiny hudby	předmět je určen žákům specializace hra na nástroj, dirigování, skladba nebo zpěv
	ve vyučovacím předmětu je realizována hudebně estetická a historická část vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a část vzdělávacího obsahu hudebního a výtvarného oboru "Umělecká tvorba a komunikace"
Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů	předmět je určen žákům specializace tanec
	ve vyučovacím předmětu jsou realizovány a rozvinuty části vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a části vzdělávacího obsahu hudebního a výtvarného oboru "Umělecká tvorba a komunikace", které jsou zaměřeny na dějiny i teorii tanečního divadla a baletu s důrazem na získání přehledu o vývoji tance, jeho stylech a důležitých choreografických a interpretačních osobnostech.
Hra na klavír	vzdělávacím obsahem předmětu je hra na klavír, u specializace hra na klavír pak hra na klavír z listu a improvizace
	výuka tohoto předmětu probíhá individuálně
Umělecké praktikum + název specializace	ve vyučovacím předmětu je realizována interpretační část vzdělávacího obsahu Hudebního oboru, rozšířená o výcvik praktických dovedností podle zvolené specializace
Umělecké praktikum - zpěv	vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru operní zpěv;
	vzdělávání v uměleckém oboru operní zpěv zahrnuje individuální výuku sólového zpěvu, individuální studium pěveckých úloh a rolí v součinnosti s korepeticí, dále kolektivní výuku fyziologie, hygieny hlasu a fonetiky, kolektivní výuku pohybové výchovy a kolektivní výuku ansámblového zpěvu. Kolektivní výuku ansámblového zpěvu lze zařadit do 3. nebo 4. ročníku.
Umělecké praktikum – muzikálový zpěv	vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru muzikálový zpěv;
	vzdělávání v uměleckém oboru muzikálový zpěv zahrnuje individuální výuku sólového zpěvu v součinnosti s korepeticí, dále kolektivní výuku fyziologie, hygieny hlasu a fonetiky, kolektivní výuku pohybové výchovy, deklamace a jevištní mluvy, základů herecké výchovy, hereckou výchovu a kolektivní výuku ansámblového zpěvu. Kolektivní výuku ansámblového zpěvu lze zařadit do 3. nebo 4. ročníku.

Umělecké praktikum - hra na klavír (- hra na cembalo)	vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru hra na klavír (hra na cembalo);	
	vzdělávání v uměleckém oboru hra na klavír (hra na cembalo) zahrnuje individuální výuku hry na klavír (hry na cembalo) a skupinovou výuku (2-4 žáci) komorní hry. Skupinovou výuku komorní hry lze zařadit do 2. - 4. ročníku	
Umělecké praktikum - hra na varhany	vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru hra na varhany;	
	vzdělávání v uměleckém oboru hra na varhany zahrnuje individuální výuku hry na varhany, individuální výuku varhanní improvizace a individuální výuku doprovodu a korepetice. Individuální výuku varhanní improvizace a individuální výuku doprovodu a korepetice lze zařadit i do nižšího ročníku.	
Umělecké praktikum - hra na nástroj (zobcová flétna, příčná flétna, hoboje, klarinet, saxofon, fagot, lesní roh, trubka, trombón, tuba, harfa, housle, viola, violoncello, kontrabas, kytara, cimbál, bicí nástroje, akordeon)	vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckých oborech hry na zvolený nástroj;	
	vzdělávání v uměleckém oboru hra na zvolený nástroj zahrnuje individuální výuku hry na zvolený nástroj, individuální výuku hry z listu a improvizace a skupinovou výuku (2-4 žáci) komorní hry. Skupinovou výuku komorní hry lze zařadit již od 2. ročníku.	
	individuální výuka hry na zvolený nástroj probíhá částečně za přítomnosti korepetitora (vyjma hry na harfu, hry na kytaru a hry na cimbál)	
Umělecké praktikum - skladba	vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru skladba;	
	vzdělávání v uměleckém oboru skladba zahrnuje individuální výuku kompozice, individuální výuku hry na bicí nástroje, skupinovou výuku (2-4 žáci) instrumentace a aranžování skladeb, skupinovou výuku (2-4 žáci) dirigování a kolektivní seminář skladby	
Umělecké praktikum - dirigování	vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru dirigování;	
	vzdělávání v uměleckém oboru dirigování zahrnuje individuální výuku dirigování, individuální výuku hry na bicí nástroje, skupinovou výuku (2-4 žáci) instrumentace a aranžování skladeb, skupinovou výuku (2-4 žáci) hry partitury a klavírních výtahů a kolektivní seminář dirigování	
	individuální výuka dirigování probíhá částečně za přítomnosti korepetitora	
Umělecké praktikum - tanec	vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru tanec;	
	vzdělávání v uměleckém oboru tanec zahrnuje výuku prvků klasického tance, taneční gymnastiky a zejména moderního tance;	
	skupinová výuka probíhá za přítomnosti korepetitora	
Volitelné vzdělávací aktivity	3. ročník	4. ročník
jsou zařazovány v 3. a 4. ročníku vzdělávání. Jsou nabízeny podle zájmu žáků a organizačních možností školy.	dvouhodinový biochemický seminář	dvouhodinový biochemický seminář
	dvouhodinový matematicko-fyzikální seminář	dvouhodinový matematicko-fyzikální seminář
	dvouhodinový geograficko-dějepisný seminář	dvouhodinový geograficko-dějepisný seminář

	hodinová konverzace v cizím jazyce	hodinová konverzace v cizím jazyce
	hodinový seminář z českého jazyka a literatury	hodinový seminář z českého jazyka a literatury
	dvouhodinový společenskovední seminář	dvouhodinový společenskovední seminář

UČEBNÍ OSNOVY

JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura realizuje vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura, který je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace z RVP G.

Český jazyk a literatura je povinný maturitní předmět. Skládá se ze dvou složek-jazyk a jazyková komunikace a literární komunikace. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Výuka českého jazyka a literatury úzce spolupracuje s dalšími předměty-Dějepis, Cizí jazyk, Další cizí jazyk, Základy společenských věd.

Předmět integruje některé tematické okruhy těchto průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova.

Týdenní hodinová dotace je 3 hodiny v průběhu celých čtyř let studia.

Výuka probíhá v kmenové třídě.

Hlavním cílem předmětu je zdokonalení ústního a písemného vyjadřování žáků natolik, aby samostatně řešili jazykové a stylistické úkoly, pohotově, jazykově a věcně správně se vyjadřovali a smysluplně komunikovali. Žáci se učí pracovat s odbornými i uměleckými texty, učí se využívat různých jazykových příruček. V literární komunikaci si žáci osvojují základy literární kultury, učí se objektivnímu hodnocení literárních děl.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- organizuje práci žáků, vede je k samostatné i skupinové přípravě, učí je využívat a zpracovávat informace z různých zdrojů
- vede žáky ke kritickému přístupu k různým zdrojům informací
- motivuje žáky vhodným zadáním úkolů, učí žáky soustředit pozornost na určité problémy textu, formulovat, analyzovat i zobecňovat myšlenky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- navozuje situace, ve kterých žáci uplatňují získané vědomosti tvořivým způsobem (např. v tématech funkční styly, literární žánry)
- vede žáky k uplatňování fantazie, intuice a představivosti v tvůrčích činnostech

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává tematicky zaměřené a motivující úkoly pro řečnická cvičení
- nechá žáky hledat problémy mluveného i psaného textu (žáci hledají vhodné formy úprav)
- vede žáky k přípravě a uskutečnění diskuse na vybrané téma s dodržáním všech zásad pro vedení diskuse

Kompetence sociální, personální a občanská

Učitel

- vede žáky k objektivnímu posouzení svých schopností (práce ve skupinách, např. při rozbořech textů- žáci se učí spolupracovat, vyslechnout názor druhých, vhodně na ně reagovat)
- zadává samostatné práce-referáty, projekty (žáci se učí práci v týmu)
- na základě literárních textů navozuje dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti a jedinečnosti každého člověka
- vede žáky k odpovědnému přístupu k zadaným úkolům

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		- vysvětlí pojem jazyk a řeč, objasní vztah myšlení a jazyka, definuje indoevropské jazyky, objasní vztah češtiny a slovanských jazyků, odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá, popíše hláskoslovný a tvaroslovný vývoj češtiny, charakterizuje vývoj spisovné češtiny ve vztahu k vývoji společnosti - objasní základní pojmy z fonetiky a fonologie a vysvětlí jejich praktické využití, na samostatných projevech prokáže praktickou znalost zásad spisovné výslovnosti, vhodně využívá zvukové prostředky řeči - prokáže na samostatném projevu znalost zásad českého pravopisu - vysvětlí vztah stylistiky k ostatním lingvistickým disciplínám, objasní základní pojmy stylistiky, rozliší objektivní a subjektivní slohotvorné činitele, využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků, používá základní útvary stylu prostěsdělovacího, samostatně vytvoří v ústní i písemné formě jednoduché vypravování	Jazyk a jazyková komunikace Obecné poučení o jazyku a řeči - jazyk a řeč, jazyková komunikace, myšlení a jazyk, národní jazyk a jeho útvary, čeština a slovanské jazyky, jazyková kultura, základní vývojové tendence Zvuková stránka jazyka - systém českých hlásek, zásady spisovné výslovnosti, prostředky souvislé řeči Grafická stránka jazyka - písmo, jeho vznik, vývoj a druhy - základní principy českého pravopisu: vyjmenovaná slova, shoda přísudku s podmětem, předložky, předpony, souhláskové skupiny Nauka o slohu - styl, stylistika, slohotvorní činitelé, - styl prostěsdělovací a jeho útvary, - styl umělecký-vypravování	P: Dějepis (starověk) Základy společenských věd (mezilidská komunikace a problémy v mezilidských vztazích) PT: Multikulturní výchova (Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí) Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace)

	- vysvětlí funkci literatury krásné a věcné, charakterizuje jednotlivé obory literární vědy, rozezná základní literární žánry a žánrové formy a uvede, co je pro ně typické, vyhledá některé tropy a figury a objasní jejich funkci v textu, seznámí se se základy teorie verše(rytmus, rým, zvukové a jazykové prostředky) - objasní počátky nejstarších slovesných projevů, vyjmenuje znaky ústní lidové slovesnosti, definuje jednotlivé slovesné útvary a rozpozná je v konkrétních textech,uvede sběratele ústní lidové slovesnosti a objasní význam jejich práce - seznámí se s některými světovými mýty a objasní funkci mýtu, seznámí se biblickými mýty o vzniku světa a života, popíše vznik a stavbu antického dramatu, vysvětlí zákon trojí jednoty - charakterizuje významné etapy vývoje české a světové literatury do poloviny 19. století, vysvětlí specifčnost vývoje české literatury a její postavení v kontextu literatury světové - dle svých schopností interpretuje vybrané literární texty po stránce jazykové, tematické i kompoziční - rozliší umělecký text od neuměleckého, postihne rozdíly mezi světem fikčním a reálným, rozliší jednotky vyprávění,rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby, na konkrétních textech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci	Literární komunikace Základy teorie literatury - význam a funkce umělecké literatury, její vnitřní členění, věda o literatuře, próza a poezie, základy versologie, literární druhy a žánry, žánrové formy, struktura literárního díla Počátky slovesného umění - ústní lidová slovesnost Starověká literatura - orientální literatury - antická literatura-řecká a římská Středověká literatura - orientální literatury - evropské literatury středověku - počátky písemnictví v českých zemích Renesance a humanismus - evropská renesance - humanismus v Čechách Baroko - evropské baroko - česká pobělohorská literatura Klasicismus, osvícenství, preromantismus Česká literatura v počátcích národního obrození	P: Dějepis (historický kontext daného období), Dějiny hudby (umělecké směry), Základy společenských věd (filozofické směry) PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě), Mediální výchova (Role médií v moderních dějinách)
--	---	---	---

2.	▪ rozlišuje slovní druhy a konkrétní slova v textu k nim přiřadí, určí u konkrétních slov v textu mluvnické kategorie, charakterizuje neohebné slovní druhy a popíše jejich specifika, objasní současné vývojové tendence v tvarosloví ▪ prokáže na samostatném projevu znalost zásad českého pravopisu ▪ samostatně využívá různých informačních zdrojů, vypíše základní údaje z textu ▪ používá základní útvary administrativního stylu, napíše klasický a strukturovaný životopis ▪ vhodně využívá jazykové prostředky vzhledem ke komunikační situaci, volí adekvátní komunikační strategie ▪ rozlišuje jednotlivé druhy popisu, sestaví návod, napíše charakteristiku s použitím charakteristiky přímé i nepřímé	Jazyk a jazyková komunikace Tvarosloví ▪ principy třídění slov, mluvnické kategorie jmen a sloves, neohebné slovní druhy Grafická stránka jazyka ▪ psaní velkých písmen, hranice slov v písmu, zkratky a značky, pravopis jmenných a slovesných koncovek Získávání a zpracování informací ▪ informace a informatika, knihovny, práce s internetem Nauka o slohu ▪ styl administrativní a jeho útvary; ▪ prostředí a účastníci komunikace, jejich role, funkce komunikátů, komunikační strategie, monolog, dialog, vztah otázka a odpověď; ▪ popis, druhy popisu; ▪ styl umělecký-charakteristika	P: Cizí jazyk, Další cizí jazyk (srovnání tvaroslovného systému češtiny a cizích jazyků) Informatika a výpočetní technika (práce s internetem) PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
	▪ objasní rysy světové literatury v období romantismu, realismu a naturalismu, na konkrétních dílech vyhledá typické znaky těchto uměleckých směrů a porovná je se znaky v české literatuře, vyhledá česká specifika, popíše vývoj českého divadlnictví, novinářství a počátky české literární kritiky ve 2.polovině 19. století ▪ dle svých schopností interpretuje vybrané literární texty po stránce jazykové, tematické i kompoziční, na konkrétních textech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci	Literární komunikace Romantismus ▪ světový romantismus ▪ český romantismus Realismus a naturalismus ▪ realismus ve světové literatuře ▪ počátky českého realismu ▪ česká literatura 2. poloviny 19.století-generace májovců, ruchovců a lumírovců ▪ česká próza, drama a literární kritika ve 2. polovině 19. století	P: Dějepis (historický kontext), Dějiny hudby (umělecké směry), Základy společenských věd (filozofické směry) PT: Mediální výchova (Role médií v moderních dějinách) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě)

3.	▪ ovládá termíny z lexikologie, popíše rozvrstvení slovní zásoby, používá vhodně jazykové prostředky spisovné i nespisovné, vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu, vysvětlí změny ve slovní zásobě, objasní význam frazeologických spojení, najde poučení ve vhodných příručkách ▪ ve svém projevu uplatňuje znalost slovtvorných principů českého jazyka, popíše současné tendence v obohacování slovní zásoby ▪ prokáže na samostatném projevu znalost zásad českého pravopisu ▪ interpretuje a analyzuje základní útvary odborného stylu, píše referáty, vytvoří anotaci odborné knihy, zpracuje z odborného textu výtahy, výpisky a konspekty, vytvoří výklad, napíše úvahu na zadané téma ▪ analyzuje text, rozpozná postoje a různé názory z hlediska vlastních zkušeností ▪ efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů, vyhledá informace z knih, příruček, internetu, ověří správnost informace v nezávislém zdroji ▪ v mluveném projevu vhodně volí výrazové prostředky, vhodně užívá nonverbální prostředky řeči a interpretuje je, ovládá základy konverzace, připraví si a realizuje projev, proslov, přednášku	Jazyk a jazyková komunikace Nauka o slovní zásobě ▪ slovo, jeho význam, vrstvy slovní zásoby, obohacování slovní zásoby, změny slovního významu, sousloví, slovníky Tvoření slov ▪ odvozování, skládání, zkracování; ▪ přejímání slov z cizích jazyků Grafická stránka jazyka ▪ pravopis přejatých slov Nauka o slohu ▪ styl odborný a jeho útvary; ▪ výklad, úvaha; ▪ styl řečnický	P: Cizí jazyk, Další cizí jazyk (práce se slovníky, přejímání slov z cizích jazyků) Fyzika Chemie Biologie Zeměpis (práce s odbornými texty) PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů-organizace diskuzí k aktuálním společenským problémům; Sociální komunikace; Morálka všedního dne)
	▪ vystihne podstatné znaky symbolismu, impresionismu a dekadence, zaměří se na básnické prostředky a témata, odhalí vliv světové literatury na literaturu českou, vyhledá společné a odlišné rysy tvorby ▪ popíše vliv světové avantgardy na českou avantgardu, provede srovnání, uvede česká specifika ▪ objasní odraz 1.světové války ve světové a české literatuře, uvede konkrétní autory a díla ▪ vystihne znaky uměleckých proudů meziválečné literatury, uvede představitele a tematiku ▪ posuzuje a interpretuje komunikační účinky uměleckého textu, svá tvrzení podpoří všestrannou analýzou textu ▪ získané schopnosti a dovednosti využívá při rozvíjení svého individuálního stylu	Literární komunikace Literatura na přelomu 19. a 20. století ▪ moderní světová literatura ▪ Česká literární moderna ▪ generace tzv. buřičů Literatura 1. poloviny 20. století ▪ světová literatura (poezie, próza, drama) ▪ česká literatura (poezie, próza, drama) ▪ česká literární věda a kritika	P: Dějepis (historický kontext), Dějiny hudby (umělecké směry), Základy společenských věd (filozofické směry) PT: Mediální výchova (Role médií v moderních dějinách) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě) Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů)

4.	▪ využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět, logicky strukturuje text, používá prostředky k odlišení záměru mluvčího, vědomě užívá různých jazykových a syntaktických prostředků s ohledem na konkrétní situaci, používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti ▪ prokáže na samostatném projevu znalost zásad českého pravopisu ▪ interpretuje a analyzuje základní útvary publicistického stylu, uplatní specifické jazykové prostředky v samostatném projevu, napíše reportáž, recenzi a fejeton ▪ objasní pojmy mluvená a psaná publicistika, popíše fungování médií a účinky mediální produkce na současnou společnost ▪ uplatní specifické prvky uměleckého popisu v samostatném písemném projevu	Jazyk a jazyková komunikace Skladba ▪ věta, zápor, stavba věty jednoduché, větné vztahy, větné členy, odchylky od pravidelné větné stavby, věty s polovětnými konstrukcemi, slovosled, aktuální členění výpovědi, řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá a polopřímá, základy valenční syntaxe, souvětí (podřadné a souřadné), nepravé vedlejší věty, složité souvětí; ▪ textová syntax Grafická stránka jazyka ▪ členicí znaménka, čárka ve větě jednoduché, čárka v souvětí Nauka o slohu ▪ styl publicistický a jeho útvary ▪ styl umělecký-umělecký popis (líčení)	P: Cizí jazyk, Další cizí jazyk (srovnání se syntaxí cizích jazyků, terminologie) PT: Mediální výchova (Všechny tematické okruhy)
-----------	--	---	--

	▪ objasní odraz 2. světové války v české a světové literatuře, charakterizuje umělecké proudy poválečné literatury, představitele, tematiku ▪ popíše vývoj poválečné literatury z hlediska jednotlivých literárních žánrů a žánrových forem ▪ v ukázkách z postmoderní literatury identifikuje využití jednoho textu v textu jiném, posoudí a srovná dramatické, televizní a filmové zpracování literárních děl, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu ▪ charakterizuje odlišnost vývoje české poválečné literatury, vliv historických událostí na literární kontext ▪ posuzuje a interpretuje komunikační účinky literárních textů, svá tvrzení podpoří všestrannou analýzou textu ▪ na základě vybraných ukázek z děl současných autorů objasní současné vývojové tendence, zařadí texty do literatury vážné, středního proudu a literárního braku ▪ získané schopnosti a dovednosti využívá při rozvíjení svého individuálního stylu	Literární komunikace Světová literatura 2. poloviny 20.století ▪ světová literatura (poezie, próza, drama) ▪ česká literatura (poezie, próza, drama) ▪ česká literární věda a kritika Současná česká a světová literatura	P: Dějepis (historický kontext), Dějiny hudby (umělecké směry), Základy společenských věd (filozofické směry), Informatika a výpočetní technika (práce s internetem) PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě) Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů)
--	---	---	--

CIZÍ JAZYK

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a naplňuje vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace v RVP G.

Vzdělávání v anglickém jazyce navazuje na jazykové znalosti a komunikační dovednosti osvojené na konci základního vzdělávání, jež odpovídají úrovni A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Hodinová dotace anglického jazyka jsou 3 vyučovací hodiny týdně ve všech čtyřech ročnících.

Cílem předmětu je neustálé prohlubování znalostí jazykových prostředků a slovní zásoby tak, aby žáci spontánně, plynně a gramaticky správně komunikovali v každodenních i méně běžných situacích, a to i písemnou formou.

Podle organizačních možností školy výuka předmětu probíhá v dělených skupinách v rámci ročníku (cca 10 žáků v jedné skupině). Výuka probíhá v kmenové třídě.

Předmět rovněž prohlubuje znalosti žáků týkající se anglicky mluvících zemí v Evropě i ve světě, a upevňuje tak vědomí existence rozlišných kultur společnosti.

V rámci předmětu anglický jazyk jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- uvádí žáky do problematiky probírané látky na začátku hodiny navázáním na známé pojmy a připomenutím osvojeného učiva;
- procvičuje se žáky znalosti z gramatiky a ukotvuje u nich osvojení si gramatických pravidel pomocí gramatických tabulek a vhodných cvičení;
- představuje novou slovní zásobu odvozováním smyslu z kontextu;
- porozumění textu ověřuje vhodně volenými otázkami a aktivitami, a to ve dvou fázích: porozumění hlavní dějové lince a porozumění novým výrazům a frázím;
- dle aktuální potřeby žáků zařazuje do výuky speciální cvičení uspořádané na konci učebnice k intenzivnímu procvičení gramatiky a slovní zásoby;
- pravidelně zařazuje do výuky opakovací lekce, při kterých si žáci ověřují své znalosti a hodnotí svou úroveň zvládnutí dané látky;
- využívá znalostí žáků z ostatních předmětů při porozumění čtení naučně populárních textů;

- vybízí žáky k upevňování slovní zásoby pomocí cvičení v učebnici nebo v jiných zdrojích a zároveň k sledování svého pokroku v učení.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává takové úkoly, které vyžadují různé studijní dovednosti;
- nabízí žákům texty na jim známá a blízká témata, která souvisí také s jinými předměty;
- zadává simulaci reálných situací, při kterých žáci uplatní nejen znalosti z anglického jazyka, ale i svůj osobní, kreativní přístup k danému problému;
- zařazuje do výuky úlohy, které typově odpovídají maturitním zkouškám a připravuje tak žáky na tyto zkoušky.

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává žákům střídavě různá cvičení k procvičování porozumění, čtení, psaní, poslechu a mluvení; vede je tak k osvojení si plynulé a efektivní komunikace;
- procvičuje jazykové funkce v různých receptivních aktivitách, zejména pomocí poslechů audio-nahrávek rodilých mluvčích a čtením autentických textů;
- zadává samostatnou písemnou práci, ve které žáci prokážou nejen své jazykové dovednosti, ale také vyjádří svůj názor či postoj k situaci v různých slohových útvarech;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízké téma;
- při práci na hodinách používá anglický jazyk i jako jazyk vyučující, instruktážní, aby povzbudil žáky vyjadřovat se v hodinách anglicky.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vyžaduje po žácích pečlivou a zodpovědnou práci s cvičeními k opakování učiva za účelem rozvoje schopnosti sebehodnocení;
- rozvíjí schopnost žáků vyhodnotit chování lidí, zaujmout stanovisko k problematice či situaci čtením článků popisujících skutečnou událost;
- témata pro písemné práce vybírá tak, aby žáci psali o svých názorech a životních postojích;
- představuje jazykové funkce v kontextu příběhu mladých lidí, s nimiž se žák může ztotožnit;
- slovně povzbuzuje žáky, kteří podceňují své schopnosti a podporuje jejich sebejistotu;
- zadává taková cvičení a úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat a vzájemně si pomáhat, vyměňovat názory, diskutovat;
- zařazuje diskuse na aktuální a žákům blízké téma;
- zařazuje do výuky práci ve dvojicích i v menších skupinkách;
- podporuje u žáků jejich sebedůvěru v jejich schopnosti.

Kompetence občanská

Učitel

- v diskusi po přečtení populárně naučných textů poukazuje na každodenní život lidí na celém světě;
- seznamuje žáky s kulturou jiných států světa a vhodně volenými otázkami vede žáky ke srovnání různých kultur a k jejich respektování;

- využívá témata textů k podnícení diskuse o událostech a vývoji veřejného života v ČR;
- využívá situační dialogy v učebnici k diskusi o vztahu mezi osobními zájmy jedince a zájmy širší skupiny.

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- při práci na úkolech vyžaduje, aby žáci uváděli příklady a poznatky z reálného světa;
- dává jasné pokyny pro práci v hodině, stanovuje dílčí cíle, žáci tak vědí, co mají dělat a co se od nich očekává;
- na časově nebo obsahově náročnějších úkolech učí žáky nepřeceňovat jejich schopnosti a být realistickými při odhadování jejich znalostí a schopností;
- po přečtení článku či poslechu ukázky rozhovoru rodilých mluvčích klade otázky k textu tak, aby žáci prokázali nejen porozumění obsahu, ale zaujali také stanovisko k problematice se zvážení všech rizik, která by jejich rozhodnutí mohlo přinést.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	Žák <u>Porozumění a poslech</u> ▪ rozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu/poslechu na známé téma ▪ pochopí hlavní smysl autentické konverzace, jež je zřetelně vyslovována ▪ porozumí hlavním bodům a myšlenkám poslechového textu v učebnici ▪ odvodí význam neznámých slov a výrazů na základě již osvojené slovní zásoby a vizuální podpory ▪ rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí ▪ rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování <u>Čtení</u> ▪ čte srozumitelně a plynule texty přiměřeného rozsahu ▪ vyhledá v textu hlavní body a myšlenky ▪ vyhledá v textu specifické informace ▪ orientuje se v textech učebnice <u>Mluvení</u> ▪ srozumitelně formuluje své názory na známé téma ▪ volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text přiměřeného rozsahu ▪ sestaví souvislý projev týkající se probraných tematických okruhů ▪ popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související ▪ přiměřeně reaguje v každodenních situacích ▪ zahájí, vede, udržuje a zakončí dialog na známé téma <u>Psaní</u> ▪ spojí kratší úseky do delšího souvislého celku ▪ rozlišuje mezi formálním a neformálním písemným projevem ▪ logicky a jasně sestaví souvislý text přiměřeného rozsahu na známé téma ▪ pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem	Fonetika ▪ zvuková výstavba slova ▪ intonace ▪ oslabená výslovnost slov ve větě ▪ fonetické rysy Pravopis ▪ konvence používané k prezentaci výslovnosti ▪ zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci ▪ pravidla pravopisu u složitějších slov Gramatika ▪ užívání členu určitého a neurčitého ▪ počitatelná a nepočitatelná podstatná jména ▪ přídavná jména -negativní předpony, stupňování ▪ neurčitá zájmena ▪ příslovce ▪ slovesa ▪ přítomný čas prostý ▪ přítomný čas průběhový ▪ minulý čas prostý ▪ minulý čas průběhový ▪ předpřítomný čas ▪ otázka, zápor, zkrácená odpověď ▪ tázací dovětky ▪ věta jednoduchá ▪ pořádek slov ve větě ▪ sloveso a infinitiv/gerundium ▪ předložky pohybu	P: Český jazyk (osobní profil, neformální dopis, článek do časopisu, reklamní leták, kritika filmu, přídavná jména, zájmena, synonyma, antonyma) Základy společenských věd (charakter a osobnost člověka) Zeměpis (anglicky mluvící země) Tělesná výchova (známé druhy sportu) Hudební výchova (písně) PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Morálka všedního dne) Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů; vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního světa) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě) Mediální výchova (Role médií v moderních dějinách)

		Slovní zásoba ▪ synonyma, antonyma ▪ opisné vyjadřování ▪ složená slova ▪ ustálená slovní spojení Tematické okruhy ▪ rodina ▪ škola ▪ každodenní život ▪ vzhled a charakter osoby ▪ koníčky a zájmy ▪ sport a volný čas ▪ město a venkov ▪ film, televize ▪ nakupování ▪ místa Komunikační situace ▪ pozdrav, představení se, rozloučení ▪ poděkování ▪ adresa ▪ orientace v místě ▪ blahopřání ▪ žádost, prosba, odmítnutí ▪ omluva	
--	--	--	--

2.	<u>Porozumění a poslech</u> ▪ rozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu/poslechu na známé téma ▪ pochopí hlavní smysl autentické konverzace, jež je zřetelně vyslovována ▪ porozumí hlavním bodům a myšlenkám poslechového textu v učebnici ▪ odvodí význam neznámých slov a výrazů na základě již osvojené slovní zásoby a vizuální podpory ▪ rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí ▪ rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování <u>Čtení</u> ▪ čte srozumitelně a plynule texty přiměřeného rozsahu ▪ vyhledá v textu hlavní body a myšlenky ▪ vyhledá v textu specifické informace ▪ orientuje se v textech učebnice <u>Mluvení</u> ▪ srozumitelně formuluje své názory na známé téma ▪ volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text přiměřeného rozsahu ▪ sestaví souvislý projev týkající se probraných tematických okruhů ▪ popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související ▪ přiměřeně reaguje v každodenních situacích ▪ zahájí, vede, udržuje a zakončí dialog na známé téma <u>Psaní</u> ▪ spojí kratší úseky do delšího souvislého celku ▪ rozlišuje mezi formálním a neformálním písemným projevem ▪ logicky a jasně sestaví souvislý text přiměřeného rozsahu na známé téma ▪ pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem	Fonetika ▪ zvuková výstavba slova ▪ intonace ▪ oslabená výslovnost slov ve větě ▪ fonetické rysy Pravopis ▪ zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci ▪ pravidla pravopisu u složitějších slov Gramatika ▪ podstatná jména ▪ příslovce ▪ slovesa ▪ frázová slovesa ▪ budoucí děj – will, going to ▪ modální slovesa ▪ trpný rod ▪ a 2. kondicionál Slovní zásoba ▪ synonyma, antonyma ▪ opisné vyjadřování ▪ složená slova ▪ ustálená slovní spojení Tematické okruhy ▪ místa ▪ sociální aktivity ▪ příroda, globální problémy ▪ zločin ▪ knihy a texty Komunikační situace ▪ pozdrav, představení se, rozloučení ▪ poděkování, blahopřání ▪ adresa ▪ orientace v místě ▪ žádost, prosba, odmítnutí ▪ omluva a rady	P: Český jazyk (formální dopis, neformální pozvání, přijetí a odmítnutí pozvání; slohová práce (vypravování); kritika; literatura (žánry); podmínkové věty; trpný rod Chemie (chemické reakce) Zeměpis (anglicky mluvící země; globální oteplování) Hudební výchova (písně) PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Morálka všedního dne) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globalizační a rozvojové procesy; Globální problémy, jejich příčiny a důsledky) Mediální výchova (Média a mediální produkce) Environmentální výchova (Životní prostředí regionu a České republiky)
-----------	--	---	---

3.	<u>Porozumění a poslech</u> ▪ rozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu/poslechu složitějšího obsahu na aktuální téma ▪ pochopí hlavní i doplňující informace autentického ústního projevu ▪ porozumí hlavním bodům a myšlenkám poslechového textu v učebnici ▪ odvodí význam neznámých slov a výrazů na základě známé slovní zásoby, kontextu a znalosti tvorby slov ▪ rozliší různé styly, citové zabarvení a názory jednotlivých mluvčích ▪ pracuje s různými druhy slovníků ▪ čte literaturu přiměřeného rozsahu a obsahu <u>Čtení</u> ▪ čte srozumitelně a plynule texty, kde vyhledá hlavní body a myšlenky i detailní informace ▪ čte srozumitelně a plynule texty z učebnice ▪ čte přiměřeně náročné dílo z angloamerické literatury <u>Mluvení</u> ▪ srozumitelně a plynule vyjádří a obhájí svůj názor ▪ užívá vhodné výrazy a obraty ▪ používá rozmanitou slovní zásobu k vyjádření svých stanovisek a předání obsahově složitějších informací ▪ volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text náročnějšího obsahu ▪ plynule komunikuje a spontánně reaguje v každodenních i méně běžných situacích ▪ zapojí se do diskuse na různá témata ▪ přednese souvislý projev na zadané téma <u>Psaní</u> ▪ vyjádří a obhájí své názory a myšlenky ▪ strukturuje formální a neformální písemný projev s použitím různých slohových stylů ▪ sestaví souvislý text na různá témata ▪ pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem	Fonetika ▪ zvuková výstavba slova ▪ intonace ▪ oslabená výslovnost slov ve větě ▪ fonetické rysy Pravopis ▪ konvence používané k prezentaci výslovnosti ▪ zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci ▪ pravidla pravopisu u složitějších slov Gramatika ▪ podstatná jména ▪ přídavná jména ▪ statická a dynamická slovesa ▪ frázová slovesa ▪ přítomný čas prostý a průběhový ▪ minulý čas prostý a průběhový ▪ předminulý čas ▪ used to ▪ vazba slovesa a infinitivu či gerundia ▪ předpřítomný čas prostý ▪ předpřítomný čas průběhový ▪ vztažné věty ▪ 0. a 1. kondicionál ▪ časové věty ▪ budoucí čas prostý a průběhový ▪ slovosled ▪ zvolací věty Slovní zásoba ▪ synonyma, antonyma, homonyma ▪ opisné vyjadřování ▪ složená slova ▪ ustálená slovní spojení ▪ idiomy	P: Český jazyk (porovnávání stavby vět v JČ a JA (pořadí popisných přídavných jmen); stupňování přídavných jmen; synonyma, antonyma; homonyma; vztažné věty; podmínkové věty) Základy společenských věd (člověk a jeho společnost, trh práce a profesní volba) Biologie (lidské tělo, člověk a životní prostředí) Tělesná výchova (člověk a jeho zdraví) Informatika a výpočetní technika Hudební výchova (písně) PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů; vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního světa) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Vzdělávání v Evropě a ve světě) Mediální výchova (Uživatelé; Účinky mediální produkce a vliv médií; role médií v moderních dějinách)
-----------	--	---	--

		Tematické okruhy ▪ popis osoby, pocity ▪ společnost a mezilidské vztahy ▪ oblečení a móda ▪ povolání, místa a činnosti v práci ▪ lidské tělo, nemoci, zdraví Komunikační situace ▪ pozdrav, představení se, rozloučení ▪ poděkování ▪ adresa ▪ orientace v místě ▪ blahopřání ▪ žádost, prosba, odmítnutí ▪ lítost, porozumění, omluva ▪ vyjádření vlastního názoru ▪ argumentace, přesvědčení ▪ vyjádření souhlasu a nesouhlasu ▪ pracovní pohovor ▪ rozhovor – pacient a lékař	
--	--	---	--

4.	<u>Porozumění a poslech</u> ▪ rozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu/poslechu složitějšího obsahu na aktuální téma ▪ pochopí hlavní i doplňující informace autentického ústního projevu ▪ porozumí hlavním bodům a myšlenkám poslechového textu v učebnici ▪ odvodí význam neznámých slov a výrazů na základě známé slovní zásoby, kontextu a znalosti tvorby slov ▪ rozliší různé styly, citové zabarvení a názory jednotlivých mluvčích ▪ pracuje s různými druhy slovníků ▪ čte literaturu přiměřeného rozsahu a obsahu <u>Čtení</u> ▪ čte srozumitelně a plynule texty, kde vyhledá hlavní body a myšlenky i detailní informace ▪ čte srozumitelně a plynule texty z učebnice ▪ čte přiměřeně náročné dílo z angloamerické literatury <u>Mluvení</u> ▪ srozumitelně a plynule vyjádří a obhájí svůj názor ▪ užívá vhodné výrazy a obraty ▪ používá rozmanitou slovní zásobu k vyjádření svých stanovisek a předání obsahově složitějších informací ▪ volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text náročnějšího obsahu ▪ plynule komunikuje a spontánně reaguje v každodenních i méně běžných situacích ▪ zapojí se do diskuse na různá témata ▪ přednese souvislý projev na zadané téma <u>Psaní</u> ▪ vyjádří a obhájí své názory a myšlenky ▪ strukturuje formální a neformální písemný projev s použitím různých slohových stylů ▪ sestaví souvislý text na různá témata ▪ pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem	Fonetika ▪ zvuková výstavba slova ▪ intonace ▪ oslabená výslovnost slov ve větě ▪ fonetické rysy Pravopis ▪ konvence používané k prezentaci výslovnosti ▪ zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci ▪ pravidla pravopisu u složitějších slov Gramatika ▪ frázová slovesa ▪ 2. a 3. kondicionál ▪ modální slovesa s minulým infinitivem ▪ nepřímá otázka, nepřímá řeč ▪ práci věty ▪ předbudoucí čas ▪ vazba "have sth done" (nechat si něco udělat) ▪ neurčitá zájmena ▪ předložky ▪ příslovce ▪ přídavná ▪ spojky ▪ trpný rod ▪ slovosled ▪ zvolací věty ▪ větné dodatky ▪ účelové věty Slovní zásoba ▪ synonyma, antonyma a homonyma ▪ opisné vyjadřování ▪ složená slova ▪ ustálená slovní spojení ▪ idiomy	P: Český jazyk (náležitosti formálního dopisu; podmínkové věty; účelové věty; práci věty; trpný rod) Základy společenských věd (člověk a jeho společnost; člověk jako jedinec; finance) Biologie (člověk a životní prostředí) Informatika a výpočetní technika Fyzika (technické a fyzikální vynálezy spojené s cestováním) Zeměpis (názvy zemí) Dějiny hudby (výtvarné a divadelní umění) Hudební výchova (písně) PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Spolupráce a soutěž) Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů; Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního světa) Mediální výchova (Média a mediální produkce; Mediální produkty a jejich významy)
-----------	--	--	---

		Tematické okruhy ▪ dům a zahrada ▪ zeměpis a příroda ▪ cestování a doprava ▪ peníze a platby ▪ umění a umělecké činnosti ▪ počítačová technika Komunikační situace ▪ pozdrav, představení se, rozloučení ▪ poděkování ▪ adresa ▪ orientace v místě ▪ blahopřání ▪ žádost, prosba, odmítnutí ▪ lítost, porozumění, omluva ▪ vyjádření vlastního názoru ▪ argumentace, přesvědčení ▪ vyjádření souhlasu a nesouhlasu	
--	--	--	--

DALŠÍ CIZÍ JAZYK

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu Francouzský jazyk

Vyučovací předmět Francouzský jazyk je vytvořen ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk z RVP G. Francouzský jazyk lze studovat jako další cizí jazyk v 1. – 4. ročníku gymnázia.

Vzdělávání směřuje k osvojení mluvené i psané podoby jazyka od úplných začátků na pokročilou úroveň směřující k úrovni B1 podle Společného evropského rámce jazyků a osvojení poznatků potřebných pro získání mezinárodně uznávaných zkoušek.

Výuka probíhá po celé čtyři roky s tříhodinovou týdenní dotací. Třída se podle organizačních možností školy dělí na skupiny.

Při výuce je využívána práce s francouzskou učebnicí. Součástí jsou pracovní sešity, zvukové nahrávky, hry a hudba a autentické materiály (prospekty, plánky, francouzský tisk,...). Hodiny mohou být doplněny návštěvou filmového představení, odběrem francouzského časopisu.

Do předmětu jsou integrována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace, Morálka všedního dne), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě, Vzdělávání v Evropě), Environmentální výchova (Životní prostředí regionu a České republiky)

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- při řešení úkolů nechává prostor pro vlastní postup práce (práce s pracovním sešitem, tvorba a zpracování dotazníků, problémové situace: zjistí, najdi, objednej...).
- motivuje žáky ke zpracovávání úkolů do podoby referátů, zpráv, prezentací a přednášejí je před spolužáky (využívají různých zdrojů informací – internet, cizojazyčný tisk, cizojazyčná literatura).
- zařazuje do výuky práci se slovníky.
- zadává žákům testy, ve kterých prokáží svoji schopnost spojovat a kombinovat získané vědomosti ve francouzštině s využitím poznatků i z jiných předmětů.
- Pravidelným ústním zkoušením a kontrolou domácích cvičení systematicky opakuje slovní zásobu.
- pravidelným poslechem zvukových nahrávek a prodlužováním vyslechnutých i opakovaných celků cvičí žákovu sluchovou paměť.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu.
- zařazuje do výuky motivační úkoly, při kterých mohou žáci projevit své získané znalosti a individuálně se projevit (zjistit čas, domluvit si schůzku, získat určitou informaci...).
- zadává žákům i časově náročnější úkoly, při kterých žáci využívají vědomosti z jiných předmětů a znalostí práce s počítačem.
- záměrně zadává takové úkoly, ve kterých se žáci musí doptat na dílčí údaje, na základě kterých pak reagují ve výsledném projevu, dialogu či scéně.

Kompetence komunikativní

Učitel

- řízeným dialogem vede žáka ke komunikaci v cizím jazyce.
- vede žáky k reprodukci slyšeného.
- vede žáky ke komunikaci ve dvojici i ve skupině (nácvič konkrétních dialogů – v hotelu, u lékaře, v obchodě, na poště, hádka, plánování dovolené, víkendu...).
- vede žáky k aktivní komunikaci s rodilými mluvčími (prázdninové pobyty v cizině, každoroční zájezd do Paříže a Provence,...).

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje práci ve dvojicích i ve skupinách (dialogy na určité téma, dotazníky, shromažďování argumentů pro a proti tématu, soutěže na procvičování slovní zásoby a gramatických jevů...).
- dává žákovi příležitost prezentovat svou práci před spolužáky a svá stanoviska hájit.
- s žáky procvičuje vyjadřování stanovisek a názorů (v diskusi, rozhovoru, přidělí konkrétní role).

Kompetence občanská

Učitel

- zadává žákům úkoly, ve kterých srovnávají způsob života, zvyky a obyčeje u nás a ve frankofonních zemích a zaujímají stanoviska ke společenským, kulturním, geografickým a ekologickým odlišnostem.
- diskutuje se žáky o odlišném způsobu života v jiných zemích.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU FRANCOUZSKÝ JAZYK

ROČNÍK	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	Žák <u>Porozumění a poslech</u> ▪ rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje ▪ orientuje se v časových údajích, porozumí jim ▪ rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma ▪ odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu ▪ identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace ▪ využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů ▪ identifikuje nábytek a předměty rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy <u>Čtení</u> ▪ uplatňuje znalost pravidel výslovnosti ▪ vyjádří své záliby (hudba, knihy, televize) ▪ odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu ▪ identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace ▪ využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů ▪ popíše své bydlení (dům, byt, pokoj) a okolí domu <u>Mluvení</u> ▪ uplatňuje znalost pravidel výslovnosti ▪ používá jednoduché komunikační obraty ▪ vyjádří své záliby (hudba, knihy, televize) ▪ pojmenuje dny v týdnu, měsíce ▪ jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související ▪ shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace ▪ vyjádří vlastními slovy svou zájmovou činnost	Fonetika ▪ pravidla výslovnosti ▪ vázání ▪ slovní přízvuk ▪ intonace Pravopis ▪ stažení předložky se členem ▪ pravidla u běžných slov Gramatika ▪ slovesa 1.třídy, sloveso být, ▪ číslovky 0-10 ▪ podstatná jména a člen, elize, slovesa 1.třídy, zápor u sloves, otázky, stažení členu s předložkou de (přivlastňování), číslovky 11- 60 ▪ nepravidelná slovesa, vazba il y a – tam je, jsou ▪ způsob tvoření otázky, pohybová slovesa, modální slovesa, zápor ▪ shoda přídavných jmen v ženském rodě a množném čísle, časování sloves, číslovky 70- 1 000 000 ▪ ukazovací zájmena nesamostatná, řadové číslovky, nepravidelná slovesa ▪ dělivý člen, samostatná osobní zájmena, nepravidelná slovesa Slovní zásoba ▪ zaměstnání, běžné profese ▪ jednoduché komunikační obraty, pozdravy, oslovení, rozloučení, národnost, adresa ▪ dny a měsíce, datum	P: Dějepis Českého jazyka a literatury Zeměpis Estetické výchovy PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace, morálka všedního dne) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (žijeme v Evropě)

	▪ zapojí se do jednoduché konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů ▪ poskytne požadované informace ▪ napočítá do 1 000 ▪ aplikuje nepravidelná slovesa, ženský rod a množné číslo přídavných jmen ▪ formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně ▪ aplikuje dělivý člen <u>Psaní</u> ▪ shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace ▪ rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma ▪ popíše svůj vzhled a povahu ▪ vytvoří inzerát k seznámení ▪ vybírá správné tvary nesamostatných ukazovacích zájmen a řadových číslovek ▪ formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně ▪ popíše své stravovací návyky ▪ sestaví svůj jídelníček	▪ oblast osobnostní: koníčky, zájmy, preference ▪ oblast veřejná: divadlo, kino ▪ oblast společenská: sport ▪ vyjádření času ▪ postoj, názor, stanovisko: prosba, odmítnutí, příkaz, zákaz ▪ kratší písemný projev: pozvání, odpověď ▪ popis osoby, vzhled, povaha ▪ bydlení, lokalizace ▪ jídlo, stravování ▪ oblast veřejná: restaurace, jídelníčky ▪ emoce: libost, nelibost Tematické okruhy ▪ zaměstnání ▪ koníčky a zájmy ▪ divadlo a kino ▪ každodenní život ▪ vzhled a charakter osoby ▪ sport a volný čas ▪ město a venkov ▪ jídlo ▪ nakupování ▪ bydlení ve Francii ▪ francouzská kuchyně ▪ významné události z historie, významné osobnosti ▪ kultura, umění – malířství ▪ Životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou Komunikační situace ▪ neformální rozhovor ▪ samostatný ústní projev: popis ▪ jednoduchý inzerát ▪ samostatný ústní projev: popis bydlení	
--	--	---	--

2.	<u>Porozumění a poslech</u> ▪ charakterizuje svátky ve Francii a porovná je se svátky v ČR ▪ využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma ▪ srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata ▪ reprodukuje situaci na poště a v běžném telefonickém styku ▪ s jistotou a sebedůvěrou komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků <u>Čtení</u> ▪ rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy ▪ shrne a ústně i písemně sdělí běžné obsahově jednoduché informace ▪ určí vlastnictví předmětů ▪ vytvoří jednoduchý recept <u>Mluvení</u> ▪ rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy ▪ shrne a ústně i písemně sdělí běžné obsahově jednoduché informace ▪ určí vlastnictví předmětů ▪ reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů ▪ popíše svůj šatník a vztah k módě ▪ vyjadřuje vztahy vlastnictví ▪ zdůvodní použití modálních sloves ▪ vyjádří potřebu, nutnost ▪ vybírá správné tvary zájmenných předmětů v rozkaze ▪ charakterizuje jednoduše činnost zaměstnanců podniku ▪ sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek ▪ charakterizuje svou rodinu, její členy ▪ opakuje blízký budoucí čas ▪ aplikuje slovesa ve správných tvarech minulého času ▪ používá časové výrazy ▪ charakterizuje výuku, typ školy ▪ popíše průběh dne v minulosti	Fonetika Pravopis Gramatika ▪ zvrtná slovesa ▪ záporné výrazy ▪ přivlastňovací zájmena nesamostatná ▪ nepravdelná slovesa ▪ zájmené předměty v rozkaze ▪ záporné výrazy ▪ nepravdelná slovesa ▪ blízký budoucí čas ▪ minulý čas složený Slovní zásoba ▪ denní režim, činnosti ▪ oblečení, materiál, barvy ▪ váhy, míry, cena ▪ kuchyně, příprava jídla ▪ pošta, telefon ▪ běžné podniky, běžné vybavení pracoviště ▪ rodina ▪ situování v čase, vyjádření trvání děje Tematické okruhy ▪ nakupování ▪ životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou ▪ svátky ▪ rodina a její společenské vztahy ▪ škola, výuka Komunikační situace ▪ interakce: neformální rozhovor ▪ postoj, názor, nutnost, potřeba, příkaz, zákaz, pochvala, pokárání ▪ jednoduchý recept ▪ popis obličeje, obvyklosti děje ▪ samostatný ústní projev: vyprávění	P: Zeměpis PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (žijeme v Evropě, Vzdělávání v Evropě a ve světě)
-----------	--	---	--

	<u>Psaní</u> ▪ shrne a ústně i písemně sdělí běžné obsahově jednoduché informace ▪ popíše průběh všedního dne ▪ aplikuje zvrtná slovesa ▪ vytvoří jednoduchý recept ▪ sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek ▪ popíše svůj vzhled, obličej ▪ opakuje blízký budoucí čas ▪ aplikuje slovesa ve správných tvarech minulého času ▪ popíše průběh dne v minulosti		
--	--	--	--

3.	<u>Porozumění a poslech</u> ▪ odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby ▪ využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů ▪ přiřazuje správně zájmené předměty do vět ▪ srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata ▪ aplikuje zájmená příslovce en, y ▪ odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu ▪ rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné či známé téma ▪ identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace <u>Čtení</u> ▪ odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby ▪ využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů ▪ srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata ▪ odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu ▪ identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace <u>Mluvení</u> ▪ aplikuje slovesa ve správných tvarech minulých časů, kombinuje je ▪ charakterizuje svůj vztah k cestování ▪ popíše svůj zdravotní stav a vyjádří svůj vztah ke zdravému životnímu stylu ▪ charakterizuje návštěvu u lékaře ▪ vyjádří své stanovisko, souhlas, odmítnutí ▪ pojmenuje činnosti, vztahující se k řízení auta a poruše ▪ vypráví pohádku ▪ vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života	Fonetika ▪ texty popisné, umělecké Pravopis Gramatika ▪ průběhový minulý čas, jeho tvary a použití, slovesa průběhu a ukončení děje ▪ zájmené předměty, příčina, účel ▪ budoucí čas jednoduchý ▪ zájmená příslovce en, y ▪ vyjádření podobnosti a rozdílnosti, slovesa pohybu, srovnání vlastností ▪ blízký budoucí čas, srovnání množství ▪ příslovce Slovní zásoba ▪ společenské hry, hudební nástroje ▪ moře, cestování, doprava ▪ zdraví, nemoc, lidské tělo ▪ zemědělství, město ▪ počasí, podnebí, ▪ orientace ve městě, auto, porucha ▪ pohádky ▪ média, politika Tematické okruhy ▪ služby a nákupy ▪ život na venkově a ve městě ▪ zdravotní služby ▪ doprava, hotely ▪ významné události z historie, významné osobnosti ▪ geografické zařazení a stručný popis ▪ emoce: libost, nelibost ▪ média, politika ▪ tisk ve Francii ▪ kultura, umění	P: Dějepis Zeměpis Základy společenských věd PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) Mediální výchova (Mediální produkty a jejich významy)
-----------	--	---	---

	▪ aplikuje tvary blízkého budoucího času <u>Psaní</u> ▪ logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či dané téma ▪ aplikuje slovesa ve správných tvarech minulých časů, kombinuje je ▪ jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související ▪ popíše své plány do budoucna ▪ popíše počasí, typ podnebí ▪ vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života ▪ aplikuje tvary blízkého budoucího času	Komunikační situace ▪ převedení přímé řeči do nepřímé promluvy ▪ svolení, odmítnutí, možnost ▪ příběh ▪ přirovnání ▪ tisk, rozhlas, média ▪ postoj, názor, stanovisko: souhlas, nesouhlas	
--	--	--	--

4.	<u>Porozumění a poslech</u> ▪ srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata ▪ aplikuje zvrtná a preferenční slovesa ▪ rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy <u>Čtení</u> ▪ srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata ▪ užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení <u>Mluvení</u> ▪ srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata ▪ charakterizuje svůj vztah k přírodě ▪ zdůrazňuje větné členy ▪ formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně ▪ sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma ▪ vyjádří svůj vztah k televizi ▪ charakterizuje svou osobnost, povahové rysy ▪ aplikuje minulé časy a kombinuje je ▪ vyjádří své stanovisko ▪ formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně ▪ vyjádří své plány do budoucna ▪ zdůvodní použití pohybových sloves ▪ aplikuje výrazy pro vyjádření příčiny ▪ zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích <u>Psaní</u> ▪ zdůrazňuje větné členy ▪ formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně ▪ sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma ▪ aplikuje minulé časy a kombinuje je ▪ formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně ▪ zdůvodní použití pohybových sloves	Fonetika Pravopis ▪ kratší písemný projev: osobní dopis Gramatika ▪ podmínka, zdůraznění větných členů, vztahné věty, nepravidelná slovesa ▪ zvrtné a jednoduché časování, preferenční slovesa, charakteristika a srovnávání pomocí příslovcí ▪ minulé čas složený a průběhový, jejich kombinace ▪ slovesa pohybu, budoucí časy a jejich použití, vyjádření příčiny, výrazy pro srovnání množství Slovní zásoba ▪ příroda, zvířata, ekonomika ▪ televize, povahové vlastnosti ▪ média ▪ exotická fauna, bohatství a chudoba (rozvojové země) Tematické okruhy ▪ televizní kanály ve Francii a jejich programová nabídka ▪ životní prostředí ▪ geografické zařazení a stručný popis ▪ ukázky významných literárních děl ▪ kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy Komunikační situace ▪ interakce: diskuse ▪ emoce: radost, zklamání ▪ média ▪ emoce: radost, zklamání ▪ média: typy informací ▪ postoj, názor, stanovisko: souhlas, nesouhlas	P: Zeměpis PT: Mediální výchova (Mediální produkty a jejich významy) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (žijeme v Evropě)
------------------	---	---	--

DALŠÍ CIZÍ JAZYK

NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu Německý jazyk

Vyučovací předmět Německý jazyk je vytvořen ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk z RVP G. Německý jazyk lze studovat jako další cizí jazyk v 1. – 4. ročníku gymnázia.

Vzdělávání směřuje k osvojení mluvené i psané podoby jazyka od úplných začátků na pokročilou úroveň směřující k úrovni B1 podle Společného evropského rámce jazyků a osvojení poznatků potřebných pro získání mezinárodně uznávaných zkoušek.

Výuka probíhá po celé čtyři roky s tříhodinovou týdenní dotací a podle organizačních možností školy se třída dělí na skupiny.

Při výuce je využívána práce s německou učebnicí Schritte international (nakl. Hueber). Součástí jsou pracovní sešity, zvukové nahrávky, hry a hudba a autentické materiály (prospekty, plánky, německý tisk,...). Hodiny jsou doplněny návštěvou filmového představení, odběrem německého tisku.

Do předmětu jsou integrována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace, Morálka všedního dne), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě, Vzdělávání v Evropě), Environmentální výchova (Životní prostředí regionu a České republiky).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- při řešení úkolů nechává prostor pro vlastní postup práce (práce s pracovním sešitem, tvorba a zpracování dotazníků, problémové situace: zjistí, najdi, objednej...).
- žáci zpracovávají úkoly do podoby referátů, zpráv, prezentací a přednášejí je před spolužáky (využívají různých zdrojů informací – internet, cizojazyčný tisk, cizojazyčná literatura).
- zařazuje do výuky práci se slovníky.
- zadává žákům testy, ve kterých prokáží svoji schopnost spojovat a kombinovat získané vědomosti v němčině s využitím poznatků i z jiných předmětů.
- pravidelným ústním zkoušením a kontrolou domácích cvičení systematicky opakuje slovní zásobu.
- pravidelným poslechem zvukových nahrávek a prodlužováním vyslechnutých i opakovaných celků cvičí žákovu sluchovou paměť.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k uplatňování dosud osvojené slovní zásoby a logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu.
- zařazuje do výuky motivační úkoly, při kterých mohou žáci projevit své získané znalosti a individuálně se projevit (zjistit čas, domluvit si schůzku, získat určitou informaci...).
- zadává žákům i časově náročnější úkoly, při kterých žáci využívají vědomosti z jiných předmětů a znalostí práce s počítačem.
- záměrně zadává takové úkoly, ve kterých se žáci musí doptat na dílčí údaje, na základě kterých pak reagují ve výsledném projevu, dialogu či scéně.

Kompetence komunikativní

Učitel

- řízeným dialogem vede žáka ke komunikaci v cizím jazyce.
- vede žáky k reprodukci slyšeného.
- vede žáky ke komunikaci ve dvojici i ve skupině (nácvič konkrétních dialogů – v hotelu, u lékaře, v obchodě, na poště, hádka, plánování dovolené, víkendu...).
- vede žáky k aktivní komunikaci s rodilými mluvčími (prázdninové pobyty v cizině, každoroční zájezd do Vídně,...).

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje práci ve dvojicích i ve skupinách (dialogy na určité téma, dotazníky, shromažďování argumentů pro a proti tématu, soutěže na procvičování slovní zásoby a gramatických jevů...).
- žák dostává příležitost prezentovat svou práci před spolužáky a svá stanoviska hájit.
- s žáky procvičuje vyjadřování stanovisek a názorů (v diskusi, rozhovoru, přidělí konkrétní role...).

Kompetence občanská

Učitel

- zadává žákům úkoly, ve kterých srovnávají způsob života, zvyky a obyčeje u nás a v německy mluvících zemích a zaujímají stanoviska ke společenským, kulturním, geografickým a ekologickým odlišnostem.
- diskutuje se žáky o odlišném způsobu života v jiných zemích.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU NĚMECKÝ JAZYK

ROČNÍK	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	<u>Porozumění a poslech</u> - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí - porozumí předpovědi počasí a informuje o ní - rozumí hlavním myšlenkám v textu - rozumí jednoduchým pokynům vyučujícího - adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích <u>Čtení</u> - čte německé texty se správnou výslovností, přízvukem a intonací - vyhledá v textu hlavní myšlenky - orientuje se v textu z učebnice - v kratším textu se orientuje za účelem sdělení obsahu nebo nějaké informace <u>Mluvení</u> - představí sebe, druhou osobu, sdělí základní informace o sobě, získává informace o ostatních - pojmenuje a představí členy své rodiny - vypráví o své rodině a rodinných vztazích - pojmenovává základní potraviny a nápoje, - vyjádří jejich ceny, vede dialog v obchodě - sděluje informace o místě svého bydliště - pojmenovává činnosti v každodenním životě - vypráví o svém denním režimu, o životním stylu - popisuje činnosti týkající se volného času <u>Psaní</u> - popíše rodinný život - správně zapisuje číslovky - napíše inzerát na byt a dům - informuje o kulturní akci - sestaví souvislý, jednoduše členěný text týkající se známého tématu	Fonetika - správná výslovnost - přízvuk a intonace v němčině Pravopis - základy pravopisu Gramatika - pořádek slov v oznamovací a tázací větě - tázací zájmena - časování sloves - přivlastňovací zájmena - základní číslovky - zápor nein, nicht, kein a nichts - skloňování podstatných jmen - člen určitý a neurčitý - osobní zájmena - předložky se 3., 4. pádem - určování času - předložky spojené s určením času - odlučitelné slovesné předpony - slabé skloňování podstatných jmen - doch v odpovědi na zápornou otázku - podmiňovací způsob slovesa mögen - časování způsobových sloves - perfektum Slovní zásoba - synonyma, antonyma, opisné vyjádření Tematické okruhy - rodina a rodinné vztahy - jídlo a nákupy - bydlení - denní program	P: Základy společenských věd PT: Multikulturní výchova (vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí) Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (žijeme v Evropě)

		▪ volný čas Komunikační situace ▪ pozdrav ▪ představení se ▪ rozloučení se ▪ poděkování ▪ adresa ▪ blahopřání ▪ omluva ▪ žádost, prosba ▪ odmítnutí, souhlas ▪ orientace v místě ▪ vyjádření názoru	
--	--	---	--

2.	<u>Porozumění a poslech</u> ▪ orientuje se v kulturních programech ▪ v informační kanceláři získá správnou informaci o odletu, odjezdu ▪ rozumí hlavním myšlenkám středně dlouhého textu ▪ reaguje adekvátně v běžných komunikačních situacích <u>Čtení</u> ▪ orientuje se v základní hudební slovní zásobě ▪ čte srozumitelně kratší texty za účelem sdělení obsahu nebo nějaké informace ▪ vyhledává v textu hlavní myšlenky ▪ orientuje se v textu z učebnice ▪ přečte text v časopise, vyhledá nebo odvodí neznámé výrazy <u>Mluvení</u> ▪ pojmenuje řadu povolání ▪ vede rozhovor při žádosti o místo ▪ hovoří o svém budoucím povolání ▪ vyjádří svůj vztah ke kultuře ▪ vypráví o zajímavostech města, ve kterém studuje ▪ pojmenuje významné budovy ve městě ▪ popisuje polohu institucí a památek ve městě ▪ nad mapou naší republiky hovoří o turisticky atraktivních místech naší republiky, ▪ představí naši republiku z hlediska geografického i historického ▪ pojmenuje jednotlivé části lidského těla ▪ popíše svůj současný zdravotní stav ▪ popíše svou návštěvu u lékaře ▪ zeptá se na cestu, vyžádá si potřebné informace, vysvětlí cestu ve městě ▪ vyjádří svůj názor na jednotlivé dopravní prostředky a způsoby cestování ▪ vyjmenuje země, které patří do německé jazykové oblasti, ▪ podá základní informace o německém jazyce ▪ nad mapou Německa vyjádří základní znalosti ze zeměpisu a kultury tohoto státu ▪ používá širokou slovní zásobu z oblasti oblečení ▪ podá stručnou informaci o oblečení a módě současných mladých lidí pro různé příležitosti	Fonetika ▪ správná výslovnost ▪ přízvuk a intonace v němčině Pravopis Gramatika ▪ préteritum a perfektum dalších sloves ▪ způsobová slovesa ▪ rozkazovací způsob ▪ zájmeno man ▪ přivlastňovací zájmena ▪ spojení modálního slovesa s infinitivem ▪ předložky se 3. a 4. pádem ▪ podmiňovací způsob ▪ stupňování přídavných jmen a příslovčí ▪ zájmena welcher, dieser ▪ řadové číslovky ▪ spojka denn Slovní zásoba ▪ synonyma, antonyma, opisné vyjadřování Tematické okruhy ▪ povolání, práce ▪ kultura v životě člověka ▪ naše město - Ostrava ▪ Česká republika ▪ zdraví ▪ německy mluvící země ▪ německý jazyk ▪ Německo ▪ oblečení a móda ▪ přání k narozeninám, pozvánka na narozeniny, večírek ▪ základní hudební terminologie Komunikační situace ▪ pozdrav	P: Základy společenských věd Zeměpis Hudební teorie PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (žijeme v Evropě)
-----------	---	---	--

	▪ vyjádří svůj názor na oblečení a módu <u>Psaní</u> ▪ napíše žádost o vykonání praxe ▪ vyjádří informaci o odjezdu a odletu, ▪ napíše a slovně vyjádří přání k narozeninám nebo jinému životnímu výročí, napíše pozvánku na společenskou akci ▪ sestaví souvislý, jednoduše členěný text týkající se známého tématu ▪ popíše zážitek, jednoduchou příhodu	▪ představení se ▪ rozloučení se ▪ poděkování ▪ adresa ▪ blahopřání, pozvánka na večírek ▪ omluva ▪ žádost, prosba ▪ odmítnutí ▪ orientace v místě	
--	---	--	--

3.	<u>Porozumění a poslech</u> ▪ rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu ▪ pochopí hlavní smysl autentické konverzace ▪ rozumí pokynů a instrukcí vyučujícího ve vyučování ▪ adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích ▪ při své práci využívá různé typy slovníků <u>Čtení</u> ▪ orientuje se v jídelním lístku ▪ seznámí se s některými specialitami německé a rakouské kuchyně ▪ na základě textu podá informaci o historii a současnosti olympijských her ▪ orientuje se v základní hudební slovní zásobě <u>Mluvení</u> ▪ vyjádří svůj názor na cestování, způsoby dopravy ▪ nad mapou Prahy hovoří o památkách a specifikách našeho hlavního města ▪ popíše svůj pokoj, byt rodičů, vyjádří klady a zápory svého současného bydlení ▪ v rozhovoru užívá názvy potravin a hotových jídel ▪ vyjádří, kterému jídlu dává přednost ▪ vypráví o svých stravovacích návycích ▪ charakterizuje stravovací návyky v současné společnosti ▪ vypráví o typech a výběru povolání ▪ vypráví svůj životopis ▪ informuje o možnostech sportování ve svém životě a na naší škole ▪ vypráví o své škole a třídě ▪ informuje o svém rozvrhu hodin ▪ informuje o školském systému v ČR a Německu ▪ zdůvodní koupi dárku pro oslavence ▪ popíše průběh svatby ▪ vypráví o životě a díle známých českých skladatelů <u>Psaní</u> ▪ píše o svých cestách o prázdninách, o svých snech a plánech týkajících se cestování a dovolené ▪ napíše vzkaz, ve kterém vhodnou formou požádá kamaráda o pomoc ▪ napíše svůj strukturovaný životopis	Fonetika ▪ správná výslovnost ▪ přízvuk a intonace v němčině Pravopis Gramatika ▪ vedlejší věty s weil ▪ slovesa s odluč. předponami v perfektu ▪ neodlučitelné slovesné předpony ▪ přičestí minulé bez ge- ▪ opakování předložek ▪ předložky s 3. a 4. pádem ▪ směrová příslovce rein, raus, runter, rauf, rüber ▪ zájmena einer, meiner, ... ▪ sollen v konjunktivu II ▪ spojka wenn ▪ vedlejší věta před větou hlavní ▪ zvrtná slovesa se zájmenem ve 4. pádě ▪ předložkové vazby sloves ▪ zájmenná příslovce ▪ préteritum způsobových sloves ▪ spojka dass ▪ přivlastňovací zájmena ▪ postavení dvou předmětů ve větě Slovní zásoba ▪ synonyma, antonyma, opisné vyjadřování Tematické okruhy ▪ cestování, doprava, dovolená, prázdniny ▪ Praha ▪ bydlení ▪ jídlo a nápoje ▪ povolání, životopis ▪ sport ▪ škola, vzdělání	P: Zeměpis Základy společenských věd Dějiny hudby Hudební teorie PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě)
------------------	---	--	--

	▪ napíše žádost o místo ▪ vyjádří svůj názor na význam sportu v životě člověka ▪ napíše pozvánku na oslavu	▪ svatba, oslavy a dárky ▪ základní hudební terminologie ▪ kapitoly z dějin hudby Komunikační situace ▪ pozdrav ▪ představení se ▪ rozloučení se ▪ poděkování ▪ adresa ▪ blahopřání, pozvánka na večírek ▪ omluva ▪ žádost, prosba ▪ odmítnutí ▪ orientace v místě ▪ sdělení stanoviska ▪ argumentace, přesvědčování ▪ zjišťování názoru ▪ jednoduchý telefonní rozhovor	
--	--	---	--

4.	<u>Porozumění a poslech</u> ▪ rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu ▪ rozumí smyslu autentické konverzace ▪ postihne různé názory a stanoviska ▪ rozumí textu v učebnici ▪ pochopí hlavní smysl textu, který obsahuje novou slovní zásobu ▪ odvodí význam méně známých slov z kontextu <u>Čtení</u> ▪ čte s porozuměním o nejvýznamnějších představitelích německé a rakouské klasické hudby ▪ čte srozumitelně a plynule i delší texty za účelem sdělení obsahu či informace ▪ vyhledává v textu hlavní myšlenku ▪ vyhledává v textu detailní informaci ▪ orientuje se v textu z učebnice ▪ využívá různých typů slovníků ▪ využívá i cizojazyčnou literaturu či média <u>Mluvení</u> ▪ popisuje činnosti týkající se volného času ▪ popisuje způsoby trávení volného času ▪ hovoří o příjemných a nepříjemných stránkách jednotlivých ročních období ▪ pojmenuje typy prodejen ▪ vyjádří zřetelně své přání v obchodě ▪ vede dialog s prodávajícím ▪ vyjádří výhody a nevýhody cestování různými typy dopravních prostředků ▪ nad mapou Rakouska a Švýcarska informuje o zeměpisných a kulturních zvláštěnostech zemí ▪ informuje o zeměpisných a kulturních specifikách země ▪ jmenuje typy karet, popíše zacházení s nimi ▪ vede dialog u přepážky v bance ▪ vypráví o narození dítěte ▪ informuje o životě doma v rodině, o vztazích <u>Psaní</u> ▪ napíše pozvánku na víkendovou akci ▪ popisuje přírodu v jednotlivých ročních obdobích	Fonetika ▪ tvoření slov, intonace ▪ správná výslovnost ▪ přízvuk a intonace v němčině Pravopis Gramatika ▪ spojka trotzdem ▪ konjunktiv préterita sloves haben, sein a způsobových sloves ▪ würde + infinitiv ▪ podmínkové věty ▪ přídavná jména v přívlastku ▪ stupňování příslovcí ▪ srovnávací spojky als, wie ▪ párové spojky ▪ trpný rod ▪ Was für ein...? ▪ přičestí přítomné ▪ další předložky spojené s určením místa ▪ vedlejší věty ▪ vztahné věty ▪ účelové věty ▪ vazby um zu, statt zu, ohne zu ▪ opakování perfekta, préterita, konjunktivu II, vedlejších vět, spojek uvozujících vedlejší a hlavní věty Slovní zásoba ▪ synonyma, antonyma, opisné vyjadřování Tematické okruhy ▪ volný čas ▪ počasí ▪ nakupování ▪ doprava a cestování ▪ Rakousko ▪ Švýcarsko ▪ peníze	P: Zeměpis Základy společenských věd Dějiny hudby PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (žijeme v Evropě) Osobnostní a sociální výchova (morálka všedního dne, sociální komunikace) Environmentální výchova (člověk a životní prostředí)
-----------	--	---	--

	▪ napíše dopis, krátkou sms, pošle balíček ▪ popíše plán cesty	▪ rodinné a partnerské vztahy ▪ hudba v Německu a Rakousku Komunikační situace ▪ vyjádření svého přání ▪ orientace v místě ▪ sdělení stanoviska ▪ žádost, prosba ▪ argumentace, přesvědčování ▪ zjišťování názoru ▪ rozhovor u bankovní přepážky	
--	---	---	--

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika

V předmětu je realizováno téma RVP GV Matematika a její aplikace.

Celková dotace 10 hodin je rozdělena v průběhu studia tak, že na 1. a 2. ročník připadají 3 hodiny týdně a na 3. a 4. ročník 2 hodiny týdně. Výchovným prostředím je běžná třída, avšak v případě potřeby jsou k dispozici učebny vybavené výpočetní technikou.

Při řešení matematických úloh se studenti seznamují s algoritmem řešení, využívají induktivních i deduktivních postupů a k hlubšímu osvojení učiva jsou využívány problémové úlohy, jež vyžadují tvůrčí přístup.

Z hlediska organizačních forem převládá vyučování hromadné a samostatné práce žáků. Opomíjeny však nejsou ani skupinové vyučování a vyučování individualizované.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na propojení mechanicky zvládnutých poznatků a postupů s postupy pro objevování nových cest a k odvozování a zdůvodňování nových vlastností.
- klade důraz na mezipředmětové vztahy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- klade důraz na propojení mechanicky zvládnutých poznatků a postupů s postupy pro objevování nových cest a k odvozování a zdůvodňování nových vlastností.
- klade důraz na mezipředmětové vztahy

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k rozborům, hledání možností, prezentacím vlastního postupu a výsledku práce
- klade důraz na správnost formulací, logickou strukturu a posloupnost argumentací, jak v písemném, tak v mluveném projevu.
- klade důraz na respekt k práci druhého.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- organizuje práci žáků ve skupinách.

- klade důraz na správnost formulací, logickou strukturu a posloupnost argumentací, jak v písemném, tak v mluveném projevu.
- klade důraz na respekt k práci druhého.

Kompetence občanská

Učitel

- organizuje práci žáků ve skupinách

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU MATEMATIKA

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		- čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky - užívá správně logické spojky a kvantifikátory - rozliší definici a větu, rozliší závěr a předpoklad věty - rozliší správný a nesprávný úsudek - vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení - zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému - užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel - provádí operace mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy - odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor - upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu - operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty - rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic - řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje počet řešení nebo řešitelnost - rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy - geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav - analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav	- číselné obory - základní pojmy z teorie množin - intervaly - základní poučení o výrocích - definice, věta - znaky dělitelnosti - mocniny - mnohočleny - úpravy výrazů - lomené výrazy - lineární rovnice - lineární nerovnice - grafické řešení lineárních rovnic, nerovnic - lineární rovnice a nerovnice s více neznámými - soustavy lineárních rovnic a nerovnic - kvadratická rovnice - kvadratická nerovnice - grafické řešení kvadratické rovnice, nerovnice	P: Fyzika – mechanika, čtení z grafu, řešení úloh Chemie – vyčíslování chemických rovnic Zeměpis PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů) Mediální výchova (Uživatelé)

2.	▪ používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastností geometrických útvarů v rovině, na základě vlastností třídí útvary ▪ využívá náčrt při řešení rovinného problému ▪ v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly ▪ určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti, odchylky ▪ řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu ▪ řeší planimetrické a stereometrické problémy motivované praxí ▪ načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti ▪ operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty ▪ využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů ▪ formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí ▪ aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi ▪ modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí ▪ v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly	▪ přímky ▪ úhly ▪ trojúhelníky ▪ shodnost a podobnost trojúhelníků ▪ čtyřúhelníky ▪ kružnice, kruh ▪ Euklidovy věty ▪ Pythagorova věta ▪ množiny bodů dané vlastnosti ▪ konstrukce trojúhelníků, čtyřúhelníků a kružnic ▪ shodná zobrazení a stejnoolehlost ▪ lineární funkce ▪ funkce s absolutními hodnotami ▪ kvadratické funkce ▪ lineární lomené funkce ▪ mocninné funkce ▪ exponenciální a logaritmické funkce ▪ goniometrické funkce ▪ vlastnosti goniometrických funkcí ▪ goniometrické vzorce ▪ goniometrické rovnice	P: Fyzika – řešení úloh Informatika – Excel, funkce, tvorba grafů Dějepis – historické osobnosti (Euklides, Pythagoras) Zeměpis PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů) Mediální výchova (Uživatelé) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě)
----	--	--	---

3.	▪ v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly ▪ používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary ▪ určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky ▪ využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému ▪ zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles ▪ řeší planimetrické a stereometrické problémy motivované praxí ▪ řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet) ▪ využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly ▪ diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení ▪ volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku) ▪ reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám	▪ sinová věta ▪ kosinová věta ▪ řešení obecného trojúhelníku ▪ polohové vlastnosti těles ▪ metrické vlastnosti těles ▪ zobrazení těles ▪ základní kombinatorické pojmy ▪ faktoriál ▪ kombinační čísla ▪ binomická věta ▪ Pascalův trojúhelník ▪ pravděpodobnost ▪ jevy ▪ pravděpodobnost jevů ▪ nezávislé jevy ▪ statistický soubor a jeho charakteristiky	P: Fyzika – řešení úloh, fyzika mikrosvět Informatika – grafika, práce s daty Dějepis – historické poznámky Základy společenských věd – ekonomie PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů) Mediální výchova (Uživatelé)
----	--	---	---

4.	▪ užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů) ▪ řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině ▪ využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření ▪ z analytického vyjádření (z osově nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce ▪ řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky ▪ formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností ▪ řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech ▪ interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice	▪ souřadnice ▪ vektory ▪ geometrie v rovině ▪ geometrie v prostoru ▪ kuželosečky ▪ posloupnosti a jejich vlastnosti ▪ aritmetická a geometrická posloupnost ▪ limity posloupností	P: Fyzika – souřadnice, vektory Informatika – grafika Základy společenských věd – ekonomie Zeměpis PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů) Mediální výchova (Uživatelé)
------------------	--	--	---

ČLOVĚK A PŘÍRODA

FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu Fyzika

Předmět fyzika je vytvořen ze stejnojmenného vzdělávacího oboru z RVP G a podílí se na realizaci obsahu přírodovědného vzdělávání.

Fyzika je vyučována celkem 6 hodin, které jsou rozděleny následovně: v prvních dvou ročnících jsou dvě hodiny týdně ve 3. a 4.ročníku jedna hodina týdně. Časovou dotaci lze tedy zapsat : 2 – 2 – 1 – 1. Cílem výuky fyziky je rozvoj klíčových kompetencí při poznávání přírodních zákonitostí s využitím empirických i teoretických prostředků, které absolventi využijí jak při svém dalším vzdělávání, tak i v praktickém životě.

Žák je veden k tomu, aby zejména:

- chápal, že přírodní jevy mají fyzikální příčiny,
- rozuměl různým typům fyzikálních dějů, uměl tyto znalosti aplikovat,
- využíval matematický aparát pro odvození jednoduchých fyzikálních vztahů,
- aplikoval své znalosti při provádění praktických měření.

Nedílnou součástí výuky je využívání matematických dovedností, informačních a komunikačních technologií v součinnosti s ostatními přírodovědnými předměty

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na propojení mechanicky zvládnutých poznatků a postupů s postupy pro objevování nových cest a k odvozování a zdůvodňování nových vlastností.
- klade důraz na mezipředmětové vztahy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k předvídání výsledky experimentů a jejich verifikace
- vede žáky k řešení problémů z praktického života, jejich fyzikálnímu výkladu a návodům k jejich řešení
- vede žáky k tomu, aby řešili fyzikální úlohy jak samostatně, tak ve spolupráci ve skupině
- klade důraz na propojení mechanicky zvládnutých poznatků a postupů s postupy pro objevování nových cest a k odvozování a zdůvodňování nových vlastností.
- žáci v průběhu 3. ročníku řeší projektový úkol studia přírodovědných předmětů. Téma zpracovávají samostatně a vlastní výsledky prezentují a obhajují.
- klade důraz na mezipředmětové vztahy

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k vytváření jednoduchých fyzikálních hypotéz, diskuzi o jejich platnosti
- klade důraz na empirické i teoretické metody přírodovědného poznání
- užívá týmová práce ke zpracování skupinových úloh – žáci si organizují a rozdělují role ve skupině, navrhuje strategie práce skupiny, diskutují o výsledcích
- užívá specifických výrazových prostředků k zjednodušení řešení problémů – schémata, náčrty, grafy, ideální modely – a tím motivuje žáky k objevování nových cest
- vede žáky ke kvalitní prezentaci svých znalostí

Kompetence sociální a personální

Učitel

- organizuje práci žáků ve skupinách. ke zpracování skupinových úloh – žáci si organizují a rozdělují role ve skupině, navrhuje strategie práce skupiny, diskutují o výsledcích
- podněcuje a řídí diskuse nad řešeními při hledání řešení, vede žáky k prezentacím vlastních postupů řešení
- organizuje práci žáků ve skupinách

Kompetence občanská

Učitel

- dbá na bezpečnost práce v laboratoři, vede žáky k zodpovědnosti za své zdraví i zdraví ostatních, zdůrazňuje zásady předlékařské pomoci v případě úrazu
- podněcuje a řídí diskuse nad řešeními, hledání řešení, vede žáky k prezentacím vlastních postupů řešení
- organizuje práci žáků ve skupinách

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU FYZIKA

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		- využívá s porozuměním základní veličiny a jednotky - rozliší základní a odvozené veličiny a jednotky - převádí jednotky - dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při praktických činnostech - změří vhodnou metodou určené veličiny - zpracuje měření - stanoví správně výsledek měření - rozlišuje skalární a vektorové veličiny - užívá modely tuhého tělesa a ideální tekutiny při řešení úloh - určí v konkrétních situacích síly a momenty sil působících na těleso a jejich výslednici - zformuluje a fyzikálně objasní podmínky, které určují rovnováhu a stabilitu tělesa - využívá Archimédův a Pascalův zákon v praktických úlohách - aplikuje zákony zachování hmoty a energie pro proudící tekutiny - řeší s porozuměním úlohy související s mechanickými oscilátory; klasifikuje druhy mechanického vlnění - vymezí hlavní charakteristiky mechanického vlnění a vztahy - užívá Huygensův princip k výkladu dějů - charakterizuje zvuk jako mechanické vlnění - uvede různé druhy zvuku a jeho účinky a užití	Fyzikální veličiny a jejich měření - soustava fyzikálních veličin a jednotek - Mezinárodní soustava jednotek (SI), její struktura a účel - skalární a vektorové veličiny, operace s nimi Mechanika hmotného bodu a tuhého tělesa kinematika pohybu - vztažná soustava; poloha a změna polohy tělesa, jeho rychlost a zrychlení dynamika pohybu - hmotnost a síla; první, druhý a třetí pohybový zákon, inerciální soustava; hybnost tělesa; tlaková síla, tlak; třecí síla; síla pružnosti; gravitační a tíhová síla; gravitační pole; práce, výkon; souvislost změny mechanické energie s prací; zákony zachování hmotnosti, hybnosti a energie mechanika tuhého tělesa, kapalin a plynů - tuhé těleso, posuvný a otáčivý pohyb tuhého tělesa; moment síly; momentová věta; dvojice sil; těžiště; rovnovážné polohy a podmínky rovnováhy tělesa - hydrostatický a atmosférický tlak; Archimédův zákon pro tekutiny; rovnice kontinuity; Bernoulliho rovnice a základy fyziky letu	P: Matematika - jednotky, vektorový počet Geografie - závislost tíhy na zeměpisné šířce Matematika - goniometrické funkce obecného argumentu Biologie - zvuk, jeho charakteristiky, fyzikální podstata sluchu PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace – verbální a neverbální komunikace – lidská komunikace a jak jí rozumím) Mediální výchova (Média a mediální produkce – příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných – komunikace a spolupráce v týmu)

		Mechanické kmitání a vlnění kmitání ▪ kmitání mechanického oscilátoru, jeho perioda a frekvence ▪ vlnění ▪ postupné vlnění, stojaté vlnění, vlnová délka a rychlost vlnění; zvuk, jeho hlasitost a intenzita	
--	--	---	--

2.	▪ využívá základní principy kinetické teorie látek při objasňování vlastností látek různých skupenství a procesů v nich probíhajících ▪ uplatňuje termodynamické zákony při řešení fyzikálních úloh ▪ vysvětlí stavové změny plynu užitím stavové rovnice ideálního plynu ▪ formuluje zákon zachování energie pro tepelné děje ▪ objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek ▪ předvídá děje související se změnami stavu látek za pomoci fázového diagramu ▪ rozlišuje krystalické a amorfnní látky na základě znalostí jejich stavby, řeší praktické problémy ▪ objasní příčiny a průběh pružné deformace pomocí Hookova zákona ▪ užívá zákonitostí teplotní roztažnosti látek ▪ vysvětlí jevy související s povrchovou silou a energií kapalin ▪ rozlišuje elektrické a magnetické pole, řeší úlohy se znalostí jejich vlastností ▪ objasní s pomocí Coulombova zákona děje v elektrickém poli ▪ vyloží základní vlastnosti nestacionárního magnetického pole pomocí Faradayova a Lenzova zákona ▪ vysvětlí funkci elektrických zařízení a vlastnosti materiálů ▪ rozlišuje vodič, izolant a polovodič, rozdíl vysvětlí se znalostí stavby látek, předvídá jejich chování v elektrickém poli ▪ objasní podmínky vzniku stejnosměrného elektrického proudu a jeho vedení v kovovém vodiči ▪ užívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů; vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu v kapalinách, plynech, vakuu a jejich aplikace ▪ objasní model vedení elektrického proudu v polovodičích ▪ analyzuje vznik střídavého proudu a jeho charakteristiky	Molekulová fyzika a termika ▪ kinetická teorie látek ▪ charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství ▪ termodynamika ▪ termodynamická teplota; vnitřní energie a její změna, teplo; první a druhý termodynamický zákon; měrná tepelná kapacita; různé způsoby přenosu vnitřní energie v rozličných systémech ▪ struktura a vlastnosti pevných látek, kapalin a plynů ▪ normálové napětí, Hookův zákon; povrchové napětí kapalin, ▪ kapilární jevy; součinitel teplotní roztažnosti pevných látek a kapalin; skupenské a měrné skupenské teplo Elektrické a magnetické pole ▪ elektrické pole ▪ elektrický náboj a jeho zachování; intenzita elektrického pole, ▪ elektrické napětí; kondenzátor ▪ magnetické pole ▪ pole magnetů a vodičů s proudem, magnetická indukce; indukované napětí ▪ vedení elektrického proudu ▪ proud jako veličina; Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod; elektrický odpor; elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu; polovodičová dioda	P: Chemie - elektrolýza a disociace PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globalizační a rozvojové procesy; Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - geografické vnímání globalizace – kulturní okruhy ve světě a v Evropě)
-----------	---	---	--

3.	▪ rozumí chování střídavého elektrického proudu v R, L, C obvodech ▪ objasní základní principy výroby a vedení elektrického proudu v praxi ▪ využívá analogií mezi mechanickým a elektromagnetickým kmitáním a vlněním ▪ vysvětlí funkci oscilačního obvodu v závislosti na jeho parametrech ▪ předvídá chování elektromagnetického vlnění v různých prostředích na základě jeho charakteristik ▪ uvede příklady využití elektromagnetického kmitání a vlnění v praxi ▪ uvede různé teorie podstaty světla ▪ klasifikuje druhy elektromagnetického záření a uvede obecné i specifické vlastnosti a oblasti jejich využití	Elektrické a magnetické pole ▪ střídavý proud ▪ harmonické střídavé napětí a proud, jejich frekvence; výkon střídavého proudu; generátor střídavého proudu; elektromotor; transformátor ▪ elektromagnetické kmitání a vlnění ▪ elektromagnetická vlna; spektrum elektromagnetického záření Světlo a elektromagnetické záření ▪ vlnové vlastnosti světla ▪ šíření a rychlost světla v různých prostředích; zákony odrazu a lomu světla, index lomu; optické spektrum; interference světla	P: Biologie - fyziologie vidění a jeho poruch PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - nerovnoměrný vývoj světa – vzdělání v globálním kontextu)
4.	▪ předvídá na základě vlastností světla jeho chování v daném prostředí ▪ využívá základní zákony paprskové optiky k řešení praktických problémů ▪ vysvětlí princip jednoduchých optických přístrojů ▪ popíše fotoelektrický jev a vysvětlí jeho podstatu ▪ vymezí pojem foton a jeho vlnová délka ▪ vysvětlí duální povahu částic ▪ popíše podstatu spektrální analýzy ▪ objasní princip laseru a příklady jeho využití ▪ využívá zákony zachování (hmotnosti, energie, náboje) u mikročástic ▪ rozlišuje přirozenou a umělou radioaktivitu a zná zákonitosti jaderných přeměn ▪ uvede principy využití jaderné energie ▪ ovládá zásady ochrany živých organismů před nebezpečným zářením ▪ rozlišuje vesmírná tělesa ▪ uvede teorie vzniku hvězd, sluneční soustavy, Země a jejich vývoje	Světlo a elektromagnetické záření ▪ optické zobrazování ▪ zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle; zobrazení lomem na tenkých čočkách; zorný úhel; oko jako optický systém; lupa Úvod do moderní fyziky ▪ kvanta a vlny ▪ foton a jeho energie; ▪ korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic ▪ atomy ▪ kvantování energie elektronů v atomu; spontánní a stimulovaná emise, laser; jaderná energie; syntéza a štěpení jader atomů; řetězová reakce, jaderný reaktor Astrofyzika	P: Biologie - fyziologie vidění a jeho poruch PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě)

ČLOVĚK A PŘÍRODA

CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu Chemie

Vyučovací předmět chemie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda (stanovené RVP GV), vzdělávacího oboru Chemie a dále z tematického okruhu Člověk a životní prostředí z průřezového tématu Environmentální výchova. V předmětu chemie jsou u čtyřletého gymnázia integrovány ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví tematické okruhy: Návykové látky, osobní bezpečí.

Chemie je koncipována jako předmět, který má umožnit žákům nahlédnout do základů chemie a biochemie. Poznatky jsou rozšířením znalostí z předcházejících let studia chemie (základní vzdělání). Žáci se učí hledat souvislosti mezi chemickými ději probíhajícími v přírodě. Takto nabyté znalosti by měli umět uplatnit v běžném životě, což je umocněno též osvojením si praktických dovedností v laboratorních cvičeních.

Základní formou výuky je výklad doplňovaný demonstračními pokusy. To vše je zpřesňováno referáty a prezentacemi s případnými exkurzemi.

Chemie je určena žákům prvního až čtvrtého ročníku čtyřletého gymnázia. Je vyučována v rozsahu dvou výukových hodin týdně v 1. a 2. ročníku a jedné hodiny týdně v 3. a 4. ročníku. Během celého školního roku se prolíná hodnocení ústního a písemného zkoušení, laboratorních prací, referátů a jiných prezentací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- klade žákům jasně formulované otázky
- vede žáky k používání správné terminologie a symboliky
- vede žáky k využívání odborné literatury a internetu
- vede žáky k prezentaci své práce

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- klade důraz na argumentaci podloženou důkazy
- podporuje řešení problémů s mezioborovým přesahem
- zadává žákům problémové úlohy a důsledně dohlíží na jejich řešení
- pomáhá žáky směřovat ke správným zdrojům informací potřebných k řešení zadaných problémů

Kompetence komunikativní

Učitel

- v průběhu hodin (i laboratorních cvičení) vytváří podmínky pro vzájemnou komunikaci (otevřeně s žáky komunikuje)
- vede žáky k souvislému a dobře formulovanému projevu

- problémové úlohy zadává tak, aby žáci museli při jejich plnění kombinovat různé komunikační zdroje (např. internet)

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává žákům skupinovou práci a vytváří podmínky, které každému umožní zapojit se do činnosti
- vede žáky k samostatnosti při plnění zadaných úkolů
- respektuje individualitu žáků
- věnuje se jak mimořádně nadaným žákům, tak i slabým studentům (individuální přístup)
- při práci s nebezpečnými chemickými látkami vede žáky k ochraně zdraví
- pomáhá svým výkladem k vytvoření návyků zdravého životního stylu (především v oblasti stravování)

Kompetence občanská

Učitel

- vede žáky k ekologickému myšlení (např. třídění odpadu)
- je pro žáky příkladem ve vztahu k přírodě
- nabádá žáky k ochraně životního prostředí a zdraví
- opakovaně upozorňuje žáky na pravidla bezpečnosti při zacházení s chemickými látkami
- vede žáky k odmítavému postoji k drogám a návykovým látkám
- důsledně dohlíží na slušné chování žáků nejen ve škole a při školních akcích, ale i mimo ně

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v zájmu přípravy na budoucí studium (resp. povolání)
- vede žáky k bezpečnému ovládnutí laboratorní techniky při práci v chemické laboratoři
- důsledně dohlíží na dodržování zásad bezpečnosti při práci v laboratoři

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU CHEMIE

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		- používá chemickou terminologii při popisu a vysvětlení chemických dějů. - odvozuje vzorce anorganických sloučenin. - provádí základní chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů. - rozepíše stavbu atomového jádra i elektronového obalu u všech nepřechodných prvků. - využívá znalostí o chemických vazbách k předvídání vlastností sloučenin a jejich chování v chemických reakcích. - využívá názvosloví anorganické chemie při popisu stavby anorganických sloučenin. - vybere nejdůležitější zástupce prvků a sloučenin ve skupinách.	Obecná chemie - anorganické názvosloví (oxidy, kyseliny, soli) - látky, soustavy látek (atom, molekula, ion, chemická sloučenina, chemický prvek) - veličiny a výpočty v chemii (látkové množství, molární hmotnost) - hmotnostní a objemový zlomek - molární objem - stavba atomu (radioaktivita, kvantová čísla, orbitály, pravidla pro zaplňování orbitalů) - stavba molekul (vznik a typ chemických vazeb, chemický děj, klasifikace chemických reakcí) - chemický děj, základy termochemie, chemická kinetika, rovnováhy v různých typech reakcí (acidobazické – výpočty pH, srážecí – součin rozpustnosti) - anorganické názvosloví - vodík, voda, kyslík, peroxid vodíku, složení vzduchu - vzácné plyny, halogeny, nekovy V.A, IV.A a III.A skupiny	P: Fyzika Biologie PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace) Mediální výchova (Média a mediální produkce) Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí)

2.	▪ vybere nejdůležitější zástupce prvků a sloučenin ve skupinách. ▪ předvídá na základě analýzy stavby anorganických sloučenin průběh jejich typických reakcí. ▪ provádí základní chemické reakce významných prvků a jejich sloučenin. ▪ zhodnotí nejvýznamnější sloučeniny (sepětí s praxí). ▪ zhodnotí výjimečné postavení atomu uhlíku v PSP z hlediska počtu a vlastností jeho sloučenin. ▪ aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu stavby organických sloučenin s možností využívat dvousložkového názvosloví pro ty sloučeniny, pro něž se takové názvosloví často používá. ▪ rozčlení organické sloučeniny do základních skupin, včetně jejich nejvýznamnějších zástupců. ▪ zhodnotí jejich využití v praxi ▪ rozčlení organické sloučeniny do základních skupin včetně jejich nejvýznamnějších zástupců. ▪ zhodnotí jejich využití v praxi.	Obecná a anorganická chemie ▪ nepřechodné kovy ▪ přechodné kovy ▪ názvosloví koordinačních sloučenin ▪ důležité reakce anorganických látek ▪ stavba atomu, excitace, hybridizace ▪ organické názvosloví (systematické, dvousložkové, triviální) ▪ uhlovodíky (nasycené, nenasycené, aromatické) ▪ deriváty uhlovodíků (halogenderiváty, dusíkaté deriváty, nitrosloučeniny, aminy)	P: Biologie PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace) Mediální výchova (Média a mediální produkce) Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí)
----	---	--	--

3.	▪ rozčlení organické sloučeniny do základních skupin včetně jejich nejvýznamnějších zástupců. ▪ zaměří se na hodnocení jejich využívání v praxi.	Organická chemie a biochemie ▪ deriváty uhlovodíků (kyslíkaté deriváty – hydroxyderiváty, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny, funkční a substituční deriváty karboxylových kyselin) ▪ heterocyklické sloučeniny (základní složení a struktura, význam pro organismy)	P: Biologie PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace) Mediální výchova (Média a mediální produkce) Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě)
4.	▪ vysvětlí funkci chemických sloučenin nezbytných pro důležité biochemické reakce probíhající v lidském těle. ▪ objasní strukturu sloučenin nezbytných pro důležité biochemické reakce probíhající v organismech. ▪ vysvětlí základní metabolické procesy. ▪ orientuje se v poznatcích o stavbě tuků, cukrů a bílkovin a tyto znalosti využívá k rozboru biochemických změn v organismech. ▪ uplatňuje základy popisné i dynamické biochemie. ▪ popíše základní metabolické procesy.	Organická chemie a biochemie ▪ biokatalyzátory (enzymy, vitamíny, hormony) ▪ stavba, funkce a metabolismus: ▪ sacharidů, lipidů, bílkovin, nukleových kyselin, ▪ beta oxidace	P: Biologie PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace) Mediální výchova (Média a mediální produkce) Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě)

ČLOVĚK A PŘÍRODA

BIOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu Biologie

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vzdělávacího oboru Biologie. Integruje část vzdělávacího obsahu Výchovy ke zdraví.

Biologie je určena žákům prvního až čtvrtého ročníku čtyřletého gymnázia. Je vyučována v rozsahu dvou výukových hodin týdně v 1. a 2. ročníku a jedné hodiny týdně v 3. a 4. ročníku.

V předmětu biologie se žáci zabývají studiem živých soustav, zkoumají struktury a životní projevy organismů, jejich vzájemné vztahy i vztahy mezi živou a neživou přírodou. Biologické poznatky mají velký význam pro lidskou společnost především v oblasti výživy, zdravotnictví a ochrany přírody. Biologie přispívá k pochopení přírodních zákonitostí. Má úzký vztah k dalším přírodním vědám – chemii, fyzice, matematice a zeměpisu a geologii.

Během celého školního roku se prolíná hodnocení ústního a písemného zkoušení, laboratorních prací, referátů a jiných prezentací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- zadáním samostatné práce z biologie rozvíjí schopnost žáků vyhledávat, třídit a vybírat informace
- v rámci laboratorních cvičení směřuje žáky k samostatnému pozorování, zpracovávání výsledků a jejich vyhodnocování, k schopnosti organizovat si pracovní činnost
- zadáním problematických úloh a doporučováním biologické literatury motivuje žáky k dalšímu studiu
- průběžným hodnocením výsledků práce žáků jim umožňuje posoudit jejich pokroky při učení a vlastní přípravě

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadáním laboratorního cvičení vytváří situaci, kdy žáci problém analyzují, vytvoří možné řešení, na základě pozorování a dosavadních vědomostí zpracují údaje a vyvodí závěry
- prací s přírodninami vede žáky k porovnání znaků přírodniny, určení a zařazení do systému
- zadáním samostatné práce a během výkladu vede žáky k přemýšlení o problémech a otázkách, k dokazování a formulování závěrů

Kompetence komunikativní

Učitel

- formou diskuse o daném problému rozvíjí schopnost žáků formulovat své myšlenky, vhodně argumentovat, vyslechnout jiné názory, reagovat na hodnocení druhých
- zadáním samostatné práce podporuje žáky ve využívání multimédií pro studium
- vyžadováním slovního komentáře upevňuje znalost odborných pojmů

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadáním skupinové práce vede žáky k respektování zájmu skupiny, ke spolupráci, k spoluzodpovědnosti

Kompetence občanská

Učitel

- organizací výuky i mimoškolních akcí vede žáky k dodržování pravidel slušného chování, k zodpovědnosti za zdraví své i zdraví ostatních, k ochraně životního prostředí a přírody
- důslednou kontrolou zadaných úkolů vede žáky ke zodpovědnosti při plnění povinností

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU BIOLOGIE

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		- odliší soustavy živé od neživých, charakterizuje základní vlastnosti živých soustav. - porovná významné hypotézy vzniku a vývoji života. - popíše stavbu a funkci buněčných struktur prokaryotní a eukaryotní buňky. - odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci. - porovná buňku bakterií, rostlin, živočichů a hub. - mikroskopuje. - charakterizuje bakterie a sinice, stavbu jejich buňky, jejich význam z hlediska ekologického, zdravotnického a hospodářského. - uvede příklady bakterií a sinic. - zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby. - porovná základní vlastnosti virů a buněčných organismů. - charakterizuje viry a objasní průběh životního cyklu viru. - uvede příklady virových onemocnění, možnosti prevence a léčby. - zhodnotí pozitivní a negativní význam virů. - vysvětlí význam diferenciaci a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy. - uvede základní typy pletiv a jejich funkce. - popíše stavbu a funkci vegetativních a generativních orgánů rostlin, jejich přeměny. - objasní způsoby výživy u rostlin. - vysvětlí princip fotosyntézy, její význam. - charakterizuje příjem, vedení a výdej látek rostlinou. - charakterizuje ontogenezi rostlin – její fáze, faktory ovlivňující růst a vývin rostlin. - objasní princip nepohlavního a pohlavního rozmnožování. - uvede příklady rozšiřování semen a plodů. - charakterizuje pohyby rostlin. - zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a	Obecná biologie - charakteristika života - vznik a vývoj živých soustav - evoluce - buňka – stavba a funkce - mikroskopování. Prokaryotní organismy - stavba a funkce bakterií a sinic - viry – stavba a funkce - zástupci Biologie rostlin - anatomie a morfologie - fyzilogie: výživa, fotosyntéza, vodní režim, ontogeneze, rozmnožování, pohyby Systém a evoluce rostlin - nižší rostliny - mechorosty - plavuně, přesličky, kapradiny - ryniofyty - nahosemenné - krytosemenné Biologie hub - stavba a funkce, výživa - zástupci - lišejníky – stavba a funkce Ekologie rostlin	P: Fyzika Biologie PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace) Mediální výchova (Média a mediální produkce) Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí, Životní prostředí ČR)

	možnosti jejich využití člověkem. ▪ charakterizuje znaky řas, významné skupiny, jejich využití. Porovná vlastnosti „nižších“ a „vyšších“ rostlin. ▪ popíše stavbu těla, způsob rozmnožování a význam mechorostů, plavuní, přesliček, kapradin. ▪ zhodnotí fylogenetický význam rymofyt. ▪ popíše stavbu těla, rozmnožování a významné druhy nahosemenných rostlin. ▪ pozná a pojmenuje významné druhy z uvedených skupin rostlin. ▪ charakterizuje stavbu, rozmnožování a systém krytosemenných. ▪ porovná znaky dvouděložných a jednoděložných rostlin. ▪ charakterizuje významné druhy dvouděložných a jednoděložných rostlin. ▪ pozná a pojmenuje významné druhy této skupiny. ▪ porovná znaky hub, rostlin a živočichů. ▪ charakterizuje stavbu těla, způsob výživy a rozmnožování hub. ▪ popíše stavbu těla lišejníků. ▪ rozpozná významné zástupce hub a lišejníků podle obrázků. ▪ posoudí jejich význam ekologický, zdravotnický a hospodářský. ▪ rozpozná naše běžné jedovaté houby, příznaky otravy houbami a prokáže znalost první pomoci při otravě houbami. ▪ posoudí vliv abiotických faktorů prostředí na stavbu a funkci rostlin. ▪ zhodnotí problematiku ohrožených druhů rostlin a možnosti jejich ochrany.		
--	--	--	--

2.	▪ rozliší a vysvětlí funkce organel živočišné buňky. ▪ charakterizuje prvoky, pozná jejich významné zástupce, posoudí jejich význam. ▪ popíše hierarchické uspořádání těla mnohobuněčných živočichů. ▪ popíše stavbu a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav i jejich vývoj. ▪ vysvětlí význam diferenciaci a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy. ▪ uvede principy základních způsobů rozmnožování – nepohlavního a pohlavního. ▪ porovná vnitřní a vnější oplození. ▪ porovná přímý a nepřímý vývoj, proměnu dokonalou a nedokonalou. ▪ objasní zárodečný vývoj jedince. ▪ popíše ontogenezi obratlovců. ▪ charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce. ▪ pozná a pojmenuje významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky. ▪ posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti. ▪ charakterizuje pozitivní a negativní vlivy živočichů na lidskou populaci. ▪ zhodnotí problematiku ohrožených druhů a navrhuje možnosti jejich ochrany. ▪ charakterizuje základní typy chování živočichů. ▪ vysvětlí základní ekologické pojmy. ▪ objasňuje základní ekologické vztahy. ▪ charakterizuje ekosystém, jeho vývoj. ▪ uvede příklady potravních řetězců v ekosystémech. ▪ objasní pojmy globální změny, globální problémy lidské populace, trvale udržitelný rozvoj.	Biologie živočichů ▪ prvoci ▪ mnohobuněční ▪ orgány a orgánové soustavy ▪ rozmnožování a ontogeneze Systém a evoluce živočichů ▪ biologie bezobratlých (houby, žahavci, žebernatky, ploštěnci, hlísti, vířníci, kroužkovci, měkkýši, členovci, ostnokožci, polostrunatci) ▪ biologie strunatců (pláštěnci, bezlebeční, obratlovci) Živočichové a prostředí Etologie živočichů Ekologie – organismy a prostředí	P: PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace) Mediální výchova (Média a mediální produkce) Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí, Životní prostředí ČR; Problematika vztahů organismu a prostředí)
-----------	--	--	---

3.	▪ podle předloženého schématu popíše a vysvětlí fylogenetický vývoj člověka. ▪ popíše stavbu kostí, typy a typy spojení. ▪ popíše kostru člověka a její funkce. ▪ popíše stavbu kosterní, hladké a srdeční svaloviny, porovná jejich význam a funkci. ▪ určí polohu významných kosterních svalů. ▪ popíše stavbu a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav – oběhová soustava a imunitní systém, dýchací soustava, trávicí soustava a metabolismus, vylučovací soustava a kůže. ▪ vysvětlí vztahy mezi procesy probíhajícími ve vlastním těle. ▪ popíše stavbu a funkci jednotlivých částí nervové soustavy. ▪ popíše stavbu a funkci neuronu. ▪ vysvětlí proces synapse, charakterizuje typy reflexů. Popíše stavbu a funkci smyslových orgánů a dalších významných receptorů. ▪ charakterizuje žlázy s vnitřní sekrecí a hormony. Popíše vzájemnou provázanost nervové a hormonální regulace ▪ popíše stavbu a funkci rozmnožovací soustavy muže a ženy. ▪ popíše ovulaci, menstruační cyklus ženy, proces oplození, průběh těhotenství. ▪ charakterizuje stručně jednotlivá období života člověka. ▪ uvede příčiny pohlavně přenosných nemocí a možnosti jejich prevence. ▪ zhodnotí klady a zápory antikoncepčních metod. ▪ orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách. ▪ uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků. ▪ orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství. ▪ vyjmenuje práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce. ▪ popíše stavbu a funkci nukleových kyselin, průběh replikace.	Biologie člověka ▪ fylogeneze ▪ opěrná a pohybová soustava ▪ soustavy látkové přeměny ▪ soustava regulační ▪ soustavy rozmnožovací ▪ ontogeneze ▪ změny v dospívání ▪ způsoby sebereflexe a kontroly emocí ▪ péče o reprodukční zdraví ▪ antikoncepce ▪ partnerský a sexuální život	P: Výchova ke zdraví – integrace PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace; Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) Mediální výchova (Média a mediální produkce) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě)
------------------	--	---	---

4.	▪ objasní základní genetické pojmy. ▪ objasní princip proteosyntézy. ▪ využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů. ▪ řeší genetické příklady. ▪ vysvětlí Mendelovy zákony – na příkladech. ▪ popíše typy chromozomového určení pohlaví. ▪ vysvětlí podstatu dědičnosti znaků vázaných na pohlaví. ▪ popíše genetické zákonitosti v autogamické a panmiktické populaci. ▪ charakterizuje faktory narušující rovnováhu v populaci. ▪ uvede základní metody výzkumu genetiky člověka. ▪ analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě.	Genetika ▪ molekulární základy dědičnosti ▪ dědičnost a proměnlivost ▪ genetika populací ▪ genetika člověka	P: PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace) Mediální výchova (Média a mediální produkce) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě)
----	---	---	---

ČLOVĚK A PŘÍRODA

ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu Zeměpis

Předmět vzniká ze vzdělávacích oborů Geografie a Geologie z RVP G.

Předmět je vyučován první tři roky s časovou dotací 4 hod. (v prvním ročníku dvě hodiny týdně, ve druhém a třetím ročníku jedna hodina týdně). Výuka probíhá nedělena v kmenových třídách a v počítačové učebně.

Zeměpis společně s fyzikou, přírodopisem a chemií (zařazené do vzdělávací oblasti Člověk a příroda) zahrnuje široký okruh otázek spojených se zkoumáním přírody a poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním jevům a jejich zákonitostem.

Zeměpis v rámci mezipředmětových vztahů spolupracuje s dějepisem, základy společenských věd, biologií, chemií, fyzikou, matematikou a informatikou a výpočetní technikou a vychází z průřezových témat: Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Při studiu si žáci osvojují i důležité dovednosti – objektivně a spolehlivě pozorovat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se, experimentovat a provádět přesná měření, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Zeměpis umožňuje žákům odhalovat souvislosti mezi přírodou a životem lidí a jejich společenstvím v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda významně podporuje vytváření kritického myšlení a logického uvažování.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na formulování a kladení otázek o průběhu a příčinách různých přírodních procesů a napomáhá žákovi v hledání adekvátních odpovědí
- vede žáka k vyhledávání, zpracovávání a třídění získaných informací

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky prozkoumává přírodní objekty a jevy, jejich příčiny a následky s využitím empirických metod (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- vede žáka ke správné formulaci a kladbě otázek o průběhu a příčinách různých přírodních procesů a hledá na ně adekvátní odpovědi
- využívá další metody a nástroje, které slouží ke hledání správných odpovědí a ověřování vyslovených domněnek nezávislými způsoby
- posuzuje spolehlivost a správnost vyslovených hypotéz a řešení daných zeměpisných problémů
- vede k poznávání souvislosti řešení zeměpisných problémů s ostatními vzdělávacími oblastmi

Kompetence komunikativní

Učitel

- samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky zkoumá přírodní objekty a jevy , jejich příčiny a následky s využitím empirických metod (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování

Kompetence občanská

Učitel

- zapojuje žáka do aktivit vedoucích k šetrnému chování k životnímu prostředí a k porozumění souvislostí mezi činností lidí a stavem přírody
- vede žáka k efektivnímu využívání zdrojů energie, především slunečního záření, vody, větru a biomasy

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU ZEMĚPIS

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		- vymezí objekt studia geografie - rozdělí geografii jako vědu - zhodnotí význam geografie pro společnost - popíše vznik vesmíru a vznik sluneční soustavy - rozliší hlavní kategorie těles sluneční soustavy - porovná planety vnější a vnitřní - porovná postavení Země ve vesmíru - objasní zatmění Slunce a Měsíce, slapové jevy - objasní střídání ročních období, datovou hranici - určí polohu místa na Zemi zeměpisnými souřadnicemi - rozliší mapy podle měřítek a dokáže s nimi pracovat - používá atlasy, topografické mapy (turistické a autoatlasy) a mapy s tematickým obsahem - určí základní kartografická zobrazení - čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky - analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje - rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry - porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a rozpozná vztahy mezi nimi - rozliší běžné typy hornin s využitím petrografického klíče - analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů - analyzuje různé druhy poruch v litosféře - využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů - popíše procesy v atmosféře, vysvětlí jevy každodenního počasí - objasní mechanismus vzniku větrů a globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických páسů - objasní malý a velký oběh vody - na mapách lokalizuje hlavní oceánské proudy - popisuje dynamiku světového oceánu i ve vztahu ke globální atmosférické cirkulaci a koloběhu vody na Zemi - jmenuje mechanismy jeho znečištění	Úvod do geografie Země jako vesmírné těleso - Vývoj poznatků o Zemi, tvar a velikost Země - Pohyby Země a jejich důsledky - Vesmír a sluneční soustava - Časová pásma, datová hranice, kalendáře Znázornění Země na mapách - Kartografie - Mapa, glóbus, zeměpisné souřadnice - Měřítko mapy, obsah map - Hlavní kartografická zobrazení, znázorňovací metody - Historická kartografie - Dálkový průzkum Země, GIS, GPS Přírodní obraz Země Země jako geologické těleso - Fyzickogeografická sféra a její složky - Základní geobiocykly - Zemské sféry - Geologická historie Země: geologická období vývoje Země, změny polohy kontinentů - Magmatický proces - Zvětrávání a sedimentační proces - Deformace litosféry - Litosféra - Georeliéf - Endogenní pochody - Exogenní pochody - Atmosféra - Počasí a podnebí	P: Fyzika IVT Matematika Český jazyk a literatura Matematika ZSV Dějepis Biologie Chemie PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů) Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí, Problematika vztahů organismů a prostředí) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globální problémy jejich příčiny a důsledky) Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů) Integrace geologie <i>Zeměpisná exkurze</i>

	▪ rozliší typy jezer podle vzniku ▪ popíše mechanismus působení řek a rozlišuje tvary i fyzikální vlastnosti vody na horním, středním a dolním toku ▪ zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu ▪ rozlišuje složení pevninské a oceánské zemské kůry, lokalizuje a vysvětlí jevy na rozhraní litosférických desek ▪ vysvětlí zemětřesení, vulkanismus ▪ rozliší nejvýraznější vulkanické jevy světa ▪ rozpozná a správně jmenuje tvary reliéfu ▪ analyzuje a syntetizuje složky společného působení biotické a abiotické složky na tvorbu pedosféry ▪ rozliší půdní druhy a půdní typy ▪ objasní vztahy k biosféře ▪ pojmenuje a na mapě ukáže fytogeografické a zoogeografické oblasti ▪ pojmenuje a na mapě ukáže bioklimatické pásy pevnin (geobiomy) ▪ pojmenuje a na mapě ukáže bioklimatické výškové stupně ▪ objasní význam biosféry pro člověka (problém přírodních a umělých ekosystémů, odstraňování lesů, eroze půdy, povodně) ▪ charakterizuje negativní důsledky znečišťování ovzduší a vodstva ▪ rozliší ekumenu a anakumenu ▪ rozliší přírodní faktory příznivé a nepříznivé pro osídlení ▪ lokalizuje na mapách vhodné oblasti pro vyšší koncentraci obyvatelstva v kulturních regionech světa ▪ porovná na základě dostupných dat základní demografické charakteristiky různých skupin obyvatel ▪ porovná fáze demografické revoluce, analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň ▪ identifikuje zjevné i skryté formy rasismu, xenofobie a etnické či náboženské nesnášenlivosti ▪ charakterizuje vývoj sídel, rozdělí typy sídel podle funkce, objasní proces urbanizace a suburbanizace, aglomerace, konurbace, megalopole na makroregionech světa, Evropy a	▪ Hydrosféra ▪ Moře a oceány ▪ Voda na pevnině ▪ Pedosféra ▪ Biosféra Lidé na Zemi ▪ Složky socioekonomické sféry ▪ Obyvatelstvo ▪ Národy, jazyky, náboženství ▪ Sídla venkovská a městská ▪ Hospodářství ▪ Průmysl světa ▪ Zemědělství ▪ Doprava Mezinárodní hospodářské organizace ▪ Mezinárodní hospodářské organizace ▪ Politická geografie	
--	---	---	--

	EU i USA ▪ rozlišuje rozdílné faktory ovlivňující vývoj světového hospodářství v minulosti a současnosti, proměny ve struktuře ▪ na základě ekonomických údajů a s přihlédnutím k procesu globalizace vysvětlí rozdíly ve struktuře hospodářství v různých částech světa a zhodnotí jejich stupeň hospodářského rozvoje ▪ na mapě ukáže nejvýznamnější průmyslové oblasti světa a komplexní oblasti těžby nerostných surovin, zhodnotí bilanci světových surovinových a energetických zdrojů ▪ objasní jak se měnila energetická spotřeba a jejich struktura za poslední dvě století, uvede příklady alternativních zdrojů elektrické energie ▪ popíše a zhodnotí strukturu průmyslových odvětví podle stupně rozvoje společnosti ▪ rozdělí zpracovatelský průmysl a na mapě ukáže nejvýznamnější regiony ▪ jmenuje typy zemědělství v různých částech světa ▪ určí příčiny problému hladu a podvýživy ▪ charakterizuje přírodní a socioekonomické faktory, rozmístění zemědělské výroby ▪ rozdělí a na mapě ukáže hlavní typy výživy ve světě, charakterizuje zemědělskou výrobu v rozvinutých zemích s tržní ekonomikou, v postkomunistických zemích, v rozvojových zemích, v rámci EU (zvláště pro rostlinnou a živočišnou produkci) ▪ charakterizuje další odvětví zemědělství (rybolov a lesnictví), na mapě ukáže největší světová loviště ryb a nejvýznamnější lesní oblasti ▪ určí a na mapě ukáže nejvýznamnější dopravní uzly makroregionu (EU) ▪ popíše jednotlivé složky dopravy a charakterizuje je podle objemu přepravy, výkonu přepravy a intenzity ▪ rozdělí služby a jejich rozmístění, určí základní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu, na mapě ukáže nejvýznamnější lokality vybraných regionů EU ▪ rozliší formy státní moci, unitární a složené státy ▪ analyzuje různé varianty územně správního členění států, lokalizuje nejvýznamnější závislá území		
--	--	--	--

	▪ vysvětlí závislost států "chudého Jihu" na "bohatém Severu" ▪ uvede přehled světových integrací ▪ lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické změny s přihlédnutím k historickému vývoji		
--	--	--	--

2.	▪ zhodnotí polohu a přírodní poměry Evropy ▪ zhodnotí postavení Evropy ve světě ▪ objasní význam integrace evropských států ▪ uvede příklady migrace z jiných světadílů do Evropy ▪ objasní, proč vzniklo ES a jaké jsou současné hlavní cíle EU ▪ porovná země EU s ostatními evropskými státy podle ukazatelů z tabulek ▪ zakreslí do slepé mapy geomorfologické celky, hlavní pojmy z hydrosféry, konurbace a průmyslová centra ▪ zhodnotí sociální poměry v jednotlivých regionech Evropy ▪ popíše rozpad socialistického bloku, rozpad RVHP, Varšavské smlouvy ▪ objasní sociální a politické problémy rozpadu soc. bloku ▪ objasní pojmy konvertibilní, nekonvertibilní měna, inflace, privatizace, centrálně řízená ekonomika, demokracie, tržní ekonomika ▪ objasní strukturu hospodářství vyspělých zemí, jejich zapojení do mezinárodní dělby práce ▪ vymezí a ukáže na mapě regiony Asie ▪ vymezí a na mapě ukáže jádrové a periferní oblasti ▪ zhodnotí kulturní a hospodářskou vyspělost ▪ objasní sociální, politické a hospodářské problémy, "Zlatý trojúhelník", "Asijské tygři" ▪ objasní strukturu hospodářství vyspělých zemí, jejich zapojení do mezinárodní dělby práce ▪ vymezí a na mapě ukáže FG a SOE regiony Afriky ▪ porovná základní demografické údaje ▪ vymezí základní etnika a jazykové skupiny, problém kolonizace ▪ zhodnotí hlavní sociální, zdravotní a ekonomické problémy jednotlivých oblastí ▪ vymezí na mapě hlavní dopravní linie ▪ objasní základní rozdíly mezi rozvojovými zeměmi Afriky ▪ porovná základní demografické údaje ▪ vymezí základní etnika a jazykové skupiny, problém kolonizace ▪ vymezí, na mapě ukáže FG a SOE regiony Ameriky ▪ zhodnotí hlavní sociální, zdravotní a ekonomické problémy rozvojových zemí Ameriky	Makroregiony světa ▪ jádra, periferie, modelový region Geografie Evropy ▪ Evropa ▪ EU ▪ Západní Evropa ▪ Severní Evropa ▪ Jižní Evropa ▪ Jihovýchodní Evropa ▪ Střední Evropa ▪ Východní Evropa ▪ Rusko Geografie Asie ▪ Asie ▪ Jihozápadní Asie ▪ Střední Asie ▪ Jižní Asie ▪ Jihovýchodní Asie ▪ Východní Asie Geografie Afriky ▪ Afrika ▪ Severní Afrika ▪ Oblast Sahelu ▪ Rovníková Afrika ▪ Jižní Afrika a JAR Geografie Ameriky ▪ Amerika ▪ Severní Amerika ▪ Kanada ▪ USA ▪ Latinská Amerika Geografie Austrálie a Oceánie ▪ Austrálie ▪ Nový Zéland ▪ Oceánie Polární oblasti ▪ Polární oblasti ▪ Arktida ▪ Antarktida	P: Dějepis Základy společenských věd Informatika a výpočetní technika Biologie Český jazyk a literatura Matematika Chemie PT: Mediální výchova (Média a mediální produkce) Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce: projekty, referáty; Žijeme v Evropě; Globální problémy, jejich příčiny a důsledky) Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů) <i>Geografická exkurze</i>
-----------	---	---	---

	▪ charakterizuje jednotlivé regiony ▪ objasní strukturu hospodářství vyspělých zemí, jejich zapojení do mezinárodní dělby práce ▪ porovná základní demografické údaje ▪ vymezí základní etnika a jazykové skupiny, problém kolonizace ▪ vymezí, na mapě ukáže FG a SOE regiony, zhodnotí uvedené regiony ▪ vymezí základní etnika a jazykové skupiny, původní obyvatelstvo, imigranty ▪ rozdělí a porovná země podle dostupných ekonomických ukazatelů ▪ charakterizuje hlavní sociální, zdravotní a ekonomické problémy rozvojových zemí ▪ objasní strukturu hospodářství vyspělých zemí, jejich zapojení do mezinárodní dělby práce ▪ vymezí a na mapě ukáže oblasti, vymezí ostrovní skupiny ▪ zhodnotí význam Antarktidy a Arktidy pro život ▪ uvede významné badatele-polárníky ▪ vymezí a na mapě ukáže jednotlivé oceány, moře, popíše reliéf dna, systém mořských proudů, rozdíly v salinitě ▪ zhodnotí význam(biologické, minerální a energetické zdroje)	Oceány ▪ Světový oceán ▪ Tichý oceán ▪ Atlantský oceán ▪ Indický oceán ▪ Severní ledový oceán	
--	---	--	--

3.	▪ zhodnotí uzemní vývoj státu, polohu, rozlohu, objasní a na mapě ukáže geologický a geomorfologický vývoj ▪ zhodnotí rozmanitost reliéfu, přírodní zdroje, charakter podnebí, hydrologické poměry, půdní pokryv ▪ charakterizuje výškové vegetační stupně, typy krajiny a ukáže na mapě ▪ uvede NP ČR a jiná chráněná území, ukáže na mapě ▪ přiblíží mezinárodní organizace chránící přírodní a životní prostředí ČR ▪ uvede přírodní rizika působící na našem území ▪ objasní vývoj a stav životního prostředí ČR ▪ zhodnotí vývoj osídlení a zalidnění, obyvatelstvo-charakteristiky, vysvětlí urbanizaci a suburbanizaci v ČR (uvede příklady) ▪ popíše proces transformace centrálně plánované ekonomiky k tržnímu hospodářství ▪ popíše a na mapě ukáže průmyslová centra ČR a jejich vazbu na EU ▪ zhodnotí půdní fond ČR ▪ vysvětlí transformaci zemědělství, charakterizuje zemědělskou výrobu ČR ▪ porovná úroveň dopravy a spojí s ostatními státy EU ▪ zhodnotí úroveň služeb se státy EU ▪ zhodnotí postavení ČR v rámci EU, vazbu regionu ČR na euroregiony	Česká republika ▪ Poloha, rozloha ▪ Přírodní poměry ▪ Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě ▪ Charakteristiky obyvatelstva a sídel ▪ Transformační ekonomické procesy ▪ Struktura hospodářství (sektorová a odvětvová) ▪ Regiony, euroregiony, kraje Místní region ▪ Terénní geografická výuka, praxe a aplikace ▪ geografická exkurze a terénní cvičení, praktická topografie, orientace, bezpečnost pohybu a pobytu v terénu, postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení přírodních a společenských prvků krajiny a jejich integrace	P: Dějepis Základy společenských věd Biologie Chemie Informatika a výpočetní technika Český jazyk a literatura Matematika PT: Environmentální výchova (Životní prostředí regionu a ČR) Mediální výchova (Média a mediální produkce) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě) integrace Geologie <i>Zeměpisná exkurze</i>
----	--	---	---

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu Dějepis

Vyučovací předmět Dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Přináší rozšířené poznatky o historickém vývoji lidstva a českého národa a státu. Seznamuje žáky s významnými událostmi evropské a světové historie a s osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících, popřípadě i současné generace v různých oblastech společenského života (politický a státoprávní vývoj, vojenství atp.) včetně oblasti kultury a vzdělanosti.

Žáci se seznámí s dějinami od pravěku až po moderní dobu. Důraz je kladen na novodobé dějiny. Výběr učiva a jeho struktura vychází z chronologického pojetí, které je kombinováno s tematickým. Témata jsou vybrána tak, aby žák získal komplexní znalosti o důležitých momentech českých a světových dějin.

Jedním z úkolů předmětu je vytvářet pozitivní vztah k poznávání historie lidstva a českého národa, pochopit základní období dějin a i příčiny, které vedly ke krizovým jevům a válkám, a hledat v nich poučení pro současnost i budoucnost.

Vyučovací předmět dějepis je realizován v 1.-4. ročníku čtyřletého studia s časovou dotací: 1., 2. ročník 2 hodiny týdně a 3., 4. ročník 1 hodina týdně.

Výuka předmětu probíhá v kmenových třídách s použitím různých forem a metod práce učitele a podle možností i s využitím soudobé didaktické techniky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vede žáky ke správnému používání odborné terminologie
- používá aktivní učební metody
- vede žáky k samostatnému pozorování a porovnávání informací

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly, které umožňují více řešení nebo pohledů na problém
- používá metody, při kterých žáci sami nacházejí řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují fakta
- umožňuje žákům argumentovat a obhajovat jejich názory
- vede žáky k poznávání a posuzování problémů v širších časových, tematických a teritoriálních souvislostech

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k formulování poznatků a myšlenek ve správné ústní i písemné formě
- umožňuje prezentace prací žáků
- vede žáky k objektivnímu hodnocení své práce
- vytváří podmínky pro reakce na hodnocení jiných, pro argumentaci
- podle možností realizuje práci ve skupinách, která umožňuje diskuzi, respektování názorů jiných

Kompetence občanská

Učitel

- vede žáky k tomu, aby si osvojili smysl a pochopení pro etnické, náboženské a kulturní odlišnosti jiných národů a ras
- směřuje k chápání ekologických problémů a nutnosti jejich řešení
- vede k osvojení úcty ke kulturnímu dědictví lidstva a vlastního národa, k duchovním a materiálním hodnotám minulosti
- učí rozpoznat názory a postoje ohrožující lidská práva a lidskou důstojnost

Kompetence sociální a personální

Učitel

- organizuje skupinovou práci ve vyučování, která vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, k pocitu zodpovědnosti
- vede žáky ke zodpovědnému vztahu ke zdraví vlastnímu i svého okolí

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- vede k osvojení dovedností při užívání informačních a komunikačních prostředků a jejich tvořivému využívání
- vede žáky k dokončování zahájených aktivit
- vede žáky k dodržování pravidel BOZP
- směřuje žáky k zodpovědnému a cílevědomému rozhodování o dalším vzdělání a profesionální orientaci se zřetelem na osobní a studijní předpoklady.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU DĚJEPIS

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ uvede konkrétní příklady významu a užitečnosti historických poznatků ▪ vyjmenuje druhy historických pramenů a uvede jejich konkrétní příklady ▪ charakterizuje zdroje historických informací a možnosti jejich získávání ▪ pojmenuje a objasní základní obsah nejznámějších pomocných věd historických ▪ rozliší a vysvětlí základní etapy vývoje lidstva (pravěk, starověk, středověk, novověk, nová doba) a dokáže určit jejich časové rozpětí) ▪ vysvětlí obsah a základní rozdíly mezi materialistickou a křesťanskou teorií vzniku člověka ▪ vyjmenuje a časově zařadí jednotlivé vývojové stupně člověka ▪ popíše odlišnosti pračlověka od člověka dnešního typu ▪ popíše kvalitativní vývoj způsobu života člověka v jednotlivých obdobích doby kamenné ▪ charakterizuje společenské dělby práce ▪ vysvětlí význam neolitické revoluce z hlediska výroby zbraní a nástrojů a z hlediska způsobu obživy ▪ objasní funkci keramiky, její výtvarné odlišnosti a význam pro archeologické kultury pravěku ▪ popíše technologii zpracování bronzu a železa ▪ ukáže na mapě a pojmenuje nejvýznamnější česká a evropská naleziště doby bronzové a železné ▪ zařadí vznik a vývoj prvních starověkých států do kontextu evropského vývoje ▪ charakterizuje souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem nejstarších států ▪ popíše specifika vývoje jednotlivých starověkých států a uvede jejich nejznámější panovníky ▪ vyjmenuje známé architektonické a umělecké památky jednotlivých států	Úvod do studia historie ▪ Obsah a smysl historického poznání, jeho význam pro současnost ▪ Historické prameny ▪ Pomocné vědy historické ▪ Periodizace dějin lidstva Pravěk ▪ Základní teorie vzniku člověka ▪ Život člověka v jednotlivých obdobích doby kamenné ▪ Doba bronzová-periodizace, nejznámější kultury na našem území ▪ Doba železná-periodizace a osídlení u nás Starověk ▪ Předpoklady vzniku nejstarších států, jejich geografické umístění a funkce ▪ Územní vývoj a kulturní dědictví starověkých států: Mezopotámie, Egypta, Chetie, Fénicie, Indie, Číny, Persie, židovského státu ▪ Starověké Řecko ▪ Řecká kolonizace, archaické období Řecka ▪ Athény ▪ Sparta ▪ Doba Periklova ▪ Období nadvlády Makedonie, říše Alexandra Velikého ▪ Řecká kultura, umění, vzdělanost ▪ Starověký Řím ▪ Osídlení Itálie, pověst o založení Říma ▪ Řím v době královské ▪ Vznik a vývoj římské republiky ▪ Římská říše v době císařské, křesťanství a jeho šíření	P: Biologie Zeměpis Základy společenských věd – ekonomie, religionistika, filozofie, právo Český jazyk – antická literatura Matematika Fyzika PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globalizační a rozvojové procesy)

	- vysvětlí význam písma pro funkci státu, rozliší a zařadí nejvýznamnější druhy písma, vyjmenuje nejznámější luštitelé těchto písem - charakterizuje osudy židovského národa a jeho osobností, vysvětlí spojitost židovského a křesťanského náboženství - prokáže základní geografickou orientaci starověkého Řecka-Kréta, Balkánský poloostrov, Trója, Peloponés, Ithaka, Mykény, Athény, Sparta, Malá Asie, Makedonie - popíše základní období raných řeckých dějin, zejména krétské (minojské) období, trojskou válku a její osobnosti - porovná a rozliší státní a společenské zřízení ve Spartě a Athénách - popíše průběh řecko-perských válek (Marathón, Thermopyly) - charakterizuje vrchol athénské otrokářské demokracie-dobu Periklovu a vrcholné období územního rozmachu Řecka-říši Alexandra Velikého - demonstruje na konkrétních příkladech přínos řecké kultury, především v oblasti architektury, poezie, dramatu, historie, filosofie - uvede jména a přínos nejvýznamnějších představitelů vědy, uvede konkrétní příklady i ze školních poznatků - charakterizuje jednotlivá období římských dějin, důležité státoprávní změny (Solónovy, Kleisthénovy reformy) - popíše průběh punských válek, charakterizuje významné osobnosti jejich průběhu - prokáže znalost průběhu a významných osobností občanských válek a triumvirátů - charakterizuje vývoj Říma v době císařské, uvede jména a významné činy nejznámějších římských císařů - popíše proces šíření křesťanství v římské říši od pronásledování (Nero) po uznání za státní náboženství (Konstantin Veliký) - demonstruje na konkrétních příkladech přínos římské	Rozpad římské říše, zánik západořímské říše - Stěhování národů a vytvoření nových kulturních oblastí v Evropě Středověk - Raný středověk - Vznik feudální společnosti, společenská a ekonomická podstata feudalismu - Byzantská říše - Francká říše, její rozmach a rozdělení - Vznik a rozvoj arabského státu a jeho výboje	
--	---	--	--

	kultury, zejména v oblasti historie, práva, literatury, dramatu ▪ popíše základní etapy stěhování národů a charakterizuje jeho etnické a kulturní důsledky ▪ vyjmenuje a geograficky rozliší slovanské osídlení Evropy ▪ vysvětlí vznik jednotlivých vrstev feudální společnosti, charakterizuje feudální rentu a její formy ▪ charakterizuje pokračování antické mocenské a kulturní tradice, význam a přínos osobnosti Justiniána I. ▪ zhodnotí úlohu křesťanství při formování raně feudálních evropských států ▪ popíše rozmach Francké říše a její význam pro zastavení arabské expanze (Karel Martel) ▪ charakterizuje osobnost Karla Velikého a obnovení titulu římského císaře ▪ vysvětlí význam Verdunské dohody pro počátek formování nových evropských států, zejména Francie a Německa ▪ popíše okolnosti vzniku islámu, význam a funkci Mohameda při jeho vzniku ▪ vyjmenuje základní principy islámského náboženství a povinnosti muslimů ▪ dokáže porovnat vyspělost islámské kultury se soudobou vzdělaností a kulturou křesťanskou		
--	--	--	--

2.	▪ zhodnotí význam Sába a jeho funkci v boji Slovanů proti Avarům a Frankům ▪ popíše vznik a význam Velkomoravské říše, vyjmenuje panovníky a jejich význam ▪ vysvětlí důsledky mise Konstantina a Metoděje z hlediska náboženského (arcibiskupství) a vzdělanostního (hlaholice) ▪ popíše pověst o praotci Čechovi, Krokovi a jeho dcerách, o počátku rodu Přemyslovců ▪ vyjmenuje některé z představitelů českých knížat ▪ charakterizuje počátky křesťanství na území českého státu ▪ vyjmenuje české panovníky konce 9. století a celého 10. století, u každého uvede jeho přínos nebo událost spojenou s jeho vládou ▪ vyjmenuje první české svaté a příčiny jejich kanonizace ▪ objasní podíl Normanů a jejich výbojů na vývoj v některých evropských státech, zejména Anglie a Francie ▪ charakterizuje proces přijetí křesťanství v Kyjevské Rusi, vyjmenuje nejvýznamnější příklady ruského kulturního dědictví ▪ popíše vznik a počátky polského a uherského státu, jejich kontakty s českým knížectvím a jejich předstih před českým státem ▪ vysvětlí pojem císař Svaté říše římské národa německého a určí její rozsah ▪ popíše způsob realizace zemědělských prací, nástroje, pokrok v této činnosti ▪ charakterizuje formy a proces kolonizace: vnější a vnitřní, městské a vesnické ▪ objasní druhy měst podle vzniku a vlastnictví, složení obyvatel, samosprávu, městská privilegia, cechy, gildy ▪ vysvětlí příčiny boje o investituru, popíše základní události, osobnosti a výsledek tohoto boje ▪ charakterizuje příčiny počátku křížových výprav, průběh nejvýznamnějších, vyjmenuje jejich významné účastníky ▪ vyjmenuje panovníky Anglie a Francie, kteří vytvořili centralizované monarchie, a jejich politické a vojenské úspěchy ▪ vysvětlí příčiny a význam Magny charty libertatum ▪ objasní okolnosti a důsledky svolání generálních stavů ve	Raný středověk ▪ Sámova říše ▪ Velkomoravská říše ▪ Počátky českého státu ▪ Normané a jejich výboje ▪ Vznik a rozmach Kyjevské Rusi ▪ Vznik a počátky států ve střední Evropě: Polsko, Uhry ▪ Východofranská říše-vznik Svaté říše římské národa německého Vrcholný středověk ▪ Ekonomika vrcholného feudalismu, zemědělství, města, cechy, gildy ▪ Boj o investituru ▪ Křížové výpravy ▪ Vznik centralizovaných monarchií v západní Evropě ▪ Stoletá válka, válka Růží v Anglii ▪ Mongolotatarské výboje v Asii a v Evropě ▪ Expanze Turků do Evropy, zánik Byzantské říše ▪ České země v období rozkvětu přemyslovského státu ▪ Český stát za vlády posledních Přemyslovců ▪ Lucemburkové na českém trůně, období vlády Karla IV. ▪ Gotická kultura a vzdělanost Pozdní středověk ▪ Vláda Václava IV., společenské a náboženské příčiny husitské revoluce, osobnost M.J. Husa ▪ Průběh, výsledek a důsledky husitské revoluce ▪ Období vlády Jiřího z Poděbrad ▪ Český stát za vlády Jagellonců Novověk	P: Český jazyk Cizí jazyk, Další cizí jazyk Zeměpis Základy společenských věd – ekonomie, stát a právo, religionistika, politologie PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globalizační a rozvojové procesy)
-----------	---	--	--

	Francii a příčiny a důsledky avignonského zajetí ▪ popíše příčiny stoletého vojenského konfliktu mezi Anglií a Francií, vymezení jednotlivé etapy, bitvy i vnitřní události v obou zemích, osud a význam Johanky z Arku ▪ vysvětlí základní problematiku a výsledek války Růží v Anglii ▪ charakterizuje vznik mongolotatarské říše a význam Temudžina a význam Zlaté hordy ▪ popíše vznik tureckého státu, jeho expanzi do Evropy, hlavní střetnutí s křesťanskými vojsky, význam Florentské unie, zánik Byzantské říše ▪ vyjmenuje v chronologickém pořadí vybrané osobnosti přemyslovských knížat a králů, uvede významné události spojené s jejich vládou, uvede jména a letopočty získání prvního královského a prvního dědičného královského titulu, včetně příčin udělení ▪ uvede jména a přínos posledních Přemyslovců: Přemysla Otakara I., Václava I., Přemysla Otakara II., Václava II. ▪ objasní krizi českého státu za Václava III. a vyměření Přemyslovců po meči ▪ charakterizuje pozitivní i negativní stránky vlády Jana Lucemburského, kontrasty jeho vlády ▪ uvede konkrétní zásluhy Karla IV. o rozvoj českého státu, české kultury a vzdělanosti ▪ vyjmenuje charakteristické znaky gotického slohu, uvede nejznámější gotické stavby u nás a jejich stavitele ▪ popíše strukturu a řízení středověké univerzity ▪ uvede významné autory a díla gotické literatury a výtvarného umění ▪ vysvětlí negativní jevy v křesťanské církvi a příčiny toho, že se nespokojenost všech společenských vrstev obrací proti církevní hierarchii ▪ objasní podstatu reformních myšlenek M.J. Husa a zásluhu o rozvoj pražské univerzity, události okolo kostnického koncilu a jeho důsledky ▪ vyjmenuje a vysvětlí 4 články pražské ▪ popíše průběh husitské revoluce, nejvýznamnější bitvy, charakterizuje osobnosti Jana Žižky a Prokopa Holého ▪ objasní obsah a jedinečnost Basilejských kompaktát v Evropě ▪ vysvětlí pojem interregnum a jeho obsah, popíše vládu	▪ Humanismus a renesance ▪ Zámořské objevy ▪ Evropská reformační hnutí ▪ České země za vlády prvních Habsburků ▪ Protihabsburské povstání českých stavů ▪ Třicetiletá válka ▪ Vznik a počátky Španělska ▪ Obnovování ruského státu do nástupu Romanovců	
--	---	--	--

	Ladislava Pohrobka ▪ vysvětlí pojem „husitský král“ a z toho vyplývající spory Jiřího z Poděbrad s papežem ▪ charakterizuje a vyzdvihne snahu Jiřího z Poděbrad o vytvoření unie evropských křesťanských panovníků ▪ vysvětlí příčiny oslabení českého státu za vlády Jagellonců, zejména z hlediska rozporů mezi šlechtou a městy ▪ objasní příčiny vzniku humanismu a renesance, jeho obsah ▪ charakterizuje renesanční architekturu, výtvarné a slovesné umění, uvede její významné představitele ▪ charakterizuje českou renesanční kulturu a její představitele ▪ vysvětlí předpoklady, příčiny a průběh stěžejních objevných plaveb, jmenuje jejich realizátory ▪ zhodnotí hlavní politické a hospodářské důsledky zámořských objevů, vysvětlí příčiny a důsledky cenové revoluce ▪ popíše rozvinuté americké civilizace, příčiny a realizátory jejich zániku ▪ charakterizuje příčiny a obsah krize křesťanské církve ▪ objasní příčiny a průběh reformace a selské války v Německu, charakterizuje osobnost Martina Luthera, vysvětlí význam Augšpurského náboženského míru ▪ vysvětlí obsah reformace ve Švýcarsku a Francii, charakterizuje osobnost Jana Kalvína ▪ vysvětlí obsah a odlišnosti reformace v Anglii ▪ charakterizuje základní události spojené s vládou Ferdinanda I., Maxmiliána II., Rudolfa II. ▪ vysvětlí podstatu sporu mezi královskou a stavovskou mocí, popíše průběh stavovského povstání a jeho výsledek ▪ objasní obsah a význam Obnoveného zřízení zemského ▪ charakterizuje politické a náboženské příčiny třicetileté války, její periodizaci, významné osobnosti, Vestfálský mír a jeho důsledky pro české země ▪ vysvětlí pojem reconquista a její průběh ▪ popíše vznik Španělska a jeho náboženské politiky vůči Arabům a Židům ▪ charakterizuje vznik velmocenského postavení Španělska po zámořských objevech, zejména za vlády Karla V. ▪ charakterizuje vládu Ivana IV. a boje s Polskem o udržení státní samostatnosti a nástup dynastie Romanovců		
--	---	--	--

3.	▪ provede ekonomickou a náboženskou charakteristiku nizozemských provincií ▪ charakterizuje příčiny nizozemského odboje, odlišnosti jeho forem (Kompromis, gézové) a výsledek ▪ objasní příčiny anglické revoluce ve vztahu k politice Stuartovců, popíše její průběh a výsledek ▪ vysvětlí příčiny vývoje v Anglii po smrti O. Cromwella a restauraci Stuartovců ▪ charakterizuje pojem absolutismus a jeho základní znaky, jeho dopad na státní správu, armádu, postavení církve ▪ objasní základní znaky absolutismu Ludvíka XV., charakterizuje jeho ekonomickou politiku (merkantilismus) a zahraniční politiku ▪ popíše vznik a vývoj pruského státu a jeho mocenský střet s Rakouskem ▪ vysvětlí obsah a význam reforem Petra I., uvede problémy a úspěchy vlády Kateřiny II. ▪ charakterizuje průběh a důsledky trojího dělení Polska ▪ vysvětlí pojem baroko a rokoko, popíše jejich základní znaky, zejména v architektuře, sochařství, malířství ▪ uvede české významné představitele baroka v oblasti hudby ▪ objasní pojem osvícenství a jeho vliv na rozvoj vzdělanosti, vědy, státoprávních teorií ▪ zhodnotí podíl osvícenských myšlenek na vzniku osvícenského absolutismu a doloží konkrétními evropskými příklady ▪ uvede příklady politických, ekonomických a společenských reforem Marie Terezie a Josefa II. a zhodnotí jejich význam ▪ analyzuje stav francouzské společnosti před revolucí ▪ popíše průběh revoluce ve Francii a charakterizuje základní dokumenty ▪ popíše průběh napoleonských válek a jejich vliv na vývoj v Evropě ▪ charakterizuje uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu ▪ zdůvodní potřebu obrození českého národa a českého jazyka na základě předchozího historického vývoje ▪ charakterizuje dílo a význam hlavních osobností českého národního obrození ▪ objasní emancipační úsilí v oblasti národnostní a	Novověk ▪ Boj Nizozemí proti španělské nadvládě ▪ Anglická revoluce ▪ Rozmach evropského absolutismu se zaměřením na Francii, Rusko a Prusko ▪ Baroko a rokoko ▪ Osvícenství ▪ Osvícenský absolutismus v Rakousku ▪ Velká francouzská revoluce, napoleonské války ▪ Národní obrození v českých zemích, formování novodobého českého národa ▪ Národní a společenské hnutí ve vybraných evropských zemích ▪ Revoluční rok 1848 v Evropě ▪ Habsburská monarchie a české země ve 2. polovině 19. století ▪ Vědecko-technická a průmyslová revoluce ▪ Rozvoj evropského a světového kolonialismu ▪ Mezinárodní vztahy na přelomu 19. a 20. století	P: Český jazyk Zeměpis Základy společenských věd – ekonomie, právo, politologie Fyzika Chemie PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globalizační a rozvojové procesy) Mediální výchova (Role médií v moderních dějinách)
------------------	---	--	---

	společenské u vybraných národů, zejména v Itálii, Francii, Rusku, Anglii ▪ vysvětlí základní politické cíle revoluce 1848 v evropských zemích ▪ popíše průběh revoluce ve Francii, Itálii, Německu, Rakousku, českých zemích, specifikuje hlavní cíle revoluce v těchto zemích a zhodnotí výsledek revolučního procesu ▪ popíše průběh sjednocení Německa a Itálie a zhodnotí jejich význam pro další vývoj v Evropě ▪ charakterizuje a porovná vývoj v habsburské monarchii v období Bachova absolutismu a v 60. letech 19. století ▪ vysvětlí postavení českých zemí a Uher v tomto období, objasní vznik Rakouska-Uherska a úspěch českých politiků v realizaci ústavních změn ▪ charakterizuje proces vzniku nových politických stran v souladu s ekonomickým a politickým vývojem (sociální demokracie, liberální a klerikální strany) ▪ popíše hlavní trendy změn ve vědě, technice, výrobě, vysvětlí význam objevení nových energetických zdrojů pro rozvoj průmyslu ▪ uvede konkrétní příklady vynálezů a jejich význam pro technický rozvoj ▪ uvede ekonomickou charakteristiku hlavních světových mocností, vysvětlí rychlý rozvoj světové koloniální soustavy ▪ zdůvodní formování mocensko-politických bloků (Trojspolek, Trojdohoda) ▪ charakterizuje nejvýznamnější vojenské konflikty na konci 19. století a počátku 20. století		
--	--	--	--

4.	▪ rozliší skutečné příčiny války od záminky, popíše vývoj války na hlavních frontách v jednotlivých letech ▪ charakterizuje události v Rusku v roce 1917 a jejich dopad na další průběh války ▪ popíše rozvoj a použití nové válečné techniky ▪ charakterizuje český domácí a zahraniční odboj v období 1.světové války, diplomatickou činnost T.G.Masaryka, význam vystoupení československých legií ▪ popíše Versailleskou soustavu-poválečné uspořádání světa podle hlavních států, zásadní změny v Evropě a Asii,vznik nástupnických a nových států, vznik Společnosti národů ▪ vysvětlí problematiku vzniku a rozvoje totalitních režimů ve 20.-30. letech 20.stol. (SSSR, Itálie, Německo, Španělsko) a jejich podíl na vývoji v Evropě a ve světě ▪ charakterizuje příčiny, rozsah a důsledky světové hospodářské krize, objasní souvislosti mezi vývojem ekonomiky a růstem pravicového a levicového extremismu ▪ vysvětlí ekonomická postavení ČSR v rámci nově vytvořeného evropského uspořádání ▪ charakterizuje politický systém ČSR,vývoj územní správy,nejdůležitější vnitropolitické události 20.a 30.let ▪ popíše vnitropolitický vývoj v roce 1938,důsledky Mnichovské konference ▪ charakterizuje vývoj v období 2.republiky do vzniku Protektorátu ▪ objasní příčiny 2.světové války ▪ popíše nejdůležitější vojenské operace na evropských bojištích, v severní Africe,Tichomoří,uvede základní časové mezníky ▪ charakterizuje spojení států OSY a vznik a rozvoj protihitlerovské koalice ▪ charakterizuje obsah a význam konferencí v Teheránu,Jaltě a Postupimi ▪ popíše závěrečné etapy války v Evropě a s Japonskem ▪ charakterizuje postavení českého národa v období Protektorátu ▪ vyjmenuje a vysvětlí nejvýznamnější organizace a akce domácího odboje ▪ analyzuje a charakterizuje vojenský a politický odboj	Novověk ▪ 1.světová válka ▪ Vývoj v Evropě a ve světě mezi dvěma světovými válkami ▪ Vývoj ČSR v letech 1918-1939 ▪ 2.světová válka ▪ České země za 2.světové války ▪ Evropa a svět po 2.světové válce ▪ Poválečný vývoj ČSR ▪ Dekolonizace a země třetího světa ▪ Světový vývoj v 50.a 60.letech 20.století,vývoj u nás v tomto období ▪ Svět na prahu 21.století-základní problémy	P: Zeměpis Základy společenských věd – ekonomie, politologie, teorie státu PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globalizační a rozvojové procesy; Globální problémy, jejich příčiny a důsledky) Mediální výchova (Role médií v moderních dějinách)
-----------	---	---	--

	v zahraničí ▪ vysvětlí odlišné postavení českých zemí a Slovenska v období války ▪ charakterizuje Košický vládní program ▪ popíše teritoriální, ekonomické a politické důsledky 2.světové války, zdůvodní vznik OSN ▪ vysvětlí nárůst rozporů mezi bývalými spojenci, dokumentuje tyto rozpory na konkrétních příkladech ▪ objasní pojmy Marshallův plán, Trumanova doktrína, studená válka, bipolární svět, Východ, Západ ▪ vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce ▪ charakterizuje vývoj ČSR v letech 1945-1948, analyzuje a vyhodnotí únorové události roku 1948 ▪ vysvětlí ekonomické a mezinárodně politické důvody rozpadu světové koloniální soustavy ▪ charakterizuje postavení zemí tzv. třetího světa ve světové ekonomice a politice, vysvětlí hnutí nezúčastněných zemí ▪ srovná a objasní komunistický model fungování politického systému, ekonomiky, společnosti, kultury se západními demokraciemi, vysvětlí základní rozdíly ▪ uvede konkrétní příklady fungování totalitní moci u nás a ve vybraných zemích socialistické soustavy ▪ charakterizuje reformní proces v ČSSR v roce 1968 a jeho výsledek, vysvětlí proces normalizace ▪ objasní základní politické změny na přelomu 80.a 90.let 20.století ▪ vysvětlí a dokumentuje rozpad světové socialistické soustavy ▪ popíše průběh a výsledek sametové revoluce ▪ charakterizuje vývoj u nás do vzniku České republiky		
--	---	--	--

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Vyučovací předmět Tělesná výchova naplňuje obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví z RVP G.. Zároveň předmět integruje vzdělávací obor Výchova ke zdraví.

Výuka probíhá odděleně pro chlapce a dívky. Hodinová dotace je 2 hod. týdně v každém ročníku. Výuka probíhá v tělocvičně vybavené základním sportovním náradím. Žáci 1. a 2. ročníku se účastní lyžařského výcvikového kurzu.

Obsah Tělesné výchovy na gymnáziu s hudebním zaměřením je velmi specifický. Musí zohlednit zdravotní stav žáků, jejich hudební zaměření a období před vystoupením, předehrávkami apod.. Vzhledem k těmto okolnostem není vedením školy doporučeno hrát v hodinách TEV některé sportovní hry (basketbal, volejbal, úpolové hry, házenou), provádět některá posilovací cvičení (kliky, posilování s velkou zátěží, některá akrobatická cvičení). Je doporučena zásada dobrovolnosti u sportovních her, které studenti hrát naopak mohou (florbal, fotbal, ringo, soft tenis, badminton, stolní tenis, basevolej apod.).

Vzhledem k jednostrannému zatížení studentů při hře na zvolený nástroj je Tělesná výchova zaměřena na cviky vyrovnávající svalovou dysbalanci, na relaxační a rehabilitační cvičení, na posílení svalových skupin zajišťujících správné držení těla, ale také odreagování a uvolnění. Všechny tyto aktivity si kladou za cíl podpořit v žácích pocit zodpovědnosti za své zdraví.

Žáci jsou seznámeni s mnoha sportovními činnostmi, jsou vedeni k aktivnímu pohybu. Díky tomu si mohou najít a zvolit aktivitu, která je jim svým zaměřením blízká a mohou se jí věnovat i v budoucnu. Získávají nejen praktické, ale i teoretické poznatky dostupných a osvědčených pohybových systémů, a to jim umožní plánovat svou fyzickou přípravu i v budoucnu.

Škola pořádá každým rokem turnaje pro všechny ročníky ve fotbale i florbalu s účastí smíšených družstev.

Z organizačních důvodů je možné při výuce spojit žáky prvního až čtvrtého ročníku. Náplň TEV bude zachována pro všechny čtyři ročníky, pouze klíčové kompetence žáků různých ročníků jsou odstupňovány. Žáci prvního ročníku se seznamují a osvojují si základní cviky jednotlivých cvičebních systémů a herních činností jednotlivců. Studenti druhého až čtvrtého ročníku zvládají sestavení a předvedení různých druhů rozvíček a rozhodcovskou činnost při doporučených hrách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k osvojení základních pohybových dovedností, předkládá takové situace, které nutí žáky vytvořit si vlastní pohybové vzorce
- správným ohodnocením jejich pohybových schopností a dovedností motivuje žáky k vytváření dalších cílů v procesu učení
- vede žáky k samostatnému hodnocení jejich možností, výkonů a pokroků tak, aby byli schopni je porovnat s hodnotami běžné populace, spolužáků, výkonnostních sportovců

Kompetence občanská:

Učitel:

- předkládá různé modelové situace poranění při rozličných sportovních činnostech a vede studenty k rozhodování o způsobech ošetření a poskytnutí první pomoci

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předkládáním různých modelových situací (zejména ve sportovních hrách, týmových hrách), vede žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- přidělením role rozhodčího žákům je učí jednat přiměřeně ve vypjatých situacích, vyjádřit svoje názory, hájit své stanovisko

Kompetence komunikativní

Učitel

- zapojuje žáky do činnosti rozhodování utkání v jednotlivých sportech a sportovních hrách, vede žáky k rozeznávání gestikulace rozhodčího a k reakci na ni
- používáním a vyžadováním správného názvosloví vede žáky k přesnému, jednoznačnému a srozumitelnému vyjadřování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- podporuje sportovní činnosti v týmech a navozuje tím takové situace, které vedou žáky ke spolupráci s ostatními
- učitel postihuje nesprávné chování a zákroky, a vede tak žáky k dodržování pravidel fair play
- vede žáky k tomu, aby na základě vědomostí z tělesné výchovy a jeho doporučení trvale zařazovali do svého života vhodné sportovní aktivity jako podporu vlastního zdraví a zdravého životního stylu

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU TĚLESNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ usiluje o pozitivní změny ve svém životě v souvislosti se svým zdravím ▪ orientuje se ve své osobnosti, emocích, potřebách, projevuje odolnost vůči sebepoškozujícímu chování ▪ s pomocí učitele se připraví na následující pohybovou zátěž s pomocí učitele ověří jednoduchými testy zdravotně orientovanou zdatnost a svalovou nerovnováhu ▪ vybere s pomocí učitele vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy ▪ zvládá s pomocí učitele základní polohy jógy a ovládá dýchání při cvičení, zná historické souvislosti i současné použití životního systému jóga ▪ poznává a osvojuje si s pomocí učitele základní znalosti o systému cvičení Pilates, ovládá základní sestavu a současně systém dýchání, jednotlivá vyrovnávací cvičení u jednotlivých cviků ▪ zjišťuje za pomoci učitele zákonitosti a možnosti pohybu na velkém balonu a pohybu s ním, zvládá bezpečný pohyb na balonu v průběhu cvičení ▪ seznamuje se s pomocí učitele se základními obměnami přeskoků přes švihadlo, koordinuje pohyby rukou a nohou ▪ chápe výhody použití gymbalonu při sedu na židli (podložení krční, hrudní i bederní páteře, sedu na gymbalonu, podložení chodidel), osvojuje si nácvik použití balonu při uvolňování i posilování svalových partií ▪ za pomoci učitele se seznamuje a postupně ovládá herní činnosti jednotlivce u jednotlivých her, seznamuje se s základními pravidly a dodržuje je ▪ za pomoci učitele se seznamuje se základními kroky a jejich názvy, osvojuje si jednoduché sestavy a krokové variace, postupně odcvičí v rytmu jednoduché sestavy a pojmenuje druhy kroků ▪ zvládá poskytnutí 1. pomoci	▪ zdravá výživa ▪ psychohygiena – relaxační metody ▪ jóga – pozdrav slunci, 5 Tibeťanů ▪ hygiena pohlavního styku ▪ drogová závislost, nelegální návykové látky ▪ šikana, rozcvička- strečink, atletická abeceda, dynamická cvičení na rozehtání organismu, drobné hry, rehabilitační cvičení ▪ kondiční testy – přeskoky švihadla za 1 min., přeběhy určitého úseku na čas, překážková dráha na čas, test zdatnosti (Jacíkův) ▪ rehabilitační cvičení na záda, břišní svaly, pletenec ramenní, stehenní a lýtkové svalstvo- zatížení a protažení ▪ základy jógy- základní sestava – Pozdrav slunci- jednotlivé polohy těla a dýchání, 5 Tibeťanů- jednotlivé polohy a dýchání ▪ Pilates – základní sestava, dýchání, vyrovnávací cvičení ▪ cvičení s velkým balonem- rozcvičení, posilování jednotlivých svalů- zádové, břišní, horní končetiny, dolní končetiny, drobné hry a závodivé hry s balonem ▪ použití švihadel při rozcvičení, při zátěži- obměny přeskoků ▪ cvičení s gymbalonem – protažení a uvolnění, posilování jednotlivých partií těla ▪ zvládnutí jednotlivých her- herních	P: Základy společenských věd Biologie Informatika a výpočetní technika PT: Osobnostní a sociální výchova <i>(Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)</i> <i>přednáška o poruchách příjmu potravy (Anabel - bulimie, anorexie)</i> <i>přednáška - Lidská sexualita</i> <i>přednáška v Renarkornu</i> <i>beseda s policií ČR</i>

		činností jednotlivce, pravidel- ringo, florbal, fotbal, stolní tenis, soft tenis, badminton, basevolej aerobik ▪ znalosti teoretického a praktického poskytnutí 1. pomoci	
--	--	---	--

2.	▪ rozhoduje se podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení, uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením omamných návykových látek ▪ správně se zachová při konkrétních mimořádných událostech ▪ samostatně se připraví před pohybovou činností, zvládá základní způsoby rozcvičení a přípravu organismu na pohybové zatížení ▪ ověří jednoduchými testy úroveň své zdravotní zdatnosti ▪ vybere vhodné soubory vyrovnávacích cvičení, zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci svalové nerovnováhy ▪ předvede základní polohy jógy, ovládá dýchání při základních cvicích ▪ odcvičí základní sestavu cvičení Pilates, použije zásady správného dýchání při jednotlivých cvicích a vyrovnávacích cvičeních ▪ pohybuje se správně na gymbalonu, osvojuje si základní cviky na protažení a posílení jednotlivých svalových partií ▪ ovládá jednotlivé druhy přeskoků přes švihadlo a zvládá výkonnost při testech ▪ uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách, při sportovních hrách, při herních činnostech jednotlivce, zná a dodržuje pravidla jednotlivých her ▪ pojmenuje a předvede základní kroky aerobiku, zvládá základní krokové variace a dodržuje rytmus	▪ návykové látky a bezpečnost v dopravě, držení a výroba nelegálních omamných látek ▪ zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládnutí, důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdraví ▪ živelné pohromy – povodně, základy poskytnutí 1. pomoci ▪ rozcvička strečink, atletická průprava(abeceda), dynamické rozcvičení před fotbalem, florbalem, softtenisem a jinými hrami ▪ kondiční testy- přeskoky švihadla snožmo za 2 min.,přeběhy určité vzdálenosti, překážková dráha na čas, test zdatnosti ▪ posilovací a rehabilitační cvičení na posílení a protažení svalových skupin- zádového, břišního, prsního, ramenního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva ▪ náročnější sestava-Pozdrav slunci, 5 Tibeťanů, základní pozice ▪ systém cvičení Pilates- základní sestava- teoretické znalosti i praktické předvedení ▪ cvičení na gymbalonu ▪ použití švihadel při rozcvičce a zvyšování výkonnosti a zdatnosti ▪ florbal,fotbal, ringo, soft tenis, basevolej badminton, stolní tenis ▪ aerobik	P: Základy společenských věd Zeměpis Informatika a výpočetní technika PT: Osobnostní a sociální výchova <i>(Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)</i> <i>instruktážní film o živelných pohromách</i> <i>přednáška v Renarkornu – relaxační metody</i> <i>beseda s policií ČR</i> <i>využití materiálů z publikací, z internetu a publikace - Dobeš, Dobešová</i>
-----------	--	--	---

3.	▪ korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích ▪ zařazuje do svého života osvojené způsoby relaxace a regenerace ▪ jednoduchými testy si ověří svou zdatnost na začátku i na konci pololetí a porovná svou výkonnost ▪ samostatně se dokáže připravit na různé druhy zátěže ▪ zvolí si vyrovnávací cvičení na jednotlivé svalové partie ▪ popíše a předcvičí základní sestavu systému Pilates, uplatňuje a používá vyrovnávací cvičení jednotlivých posilovacích cviků a správný sled dýchání ▪ správně zvolí cviky na velkém balonu pro rozcvičení, drobné hry s balonem, posilování na velkém balonu a uvolňovací cvičení ▪ využívá gymbalonu jako korekční pomůcky při svalové dysbalanci ▪ uplatňuje znalosti základních pravidel při jednotlivých hrách ▪ využívá základních znalostí jednoduchých krokových variací z aerobiku ▪ chová se tak, aby předešel možným úrazům ▪ v případě nutnosti poskytne první pomoc ▪ zvolí si a předvede vhodné rehabilitační cvičení	▪ Rozvoj sociálních dovedností pro život s ostatními lidmi – otevřenost, vyjednávání, obhajování, prosazování vlastního názoru- asertivita, odpovědnost, sebepoznání ▪ jóga, rehabilitační a vyrovnávací cvičení ▪ švihadla, přeběhy, testy všeobecné zdatnosti ▪ různé druhy rozcviček ▪ (strečink, atletická průprava, drobné hry, gymbalony) ▪ rehabilitační cviky na zádové svalstvo ▪ cvičební systém Pilates ▪ cvičení na velkém balonu ▪ protahovací a posilovací cvičení s gymbalonem, využití velkého balonu a gymbalonu při jednom cviku ▪ florbal, fotbal, ringo, přehazovaná a její obměny, stolní tenis, soft tenis, badminton, basevolej ▪ aerobik, základní a mírně pokročilé krokové variace, navazování do krátkých sestav prevence úrazů při Tělesné výchově ▪ využití uvolňovacího cvičení a rehabilitačních cviků na dno pánevní, bederní páteř, břišní svaly	P: Základy společenských věd Informatika a výpočetní technika Biologie PT: Osobnostní a sociální výchova <i>(Spolupráce a soutěž)</i> <i>přednáška – náboženské sekty, internetová kriminalita</i> <i>Renarkorn – relaxace – prožitková cvičení</i>
----	--	---	--

4.	▪ rozhoduje se podle osvojených modelů a konkrétní situace o způsobu jednání při vlastním nebo cizím ohrožení ▪ zná práva každého jedince v oblasti sexu a reprodukce ▪ orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství ▪ uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících se sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ▪ zvolí vhodné rozcvičení vzhledem k typu pohybové zátěže a předvede a popíše jej ▪ užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví(gesta, signály, značky) ▪ používá vhodnou výstroj a výzbroj k činnosti určenou ▪ respektuje pravidla jednotlivých sportů, rozhoduje , řídí utkání nebo turnaje ▪ sestaví a předvede rozcvičku, předcvičení ▪ respektuje práva a povinnosti vyplývající ze sportovních rolí ▪ - aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti	▪ poskytnutí 1. pomoci při úrazech, znalost krizových čísel ▪ péče o reprodukční zdraví(zdravá výživa, umění relaxovat, aktivní využití volného času- sport) ▪ skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání ▪ druhy rozcviček rozcvičení, rehabilitační cvičení, Pilates, cvičení s balony ▪ florbal, fotbal- bezpečnost, údržba náčiní ▪ rozhodcovská činnost při utkáních v hodinách – ringo, basevoley, florbal, fotbal, stolní tenis ▪ rozhodcovská činnost při turnajích ve florbalu, fotbalu, stolním tenisu ▪ vedení rozcviček, aerobiku- předcvičení, cvičení s balony, se švihadlem ▪ jednání fair play v každodenním životě, v hodinách TEV – spolupráce se spoluhráči, úcta k soupeři, ctění pravidel, pomoc pohybově znevýhodněným, vzájemná slušná komunikace se spoluhráči i soupeřem ▪ historie OH, naši nejúspěšnější olympionici, paralympionici, myšlenka olympismu v současnosti	P: Základy společenských věd, Biologie Informatika a výpočetní technika PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů) <i>beseda s policejním komisařem ČR</i>
----	--	--	--

INFORMATIKA A INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika a výpočetní technika

Předmět pokrývá oblast Informatika a informační a komunikační technologie podle požadavků uvedených v RVP G.

Rozvíjí schopnost žáků vyhledávat, zpracovávat a prezentovat informace a efektivně využívat výpočetní techniku při studiu i v běžném životě.

Obsah předmětu je zaměřen na získání a prohloubení znalostí práce s PC (funkce textového editoru, tabulkového kalkulátoru a grafického editoru), získávání, prezentování a ověřování věrohodnosti informací, komunikaci v rámci počítačové sítě, dodržování základních typografických a estetických pravidel a využití výpočetní techniky v rámci ostatních předmětů.

Předmět je zařazen do čtyř ročníků s dotací 1 hodiny týdně.

Výuka probíhá v počítačové učebně s počítači napojenými do školní sítě. Součástí vybavení je také dataprojektor. Všechny počítače v učebně jsou připojeny k internetu.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je zejména praktické ověřování dovedností samostatnou prací žáků s využitím IVT.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k systematickému pojetí procesu zpracování a vyhodnocování informací, k samostatné práci s IVT.

Kompetence občanská:

Učitel:

- při hodnocení úkolů zjišťuje, zda žák chápe své povinnosti při vystupování ve veřejném prostoru (internet);
- vyžaduje, aby žák dokázal obhájit svou práci a postupy před kolektivem skupiny nebo přijmout rady okolí;
- zadává takové úlohy, při jejichž řešení žák tvořivě využívá informací z internetu, zjišťuje, zda je žák schopen nesprávné informace opravit nebo k nim zaujmout osobní postoj;
- vede žáky k dodržování autorských práv.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podněcuje v žácích snahu o samostatné nalezení řešení problémů
- volí náročnost úloh tak, aby v daném čase byl žák nucen používat co nejefektivnější postupy.

Kompetence komunikativní

Učitel

- předkládá skupinové aktivity s přiřazením rolí a pravidel pro komunikaci, vyžaduje od studentů střídme, jasné a logicky strukturované vyjádření.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává takové úlohy, ve kterých žáci prezentují sami sebe, své zájmy a aktivity.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		- využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru - popíše a vysvětlí funkci základních počítačových komponent - rozlišuje různé typy sítí, síťové služby, protokoly - ovládá současný operační systém - charakterizuje funkce operačního systému - organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití - orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe - ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT - ovládá a využívá techniku a prostředky školních počítačů, služby sítě, informačního systému a ostatní dostupné vybavení - využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci - komunikuje prostřednictvím běžně dostupných prostředků oblasti ICT, rozlišuje možnosti jednotlivých technologií, uvede jejich omezení a rizika spojená s jejich používáním - ovládá vybraný typ internetového prohlížeče, nastaví si jej podle svých potřeb - popíše strukturu internetu a vysvětlí princip souvisejících služeb - využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů - vyhledává vhodné informační zdroje - srovnává informace z různých zdrojů - posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací - hodnotí nalezené informace, zejména z hlediska relevance - využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky - respektuje ustanovení autorského zákona při zpracování a prezentaci informací	Hardware - funkce prostředků ICT, jejich částí a periférií Software - funkce a nastavení operačního systému, uživatelské prostředí Údržba a ochrana dat - správa souborů a složek, komprese, antivirová ochrana, firewall, zálohování dat Informační sítě - typologie sítí, fungování internetu, možnosti připojení k internetu, IP adresa, přenos dat Internet - služby internetu, internetové prohlížeče Informace - relevance, věrohodnost informace, informační zdroje Sdílení informací - diskusní skupiny, e-learning, e-mail Informační etika - ochrana autorských práv a osobních údajů	P: Matematika – číselné soustavy PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globální problémy, jejich příčiny a důsledky) Mediální výchova (Média a mediální produkce - vývoj médií od knihtisku po internet)

2.	• zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu • nastaví prostředí textového editoru pro své potřeby • řídí se typografickými a estetickými pravidly při úpravě dokumentu • formátuje text (písmo, odstavce, stránky) • tiskne dokument s požadovanými vlastnostmi • vkládá objekty do textu a edituje je • vytváří a upravuje tabulky • vytváří obsahy, rejstříky • aplikuje další vestavěné nástroje textového editoru • využívá formát PDF • zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu • zpracuje informace a interpretuje je s využitím zásad úspěšné prezentace • využívá program pro tvorbu prezentace ▪ využívá textové, grafické i multimediální formy prezentace	Textový editor ▪ prostředí textového editoru, ▪ zásady úpravy dokumentu, ▪ editace a formát textu, objekty v textu, ▪ tabulky, ▪ vestavěné nástroje, ▪ tisk, ▪ formát PDF Prezentace ▪ principy pro vytvoření úspěšné prezentace, ▪ prostředí programu pro vytváření prezentací, ▪ vkládání objektů do prezentace, ▪ vytvoření a předvedení prezentace	P: Český jazyk – typografická pravidla PT: Mediální výchova (Média a mediální produkce; Komunikace a spolupráce v týmu; Mediální produkty a jejich význam – výrazové prostředky)
------------------	---	---	--

3.	▪ objasní principy a oblasti využívání tabulkových kalkulačků ▪ vysvětlí strukturu tabulek ▪ ovládá adresaci buněk ▪ sestavuje vzorce ▪ využívá vestavěné funkce ▪ vytváří a edituje grafy ▪ používá filtrování a řazení dat ▪ aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů ▪ charakterizuje základní pojmy a principy počítačové grafiky (rastrová, vektorová grafika, RGB, CMYK, DPI) ▪ specifikuje grafické formáty a jejich vlastnosti ▪ kombinuje základní úpravy fotografií (retušuje, otáčí, ořízne, upraví jas a kontrast obrázku) ▪ konstruuje vektorové kresby ze základních objektů	Tabulkový kalkulačků ▪ základní operace s buňkami, ▪ způsoby formátování, ▪ relativní a absolutní adresování, ▪ vzorce a funkce, ▪ grafy, ▪ filtrování a řazení dat Počítačová grafika ▪ základní pojmy a principy počítačové grafiky, ▪ grafické formáty, ▪ úprava a publikování fotografií, ▪ rastrový editor, ▪ vektorový kreslicí program	P: Matematika – vzorce, funkce a grafy PT: Mediální výchova (Mediální produkty a jejich význam – výrazové prostředky)
4.	▪ zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru ▪ vysvětlí princip návrhu relační databáze ▪ navrhne databázi s několika tabulkami, propojí je relacemi ▪ vytvoří formulář pro zadávání dat ▪ vytiskne sestavu ▪ aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů	Databáze ▪ základní pojmy a principy databázové aplikace a jejího použití, ▪ datové typy, import dat, ▪ tvorba tabulek, relací, formulářů, sestav	P: Matematika – číselné soustavy PT:

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

Charakteristika vyučovacího předmětu Základy společenských věd

Realizuje se obsah vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ RVP GV a obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce RVP GV.

Vyučovací předmět Základy společenských věd je realizován v průběhu 1. - 4. ročníku a má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě.

V předmětu základy společenských věd se probírají v jednotlivých ročnících samostatně společenské vědy a filosofie. Každý ročník se s ohledem na konkrétní vědu liší zvolenými metodami práce, zároveň však lze po celou dobu studia nalézt v ZSV spojující prvky, zřetelný základní přístup :

1. Cílem hodin ZSV je předat žákům základní informace z jednotlivých věd, upotřebitelné v praktickém životě. Při výběru informací se vychází z faktu, že předmětem projdou všichni žáci, tedy i ti, kteří jsou zaměřeni technicky, přírodovědně atd. Předmět má poskytnout žákům základní všeobecný přehled, orientaci v problematice společenských věd, filosofie a etiky i v občanském životě.
2. Spojujícím prvkem všech ročníků je vymezení rozdílu mezi laickým a vědeckým pohledem na svět, seznámení s vědeckými metodami a technikami, rozdělením věd a s historií západní vědy.
3. Za rovnocennou složku se považuje vedle vzdělání také stránka výchovná. Proto je snahou ve všech hodinách ZSV v co nejvyšší míře uplatňovat metody směřující k osobnostně sociálnímu rozvoji, utváření vlastního názoru a kritického pohledu na svět.

Učivo v jednotlivých ročnících je uspořádáno vzestupně od sebepoznání a zdokonalení vlastního učení a organizace času v prvním ročníku, přes poznání pravidel života ve společnosti a v hospodářství v ročníku druhém, pohled na historii západního myšlení a etiky v ročníku třetím, až po velmi praktický pohled na politiku, právní a mezinárodní vztahy v ročníku čtvrtém.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje žáky s efektivními metodami učení, zpracováním informací a různými formami práce
- vede žáky k promyšlené organizaci času při jednotlivých činnostech, v celé hodině, během dne i v průběhu života
- ustálenou strukturou hodin, důrazem na systematické opakování nových poznatků formou kontrolních otázek a promyšlenou soustavou testů žáky učí pravidelnosti a řádu ve školních činnostech

- pestrou nabídkou činností v hodinách se vyhýbá stereotypu v předávání informací a umožňuje žákům různého zaměření, aby lépe pochopili podstatu probírané látky
- po žácích požaduje vyjadřování vlastních názorů, kritický pohled na předložené texty a uvádění příkladů
- poskytuje žákům zpětnou vazbu nejen ve formě hodnocení testů znalostí, ale také při skupinové práci, v diskuzi a při kontrole úkolů různého druhu v hodinách i mimo ně
- při výkladu používá srozumitelného jazyka, avšak s přesnými termíny z oblasti dané vědy, aby si je mohli žáci osvojovat při všech vhodných příležitostech

Kompetence občanská:

Učitel:

- vysvětluje žákům význam a vzájemný vztah kulturního a přírodního prostředí
- na historii lidského myšlení vysvětluje proměnu vztahu člověka k životnímu prostředí a diskutuje o jejích důsledcích
- vede žáky k základům etiky a vytváří řadu situací, v nichž se k etickým normám, aplikovaným na reálné situaci, vyjadřují jednotlivě, ve skupině nebo ve společné diskuzi
- vlastním přístupem, nasloucháním jejich argumentaci i odlišným názorům vede žáky k toleranci a respektování druhých
- vysvětluje význam společnosti, socializace, politického života i právního systému pro život jedince
- vytváří řadu modelových situací, v nichž se žáci učí demokratickým principům v rozhodování
- nutností analyzovat, rozhodovat a porovnávat konkrétní problémy s teoretickými zásadami vede žáky k přijímání vlastní odpovědnosti i k lepšímu chápání rozhodování druhých lidí a státních institucí
- vytváří v žácích pozitivní vztah k vlasti, k vlastní historii a symbolům státu
- společně hodnotí klady i zápory integrace ČR do evropských a světových institucí
- zdůrazňuje různorodost lidí a nutnost našeho respektu k ní jako k jedné z podmínek vlastní svobody a sebeúcty

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- učí žáky rozčlenit úkol na části a strukturovat postup jeho řešení
- nabízí žákům v průběhu času různé strategie k řešení úkolů téhož typu
- používáním různých cest k řešení je vede k přemýšlení nad přístupy k řešení problémů a ke kreativitě
- snaží se vytvářet co největší množství samostatných, skupinových i společných aktivit, v nichž jsou žáci nuceni se rozhodovat a volit vlastní postupy řešení
- vedle předkládání hotových, námi vybraných informací, po žácích požaduje vlastní práci se zdroji a porovnávání obsahu i formy různých informací
- při práci v hodině, v testech i v domácích úkolech požaduje po žácích formulace vlastními slovy, ovšem s použitím odborných termínů příslušné vědy

Kompetence komunikativní

Učitel

- seznamuje žáky s různými formami komunikace, a to včetně uvědomění si jejich kladů, záporů a vhodnosti použití v různých situacích
- v průběhu studia rozděluje žáky podle různých kritérií do skupin, v nichž musí komunikovat při plnění zadaných úkolů
- v aktivitách používá různých forem komunikace, verbální, psané i mluvené, nonverbální
- Součástí hodin jsou diskuze nad různými problémy, v nich požaduje jasné formulace vlastních názorů
- běžně používá brainstormingu, při němž nejen získává určité informace, ale také zdůrazňuje zásadu, že žádný nápad není méněcenný a může být užitečný při další práci
- Výsledkem většiny skupinových prací je veřejná prezentace – žáci si volí mluvčího, nebo si rozdělí prezentaci na části, zároveň se učí naslouchat

Kompetence sociální a personální

Učitel

- podává žákům podrobné informace o struktuře osobnosti a požadujeme od nich, aby je aplikovali na sobě
- vede žáky k zamyšlení nad průběhem denních činností ve vlastním životě, nad poměrem práce, odpočinku a spánku a nad vzájemnou kompenzací různých druhů činností
- se snaží, aby žáci nechápali odpovědnost k vlastnímu zdraví jako něco vnuceného zvnějšku, ale jako nutnou podmínku pro vlastní spokojený a úspěšný život
- vede žáky k ujasňování a strukturování svých cílů a k pochopení významu volných vlastností a k jejich dosahování
- ve společných a skupinových činnostech cíleně vytváří situace, které odbourávají fyzické i psychické bariéry, stmelují třídu jako celek a prohlubují vztahy mezi jednotlivými žáky
- formou aktivit vede žáky ke zdravé soutěživosti i ke kooperaci
- učí žáky rozdělovat si práci ve skupině, určovat si konkrétní funkce a organizovat si samostatně práci
- zdůrazňuje existenci sociálních pozic a rolí
- stručnými reflexemi proběhlých činností žákům umožňuje uvědomovat si smysl činností, vlastní pozice v nich a jim odpovídající role
- požaduje důsledné oddělování skupinové práce se vzájemnou komunikací a naslouchání druhým při společných prezentacích výsledků

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

ROČNÍK	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	Žák ▪ uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace v sociální skupině ▪ uplatňuje zásady duševní hygieny při práci i učení ▪ porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro vlastní studium, využívá poznatky získané při sebepoznávání. ▪ stručně popíše vývoj psychologie jako vědy, uvědomuje si změnu pohledu na psychiku člověka ▪ vysvětlí rozdíl mezi psychologickým směrem a disciplínou, charakterizuje základní skupiny psychologických disciplín a uvede jejich příklady ▪ posoudí úlohu a význam vědy v procesu poznání okolního světa, dokáže stručně charakterizovat základní metody vědeckého zkoumání ▪ uvede příklady různých faktorů ovlivňujících průběh činnosti, popíše její jednotlivé fáze, naučí se organizovat vlastní činnost, uvědomí si význam pracovního postupu ▪ interpretuje biologickou podmíněnost prožívání a chování, prezentuje funkci nervové soustavy ▪ popíše, jak naši psychiku ovlivňuje sociální prostředí ▪ vyloží, jak vnímáme a poznáváme skutečnost, sebe i druhé lidi, a co může toto poznání ovlivňovat ▪ vysvětlí mechanismus vzniku představy a popíše rozdíly mezi různými druhy představ ▪ propojuje spojitost mezi řečí a myšlením, rozdíl v použití řeči u zvířat a u člověka ▪ rozlišuje jednotlivé operace v procesu myšlení ▪ definuje a rozdělí z různých hledisek paměť, popíše význam opakování v procesu učení ▪ uvědomí si úlohu pozornosti a seznámí se s mechanismem jejího fungování, zejm. s ohledem na vlastní učení ▪ pochopí význam překonávání překážek i důležitost jejich správného stanovení ▪ seznámí se s příčinou rozdílů v živosti, prožívání a chování,	Psychologie, člověk jako jedinec. ▪ Úvod do ZSV : společná pravidla, konsenzus, vzájemné vztahy, podmínky a hodnocení práce. ▪ Režim dne : biologické rytmy, únava, spánek. ▪ Učení : učení, vědomosti, dovednosti, návyky, postup pro správné učení. ▪ Úvod do psychologie: profesionální psychologie, tělo a duše, psychika, chování a prožívání. ▪ Psychologické disciplíny: základní, aplikované a speciální. ▪ Metody zkoumání v psychologii: věda, postup vědeckého zkoumání, extrospekce (pozorování), introspekce, experiment, analýza produktu, činnosti, rozhovor, test a projektivní test ▪ Činnosti: vnější a vnitřní činitelé ovlivňující činnosti, fáze činnosti. ▪ Fyziologické mechanismy činnosti: žlázy s vnitřní sekrecí, nervový systém, receptory a efektory, dostředivé a odstředivé nervstvo, CNS, mozek, nižší a vyšší mozková centra, hemisféry, signální soustavy, podmíněné a nepodmíněné reflexy. ▪ Společenská stránka činností: sociální interakce, socializace, zkušenosti, kooperace, identifikace se vzorem, sociální pozice a role,	P: Biologie Český jazyk a literatura PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž; Morálka všedního dne) Mediální výchova (Mediální produkty a jejich významy)

	diagnostikuje vlastní temperamentový typ a využívá získané poznatky ▪ posoudí vlastní schopnosti, získané poznatky může využít při volbě profesní orientace ▪ prezentuje složitost přesného vymezení pojmu inteligence a rozdíl mezi různými druhy inteligence ▪ popíše, co je součástí zaměřenosti, porovná vlastní potřeby podle důležitosti ▪ vysvětlí vztah mezi charakterem a temperamentem a jejich postavení v celku osobnosti ▪ vytvoří si celkový pohled na osobnost, sumarizuje znalosti z celého roku, uvědomí si individuální a typologické rozdíly mezi lidmi ▪ porovná osobnost v jednotlivých fázích života, vymezí, co každá etapa přináší nového a jaké úkoly staví před člověka ▪ popíše problematiku psychologie a rozdělí a popíše psychické jevy ▪ uplatňuje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi	hodnoty a normy. ▪ Čítí a vnímání: čítí, počitek, vnímání, vjem, smyslové orgány, adaptace, kompenzace, výběrovost, vnímání, smyslové klamy. ▪ Představy: představa, pamětná (vzpomínková), fantazijní, rekonstrukční, asociace, představy, sny, snění, halucinace. ▪ Myšlení a řeč: myšlení, řeč, vědomí, pojem, znak, systém, aha efekt, ha ha efekt ▪ Myšlenkové operace: srovnání, syntéza, analýza, sociální abstrakce, indukce, dedukce, analogie. ▪ Paměť: bezprostřední, krátkodobá a dlouhodobá, zraková, sluchová, čichová, pohybová, bezděčná a záměrná, mechanická a logická, paměťový proces. ▪ Pozornost: výběrovost, bezděčná a záměrná, orientačně pátrací reflex, stálost a přenášení pozornosti, koncentrace, roztržitost. ▪ Vůle: volní proces, volní vlastnosti, manipulace, jednání. ▪ Emoce: city, libost a nelibost, ambivalence citů, nálada, afekt, vášeň. ▪ Temperament: sangvinik, cholerik, flegmatik, melancholik, extrovert, introvert, vyšší nervová činnost, síla, vyrovnanost, živost, stabilita, labilita. ▪ Schopnosti: výkon, vloh, schopnosti, nadání, talent, genialita, vědomosti, dovednosti, tvořivost. ▪ Inteligence: verbální, zraková, logická, fyzická, hudební, osobní (metakognitivní) a sociální	
--	---	--	--

		▪ (interpersonální) inteligence, IQ. ▪ Zaměřenost: zájem, postoj, potřeba, motiv, motivace, vyhoření, deprivace, frustrace. ▪ Charakter: charakteristika, vztah, vytrvalost, odolnost, sebekontrola, sebehodnocení, svědomí, světový názor, morálka, mravní normy. ▪ Osobnost a životní cíle člověka: osobnost, individuální a typologické rozdíly, složky osobnosti, cíle krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé. ▪ Vývoj osobnosti: vývoj, fylogeneze, ontogeneze, prenatální, natální, postnatální, kojenecké a batolecí, předškolní věk, školní věk, mladší a starší školní věk, adolescence, dospělost a stáří. ▪ Třídění psychických jevů: psychické jevy, osobnost, psychické, sociální a biologické znaky, vlastnosti osobnosti, rysy, dílčí předpoklady k činnostem, psychické stavy a vlastnosti. ▪ Psychohygiena: zdraví, stres, frustrace, deprivace, duševní poruchy, neuróza, psychopatie, psychóza, oligofrenie.	
--	--	---	--

2.	▪ se seznámí s obsahem, cílem a předmětem zkoumání sociologie, vymezí rozdíl mezi laickým a vědeckým pohledem na svět a společnost ▪ prezentuje složitost fungování společnosti, formuluje argumenty pro podporu jednoho z možných výkladů společnosti ▪ popíše průběh vědeckého výzkumu, seznámí se s hlavními metodami a technikami sběru a zpracování dat, uplatní společensky vhodné způsoby komunikace při práci ve skupině a při výzkumu v terénu, mediální produkce ▪ sdělí informace různými formami, uvědomí si kontext komunikace, na příkladech se seznámí se subjektivností interpretace projevů jiných účastníků komunikace ▪ rozliší druhy konfliktů a jejich dopad na skupinu a společnost, správně přiřadí příklady k typům konfliktů a objasní vztah konfliktu a sociální normy a význam sociální kontroly ve skupině a společnosti ▪ rozliší druhy sociálních útvarů a rozdíly mezi skupinou a davem, nalezne společné vnější znaky a hodnoty, které spojují členy skupiny, vymezí význam rodiny jako primární sociální skupiny ▪ posoudí problém sociální nerovnosti a seznámí se s koncepcemi ideálu rovnosti v dějinách, zaujme k problematice vlastní stanovisko, pojmenuje vlastní pozice a definuje z nich vyplývající role jako vzorce chování ▪ posoudí úlohu změn v individuálním i společenském vývoji, zaujme postoj k otázce pokroku a modernizace a k jejich negativním dopadům na náš život, rozliší změny evoluční, revoluční, konstruktivní a destruktivní ▪ prezentuje vliv skupiny na jednotlivce i jednotlivce na skupinu, posoudí význam socializace pro jednotlivce i pro společnost, formuluje jednotlivé fáze procesu socializace ▪ interpretuje význam sociálních norem pro každodenní soužití ve společnosti, rozliší deviantní chování, popíše, jaké mohou být dopady sociálněpatologického chování a k jakým důsledkům mohou vést předsudky ▪ popíše pojem kultura, svoji zakotvenost v kulturním a přírodním prostředí, kulturní odlišnosti a rozdíly a z nich plynoucí odlišnosti v projevu příslušníků jiných skupin,	Člověk ve společnosti, sociologie. ▪ Úvod do sociologie: sociologie, laický a vědecký pohled na svět, teorie, empirie, paradigmaty. ▪ Historický vývoj a současná sociologie: teorie konfliktu, teorie konsenzu, interpretativní teorie, komplementární přístup. ▪ Metody zkoumání v sociologii: vědecký výzkum, metody a techniky. ▪ Komunikace: mezilidská komunikace, verbální a nonverbální, bezděčná a záměrná, příčiny komunikace a chyby v komunikaci. ▪ Sociální konflikt a kontrola: vymezení konfliktu a jeho forem, sociální norma a sociální kontrola, problémy v mezilidských vztazích. ▪ Základní sociální útvary: sociální útvar, sociální skupina, sociální agregát, primární a sekundární skupiny, rodina, dav. ▪ Sociální diferenciace společnosti: sociální nerovnost, přirozené rozdíly mezi lidmi, proměny ideálu rovnosti, vertikální členění společnosti, sociální pozice a role, sociální mobilita. ▪ Teorie společenské změny: společenský pohyb, adaptace, vývoj, pokrok, negativní jevy, změny evoluční, revoluční, konstruktivní a destruktivní. ▪ Socializace: socializace, enkulturace a personalizace, porozumění hodnotám a normám, internalizace a jednání, význam začlenění jedince do sociálních vazeb.	P: Český jazyk a literatura Dějepis PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, Organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž; Morálka všedního dne) Mediální výchova (Média; Mediální produkty a jejich významy; Role médií v moderních dějinách) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globální problémy, jejich příčiny a důsledky; multilingvní situace, spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí; Žijeme v Evropě) Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality) Environmentální výchova: (Člověk a životní prostředí; Problematika vztahů organismů a prostředí.)
------------------	---	---	--

	posoudí vliv činnosti člověka na životní prostředí a popíše působení masové kultury a zejm. masmédií na náš život ▪ definuje základní pojmy z oblasti religionistiky, uvede příklady a vymezí rozdíly, identifikuje projevy náboženské nesnášenlivosti a sektářského myšlení, seznámí se ve skupinové práci s hlavními znaky sedmi světových náboženství ▪ definuje ekonomii a ekonomiku, specifikuje rozdíl mezi tržní ekonomikou a jinými hospodářskými systémy ▪ získá přehled o původu dvou současných základních ekonomických teorií a dokáže vymezit jejich klady a zápory ▪ definuje a rozdělí potřeby, statky a služby, popíše, jak uspokojujeme své potřeby v závislosti na konkrétních podmínkách a jak ze statku volného vzniká ekonomický ▪ prezentuje rozdíl mezi racionálním chováním a preferencí, na příkladech vysvětlí zásady racionálního chování ▪ interpretuje základní principy fungování tržní ekonomiky a vysvětlí pojem neviditelná ruka trhu, uvědomí si při praktické ukázce vliv nabídky a poptávky a konkurence na tvorbu ceny ▪ na praktické ukázce si uvědomí význam existence peněz pro fungování trhu, vysvětlí funkce peněz a vliv inflace na ně, jakož i její dopad na různé účastníky hospodářského života ve společnosti ▪ vysvětlí význam a úkoly centrální banky, orientuje se v produktech nabízených komerčními bankami a popíše rozdíl mezi spořicí a běžným účtem ▪ popíše pojem cenný papír a popíše jejich základní druhy, vysvětlí rozdíl mezi akciemi a obligacemi, zejm. z hlediska jejich rizika pro věřitele, získá základní informace o fungování burzy a o osobách, které na ní obchodují ▪ porovnává dobrovolnou a nedobrovolnou nezaměstnanost, prakticky se připraví na pracovní pohovor a popíše zdroje informací o poptávce po pracovní síle, orientuje se v údajích výplatního lístku ▪ popíše možnosti, jak lze v ČR podnikat, prezentuje základní pojmy z podnikání, uvědomuje si význam vzdělání pro zvyšování vlastní hodnoty na trhu práce ▪ uvědomí si souvislost mikro a makroekonomiky srovnáním rodinného a státního rozpočtu, popíše význam státního	▪ Sociální problémy a deviace: sociální norma a deviace, deviantní chování, sociální patologie, kriminalita, rasismus, teorie nálepkování. ▪ Kultura, přírodní a sociální prostředí: kultura v různých pojetích, materiální a duchovní, subkultura, akulturace, kulturní difúze, masová kultura a masmédia, příroda a zásahy člověka do ní. ▪ Úvod do religionistiky. ▪ Náboženství: víra, náboženství, církve, sekta, ateismus, teismus, karmanové systémy, kmenová, národní a ▪ světová náboženství. Ekonomie, Člověk a svět práce. ▪ Úvod do ekonomie: ekonomie, mikro a makroekonomie, ekonomika, zvyková a příkazová, tržní a smíšená, základní ekonomické otázky, metody zkoumání v ekonomii. ▪ Historie a současnost ekonomie: ekonomie jako věda, merkantilismus, klasická škola ekonomie, keynesiánství, liberalismus, státní ekonomická regulace, poptávkově a nabídkově orientované směry. ▪ Potřeby a jejich uspokojování: potřeby, statky, statky volné a ekonomické, ekonomická vzácnost, služby, hospodářská činnost. ▪ Racionální plán a volba: racionální chování, plán a volba, preference, cíle, zdroj, příležitost, ostražitost a aktivita v ekonomickém životě. ▪ Tržní ekonomika a trh: tržní	
--	--	---	--

	rozpočtu a popíše jeho příjmové a výdajové složky ▪ rozliší národní hospodářství dvěma různými způsoby a uvědomí si vzájemnou provázanost jednotlivých sektorů, vyjmenuje nástroje hospodářské politiky a přesněji popíše fiskální a monetární politiku, důchodovou politiku ▪ vysvětlí, jak ovlivňuje proces evropské integrace ekonomiku Evropy, jaké možnosti nabízí občanům ČR, podá základní informace o jednotné evropské měně. ▪ analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěch výrobku na trhu ▪ navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky ▪ (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti), vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby, posoudí způsoby zajištění úvěru, vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení, vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN, vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby ▪ kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace, posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře ▪ vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu, reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy ▪ uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti a jak zažádá o sociální dávku, na níž má nárok, objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledává informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií ▪ navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti, na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu	ekonomika, trh zboží, trh finanční a trh práce, neviditelná ruka trhu, nabídka, poptávka, cena, konkurence, nedokonalosti trhu. ▪ Směna, peníze, inflace: barter, monetizace a demonetizace zlata, peníze a jejich funkce, inflace. ▪ Bankovní soustava: banky, historie bankovníctví, centrální banka a její úkoly, komerční banky, aktivní, pasivní a zprostředkovatelské operace, emise, monetární politika. ▪ Cenné papíry a burza: cenné papíry, dlužník, věřitel, druhy cenných papírů, akcie, obligace, burza, makléř. ▪ Trh, práce a mzda: trh práce, obětovaná příležitost, dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost, úřad práce, mzda, složky mzdy, nominální a reálná mzda. ▪ Podnikání: výroba, kapitál, investice, podnikatelský záměr, hrubá a čistá investice, fyzická a právnická osoba, živnost, firma, lidský kapitál ▪ Daně a státní rozpočet: rodinný a státní rozpočet, příjmy a výdaje, vyrovnaný rozpočet, rozpočtový schodek, deficit, přímé a nepřímé daně, investiční a neinvestiční výdaje. ▪ Hospodářská politika státu: odvětví (resorty) a sektory národního hospodářství, nástroje hospodářské politiky státu, monetární, fiskální, důchodová, zahraniční, průmyslová, sociální a ekologická politika.	
--	--	---	--

		▪ Ekonomická integrace ČR do EU: integrace, společný trh, volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu a pracovních sil, euro, měnová unie. ▪ Marketing: marketing a public relations, reklama a řekl. agentury. ▪ Finanční produkty: způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořicí a investiční produkty, další způsoby investování peněz, řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing, úrokové sazby, RPSN, pojištění. ▪ Profesní volba: práce jako seberealizace, hodnocení vlastních schopností, vzdělání a příprava na volbu profese, pracovní úspěšnost a kariérní růst, dobrovolnictví jako příležitost k rozvíjení pracovních zkušeností. ▪ Osobní management: plánování osobní práce, time management, zaměstnání a mezilidské vztahy, zaměstnání a rodina, workholismus. ▪ Sociální politika: důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti. ▪ Hospodaření domácnosti: rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti, spotřební výdaje, práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele.	
--	--	---	--

3.	▪ objasní podstatu filosofického tázání, porovná východiska filosofie a vědy k uchopení skutečnosti a člověka, získá základní informace o filosofii a jejích disciplínách, zhodnotí význam vědeckého poznání ▪ porovná východiska mýtu, umění a filosofie k uchopení skutečnosti a člověka, interpretuje různé texty s cílem najít rozdíly a vysvětlit použité pojmy ▪ prezentuje školy a osobnosti kosmologického období, formuluje jejich názory a určí shody a rozdíly v nich ▪ argumentuje eticky a věcně správně v diskuzi a při tvorbě úvahy, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem, zaujme stanovisko k etickému relativismu ▪ interpretuje text podobenství, zaujme stanovisko k politologickým názorům Platóna a seznámí se s jeho ontologií a gnoseologií ▪ prezentuje základní pojmy z formální logiky, pojmenuje rozdíly mezi filosofickými názory Platóna a Aristotela, zhodnotí Aristotelův význam ▪ rozliší hlavní filosofické směry starověku, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých vývojových etapách starověku, ve skupinách i samostatně zpracuje text a uvědomí si přesah etických principů helénismu do současnosti ▪ porovná východiska náboženství a filosofie k uchopení skutečnosti a člověka, uvědomí si význam vzniku universit, osvojí si znalosti o periodizaci středověké filosofie ▪ popíše vznik a počátky křesťanství, zlepší své schopnosti naslouchat a vyjadřovat vlastní názory, pojmenuje proměnu, kterou prošlo filosofické myšlení v tomto období ▪ popíše problematiku a osobnosti rané scholastiky, prohlubuje své schopnosti naslouchat a argumentovat, porovná texty z různých hledisek, uvědomí si vlastní preference ve vztahu rozum a víra ▪ sumarizuje své dosavadní poznatky o humanismu a renesanci, zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život, popíše obrat v myšlení a ve vědě směrem k novověku, identifikuje projevy náboženské nesnášenlivosti	Úvod do filosofie a etiky: ▪ Údiv a pochybování jako počátky filosofického tázání: filosofie, filosofování, kritika, zkušenostní vědění, filosofické disciplíny, bytí a jsoucno, speciální vědy, vztah filosofie a vědy, základní filosofické otázky. ▪ Počátky antické filosofie: mýtus, archetyp, pojem, symbolizace, verifikace, profesionální filosof, vztah filosofie k mýtu a k umění, periodizace antické filosofie. ▪ Kosmologické období: kosmos, logos, pralátka, apeiron, pohyb, nehybnost, základní elementy, semena věcí, Nús, atomy. ▪ Období antropologického obratu: sofisté, pravda, etický relativismus, dialektika, vědění, ctnosti, svědomí. ▪ Platón: ontologie, gnoseologie, objektivní idealismus, duše, úhelne ctnosti, utopie, ústavy. ▪ Aristotelés: formální logika, indukce, dedukce, rod, druh, kategorie, pojem, definice, soud, úsudek, sylogismus, látka, tvar, prvohybatel, entelechie, příčina formální, cílová, působící a látková, království- tyrannis, aristokracie- oligarchie, politeá- demokracie. ▪ Helénismus: etika, synkreze, humanismus, kosmopolitismus, skepticismus, eklekticismus, epikureismus, stoia, novoplatonismus, dobro, zlo, apatheia, aforismus. ▪ Středověká filosofie a vznik universit: středověk, teologie,	P: Dějepis Český jazyk a literatura Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž; Morálka všedního dne) Mediální výchova (Média a mediální produkce; Mediální produkty a jejich významy) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Multilingvní situace, spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí; Globalizační a rozvojové procesy; Žijeme v Evropě) Environmentální výchova: (Člověk a životní prostředí)
------------------	--	--	---

	▪ rozliší hlavní filosofické směry středověku, humanismu a renesance, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých vývojových etapách středověku, humanismu a renesance, posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem, dokáže popsat povahové vlastnosti ideálu renesančního člověka, rozliší různé přístupy k politickému uspořádání světa ▪ rozpozná chyby v komunikaci a dokáže je pojmenovat, rozpozná nekorektní argumentaci, zpracuje samostatně odborný text, popíše význam Baconovy metody pro další rozvoj myšlení ▪ interpretuje základní teze racionalistů, zaujme stanovisko k otázce racionalismu a empirismu, Leibnitzovu pojetí zla, k La Mettrieho pojetí člověka- stroje a k omezením svobody v demokratické společnosti ▪ popíše názory empiriků, srovná Lockovu klasifikaci smyslového poznání a zaujme stanovisko k Humově kritice možností vědeckého poznání ▪ eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskuzi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, porovná romantizující pohled Rousseaua a racionální názor Voltaira ▪ posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, uvědomí si etický význam kategorického imperativu, zaujme stanovisko k estetickým kritériím, uplatňovaným v současnosti ▪ rozliší hlavní filosofické směry novověku, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých vývojových etapách novověku, vysvětlí vztah Hegelovy dialektiky k Herakleitovi, popíše postavení člověka v Hegelově systému ▪ popíše přehled filosofie moderny a propojí situaci ve filosofii s děním 19. a 20. století ▪ rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v komunikaci, posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, pojmenuje důsledky scientismu pro vývoj ve vědě 20. století ▪ osvojí si základní fakta o směrech v opozici ke scientismu, najde rozdíly a shody mezi voluntarismem a filosofií života,	patristika, scholastika, apoštol, dogma, systém středověkých univerzit, artistická fakulta, trivium, kvadrivium, vztah filosofie a náboženství, resp. víry. ▪ Patristika: apoštolové, evangelium, křesťanství, víra, apologetika, stvoření, predestinace, čas, gnose, manicheismus, sekta. ▪ Raná scholastika: scholastika, scholastická metoda, univerzálie, realismus, conceptualismus, nominalismus, ontologický důkaz. ▪ Vrcholná a pozdní scholastika: albertinismus, tomismus, důkazy Boží existence, Ockhamova břitva. ▪ Humanismus a renesance: humanismus, renesance, zámořské objevy a vynálezy, kopernikánský obrat, geocentrismus a heliocentrismus, kvalitativní a kvantitativní přístup ve vědě, kacíř. ▪ Renesanční filosofie a reformace: renesanční platonismus a aristotelismus, politické myšlení, utopie, společenská smlouva, reformace, rozum a víra, odpustky, zjevená pravda, protestantismus. ▪ Počátky novověké filosofie: novověk, gnoseologie, empirismus, proces poznání, osvěcenství, německá klasická filosofie, idoly, indukce jako metoda poznání v přírodních vědách i ve filosofii. ▪ Racionalismus: rozumové poznání, substance, cogito, rozprostraněnost, příroda tvořící a stvořená, atributy, svoboda, nutnost, monády, předzjednaná harmonie, theodicea.	
--	---	--	--

	posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce ▪ dokáže charakterizovat směry filosofie moderny, nalézají mezi nimi souvislosti a popíše jejich vztah ke starším směrům ▪ rozliší hlavní filosofické směry, eticky a věcně správně argumentuje v diskuzi, uvědomí si smysl radikální plurality jako požadavku postmoderny ▪ rozliší hlavní filosofické směry a klíčové představitele české filosofie a porovná řešení základních filosofických otázek v jednotlivých etapách české filozofie ▪ seznámí se se základními pojmy z etiky, posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem ▪ vyjádří obsah pojmů dobro a zlo, svoboda, vůle a svědomí, uvědomí si vlastní postoj k dobru a zlu a ke svobodě ▪ rozliší různé motivace lidského jednání, posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, naučí se další metody pro shromažďování argumentů, formuluje etické principy pro své budoucí povolání, ujasní si postoje k praktickým otázkám etiky	▪ Empirismus: sensace, reflexe, jednoduché a složité ideje, substance, modus, relace, primární a sekundární kvality, cití a vnímání, myšlení, kauzalita, pravděpodobnost. ▪ Osvícenská filosofie: osvícenství, utilitarismus, encyklopedie, duch zákona, přirozené právo, faktory, dělba moci, pokrok, přirozený stav, společenská nerovnost, Bouře a vzdor, divoch, člověk- stroj. ▪ Immanuel Kant: kritika, metafyzika, etika, estetika, věc o sobě a věc pro sebe, vrozené poznávací struktury, prostor, čas, kauzalita, kategorický imperativ, libost a nelibost, lidskost, krása, účelnost. ▪ G. W. Hegel: dialektika, teze-antiteze-syntéza, idealismus a materialismus, všeobecný a absolutní duch, občan, vláda. ▪ Filosofie moderny: moderna, evoluční teorie, psychoanalýza, strukturální lingvistika, teorie relativity. ▪ Scienticky orientované směry: scientismus, marxismus, pozitivismus, novopozitivismus, dialektický a historický materialismus, politická ekonomie, dialektický skok, ekonomická základna, nadstavba, vědecké poznání, jev-pojem-zákon, vědecký fakt, pozitivní kritická analýza jazyka. ▪ Směry v opozici ke scientismu: voluntarismus, filosofie života, preexistencialismus, vůle a představa, cíl a bezcílnost, askeze,	
--	---	--	--

		kontemplace, nihilismus, morálka otroků a pánů, osamocenost, nejistota, úzkost, odcizení, ztráta identity. ▪ Filosofie 20.století 1.: vitalismus, pragmatismus, fenomenologie, existencialismus, novotomizmus, novoscholastika, životní síla, fenomenologická redukce, bytí, pobyt, čas, existence, starost, úzkost, osamělost, absurdita, revolta. ▪ Filosofie 20. století 2.: filosofická antropologie, filosofie jazyka, kritický racionalismus, postmoderna, antropium, jazyková hra, konsenzus, verifikace, falzifikace, radikální pluralita, meta-vyprávění. ▪ Česká filosofie: české filosofické myšlení, staroslověnština, hlaholice, Karlova univerzita, husitství, reformace, humanismus, pansofie, jazyk a národ, exhorta, sociologie, pozitivizmus, pragmatismus, iracionalismus, česká otázka, fenomenologie, přirozený svět, postmoderna. ▪ Etika, mravnost a morálka: ▪ etika, mravnost, morálka, lidské jednání, etiketa. ▪ Svoboda vůle a svědomí: dobro, zlo, svoboda, vůle, svědomí, vina, absolutní svoboda, anarchismus, fatalismus, autonomie, svědomí, skrupulózní, zdravé a laxní svědomí, situační etika. ▪ Praktická etika: láska, vášně, motivace lidského jednání, ctnost, sociální, praktická a profesní etika.	
--	--	---	--

4.	▪ objasní odlišnost mezi morální a právní normou ▪ odůvodní účel sankcí při porušení právní normy ▪ uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují ▪ rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady ▪ vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů- vlastnictví, pracovní poměr, manželství, a práva a povinnosti účastníků těchto vztahů ▪ na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejich všeobecných podmínek ▪ rozezná, jaké příklady se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení ▪ rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postizitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti ▪ uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď ▪ uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti ▪ objasní funkci odborů ▪ volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky ▪ chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu ▪ rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma je v dané situaci nejvýhodnější, posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním ▪ uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak požádat o živnostenské oprávnění ▪ rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se mohou občané na ně obracet ▪ ve svém jednání respektuje platné právní normy ▪ rozlišuje a porovnává historické i současné typy států- forem vlády ▪ vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava, které oblasti života upravuje ▪ objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na 3 nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní	Občan a právo • Právo a spravedlnost: smysl a účel práva, morálka a právo. • Právo v každodenním životě: právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům, právní řád ČR a jeho uspořádání, systém právních odvětví, druhy právních norem, smlouvy, jejich význam a obsah, všeobecné podmínky smluv • Pracovní právo: pracovní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru- pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné, práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů- pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny, odbory. • Bezpečnost práce: zásady bezpečnosti práce, ekologická hlediska práce, pracovní úraz a odškodnění. • Ekonomické subjekty: právní formy podnikání- živnost, typy obchodních společností, družstvo, základní právní normy ohledně podnikání • Orgány právní ochrany: funkce a úkoly právnické profese, účel a průběh občanského soudního řízení, orgány činné v trestním řízení a jejich úkoly, systém právního poradenství, činnost a úkoly občanských poraden. Občan ve státě, politologie. • Stát: znaky a funkce, formy státu, právní stát, Ústava ČR- přehled základních ustanovení. • Demokracie: principy a podoby, občanská práva a povinnosti,	P: Dějepis Zeměpis PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž; Morálka všedního dne) Mediální výchova (Média a mediální produkce; Mediální produkty a jejich významy) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Multilingvní situace, spolupráce mezi lidmi z různého kulturního prostředí; Globalizační a rozvojové procesy; Žijeme v Evropě) Environmentální výchova: (Člověk a životní prostředí) Multikulturní výchova: (Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí)
------------------	---	---	---

	moci ČR ▪ vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení, porovnává postavení občana v demokratickém a totalitním státě ▪ objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií ▪ rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů ▪ uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí ohledně veřejného zájmu ▪ vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladu ilustruje možné formy aktivní účasti občanů v životě obce či širších společenstev ▪ obhájí svá lidská práva, respektuje práva druhých, vystupuje proti jejich porušování ▪ uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady ▪ uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky ▪ rozpozná základní znaky ideologií v programu politických stran a ve společenském dění kolem sebe ▪ objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy ▪ rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti ▪ posoudí vliv začlenění státu do EU na každodenní život občanů a uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva ▪ uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací, vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení v ČR ▪ uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů v zahraničí ▪ posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky	podstata občanské povinnosti, její instituce, politické subjekty, politický život ve státě, volby, volební systémy, úřady. • Lidská práva: zakotvení lidských práv v dokumentech, porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana. • Ideologie: znaky a funkce, přehled vybraných ideologií. Mezinárodní vztahy, globální svět. • Evropská integrace: podstata a význam, EU- význam, proces integrace, orgány EU, jednotná evropská měna. • Mezinárodní spolupráce: důvody, význam a výhody, významné mezinárodní organizace a společenství- RE, NATO, OSN, jejich účel a náplň činnosti. • Proces globalizace: příčiny, projevy, důsledky, globální problémy.	
--	--	---	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

HARMONIE A KONTRAPUNKT

Charakteristika vyučovacího předmětu Harmonie a kontrapunkt

Vyučovací předmět Harmonie a kontrapunkt vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP G.

Předmět Harmonie a kontrapunkt navazuje svým obsahem na hudební výchovu základní školy a hudební nauku základní umělecké školy. Prohlubuje znalosti a rozvíjí dovednosti potřebné k estetickému chápání a interpretaci hudebního díla. Rozvíjí vědomosti i dovednosti v teoretických hudebních disciplínách (všeobecná hudební nauka, nauka o nástrojích, harmonie, kontrapunkt).

Vzdělávací obsah předmětu Harmonie a kontrapunkt tvoří recepční a reflexní činnosti, které úzce souvisí s vzdělávacím obsahem předmětů Hudební formy a analýza skladeb a Dějiny hudby a jsou vzájemně provázané a podmíněné s produkčními činnostmi, které rozvíjí především předmět Umělecké praktikum, Hra na klavír a Intonace, rytmus a sluchová analýza. Součinnost všech tří okruhů činností žákovi umožňuje hudebně se projevovat jak při individuálních, tak i skupinových aktivitách, poznávat zákonitosti hudební tvorby, seznamovat se s různými funkcemi hudby, hodnotami a normami v umění, porozumět sdělením přenášeným hudebním jazykem, vytvářet hodnotící soudy o znějící hudbě apod., tedy pronikat do podstaty hudby.

Při recepci si žáci prostřednictvím poslechových činností uvědomují a ověřují působení znějící hudby. Hudba zde vystupuje v „instruktivní podobě“ a umožňuje vyvozovat nové hudebně teoretické poznatky a dávat je do souvislostí s poznatky již získanými (např. poznávání typických hudebně výrazových prostředků a jejich užití ve skladbě apod.).

Reflexe jako třetí, vysoce „syntetizující“ hudební činnost (v triádě produkce – recepce – reflexe), znamená nejvyšší stupeň poznávací činnosti umožňující „komplexní analýzu hudebního díla i hudebních objektů“, která tvoří teoretická východiska pro předměty Umělecké praktikum, Hra na klavír a doplňují předmět Dějiny hudby.

Předmět Harmonie a kontrapunkt je realizován ve všech čtyřech ročnících vzdělávání jako skupinová výuka s časovou dotací 1hodina týdně. Výuka probíhá v odborné učebně vybavené pianinem a audio technikou.

Žák si v rámci povinné oblasti Umění a kultura volí Hudební obor již při přijímacím řízení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků

Kompetence občanská:

Učitel:

- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- klade otevřené otázky a vede žáky k tvorbě vlastních otázek
- zadává problémové úlohy a úlohy rozvíjející kreativitu
- vede žáka k práci s vlastní chybou jako s příležitostí – cestou ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáka k jasnému a srozumitelnému vyjadřování myšlenek a názorů a vytváří tak podmínky pro vzájemné sdělování pocitů a hudebních představ

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci účinně spolupracují
- se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu
- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU HARMONIE A KONTRAPUNKT

ROČNÍK	Výstupy ŠVP – společné pro všechny 4 roky Žák	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	- orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb; - popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby, - uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání - uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, - popíše hudební myšlení v různých etapách vývoje evropské hudby - vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě - vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční - ovládá pravidla tvorby stupnic, intervalů a akordů, rozlišuje jejich druhy - harmonizuje melodii a bas na principu klasicko-romantické harmonie - vysvětlí základní principy harmonického myšlení 20. století - popíše a analyzuje kontrapunktické techniky	Základní pojmy hudební nauky Orientace v notovém (grafickém) zápisu instrumentálních i vokálních kompozic (notopis, přednesová a jiná označení, melodické ozdoby, partitura, transpozice) Časové poměry v hudbě (rytmus, metrum, doba, takty, tempo, metronom) Stupnice, tónina (diatonické, chromatické, celotónová, stupnice zvláštní) Intervaly (všeobecné znalosti o intervalech) Akordy (všeobecné znalosti o akordech) Hudební nástroje, nové technologie v hudbě, záznam hudby, přímá a nepřímá komunikace hudby základy hudební akustiky, sluchová hygiena, rozdělení hudebních nástrojů, chordofony smyčcové, drnkací, trsací a úderné, aerofony, bicí nástroje elektrické hudební nástroje - záznamová média, počítač, hudební přístroje, mimovědomá a uvědomělá recepcce uměleckého díla;	P: Umělecké praktikum – všechny specializace Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů) Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí) Mediální výchova (Média a mediální produkce)

2.		Harmonie I. ▪ Kvintakordy (hlavní a vedlejší harmonické funkce, čtyřhlasá úprava kvintakordů, spojování kvintakordů, kadence a harmonický pohyb, vedlejší kvintakordy, obraty kvintakordů, závěry) ▪ Hlavní septakordy a jejich obraty (struktura, rozdělení, charakteristická disonance, nástup a rozvedení disonancí) ▪ Melodické tóny (akordické a neakordické, prodleva, ostinato, figurace) ▪ Úvod do harmonické analýzy (určování tóniny, akordická analýza - určování tvarů a druhů, vylučování a určování neakordických tónů, funkční harmonická analýza)	P: Umělecké praktikum – všechny specializace Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Morálka všedního dne)
----	--	--	---

3.		Harmonie II. ▪ Vedlejší septakordy a jejich obraty (struktura, rozdělení, charakteristická disonance, nástup a rozvedení disonancí) ▪ Diatonická modulace ▪ Chromatika (mimotonální funkce, teorie alterovaných akordů) ▪ Chromatická a enharmonická modulace	P: Umělecké praktikum – všechny specializace Dějiny hudby PT:
4.		Harmonie III. ▪ Akordika hudby 20. století, rozšířená tonalita, modalita, serialita Základy kontrapunktu ▪ Charakteristika vokální polyfonie (techniky vokálního dvojhlasého kontrapunktu, vokální kontrapunktická věta tříhlasá a vícehlasá, vícenásobný kontrapunkt, kánon) ▪ Charakteristika instrumentálního kontrapunktu (instrumentální kontrapunkt trojhlasý a vícehlasý, passacaglia, ciacona a fuga).	P: Umělecké praktikum – všechny specializace Dějiny hudby PT:

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP G.

Předmět Hudební výchova navazuje svým obsahem na hudební výchovu základní školy I. stupně a hudební nauku základní umělecké školy. Prohlubuje znalosti a rozvíjí dovednosti potřebné k estetickému chápání a interpretaci hudebního díla. Rozvíjí vědomosti i dovednosti v teoretických hudebních disciplínách (všeobecná hudební nauka, nauka o nástrojích, harmonie, hudební formy a žánry) a také v praktických disciplínách rozvíjejících hudební schopnosti a vlohy (intonace, rytmus a sluchová analýza).

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova tvoří tři vzájemně provázané a podmíněné okruhy činností – produkce, recepce a reflexe, které žákovi umožňují hudebně se projevovat jak při individuálních, tak i skupinových aktivitách, poznávat zákonitosti hudební tvorby, seznamovat se s různými funkcemi hudby, hodnotami a normami v umění, porozumět sdělením přenášeným hudebním jazykem, vytvářet hodnotící soudy o znějící hudbě apod., tedy pronikat do podstaty hudby.

V produkci nalézají uplatnění vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti mající charakter nejen reprodukční, ale také výrazně kreativní. V nich žáci rozvíjejí své hudební schopnosti a upevňují získané vědomosti a reprodukční a produkční dovednosti. Součástí těchto činností je intonace a sluchová analýza spojená s hlasovým výcvikem, rytmická cvičení a sluchová analýza rytmů, hra a tvorba instrumentálních doprovodů.

Při recepci si žáci prostřednictvím poslechových činností uvědomují a ověřují působení znějící hudby. Hudba zde vystupuje v „instruktivní podobě“ a umožňuje vyvozovat nové hudebně teoretické poznatky a dávat je do souvislostí s poznatky již získanými (např. poznávání typických hudebně výrazových prostředků a jejich užití ve skladbě apod.).

Reflexe jako třetí, vysoce „syntetizující“ hudební činnost (v triádě produkce – recepce – reflexe), znamená nejvyšší stupeň poznávací činnosti umožňující „komplexní analýzu hudebního díla i hudebních objektů“, která tvoří teoretická východiska pro předměty Umělecké praktikum - všechny specializace, Hra na klavír a doplňují předmět Dějiny a rozbor tance a souvisejících uměleckých oborů.

Předmět Hudební výchova je realizován ve všech čtyřech ročnících vzdělávání jako hromadná výuka s časovou dotací: 1. ročník: 1 h/t, 2. ročník: 1 h/t, 3. ročník: 1 h/t, 4. ročník: 1 h/t. Žák si v rámci povinné oblasti Umění a kultura volí předmět Hudební výchova již při přijímacím řízení. Výuka probíhá v odborné učebně vybavené pianinem a audio technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků
- vede důsledně žáky k uvědomělému a aktivnímu využívání různých informačních zdrojů

Kompetence občanská:

Učitel:

- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků
- umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- klade otevřené otázky a vede žáky k tvorbě vlastních otázek
- zadává problémové úlohy a úlohy rozvíjející kreativitu
- umožňuje žákům diskutovat nad hudebními díly, ujasňovat si tak své představy, myšlenky a řešit různé názory na problematiku
- vede žáka k práci s vlastní chybou jako s příležitostí – cestou ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáka k jasnému a srozumitelnému vyjadřování myšlenek a názorů a vytváří tak podmínky pro vzájemné sdělování pocitů a hudebních představ

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci účinně spolupracují
- se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- vede žáky k přijímání názorů ostatních a k respektování jejich hudebního vkusu a zaměření

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- vede žáky ke sledování vlastních posunů a proaktivnímu přístupu ke vzdělání
- vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		PRODUKCE - využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě - využívá jednoduché hudební nástroje při individuálních či společných hudebních aktivitách - reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů - orientuje se v zápise jednoduchých vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních kompozic RECEPCE A REFLEXE - vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si formální strukturu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku - na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby - rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích - vnímá hudbu jako způsob vyjádření vlastních pocitů a pocitů a názorů ostatních lidí UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE - uvědomuje si podněty, jež mohou narušit komunikaci a estetický prožitek v uměleckém procesu	PRODUKCE Vokální činnosti - Kultivace pěveckého a hlasového projevu – základy hlasové výchovy (dýchání, správné tvoření tónu, hlavová a hrudní rezonance, hlasová rozcvička), - Intonační a rytmický výcvik (produkce, sluchová analýza, záznam jednoduchých cvičení elementárního charakteru) - Sólový a sborový zpěv (lidové písně, umělé písně – film, divadlo, pohádky, trampská píseň, koledy aj.) - Orientace v notovém (grafickém) zápisu jednoduchých vokálních kompozic Instrumentální činnosti - Hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické ostinátní doprovody) Orientace v notovém a grafickém zápisu jednoduchých instrumentálních kompozic Hudebně pohybové činnosti - Pohyb hudby a gesto - Dirigování (taktovací schémata, příprava a nástup, závěrová gesta). RECEPCE A REFLEXE Všeobecná hudební nauka - Orientace v notovém (grafickém) zápisu instrumentálních i vokálních kompozic (notopis, přednesová a jiná označení),	P: Koncertní praxe Umělecké praktikum – tanec Choreografické praktikum Hra na klavír Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Spolupráce a soutěž)

		▪ Časové poměry v hudbě (rytmus, metrum, doba, takty, tempo, metronom), ▪ Stupnice, tónina /diatonické (durové), chromatické, celotónová/ ▪ <i>Hudba jako organizovaný zvuk</i> ▪ Formální struktura skladby (předvěti, závěti, perioda) ▪ Hudebně výrazové prostředky ▪ Hudební nástroje ▪ Rozdělení hudebních nástrojů, sluchová hygiena ▪ Vznik a vývoj hudby ▪ Hudba vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE ▪ Umělecký proces, jeho vývoj a role subjektu v uměleckém procesu ▪ Presentace uměleckého díla, jeho interpretace a recepce ▪ Úloha komunikace v uměleckém procesu ▪ Publikum a jeho účast v uměleckém procesu	
--	--	--	--

2.	PRODUKCE ▪ využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě ▪ využívá jednoduché hudební nástroje při individuálních či společných hudebních aktivitách ▪ reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů ▪ orientuje se v zápise jednoduchých vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních kompozic RECEPCE A REFLEXE ▪ vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si formální strukturu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku ▪ na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby orientuje se ve vývoji hudebního umění, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických znaků ▪ rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích ▪ vnímá hudbu jako způsob vyjádření vlastních pocitů a názorů ostatních lidí UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE ▪ uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku	PRODUKCE ▪ Vokální činnosti ▪ Kultivace pěveckého a hlasového projevu – hlasová výchova (mutace, dýchání, správné tvoření tónů, procvičování hlavové a hrudní rezonance, hlasová rozcvička), ▪ Intonační a rytmický výcvik (produkce, sluchová analýza, záznam jednoduchých cvičení) ▪ Sólový a sborový zpěv (lidové písně, umělé písně – film, divadlo, pohádky, trampská píseň, folk, koledy aj.) ▪ Orientace v notovém (grafickém) zápisu jednoduchých vokálních kompozic ▪ Instrumentální činnosti ▪ Hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické ostinátní doprovody) ▪ Orientace v notovém a grafickém zápisu jednoduchých instrumentálních kompozic ▪ Hudebně pohybové činnosti ▪ Pohyb hudby a gesto ▪ Dirigování (dělení pohybu, slučování pohybu) RECEPCE A REFLEXE ▪ Všeobecná hudební nauka ▪ Orientace v notovém (grafickém) zápisu vokálních a instrumentálních kompozic (procvičování notopisu, přednesových a jiných označení, melodické ozdoby), Časové poměry v hudbě (procvičování rytmu, tempa), ▪ Stupnice, tónina /procvičování durových, chromatické, celotónových stupnic, mollové stupnice a tóniny/ ▪ Interval (všeobecné znalosti o	P: Hra na klavír Koncertní praxe Umělecké praktikum – tanec Choreografické praktikum Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů PT: Environmentální prostředí (Člověk a životní prostředí) Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
-----------	---	--	---

		intervalech) ▪ <i>Hudba jako organizovaný zvuk</i> ▪ Hudební forma (základní prvky hudební formy, malé formy, variace) ▪ Hudebně výrazové prostředky ▪ Hudební nástroje ▪ Orientace v rozdělení hudebních nástrojů, hudební přístroje, záznamová média, sluchová hygiena ▪ Vznik a vývoj hudby ▪ Periodizace hudebního vývoje (hledisko obecně historické, kulturně historické, hudebně imanentní), charakteristické hudební znaky jednotlivých slohů UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE ▪ Role subjektu v uměleckém procesu ▪ Smyslové vnímání a jeho rozvoj	
--	--	--	--

3.	PRODUKCE ▪ využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě ▪ využívá jednoduché hudební nástroje při individuálních či společných hudebních aktivitách ▪ reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů ▪ orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních kompozic RECEPCE A REFLEXE ▪ vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si formální strukturu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku ▪ popisuje a na vybraných hudebních dílech (částech hudebních děl) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace ▪ na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby ▪ orientuje se ve vývoji hudebního umění, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků ▪ odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích ▪ uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních pocitů, idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE ▪ dokáže vystihnout podstatné rysy historické proměny umění ve společnosti a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“	PRODUKCE ▪ Vokální činnosti ▪ Kultivace pěveckého a hlasového projevu – hlasová výchova (mutace, dýchání, správné tvoření tónů, procvičování hlavové a hrudní rezonance, hlasová rozcvička), ▪ Intonační a rytmický výcvik (produkce, sluchová analýza, záznam jednoduchých, případně i složitějších cvičení) ▪ Sólový a sborový zpěv (lidové písně, umělé písně – film, divadlo, pohádky, trampská píseň, folk, pop, rock, koledy aj.) ▪ Orientace v notovém (grafickém) zápisu jednoduchých, případně i složitějších vokálních kompozic ▪ Instrumentální činnosti ▪ Hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá) ▪ Orientace v notovém a grafickém zápisu jednoduchých a složitějších instrumentálních kompozic ▪ Hudebně pohybové činnosti ▪ Pohyb hudby a gesto ▪ Dirigování (taktování korun, pomlk, synkop) RECEPCE A REFLEXE ▪ Všeobecná hudební nauka ▪ Orientace v notovém (grafickém) zápisu vokálních a instrumentálních kompozic (procvičování notopisu, přednesových a jiných označení, melodické ozdoby), ▪ Časové poměry v hudbě (procvičování rytmu, tempa), ▪ Stupnice, tónina /procvičování	P: Hra na klavír Koncertní praxe Umělecké praktikum – tanec Choreografické praktikum Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
----	---	--	---

		diatonických, chromatické, celotónových stupnic, církevní stupnice a tóniny/ ▪ Intervaly (všeobecné znalosti o intervalech) ▪ Akordy (všeobecné znalosti o akordech, durové a mollové kvintakordy a jejich obraty) ▪ <i>Hudba jako organizovaný zvuk</i> ▪ Hudební forma (malé formy – tance staré barokní suity, velké formy) ▪ Hudebně výrazové prostředky ▪ Sémantika skladby ▪ Vznik a vývoj hudby, hudební skladatel a interpret ▪ Charakteristické hudební znaky jednotlivých slohů ▪ Hudební skladatel a interpret UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE ▪ Úloha komunikace v uměleckém procesu ▪ Postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny ▪ Role subjektu v uměleckém procesu ▪ Subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané	
--	--	---	--

4.	<u>PRODUKCE</u> - využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě - využívá jednoduché hudební nástroje při individuálních či společných hudebních aktivitách - reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů - orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních kompozic <u>RECEPCE A REFLEXE</u> - vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si formální strukturu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku - popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebních děl) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace - na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby - orientuje se ve vývoji hudebního umění, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků - odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích - uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužití - uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních pocitů, idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout <u>UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE</u> - dokáže vystihnout podstatné rysy historické proměny umění ve společnosti a na základě toho vysvětlí proces vzniku	<u>PRODUKCE</u> Vokální činnosti Kultivace pěveckého a hlasového projevu – hlasová výchova (mutace, dýchání, správné tvoření tónů, procvičování hlavové a hrudní rezonance, hlasová rozcvička), Intonační a rytmický výcvik (produkce, sluchová analýza, záznam jednoduchých, případně i složitějších cvičení) Sólový a sborový zpěv (lidové písně, umělé písně – film, divadlo, muzikál, opera, pohádky, trampská píseň, folk, pop, rock, koledy aj.) Orientace v notovém (grafickém) zápisu jednoduchých, případně i složitějších vokálních kompozic Instrumentální činnosti Hra a tvorba instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá) Orientace v notovém a grafickém zápisu jednoduchých a složitějších instrumentálních kompozic Hudebně pohybové činnosti Pohyb hudby a gesto Dirigování (tečkovaných rytmů, dynamiky, předtaktí). <u>RECEPCE A REFLEXE</u> Všeobecná hudební nauka Orientace v notovém (grafickém) zápisu vokálních a instrumentálních kompozic (procvičování notopisu, přednesových a jiných označení, melodické ozdoby), Časové poměry v hudbě (procvičování rytmu, tempa), Stupnice, tónina /procvičování diatonických, chromatické, celotónových stupnic, církevní stupnice a tóniny/	P: Umělecké praktikum – tanec Koncertní praxe Hra na klavír Choreografické praktikum Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů PT: Osobnostní a sociální výchova (Morálka všedního dne; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
-----------	---	---	--

	„obecného vkusu“ a „estetických norem“	Intervaly (všeobecné znalosti o intervalech) Akordy (procvičování durových a mollových kvintakordů, základní kvintakordy v durových a mollových stupnicích/tóninách, dominantní septakord) Harmonie (čtyřhlasá úprava kvintakordů – malá kadence, přísné spojení) <i>Hudba jako organizovaný zvuk</i> Hudební forma (rondo, sonátová forma, volné formy), hudebně výrazové prostředky, sémantika skladby Hudební styly a žánry, funkce hudby Hudba a její využití v běžném životě, hudba jako kulturní statek a jako zboží, estetická a umělecká hodnota hudebního díla, hudební průmysl, hudba na objednávku a možnosti jejího zneužití Vznik a vývoj hudby, hudební skladatel a interpret Charakteristické hudební znaky jednotlivých slohů, hledání nových cest Hudební skladatel a interpret <u>UMĚLECKÁ TVORBA A KOMUNIKACE</u> Úloha komunikace v uměleckém procesu Postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny Role subjektu v uměleckém procesu Subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané ▪	
--	---	---	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

INTONACE, RYTMUS A SLUCHOVÁ ANALÝZA

Charakteristika vyučovacího předmětu Intonace, rytmus a sluchová analýza

Vyučovací předmět Intonace, rytmus a sluchová analýza vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru.

Předmět Intonace, rytmus a sluchová analýza navazuje svým obsahem na hudební výchovu základní školy a hudební nauku základní umělecké školy. Prohlubuje znalosti a rozvíjí dovednosti potřebné k estetickému chápání a interpretaci hudebního díla.

Vzdělávací obsah předmětu Intonace, rytmus a sluchová analýza tvoří především produkční činnosti, které jsou úzce spjaty s činnostmi v předmětech Umělecké praktikum a Hra na klavír a jsou vzájemně provázané s dalšími okruhy činností – recepcí a reflexí, zejména v předmětech Harmonie a kontrapunkt, Hudební formy a analýza skladeb a Dějiny hudby, které žákovi umožňují hudebně se projevit jak při individuálních, tak i skupinových aktivitách, poznávat zákonitosti hudební tvorby, seznamovat se s různými funkcemi hudby, hodnotami a normami v umění, porozumět sdělení přenášenému hudebním jazykem, vytvářet hodnotící soudy o znějící hudbě apod., tedy pronikat do podstaty hudby.

V produkci nalézají uplatnění vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti mající charakter nejen reprodukční, ale také výrazně kreativní. V nich žáci rozvíjejí své hudební schopnosti a upevňují získané vědomosti a reprodukční a produkční dovednosti. Součástí těchto činností je intonace a sluchová analýza spojená s hlasovým výcvikem, rytmická cvičení a sluchová analýza rytmů, hra a tvorba jednoduchých instrumentálních doprovodů a pohybových etud.

Předmět Intonace, rytmus a sluchová analýza je realizován ve všech čtyřech ročnících vzdělávání jako skupinová výuka s časovou dotací 0,5 hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné učebně vybavené pianinem a audio technikou.

Žák si v rámci povinné oblasti Umění a kultura volí Hudební obor již při přijímacím řízení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede důsledně žáky k uvědomělému a aktivnímu využívání různých informačních zdrojů

Kompetence občanská:

Učitel:

- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává problémové úlohy a úlohy rozvíjející kreativitu
- žáka k práci s vlastní chybou jako s příležitostí – cestou ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci účinně spolupracují
- se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- vede žáky ke sledování vlastních posunů a proaktivnímu přístupu ke vzdělání
- vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU INTONACE, RYTMUS A SLUCHOVÁ ANALÝZA

ROČNÍK	Výstupy ŠVP – společné pro celé 4 roky Žák	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	- využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě - využívá jednoduché hudební nástroje při individuálních či společných hudebních aktivitách - reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů - orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb; - reprodukuje, analyzuje a zaznamenává melodicko-rytmické-metrické celky - pamatuje si melodicko-rytmické celky - vytváří vlastní melodicko-rytmické sestavy	Vokální činnosti Intonace, sluchová analýza a záznam tonálních melodických vět v durových tóninách, diatonických intervalů, durového kvintakordu s obraty a dominantního septakordu s obraty, improvizace jednoduché vokální kompozice (předvětí a závětí, perioda), základy hlasové výchovy (mutace, dýchání, správné tvoření tónu, hlavová a hrudní rezonance, hlasová rozcvička). Rytmická cvičení a sluchová analýza rytmů dělení I. a II. stupně. Instrumentální činnosti Hra a tvorba ostinálních instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá). Hudebně pohybové činnosti Dirigování (taktovací schémata, příprava a nástup, závěrová gesta). - Seminář pohybové etudy I.	P: Umělecké praktikum – zpěv, skladba, dirigování, hra na nástroj Hra na klavír Harmonie a kontrapunkt PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž; Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí) Mediální výchova (Média a mediální produkce)

2.		Vokální činnosti ▪ Intonace, sluchová analýza a záznam tonálních rytmizovaných melodických vět v mollových tóninách, mollového kvintakordu s obraty, zmenšeného kvintakordu s obraty a zmenšeně zmenšeného septakordu, základy intervalové intonační metody, intonace volných sledů intervalů, sluchová analýza a záznam intervalů, ▪ improvizace periody v mollových tóninách, ▪ základy hlasové výchovy (procvičování hlavové a hrudní rezonance, sborový projev). ▪ Rytmická cvičení a sluchová analýza rytmů dělení I. a II. stupně s důrazem na rytmický diktát. Instrumentální činnosti ▪ Hra a tvorba harmonických instrumentálních doprovodů (rytmicko-melodické doprovody, jednoduchá aranžmá). Hudebně pohybové činnosti ▪ Dirigování (dělení pohybu, slučování pohybu). ▪ Seminář pohybové etudy II.	P: Umělecké praktikum – zpěv, skladba, dirigování, hra na nástroj Hra na klavír Harmonie a kontrapunkt
----	--	---	--

3.		Vokální činnosti ▪ Intonace, sluchová analýza a záznam starých, exotických, celotónových a chromatických stupnic, intervalů zmenšených, zvětšených, melodických i harmonických, doškálných septakordů a nónových akordů, intonace melodií modulujících diatonicky, zpěv z listu, ▪ improvizace periody na základě harmonické struktury, ▪ základy hlasové výchovy (vyrovnání hlasových rejstříků, sólový projev). ▪ Rytmická cvičení a sluchová analýza rytmů dělení III. stupně, jednodušší dvojhlasá rytmiická cvičení, obtížnější rytmiický diktát. Instrumentální činnosti ▪ Hra a tvorba jednoduchých instrumentálních kompozic (hudební věta, malá písňová forma, rondo). Hudebně pohybové činnosti ▪ Dirigování (taktování korun, pomlk a dynamiky). ▪ Seminář – tanec jako způsob komunikace I.	P: Umělecké praktikum – zpěv, skladba, dirigování, hra na nástroj Hra na klavír Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb
----	--	--	--

4.		Vokální činnosti ▪ Intonace, sluchová analýza a záznam melodií s alterovanými tóny, homofonního dvojhlasu a vícehlasu, tóny pamětné a vztažné, intonace soudobé hudby, ▪ improvizace periody na základě harmonické struktury mimotonálními akordy, ▪ základy hlasové výchovy (další kultivace pěveckého a hlasového projevu, sólový a sborový zpěv) ▪ Rytmická cvičení a sluchová analýza rytmů nepravidelného dělení, složitější dvojhlasá rytmiická cvičení. Hudebně pohybové činnosti ▪ Dirigování (nepravidelné rytmy, předtaktí, změny tempa). ▪ Seminář – tanec jako způsob komunikace II.	P: Umělecké praktikum – zpěv, skladba, dirigování, hra na nástroj Hra na klavír Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb
----	--	--	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

HUDEBNÍ FORMY A ANALÝZA SKLADEB

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební formy a analýza skladeb

Vyučovací předmět Hudební formy a analýza skladeb vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP G.

Předmět Hudební formy a analýza skladeb navazuje svým obsahem na předměty Harmonie a kontrapunkt a Dějiny hudby. Prohlubuje znalosti a rozvíjí dovednosti potřebné k estetickému chápání a interpretaci hudebního díla.

Vzdělávací obsah předmětu Hudební formy a analýza skladeb tvoří recepční a reflexní činnosti, které jsou vzájemně provázané s produkčními činnostmi, které rozvíjí předměty Hudební praktikum, Hra na klavír a Intonace, rytmus a sluchová analýza. Součinnost všech tří okruhů činností (produkce, recepce a reflexe) žákovi umožňují hudebně se projevovat jak při individuálních, tak i skupinových aktivitách, poznávat zákonitosti hudební tvorby, seznamovat se s různými funkcemi hudby, hodnotami a normami v umění, porozumět sdělením přenášeným hudebním jazykem, vytvářet hodnotící soudy o znějící hudbě apod., tedy pronikat do podstaty hudby.

Při recepci si žáci prostřednictvím poslechových činností uvědomují a ověřují působení znějící hudby. Hudba zde vystupuje v „instruktivní podobě“ a umožňuje vyvozovat nové hudebně teoretické poznatky a dávat je do souvislostí s poznatky již získanými (např. poznávání typických hudebně výrazových prostředků a jejich užití ve skladbě apod.).

Reflexe jako třetí, vysoce „syntetizující“ hudební činnost (v triádě produkce – recepce – reflexe), znamená nejvyšší stupeň poznávací činnosti umožňující „komplexní analýzu hudebního díla i hudebních objektů“, která tvoří teoretická východiska pro předměty Umělecké praktikum - všechny specializace, Hra na klavír a doplňují předmět Dějiny hudby.

Předmět Hudební formy a analýza skladeb je realizován v 3. a 4. ročníku vzdělávání jako skupinová výuka s časovou dotací: 3. ročník: 1 h/t, 4. ročník: 1,5h/t. Výuka probíhá v odborné učebně vybavené pianinem a audio technikou.

Žák si v rámci povinné oblasti Umění a kultura volí Hudební obor již při přijímacím řízení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků
- vede důsledně žáky k uvědomělému a aktivnímu využívání různých informačních zdrojů

Kompetence občanská:

Učitel:

- umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- klade otevřené otázky a vede žáky k tvorbě vlastních otázek
- umožňuje žákům diskutovat nad hudebními díly, ujasňovat si tak své představy, myšlenky a řešit různé názory na problematiku

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáka k jasnému a srozumitelnému vyjadřování myšlenek a názorů a vytváří tak podmínky pro vzájemné sdělování pocitů a hudebních představ

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci účinně spolupracují
- vede žáky k přijímání názorů ostatních a k respektování jejich hudebního vkusu a zaměření

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU HUDEBNÍ FORMY A ANALÝZA SKLADEB

ROČNÍK	Výstupy ŠVP – společné pro 3. a 4. ročník Žák	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
3.	- vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užitě ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku - vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele, dešifruje možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností - uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla - rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích - vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout - vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční - určí a analyzuje hudební formy - používá principy hudebních forem ve vlastní kreativní činnosti	Hudba jako organizovaný zvuk hudební dílo – hudební objekt, hudebně výrazové prostředky, hudební forma, hudební znak, formální struktura a sémantika skladby, popis hudebního díla v rovině významu, výrazu a výstavby, hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz, základní typy hudby, formotvorné složky hudby, základní prvky hudební formy, věta a spojování vět, základní formové typy (malé a velké formy, variace, sonátová forma, rondová forma, cyklické formy, kombinované a volné formy)	P: Dějiny hudby Umělecké praktikum – zpěv, skladba, dirigování, hra na nástroj PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace)

4.		Hudební styly a žánry, funkce hudby ▪ hudba a její využití v běžném životě, hudba jako kulturní statek a jako zboží, estetická a umělecká hodnota hudebního díla, hudební průmysl, hudba na objednávku a možnosti jejího zneužití, ▪ vokální hudba (chorál, píseň, madrigal, sbor, koncertní melodram), ▪ instrumentální hudba (účelové skladby taneční a netaneční, drobné charakteristické skladby, komorní hudba, jazz a moderní populární hudba, kompoziční druhy komorní hudby), ▪ symfonická hudba (předehra, symfonická báseň, symfonie, koncert), ▪ vokálně instrumentální hudba (kantáta, oratorium, pastorela, mše, requiem), ▪ jevištní hudba (opera s čísly, recitativ a árie a opera prokomponovaná, opereta, melodram, balet, pantomima a další druhy hudebního divadla), ▪ Úvod do komplexní analýzy skladeb.	P: Dějiny hudby Umělecké praktikum – zpěv, skladba, dirigování, hra na nástroj PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace) Mediální výchova (Média a mediální produkce)
----	--	--	---

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

DĚJINY HUDBY

Charakteristika vyučovacího předmětu Dějiny hudby

Vyučovací předmět Dějiny hudby je zařazen do vzdělávací oblasti *Umění a kultura* a je tvořen vzdělávacím obsahem *Hudebního oboru* a společným vzdělávacím obsahem hudebního a výtvarného oboru *Umělecká tvorba a komunikace*. Vyučovací předmět v sobě integruje průřezová témata *Mediální výchova (tematický okruh Uživatelé)* a *Environmentální výchova (tematický okruh Člověk a životní prostředí)*. Širší přesahy směřují jak k předmětům všeobecným (Český jazyk, Dějepis), tak k odborným (Hudební výchova).

Vzdělávací obsah předmětu Dějiny hudby vede studenty k poznávání a porozumění umění prostřednictvím soustředěné vědomé reflexe, k chápání umění jako nezastupitelného způsobu mezilidské komunikace a ke spolehlivé orientaci v chronologické vývojové posloupnosti čtyř základních slohových vrstev (viz učivo).

Předmět Dějiny hudby je povinný pro všechny studenty v plném rozsahu a je zařazen po celou dobu čtyřletého studia a dotován v prvním ročníku jednou hodinou týdně, ve vyšších ročnících dvěma hodinami. Jeho výuka probíhá ve specializované učebně, která nabízí optimální akustické prostředí a kvalitní reprodukční audiovizuální techniku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- zadává seminární práce, čímž studenty vede k samostatnému vyhledávání a posouzení odborných faktů, jejich kompletaci a konečné interpretaci.

Kompetence občanská:

Učitel:

- vede studenty ke sledování aktuálního dění v hudebním světě

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- umožňuje žákům diskutovat nad hudebními díly, ujasňovat si své představy, myšlenky a řešit sporné názory na problematiku
- používá takové hudební ukázky, které vedou studenty k poznávání žánrových oblastí a výrazových prostředků a k jejich analýze
- zadává samostatné práce, u nichž je student nucen volit takový zdroj informací, který je v dané situaci nejvhodnější a nejefektivnější

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává samostatné práce, které žáci veřejně prezentují a zlepšují tak své vyjadřovací a prezentační dovednosti

Kompetence sociální a personální

Učitel

- při hodnocení současného hudebního umění vede studenty k rozhodování na základě vlastního úsudku

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU DĚJINY HUDBY

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		➤ rozliší hudební sloh rytmicko-monomelodický a polymelodický ➤ orientuje se ve vývoji hudebního umění slohu rytmicko-monomelodického a polymelodického ➤ odliší hudbu od počátečních stadií do období renesance podle jejího stylového zařazení ➤ uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v etapách vývoje hudby do období renesance ➤ na základě historických, společenských a kulturních kontextů charakterizuje podmínky a okolnosti vzniku hudebních děl do epochy renesance ➤ popíše a na vybraných dílech polymelodického slohu ukáže důležité znaky tvorby ➤ rozpozná hudebně-výrazové prostředky užívané ve skladbě daného období	Úvod do studia dějin hudby Periodizace dějin hudby Sloh rytmicko-monomelodický Pravěké umění - vznik a počátky hudby - mimoevropské kultury Starověké umění - Blízký a Střední východ - Antika Středověké umění - raný středověk - umění prerománské a románské - vrcholný středověk – gotika Sloh polymelodický - raný vícehlas - Ars antiqua - Ars nova Renesance - renesanční vokální polyfonie - renesanční instrumentální hudba - specifika české polyfonie	P: Český jazyk Dějepis Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza

2.	Žák ➤ orientuje se ve vývoji hudebního umění slohu melodicko-harmonického ➤ odliší barokní, klasicistní a romantickou hudbu podle jejího stylového zařazení ➤ uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v etapách vývoje hudby od baroka po romantismus ➤ na základě historických, společenských a kulturních kontextů charakterizuje podmínky a okolnosti vzniku hudebních děl uvedených stylů ➤ popíše a na vybraných dílech melodicko-harmonického slohu ukáže důležité znaky tvorby ➤ vysvětlí, v čem tkví originální přínos skladatele a možné poselství sdělované prostřednictvím hudby ➤ rozpozná hudebně-výrazové prostředky použité ve skladbě daného období	Sloh melodicko-harmonický Barokní umění - vznik a vývoj opery; barokní vokální hudba; barokní hudba instrumentální; vrcholné baroko: A. Vivaldi, G.F.Händel, J.S. Bach - baroko v českých zemích Klasicismus - klasicistní sloh v hudbě - nové formy - 1. vídeňská škola: J. Haydn, W.A. Mozart, L. Beethoven - hudební tvorba v době velkých klasiků - český klasicismus v emigraci - česká domácí klasicistní produkce Romantismus - kulturní vývoj v 19.století - raný německý romantismus (F. Schubert, C. M. Weber) - ryzí romantismus (F.Mendelssohn-Bartholdy, R.Schumann, F.Chopin)	P: Český jazyk Dějepis Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza
----	--	--	--

3.	Žák ➤ rozliší hudební sloh melodicko-harmonický a sónický podle charakteristických znaků... ➤ orientuje se ve vývoji hudebního umění pozdního slohu melodicko-harmonického a sónického ➤ odliší hudbu v rámci jednotlivých stylů sónického slohu ➤ uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v různých etapách vývoje hudby 20. století ➤ na základě historických, společenských a kulturních kontextů charakterizuje podmínky a okolnosti vzniku hudebních děl 20. století ➤ popíše a na vybraných dílech pozdního melodicko-harmonického a sónického slohu ukáže důležité znaky tvorby ➤ vysvětlí, v čem tkví originální přínos skladatele a možné poselství sdělované prostřednictvím hudby ➤ rozpozná hudebně-výrazové prostředky použité ve skladbě daného období	Sloh melodicko-harmonický Romantismus - novoromantismus (H. Berlioz, F. Liszt, R. Wagner) - klasicko-romantická syntéza (J. Brahms, C. Franck) - rozvoj národních škol: <i>ruská</i> (M. I. Glinka, Mocná hrstka, P. I. Čajkovskij), <i>česká</i> (B. Smetana, A. Dvořák), <i>finská</i> (J. Sibelius)... - romantická operní tvorba Stylové tendence na přelomu 20. století - impresionismu (C. Debussy, M. Ravel) - pozdní romantismus (R. Strauss, G. Mahler) Sloh sónický 1. polovina 20. Století - expresionismus (Druhá vídeňská škola), - folklorismus (B. Bartók) - neoklasicismus (I. Stravinskij) - civilizační tendence (Pařížská šestka) - Nová věčnost (P. Hindemith) - Východoevropská hudba (S. Prokofjev, D. Stravinskij) - česká moderna (V. Novák, J.	P: Český jazyk Dějepis Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb
----	---	--	---

		Suk, L. Janáček, B. Martinů) - mimoevropská hudba (E. Varése, Ch. Ives, G. Gershwin) - tvůrčí sk. Mladá Francie (O. Messiaen) 2. polovina 20. Století - dědictví Druhé vídeňské školy – serialismus (P. Boulez, K. Stockhausen, L. Nono, L. Berio) - radikální avantgarda (hudba elektroakustická – elektronická a konkrétní) - aleatorika (J. Cage) - hudba témbků (G. Ligeti) - minimalismus (S. Reich, P. Glass) - polystylová syntéza (A. Schnittke, G. Crumb, A. Pärt, S. Gubajdulina)	
--	--	---	--

4.	Žák ➤ odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce ➤ rozpozná vhodnost či nevhodnost využití hudby v konkrétních situacích ➤ uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě ➤ popíše možnosti využití hudby v mimohudební oblasti ➤ poukáže na příklady zneužívání hudby ➤ uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě ➤ vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů, jakož i idejí a názorů ostatních lidí ➤ upozorní na ty znaky tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii ➤ vysvětlí umělecký znakový systém ➤ rozpozná v uměleckém díle umělecké znaky od objevených až po konvenční ➤ vysvětlí předpoklady recepce uměleckého díla	Sloh sónický - česká hudební tvorba po 2.světové válce (M.Kabeláč, K.Slavický, P. Eben) Nonartificiální sféra - populární hudba; tradiční populární hudba; moderní populární hudba (rock); aktualizovaný hudební folklór; hudba jazzového okruhu; folklór domácí; společenský zpěv; folk; sborový zpěv Funkce hudby - hudba a její využití v běžném životě; hudba jako kulturní statek a jako zboží; „akustický smog“; estetická hodnota hudebního díla; umělecká hodnota hudebního díla; hudební průmysl, hudba na objednávku; možnosti zneužití hudby; umělecký provoz Hudba jako způsob identifikace, sebeprezentace a druh generační výpovědi	P: Český jazyk Dějepis PT: Mediální výchova (Uživatelé)
-----------	--	---	---

	➤ je schopen vysvětlit umělecký výraz jako nedefinitivní a neukončený a to jak v rovině tvorby, tak v rovině interpretace ➤ uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku ➤ vysvětlí předpoklady recepce uměleckého díla a porozumění uměleckým dílům současnosti ➤ objasní důležité rysy různých přístupů k uměleckému procesu ➤ vysvětlí proces vzniku obecného vkusu a estetických norem na základě aktuálního přístupu k uměleckému procesu ➤ dovede vysvětlit proměnu komunikace v uměleckém procesu	Interpretace hudebního díla - popis hudebního díla v rovině významu, výrazu a výstavby; zařazení díla do historického a sociálního kontextu; hudební dílo jako možné poselství Umělecký proces a jeho vývoj - vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality; dynamika chápání uměleckého procesu (osobnostní a sociální rozměr); znaková podmíněnost chápání světa (znakové systémy jednotlivých druhů umění); historické proměny pojetí uměleckého procesu; prezentace uměleckého díla Role subjektu v uměleckém procesu - smyslové vnímání a jeho rozvoj; předpoklady tvorby; interpretace uměleckého díla; recepce uměleckého díla; tvořivost v osobnosti tvůrce, interpreta a recipienta Úloha komunikace	
--	--	---	--

		v uměleckém procesu - postavení umění ve společnosti; umělecká a mimoumělecká znakovost; umění jako proces tvorby nových znaků; kýč a umění; role umělce ve společnosti; publikum; sociální a technologické proměny dneška a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu; subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané Hudební kultura Ostravy	
--	--	--	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

HRA NA KLAVÍR

Charakteristika vyučovacího předmětu Hra na klavír

Vyučovací předmět Hra na nástroj vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP G.

Hudební výchova pro obor Gymnázium se zaměřením na estetickovýchovné předměty je syntetický profilující předmět, který obsahuje hudebně teoretické a hudebně praktické tematické celky.

Povinný klavír je předmět speciálně odborného zaměření pro všechny studijní obory. Cílem předmětu hudební výchova je položit dobré základy pro studium dějin hudby i pro studium předmětů speciální odborné přípravy. Vede posluchače k hudební představivosti a hudebnímu myšlení, zdokonaluje jejich hudební sluch a paměť, vede je k rytmické přesnosti, učí je zpívat nebo hrát na klavír samostatně podle not, rozvíjí techniku hry na klavír, případně na bicí nástroje, rozvíjí smysl pro systematičnost a logické myšlení, pěstuje harmonické cítění, představuje harmonii jako prvek formotvorný, který charakterizuje jednotlivá slohová období, rozvíjí schopnost harmonicky se orientovat při studiu skladby nebo při hře z paměti a hře z listu, učí využívat zákonitostí harmonického pohybu při improvizaci, rozvíjí také schopnost harmonizovat melodii, improvizovat doprovod i jednoduché hudební formy a vytvořit jednoduché aranžmá, vede k získání schopnosti orientace při studiu kontrapunktických skladeb. Znalost hudebních forem a schopnost analytického pohledu na zákonitosti skladby hudebního díla napomáhá rychlé a bezpečné orientaci hudebníka např. při studiu nových skladeb, interpretaci, hře z listu, hře z paměti, improvizaci apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje žáka s různými metodami a postupy hry na nástroj
- vede žáka k vlastnímu názoru a postoji k danému učivu

Kompetence občanská:

Učitel:

- učí žáky respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- umožňuje žákům, aby rozšiřovali svoje poznání i chápání kulturních a duchovních hodnot

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- požaduje po žákovi rozpoznat problém, objasnit jeho podstatu a rozčlenit ho na části
- umožňuje žákovi uplatňovat při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti

Kompetence komunikativní

Učitel

- seznámí žáka s používáním odborného hudebního názvosloví, zápisem symbolů a grafickou úpravou v notovém záznamu
- vhodným způsobem navede žáka k prezentaci svého hudebního výkonu před publikem

Kompetence sociální a personální

Učitel

- upozorňuje žáka na důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích a učí jej situace korigovat
- vede žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatiích

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU HRA NA KLAVÍR - POVINNÝ KLAVÍR

ROČNÍK	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	Žák ▪ dbá na uvolnění rukou, ▪ zvládá základní technické problémy klavírní hry ▪ rozvíjí technické problémy prstové pasážové i akordické hry ▪ zvýrazňuje rytmické struktury skladeb a intonuje ▪ rozvíjí dynamickou pestrost ▪ rozlišuje úhozy pravé ruky v kantiléně a leví ruky v přehledném doprovodu ▪ hraje správným úhozovým způsobem hry ▪ rozvíjí zručnost a osvojuje si technické problémy hry ▪ hraje melodické ozdoby ▪ rozvíjí dynamickou škálu a svoji výrazovou schopnost ▪ ovládá základy pedalizace ▪ procvičuje úhorový projev v různých slohových epochách ▪ zdokonaluje tempo v pasážové technice a cvičí vyrovnanost úhozu ▪ zvýrazňuje oktavovou techniku a hru akordickou ▪ prohlubuje dynamický, výrazový a stylový projev ▪ zdokonaluje se v souhře (cvičí čtyřruční hru) a ve hře z listu ▪ hraje jednohlasé melodie ▪ procvičuje durové a mollové kvintakordy ▪ spojuje akordy ▪ hraje základní tóny ▪ figuruje harmonický doprovod ▪ procvičuje malou kadenci TSDT ▪ hraje jednoduchý ostinátní doprovod ▪ procvičuje hru podle akordických značek ▪ hraje písně v dur i moll ▪ transponuje do blízkých tónin ▪ hraje v pravé ruce jednoduchý lidový dvojhlas v levé ruce stylizovaný doprovod ▪ procvičuje figurace levé ruky harmonického doprovodu (podle akordických značek)	1. stupeň obtížnosti - ZAČÁTEČNÍCI Základy technických problémů klavírní hry, zdůraznění a procvičování rytmu a intonace. Stupnice ▪ durové do 4 křížků a 4 bé, mollové do 2 křížků a 2 bé každou rukou zvlášť, přes dvě oktávy. Tónické akordy k probraným stupnicím v tříhlase úpravě Hra podle akordových značek ▪ malá kadence, hra písní v dur i moll ▪ Melodie jednohlasně v p.r., jednoduchý ostinátní doprovod (dudácká kvinta apod.), harmonický doprovod (T, D, S, D7) obdobně. Příklady notového materiálu: ▪ Böhmová-Grünfeldová-Sarauer: Klavírní škola 1. díl ▪ Kleinová – Fišerová – Müllerová: Album etud seš. 1 ▪ J. Blatný: Instruktivní skladby I. díl ▪ Já, písnička 1. díl Zkušební látka: ▪ Jedna stupnice dur a jedna moll přes 2 oktávy zvlášť ▪ Akordy každou rukou zvlášť (tříhlase) ▪ Tři přednesové skladbičky buď ze závěru školy BGS, anebo z uvedeného výběru. ▪ Jedna píseň s doprovodem podle akordových značek v provedení: p.r. jednohlasá melodie, l.r. rapsodický doprovod (T – D)	P: Harmonie a kontrapunkt Všeobecná hudební nauka Nauka o nástrojích Intonace, rytmus a sluchová analýza

		<u>2. stupeň obtížnosti - STŘEDNĚ POKROČILÍ</u> Technické problémy prstové pasážové i akordické hry - úvod do úhozového způsobu hry a rozvoj dynamické pestrosti. Stupnice ▪ dur a moll pokračovat v dalších tóninách až do 7 křížků a bé, zvlášť přes dvě oktávy, stupnice dur a moll z prvního ročníku v rovném pohybu a v protipohybu přes 2 oktávy. Tónické akordy v tříhlasé úpravě do 7 křížků a bé. Hra podle akordových značek ▪ hra písní v dur i moll v následujících variantách (tyto z paměti transponuje do tónin do blízkých tónin): p.r. jednohlas, l.r. snazší stylizovaný doprovod Příklady notového materiálu: ▪ Böhmová-Grünfeldová-Sarauer: Klavírní škola 2. díl ▪ Kurz: Elementární etudy ▪ Fišerová-Kleinová-Müllerová: Album etud seš. I. a II. ▪ Klasikové a jejich současníci I. díl ▪ Blatný: Instruktivní skladby II. seš. ▪ E. Hradecký: Malé jazzové album ▪ C. Gurlitt: První přednes ▪ E. Kleinová: Škola hry z listu (na základě čtyřruční hry) – hra z listu ▪ Gruber: ABC - čtyřruční hra ▪ Já, písnička 1. díl Zkušební látka: ▪ Jedna stupnice od 5 křížků a bé zvlášť přes dvě oktávy. ▪ Tónický akord k daným stupnicím v tříhlasé formě každou rukou zvlášť i dohromady.	
--	--	---	--

		▪ Malá kadence do 2 křížků a bé ▪ 2 skladby různého rázu, např. z barokního nebo klasického období a skladbička soudobá ▪ Jedna píseň do rozsahu oktávy se stylizovaným doprovodem 3. stupeň obtížnosti - POKROČILÍ Osvojení technických problémů hry i rozšíření výrazových prostředků (rozlišení úhozu pravé ruky v kantiléně a levé ruky v přehledném doprovodu), melodické ozdoby, které jsou teoreticky vysvětleny v hudební teorii, základy pedalizace. Stupnice ▪ přes 2 oktávy v rovném pohybu a v protipohybu do 7 křížků a 7 bé. Tónický kvintakord ▪ a jeho obraty ve tříhlasé úpravě k daným stupnicím se hraje tenuto, staccato a v malém rozkladu. Hra podle akordových značek ▪ hra písní v dur i moll v následujících variantách (tyto z paměti transponuje do blízkých tónin): p.r. jednoduchý lidový dvojhlas - tercie, l.r. ostinátní doprovod, stylizovaný doprovod. Příklady notového materiálu: ▪ Fišerová-Kleinová-Müllerová: Album etud II. ▪ Lemoine: Dětské etudy ▪ J. S. Bach: Knížka Anny Magdaleny ▪ Klasikové a jejich současníci 1. a 2. díl ▪ J. Blatný: Instruktivní skladbičky 1. 2. a 3. díl ▪ P.I.Čajkovskij: Album pro mládež ▪ Fišerová-Kleinová-Müllerová: Album čtyřručních	
--	--	--	--

		▪ skladeb starých českých mistrů ▪ E. Kleinová: Škola hry z listu (na základě čtyřruční hry) –hra z listu ▪ Já, písnička 1. a 2. díl Zkušební látka: ▪ Jedna durová a jedna mollová stupnice přes dvě oktávy v rovném pohybu a protipohybu do 7 křížků a bé ▪ Tónický akord s obraty ve tříhlasé podobě harmonicky i arpeggia, k daným stupnicím ▪ 1 polyfonní skladba ▪ 1 skladba z klasického, romantického nebo moderního období ▪ Jedna až dvě písně (jedna v dur, jedna v moll) v úpravě p. r. melodie v terciích	
--	--	--	--

2.	▪ dbá na uvolnění rukou, ▪ zvládá základní technické problémy klavírní hry ▪ rozvíjí technické problémy prstové pasážové i akordické hry ▪ zvýrazňuje rytmické struktury skladeb a intonuje ▪ rozvíjí dynamickou pestrost ▪ rozlišuje úhozy pravé ruky v kantiléně a leví ruky v přehledném doprovodu ▪ hraje správným úhozovým způsobem hry ▪ rozvíjí zručnost a osvojuje si technické problémy hry ▪ hraje melodické ozdoby ▪ rozvíjí dynamickou škálu a svoji výrazovou schopnost ▪ ovládá základy pedalizace ▪ procvičuje úhorový projev v různých slohových epochách ▪ zdokonaluje tempo v pasážové technice a cvičí vyrovnanost úhozu ▪ zvýrazňuje oktavovou techniku a hru akordickou ▪ prohlubuje dynamický, výrazový a stylový projev ▪ zdokonaluje se v souhře (cvičí čtyřruční hru) a ve hře z listu ▪ hraje jednohlasé melodie ▪ procvičuje durové a mollové kvintakordy ▪ spojuje akordy ▪ hraje základní tóny ▪ figuruje harmonický doprovod ▪ procvičuje malou kadenci TSdT ▪ hraje jednoduchý ostinátní doprovod ▪ procvičuje hru podle akordických značek ▪ hraje písně v dur i moll ▪ transponuje do blízkých tónin ▪ hraje v pravé ruce jednoduchý lidový dvojhlas v levé ruce stylizovaný doprovod ▪ procvičuje figurace levé ruky harmonického doprovodu (podle akordických značek)	1. stupeň obtížnosti - ZAČÁTEČNÍCI Technické problémy prstové pasážové i akordické hry - úvod do úhozového způsobu hry a rozvoj dynamické pestrosti. Stupnice ▪ dur a moll pokračovat v dalších tóninách až do 7 křížků a bé, zvlášť přes dvě oktávy, stupnice dur a moll z prvního ročníku v rovném pohybu a v protipohybu přes 2 oktávy. Tónické akordy v tříhlasé úpravě do 7 křížků a bé. Hra podle akordových značek ▪ hra písní v dur i moll v následujících variantách (tyto zpaměti transponuje do tónin do blízkých tónin): p.r. jednohlas, l.r. snazší stylizovaný doprovod Příklady notového materiálu: ▪ Böhmová-Grünfeldová-Sarauer: Klavírní škola 2. díl ▪ Kurz: Elementární etudy ▪ Fišerová-Kleinová-Müllerová: Album etud seš. I. a II. ▪ Klasikové a jejich současníci I. díl ▪ Blatný: Instruktivní skladby II. seš. ▪ E. Hradecký: Malé jazzové album ▪ C. Gurlitt: První přednes ▪ E. Kleinová: Škola hry z listu (na základě čtyřruční hry) – hra z listu ▪ Gruber: ABC - čtyřruční hra ▪ Já, písnička 1. díl Zkušební látka: ▪ Jedna stupnice od 5 křížků a bé zvlášť přes dvě oktávy. ▪ Tónický akord k daným stupnicím v tříhlasé formě každou rukou zvlášť i dohromady. ▪ Malá kadence do 2 křížků a bé	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza
-----------	---	--	---

		▪ 2 skladby různého rázu, např. z barokního nebo klasického období a skladbička soudobá ▪ Jedna píseň do rozsahu oktávy se stylizovaným doprovodem <u>2. stupeň obtížnosti - STŘEDNĚ POKROČILÍ</u> Osvojení technických problémů hry i rozšíření výrazových prostředků (rozlišení úhozu pravé ruky v kantiléně a levé ruky v přehledném doprovodu), melodické ozdoby, které jsou teoreticky vysvětleny v hudební teorii, základy pedalizace. Stupnice ▪ přes 2 oktávy v rovném pohybu a v protipohybu do 7 křížků a 7 bé. Tónický kvintakord a jeho obraty ve tříhlasé úpravě k daným stupnicím se hraje tenuto, staccato a v malém rozkladu. Hra podle akordových značek ▪ hra písní v dur i moll v následujících variantách (transponuje do blízkých tónin): p.r. jednoduchý lidový dvojhlas - tercie, l.r. ostinátní doprovod, stylizovaný doprovod. Příklady notového materiálu: ▪ Fišerová-Kleinová-Müllerová: Album etud II. ▪ Lemoine: Dětské etudy ▪ J. S. Bach: Knížka Anny Magdaleny ▪ Klasikové a jejich současníci 1. a 2. díl ▪ J. Blatný: Instruktivní skladbičky 1. 2. a 3. díl ▪ P.I.Čajkovskij: Album pro mládež ▪ Fišerová-Kleinová-Müllerová: Album čtyřručních ▪ skladeb starých českých mistrů	
--	--	--	--

		▪ E. Kleinová: Škola hry z listu (na základě čtyřruční hry) –hra z listu ▪ Já, písnička 1. a 2. díl Zkušební látka: ▪ Jedna durová a jedna mollová stupnice přes dvě oktávy v rovném pohybu a protipohybu do 7 křížků a bé ▪ Tónický akord s obraty ve tříhlasé podobě harmonicky i arpeggia, k daným stupnicím ▪ 1 polyfonní skladba ▪ 1 skladba z klasického, romantického nebo moderního období ▪ Jedna až dvě písně v úpravě p. r. melodie v tercích <u>3. stupeň obtížnosti - POKROČILÍ</u> Rozvíjení technické zručnosti pasáží a akordů, dynamické škály a výrazových schopností hráče. Rozlišování úhozového projevu v různých slohových epochách. Zdokonalování se v souhře (výcvik čtyřruční hry) a ve hře z listu. Stupnice dur a moll v rychlejším tempu Tónický akord v malém a velkém rozkladu Hra podle akordových značek ▪ hra známých písní v dur i moll v následujících variantách (transponuje do tónin od bílých kláves): p.r. lidový dvojhlas, l. r. figurace harmonického doprovodu (charakteristické rytmy lidových písní táhlých a tanečních, polky a valčíku dle akordových značek) Příklady notového materiálu: ▪ Lemoine: Dětské etudy ▪ J. S. Bach: Knížka pro Annu	
--	--	--	--

		Magdalenu ▪ J. S. Bach: Malá preludia a fughetty ▪ Clementi - Kuhlau - Dusík: Sonatiny (výběr) ▪ Klasikové a jejich současníci 2. díl ▪ P. I. Čajkovskij: Album pro mládež ▪ R. Schumann: Album pro mládež ▪ Album čtyřručních skladeb starých čes. mistrů ▪ E. Kleinová: Škola hry z listu (na základě čtyřruční hry) –hra z listu ▪ Já, písnička I. nebo II. díl Zkušební látka: ▪ Jedna durová a jedna mollová stupnice přes dvě oktávy v rovném pohybu a protipohybu od 5 křížků a bé nahoru. ▪ Tónický akord s obraty k daným stupnicím ▪ 1 polyfonní skladba ▪ 1 skladba z klasického, romantického nebo moderního období ▪ Dvě písně (jedna v dur, jedna v moll) v úpravě p.r. melodie v terciích, l.r. stylizovaný doprovod (polka, valčík, táhlá píseň apod.)	
--	--	--	--

3.	▪ dbá na uvolnění rukou, ▪ zvládá základní technické problémy klavírní hry ▪ rozvíjí technické problémy prstové pasážové i akordické hry ▪ zvýrazňuje rytmické struktury skladeb a intonuje ▪ rozvíjí dynamickou pestrost ▪ rozlišuje úhozy pravé ruky v kantiléně a levé ruky v přehledném doprovodu ▪ hraje správným úhozovým způsobem hry ▪ rozvíjí zručnost a osvojuje si technické problémy hry ▪ hraje melodické ozdoby ▪ rozvíjí dynamickou škálu a svoji výrazovou schopnost ▪ ovládá základy pedalizace ▪ procvičuje úhorový projev v různých slohových epochách ▪ zdokonaluje tempo v pasážové technice a cvičí vyrovnanost úhozu ▪ zvýrazňuje oktávovou techniku a hru akordickou ▪ prohlubuje dynamický, výrazový a stylový projev ▪ zdokonaluje se v souhře (cvičí čtyřruční hru) a ve hře z listu ▪ hraje jednohlasé melodie ▪ procvičuje durové a mollové kvintakordy ▪ spojuje akordy ▪ hraje základní tóny ▪ figuruje harmonický doprovod ▪ procvičuje malou kadenci TSdT ▪ hraje jednoduchý ostinátní doprovod ▪ procvičuje hru podle akordických značek ▪ hraje písně v dur i moll ▪ transponuje do blízkých tónin ▪ hraje v pravé ruce jednoduchý lidový dvojhlas v levé ruce stylizovaný doprovod ▪ procvičuje figurace levé ruky harmonického doprovodu (podle akordických značek)	<u>1. stupeň obtížnosti - ZAČÁTEČNÍCI</u> Osvojení technických problémů hry i rozšíření výrazových prostředků (rozlišení úhozu pravé ruky v kantiléně a levé ruky v přehledném doprovodu), melodické ozdoby, které jsou teoreticky vysvětleny v hudební teorii, základy pedalizace. Stupnice ▪ přes 2 oktávy v rovném pohybu a v protipohybu do 7 křížků a 7 bé. Tónický kvintakord ▪ a jeho obraty ve tříhlasé úpravě k daným stupnicím se hraje tenuto, staccato a v malém rozkladu. Hra podle akordových značek ▪ hra písní v dur i moll v následujících variantách (tyto z paměti transponuje do blízkých tónin): p.r. jednoduchý lidový dvojhlas - tercie, l.r. ostinátní doprovod, stylizovaný doprovod. Příklady notového materiálu: ▪ Fišerová-Kleinová-Müllerová: Album etud II. ▪ Lemoine: Dětské etudy ▪ J. S. Bach: Knížka Anny Magdaleny ▪ Klasikové a jejich současníci 1. a 2. díl ▪ J. Blatný: Instruktivní skladbičky 1. 2. a 3. díl ▪ P.I.Čajkovskij: Album pro mládež ▪ Fišerová-Kleinová-Müllerová: Album čtyřručních ▪ skladeb starých českých mistrů ▪ E. Kleinová: Škola hry z listu (na základě čtyřruční hry) –hra z listu ▪ Já, písnička 1. a 2. díl Zkušební látka: ▪ Jedna durová a jedna mollová stupnice přes dvě oktávy v rovném	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb
-----------	---	---	---

		pohybu a protipohybu do 7 křížků a bé ▪ Tónický akord s obraty ve tříhlasé podobě harmonicky i arpeggia, k daným stupnicím ▪ 1 polyfonní skladba ▪ 1 skladba z klasického, romantického nebo moderního období ▪ Jedna až dvě písně (jedna v dur, jedna v moll) v úpravě p. r. melodie v terciích <u>2. stupeň obtížnosti - STŘEDNĚ POKROČILÍ</u> Rozvíjení technické zručnosti pasáží a akordů, dynamické škály a výrazových schopností hráče. Rozlišování úhozového projevu v různých slohových epochách. Zdokonalování se v souhře (výcvik čtyřruční hry) a ve hře z listu. Stupnice dur a moll v rychlejším tempu Tónický akord v malém a velkém rozkladu Hra podle akordových značek ▪ hra známých písní v dur i moll v následujících variantách (transponuje do tónin od bílých kláves): p.r. lidový dvojhlas, l. r. figurace harmonického doprovodu (charakteristické rytmy lidových písní táhlých a tanečních, polky a valčíku dle akordových značek) Příklady notového materiálu: ▪ Lemoine: Dětské etudy ▪ J. S. Bach: Knížka pro Annu Magdalenu ▪ J. S. Bach: Malá preludia a fughetty ▪ Clementi - Kuhlau - Dusík: Sonatiny (výběr)	
--	--	--	--

		▪ Klasikové a jejich současníci 2. díl ▪ P. I. Čajkovskij: Album pro mládež ▪ R. Schumann: Album pro mládež ▪ Album čtyřručních skladeb starých čes. mistrů ▪ E. Kleinová: Škola hry z listu (na základě čtyřruční hry) –hra z listu ▪ Já, písnička I. nebo II. díl Zkušební látka: ▪ Jedna durová a jedna mollová stupnice přes dvě oktávy v rovném pohybu a protipohybu od 5 křížků a bé nahoru. ▪ Tónický akord s obraty k daným stupnicím ▪ 1 polyfonní skladba ▪ 1 skladba z klasického, romantického nebo moderního období ▪ Dvě písně (jedna v dur, jedna v moll) v úpravě p.r. melodie v terciích, l.r. stylizovaný doprovod (polka, valčík, táhlá píseň apod.) <u>3. stupeň obtížnosti - POKROČILÍ</u> Zdokonalování tempa v pasážové technice, vyrovnanost úhozu. Stupnice ▪ dur a moll v rychlejším tempu přes 4 oktávy Tónický akord v malém a velkém rozkladu. ▪ Dominantní septakord v pomalém tempu a v malém rozkladu Hra podle akordových značek ▪ hra známých písní v dur i moll v následujících variantách (transponuje do tónin od bílých kláves): l.r. figurace harmonického doprovodu, p.r. dvojhlas, populární	
--	--	---	--

		písně, dle zaměření studenta Příklady notového materiálu: ▪ C. Czerny: op. 849 ▪ J. S. Bach: Malá preludia a fughetty ▪ K. Emingerová: České sonatiny (výběr) ▪ M. Clementi: 6 sonatin, op. 36 ▪ Klasikové a jejich současníci 2. díl ▪ B. Martinů: Loutky I. seš. ▪ R. Schumann: Album pro mládež ▪ F. Schubert: Valčíky ▪ J. Brahms: Valčíky – čtyřruční hra ▪ Diabelli: Sonatiny – čtyřruční hra ▪ Já písnička II. nebo III. díl Zkušební látka: ▪ Jedna durová nebo jedna mollová stupnice a její akordy ▪ 1 polyfonní skladba ▪ 1 sonatina ▪ 1 skladba romantická nebo moderní ▪ 1 umělou píseň se stylizovaným doprovodem	
--	--	--	--

4.	▪ dbá na uvolnění rukou, ▪ zvládá základní technické problémy klavírní hry ▪ rozvíjí technické problémy prstové pasážové i akordické hry ▪ zvýrazňuje rytmické struktury skladeb a intonuje ▪ rozvíjí dynamickou pestrost ▪ rozlišuje úhozy pravé ruky v kantiléně a leví ruky v přehledném doprovodu ▪ hraje správným úhozovým způsobem hry ▪ rozvíjí zručnost a osvojuje si technické problémy hry ▪ hraje melodické ozdoby ▪ rozvíjí dynamickou škálu a svoji výrazovou schopnost ▪ ovládá základy pedalizace ▪ procvičuje úhorový projev v různých slohových epochách ▪ zdokonaluje tempo v pasážové technice a cvičí vyrovnanost úhozu ▪ zvýrazňuje oktávovou techniku a hru akordickou ▪ prohlubuje dynamický, výrazový a stylový projev ▪ zdokonaluje se v souhře (cvičí čtyřruční hru) a ve hře z listu ▪ hraje jednohlasé melodie ▪ procvičuje durové a mollové kvintakordy ▪ spojuje akordy ▪ hraje základní tóny ▪ figuruje harmonický doprovod ▪ procvičuje malou kadenci TSDT ▪ hraje jednoduchý ostinátní doprovod ▪ procvičuje hru podle akordických značek ▪ hraje písně v dur i moll ▪ transponuje do blízkých tónin ▪ hraje v pravé ruce jednoduchý lidový dvojhlas v levé ruce stylizovaný doprovod ▪ procvičuje figurace levé ruky harmonického doprovodu (podle akordických značek)	<u>1. stupeň obtížnosti - ZAČÁTEČNÍCI</u> Rozvíjení technické zručnosti pasáží a akordů, dynamické škály a výrazových schopností hráče. Rozlišování úhozového projevu v různých slohových epochách. Zdokonalování se v souhře (výcvik čtyřruční hry) a ve hře z listu. Stupnice dur a moll v rychlejším tempu Tónický akord v malém a velkém rozkladu Hra podle akordových značek ▪ hra známých písní v dur i moll v následujících variantách (transponuje do tónin od bílých kláves): p.r. lidový dvojhlas, l. r. figurace harmonického doprovodu (charakteristické rytmy lidových písní táhlých a tanečních, polky a valčíku dle akordových značek) Příklady notového materiálu: ▪ Lemoine: Dětské etudy ▪ J. S. Bach: Knížka pro Annu Magdalenu ▪ J. S. Bach: Malá preludia a fughetty ▪ Clementi - Kuhlau - Dusík: Sonatiny (výběr) ▪ Klasikové a jejich současníci 2. díl ▪ P. I. Čajkovskij: Album pro mládež ▪ R. Schumann: Album pro mládež ▪ Album čtyřručních skladeb starých čes. mistrů ▪ E. Kleinová: Škola hry z listu (na základě čtyřruční hry) –hra z listu ▪ Já, písnička I. nebo II. díl Zkušební látka: ▪ Jedna durová a jedna mollová stupnice přes dvě oktávy v rovném pohybu a protipohybu od 5 křížků a bé nahoru. ▪ Tónický akord s obraty k daným	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb
-----------	---	--	--

		stupnicím ▪ 1 polyfonní skladba ▪ 1 skladba z klasického, romantického nebo moderního období ▪ Dvě písně (jedna v dur, jedna v moll) v úpravě p.r. melodie v terciích, l.r. stylizovaný doprovod (polka, valčík, táhlá píseň apod.) <u>2. stupeň obtížnosti - STŘEDNĚ POKROČILÍ</u> Zdokonalování tempa v pasážové technice, vyrovnanost úhozu. Stupnice ▪ dur a moll v rychlejším tempu přes 4 oktávy Tónický akord v malém a velkém rozkladu. ▪ Dominantní septakord v pomalém tempu a v malém rozkladu. Hra podle akordových značek ▪ hra známých písní v dur i moll v následujících variantách (transponuje do tónin od bílých kláves): l.r. figurace harmonického doprovodu, p.r. dvojhlas, populární písně, dle zaměření studenta Příklady notového materiálu: ▪ C. Czerny: op. 849 ▪ J. S. Bach: Malá preludia a fughetty ▪ K. Emingerová: České sonatiny (výběr) ▪ M. Clementi: 6 sonatin, op. 36 ▪ Klasikové a jejich současníci 2. díl ▪ B. Martinů: Loutky I. seš. ▪ R. Schumann: Album pro mládež ▪ F. Schubert: Valčíky ▪ J. Brahms: Valčíky – čtyřruční hra ▪ Diabelli: Sonatiny – čtyřruční hra	
--	--	---	--

		▪ Já písnička II. nebo III. díl Zkušební látka: ▪ Jedna durová nebo jedna mollová stupnice a její akordy ▪ 1 polyfonní skladba ▪ 1 sonatina ▪ 1 skladba romantická nebo moderní ▪ 1 umělou píseň se stylizovaným doprovodem <u>3. stupeň obtížnosti - POKROČILÍ</u> Prohlubování dynamického, výrazového a stylového projevu. Zvýraznění oktávové techniky a hry akordické. Stupnice a akordy – bezpečná znalost Rozšířená kadence v dur i v moll Hra podle akordových značek ▪ Procvičovat složitější modely stylizace dvojhlasu případně trojhlasu v dur i v moll (pravá ruka dvojhlas nebo trojhlas, levá ruka další charakteristické rytmy – taneční, jazzové, doprovody populárních písní) Příklady notového materiálu: ▪ C. Czerny: Škola zběhlosti op. 299 ▪ C. Czerny: Škola zběhlosti op. 849 ▪ J. S. Bach: Preludia a fugety ▪ J. S. Bach: Dvohlasé invence ▪ L. van Beethoven: Sonatiny ▪ R. Schumann: op.15, Dětské scény ▪ F. Chopin: Preludia, Valčíky, Mazurky, Nokturna (výběr) ▪ B. Smetana: Črty, op. 4 ▪ B. Smetana: Polky (výběr) ▪ P. I. Čajkovskij : Roční doby (výběr) ▪ J. Brahms: Valčíky, Uherské tance – čtyřruční hra ▪ M. Moszkowski: Španělské tance op.1	
--	--	---	--

		▪ Já písnička II. nebo III. díl Zkušební látka: ▪ Stupnice v kombinovaném pohybu ▪ 1 polyfonní skladba ▪ 1 větu ze sonáty nebo sonatiny ▪ 1 skladba romantická nebo moderní ▪ 1 umělou píseň se stylizovaným doprovodem	
--	--	---	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA VARHANY

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum – Hra na varhany

Vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru hra na varhany. Vzdelávání v uměleckém oboru hra na varhany zahrnuje individuální výuku hry na varhany, výuku hry z listu a improvizace ve 3. a 4. ročníku a doprovod a korepetici ve 4.ročníku.

Ve vyučovacím předmětu je realizována interpretační část vzdělávacího obsahu Hudebního oboru, rozšířená o výcvik praktických dovedností.

Předmět se vyučuje s dotací 3 hod. týdně v 1. a 2. ročníku. Ve 3. ročníku ke hře na varhany přibude v rámci tříhodinové dotace ještě hra z listu a improvizace. Ve 4. ročníku je dotace posílena o půl hodinu týdně a rozšířena o korepetici. Hra z listu a improvizace bude vyučována ½ hodinu a korepetice 1 hod. Předmět je vyučován individuálně nebo skupinově ve specializované učebně, ve které je k dispozici odpovídající didaktická technika.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje žáka s různými metodami cvičení na nástroj, diskutuje s žákem o optimálním časovém rozvržení jeho domácí přípravy. Režim cvičení je průběžně korigován podle dosahovaných výsledků a stupně dovedností žáka.
- zadává žákovi průpravná technická cvičení a etudy k procvičování technických problémů
-

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- seznámí žáka s možnostmi uplatnění a dalšího studia v oboru, zhodnotí jeho dosaženou úroveň a perspektivu.
- hovoří s žákem o nutnosti důsledně zvládnout problémy studované skladby a nutnosti plnění svých úkolů a závazků plynoucích ze studia i uměleckého angažmá.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- požaduje po žákovi, aby pro konkrétní technický problém navrhl vhodné cvičení.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- povzbuzuje žáka k vyjádření vlastního názoru na sporné otázky pojetí skladby.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vysvětlí žákovi obsah odborných pokynů, zkratk a symbolů v notovém záznamu studované skladby a dbá na přesné dodržování notového zápisu žákem.
- určí žákovi vhodnou formu veřejné prezentace (např. předehrávka, koncert).

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA VARHANY

ROČNÍK	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	Žák - se seznamuje s technickou a zvukovou podstatou nástroje a postupně si uvědomuje vliv konstrukce varhan na umělecký projev hráče - si osvojuje speciální způsoby varhanní hry, nejrozličnější druhy artikulace - uplatňuje správné návyky při hře na nástroj, kontroluje přesnost, zvukovou vyrovnanost a plynulost hry - řeší samostatně prstokladové a nohokladové problémy - postupuje od menších hudebních útvarů až po rozsáhlejší hudební formy - interpretuje zápis jednoduchých, případně i složitějších skladeb varhanní literatury, rozšiřuje si přitom základní hudební pojmy - rozvíjí své technické schopnosti a postupně třídí úhozové kvality a stylové cítění - vystupuje na interních a veřejných předehrávkách a koncertech	- technika manuálové a pedálové hry - výběr literatury - skladby manualiter podle technické vyspělosti žáka - skladby s prodlevami v pedálu - nastudovat minimálně 6 skladeb autora předbachovského nebo současníka Bacha a samotného Bacha - z období romantismu a 20. století zvládnout 2 až 3 skladby Závěrečná zkouška: - jedna skladba z období baroka - jedna romantická skladba menšího rozsahu - jedna moderní skladba menšího rozsahu	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hra na klavír Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ se seznamuje s technickou a zvukovou podstatou nástroje a postupně si uvědomuje vliv konstrukce varhan na umělecký projev hráče ▪ si osvojuje speciální způsoby varhanní hry, nejrozličnější druhy artikulace ▪ uplatňuje správné návyky při hře na nástroj, kontroluje přesnost, zvukovou vyrovnanost a plynulost hry ▪ řeší samostatně prstokladové a nohokladové problémy ▪ postupuje od menších hudebních útvarů až po rozsáhlejší hudební formy ▪ interpretuje zápis jednoduchých, případně i složitějších skladeb varhanní literatury, rozšiřuje si přitom základní hudební pojmy ▪ rozvíjí své technické schopnosti a postupně třídí úhozové kvality a stylové cítění ▪ vystupuje na interních a veřejných předehrávkách a koncertech	▪ 7 skladeb různých období a stylů. V oblasti barokní literatury vybírat první tria, náročnější chorálové předehry ▪ výběr z tvorby severních Němců s ohledem na exponovaný pedál ▪ z literatury 19. a 20. století volit skladby většího rozsahu Závěrečná zkouška : ▪ 3 skladby různých stylů /barokní, romantická, soudobá/	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hra na klavír Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
-----------	---	---	--

3.	▪ rozvíjí dále technickou zručnost, která je předpokladem ke skutečné tvůrčí práci ▪ rozlišuje hlavní zásady interpretace různých stylových období ▪ uvědomuje si hudební formu díla a ke skladbám přistupuje jako k logicky utvářenému celku ▪ prokazuje, že umí proniknout na podkladě výrazové analýzy do té které skladby a je schopen o této problematice i souvisle hovořit ▪ interpretuje homofonní i polyfonní fakturu skladeb ▪ řeší možnosti zvukové realizace autorského zápisu ▪ prezentuje schopnost samostatné registrace varhanních skladeb nejrůznějších období ▪ prokazuje adaptibilitu na nejrůznější typy nástrojů ▪ vystupuje na interních a veřejných předehrávkách a koncertech Hra z listu a improvizace ▪ si prohlubuje a třídí svou hudební fantazii a představivost ▪ cílevědomě používá svých znalostí harmonických funkcí k doprovodu jednoduchých melodií ▪ vytváří harmonický doprovod na základě jednoduchého generálbasového podkladu ▪ své dovednosti používá v komorní a ansámblové hře ▪ využívá své znalosti a dovednosti v improvizace k efektivnějšímu nastudování a pochopení nových skladeb	▪ z literatury starých mistrů nastudovat formově náročnější a kontrapunkticky složitější skladby ▪ z literatury 19. a 20. století volit skladby většího rozsahu ▪ nastudovat nejméně 7 skladeb různých období a stylů Závěrečná zkouška : ▪ 3 skladby /barokní, romantická, soudobá/ Hra z listu a improvizace ▪ kadence, rozšířené v durových a mollových tóninách, obraty hlavních a vedlejších kvintakordů ▪ hra číslovaného basu ▪ hra podle akordových značek ▪ periody	P: Hra na klavír Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Umělecké praktikum - hra na varhany- čtení notového zápisu Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace)
------------------	---	---	---

4.	▪ rozvíjí dále technickou zručnost, která je předpokladem ke skutečné tvůrčí práci ▪ rozlišuje hlavní zásady interpretace různých stylových období ▪ uvědomuje si hudební formu díla a ke skladbám přistupuje jako k logicky utvářenému celku ▪ prokazuje, že umí proniknout na podkladě výrazové analýzy do té které skladby a je schopen o této problematice i souvisle hovořit ▪ interpretuje homofonní i polyfonní fakturu skladeb ▪ řeší možnosti zvukové realizace autorského zápisu ▪ prezentuje schopnost samostatné registrace varhanních skladeb nejrozličnějších období ▪ prokazuje adaptabilitu na nejrozličnější typy nástrojů ▪ vystupuje na interních a veřejných předehrávkách a koncertech Hra z listu a improvizace ▪ si prohlubuje a tříbí svou hudební fantazii a představivost ▪ cílevědomě používá svých znalostí harmonických funkcí k doprovodu jednoduchých melodií ▪ vytváří harmonický doprovod na základě jednoduchého generálbasového podkladu ▪ využívá své znalosti a dovednosti v improvizaci k efektivnějšímu nastudování a pochopení nových skladeb Doprovod a korepetice ▪ si pěstuje a prohlubuje pohotovost při nácviku a studiu neznámých skladeb ▪ si prohlubuje a tříbí schopnosti hudební spolupráce s ostatními hráči ▪ cílevědomě rozvíjí schopnost nástrojového cítění a je schopen transkribovat skladby klavírní a cembalové na varhany ▪ vytváří harmonický doprovod k jednodušším melodiím (národní písně) ▪ své dovednosti používá v komorní a ansámblové hře	▪ v oblasti interpretace staré hudby prohlubovat zvládnutí artikulace a tříbení úhozové diferenciací. Ve francouzské hudbě 17. a 18. století soustředit pozornost na nepravidelnost/ inegalitě/ v rytmu ▪ nastudovat nejméně 6 skladeb různých období a stylů Závěrečná zkouška: ▪ 1 skladba francouzského barokního skladatele ▪ 1 skladba J. S. Bacha ▪ 1 přednesová skladba Maturitní zkouška: ▪ 1 velká skladba J. S. Bacha ▪ závažná triová skladba J. S. Bacha ▪ dílo z období romantismu nebo závažná skladba soudobá Hra z listu a improvizace: ▪ hra číslovaného basu – pokračování, septakordy a jejich obraty ▪ úvod do diatonické modulace ▪ malé písňové formy Doprovod a korepetice: ▪ snazší díla starých mistrů italské, německé, francouzské, anglické a české hudby. Podle schopností žáka postupné zařazování obtížnějších skladeb varhanní literatury ▪ lehčí doprovody smyčcového nebo dechového nástroje z klavírního výtahu ▪ harmonizace písní přímo z melodie	P: Hra na klavír Harmonie a kontrapunkt Umělecké praktikum - hra na varhany- čtení notového zápisu Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb Dějiny hudby- referáty PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace)
-----------	---	---	---

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA CIMBÁL

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum – Hra na cimbál

Vyučovací předmět Hra na nástroj vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP G.

Hra na cimbál je předmětem odborné přípravy oboru hudební umění, oboru činnosti hra na cimbál. Výuka směřuje k neustálému zvyšování kvality hry ve všech jejích oblastech (kultivace tónu, rozvoj techniky). Výrazovou stránku a uměleckou interpretaci skladeb rozvíjíme studiem dynamiky, správného frázování, agogiky a artikulace. Osnovy určují pro jednotlivé ročníky minimum povinného učiva, které obsahuje stupnice, akordy, technická cvičení, etudy a přednesové skladby. Výběr provede pedagog dle svého uvážení. Učivo může zahrnovat etudy a skladby, které osnovy neuvádějí, ale odpovídají svou náročností příslušnému ročníku. Učební osnovy obsahují vedle původních skladeb pro cimbál také skladby jiných hudebních nástrojů.

Cílem je zvládnutí hry na nástroj v kvalitě umožňující studentovi pokračování ve studiu 5. a 6. ročníku konzervatoře nebo vysoké školy hudebního zaměření.

Hra z listu a improvizace je předmět odborné přípravy oboru hudební umění, oboru činnosti hra na cimbál, který zvláště při současném vzestupu úrovně cimbálové hry, se musí výrazně přizpůsobovat nové situaci. Žáci postupně získávají a rozvíjejí schopnosti rychlého a správného čtení neznámých skladeb a orientaci v kompletním notovém zápisu nebo v zápisu pouze naznačeném např. akordickými značkami nebo jen melodickou linkou. Neméně důležitou stránkou předmětu je praktické seznamování s cimbálovou literaturou, především s instruktivní tvorbou.

Cílem předmětu je využít v praxi vědomosti získané v hudebně teoretických a odborných předmětech, to znamená orientovat se v notovém zápisu, umět z listu zahrát píseň s akordickými značkami nebo píseň rychle upravit na podkladě melodie a akordických značek. Výuka probíhá v rámci čtvrtého ročníku.

Komorní hra

Instrumentální praktikum je syntetický předmět odborné přípravy oboru hudební umění, oboru činnosti hra na cimbál, který učí studenta hře v různých komorních a orchestrálních uskupeních.

Začínáme nejprve souborovou hrou, která tvoří předstupeň ke komorní hře. Souborová hra je kolektivní předmět, v němž se studenti hry na cimbál mají možnost zapojit do hry v souboru strunných nástrojů.

Základním cílem je osvojení návyků nezbytných pro hru v souboru – souhra, správná reakce na gesto dirigenta, společná dynamika, agogika atd.

Komorní hra je skupinový předmět, v němž se studenti hry na cimbál zapojují do hry v duu, triu, kvartetu apod., a to jak v útvech čistě cimbálových, tak také v kombinaci s jinými hudebními nástroji. Obsahem výuky je seznámení s komorním repertoárem v co největší možné šíři, a to jak vlastním studiem jednotlivých skladeb, tak poslechem nahrávek, návštěvou koncertů apod. Studium komorní hry předpokládá

domácí přípravu, tj.individuální zvládnutí partu a přípravu na vyučování. Při náročnosti tohoto studia nelze řešit technické problémy při výuce.

Základním cílem je osvojení návyků nezbytných pro hru v komorním útvaru – společné vnímání stylu, tempa, fráze, dynamiky, agogiky, barvy apod.

Předmět se vyučuje s dotací 3 hod. týdně v 1. a 2. ročníku. Ve 3. ročníku ke hře na nástroj přibude v rámci tříhodinové dotace ještě hra z listu. Ve 4. ročníku je dotace posílena o půl hodiny týdně a je rozšířena o komorní hru. Komorní hra bude vyučována 1 hodinu a hra z listu ½ hod. Předmět je vyučován individuálně nebo skupinově ve specializované učebně, ve které je k dispozici odpovídající didaktická technika.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje žáka s různými metodami cvičení na nástroj, diskutuje s žákem o optimálním časovém rozvržení jeho domácí přípravy.
- průběžně koriguje režim cvičení podle dosahovaných výsledků a stupně dovedností žáka.

Kompetence občanská:

Učitel:

- umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory.
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává žákovi průpravná technická cvičení a etudy k procvičování technických problémů.
- požaduje po žákovi, aby pro konkrétní technický problém navrhl vhodné cvičení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vysvětlí žákovi obsah odborných pokynů, zkratk a symbolů v notovém záznamu studované skladby a dbá na přesné dodržování notového zápisu žákem.
- určí žákovi vhodnou formu veřejné prezentace (např. předehrávka, koncert).

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k přijímání názorů ostatních a k respektování jejich hudebního vkusu a zaměření.
- povzbuzuje žáka k vyjádření vlastního názoru na sporné otázky pojetí skladby a seznamuje ho s prostředky k dosažení souhry v komorním souboru.

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- seznámí žáka s možnostmi uplatnění a dalšího studia v oboru, zhodnotí jeho dosaženou úroveň a perspektivu.

- hovoří s žákem o nutnosti důsledně zvládnout problémy studované skladby a nutnosti plnění svých úkolů a závazků plynoucích ze studia i uměleckého angažmá.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA CIMBÁL

ROČNÍK	Výstupy ŠVP – společné pro 1. - 4. ročník Žák	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	▪ uplatňuje správné návyky při hře (usazení u nástroje, držení paliček) ▪ ovládá technická cvičení při nastudování skladeb ▪ užívá techniku tremola ▪ ovládá hru stupnicových pasáží a arpeggia ▪ orientuje se na nástroji ve všech polohách ▪ užívá dynamické odstínění (p, mf, f) ▪ porovnává dynamické a barevné možnosti tónu ▪ využívá základní pedalizační techniky (staccato, vázání, poloviční pedál, synkopovaný pedál) ▪ uplatňuje speciální cimbálové techniky (tremolo, pizzicato, arpeggio) ▪ užívá obou hlavních úhozových technik (prstová, zápěstní) ▪ kontroluje přesnost, zvukovou vyrovnanost a plynulost hry ▪ samostatně nalézá postupy při řešení úhozových problémů ▪ hraje z paměti ▪ vystupuje na interních i veřejných vystoupeních ▪ rozliší hlavní zásady interpretace skladeb různých stylových období ▪ interpretuje z listu elementární cimbálovou literaturu ▪ doprovází písně podle akordických značek ▪ respektuje zákonitosti při komorní a souborové hře	Stupnice a technické cvičení: ▪ stupnice Dur i moll, intervaly (tercie, oktávy), akordická suita (obraty, rozklady) Etudy: ▪ V. Brada: Osmitaktovky ▪ G. Allaga: Etudy – I. díl Přednesové skladby: ▪ J. S. Bach: Preludia; Menuetty ▪ A. Pek: Preludium; Sonety I, II ▪ G. Allaga: Koncertní etudy ▪ J. Mazourová: Preludium a Toccata III ▪ V. Brada: Andante ▪ B. Sárosi: Szonatina cimbalomra	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace; Organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)

2.		Stupnice a technické cvičení: ▪ stupnice Dur i moll, intervaly (tercie, sexty, oktávy), akordická suita (obraty, rozklady) Etudy: ▪ V. Brada: Osmitaktovky ▪ G. Allaga: Etudy I. a II. díl Přednesové skladby: ▪ J. S. Bach: Partity pro sólové housle ▪ Conti: Sonaty pro psalterio a basso continuo ▪ A. Pek: Rapsodie; Sonety III., IV.; Divertimento; Nocturno ▪ J. Dadák: Pozdravy z Beskyd I., II.; Etuda h moll ▪ J. Mazourová: Preludium a Toccata II.	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza
----	--	---	--

3.		Stupnice a technické cvičení: ▪ stupnice Dur i moll, intervaly (tercie, sexty, oktávy, decimy), akordická suita (obraty, rozklady) Etudy: ▪ V. Brada: Osmiaktovky ▪ G. Allaga: Etudy II. díl ▪ J. Nagy: 4 etudy Přednesové skladby: ▪ J. S. Bach: Sonáty a partity (housle); Suity (sólo violoncello) ▪ A. Pek: Valčík; Meditace; ▪ J. Mazourová: Preludium, Toccata I ▪ C. Debussy: Arabeska I., II. ▪ L. Janáček: Dobrou noc ▪ J. Dadák: Pozdravy z Beskyd III, IV ▪ N. Paganini: Capriccio IX - E dur (housle) Hra z listu a improvizace: ▪ Hra z listu cimbálové, klavírní a houslové literatury. ▪ Strukturovaná tonální improvizace	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb PT: Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů)
----	--	--	---

4.		Stupnice a technické cvičení: ▪ stupnice Dur i moll, intervaly (tercie, sexty, oktávy, decimy), akordická suita (obraty, rozklady) Etudy: ▪ V. Brada: Osmitaktovky ▪ J. Nagy: Etudy ▪ J. S. Bach: Sonáty a Partity (housle); Suity (violoncello) ▪ S. L. Weiss: Pasacaglia Přednesové skladby: ▪ A. Pek: Tarantella; Poetická etuda; ▪ J. Dadák: Koncertní etudy; Variace na píseň Janko, Janko zlá novina; ▪ P. Cilag: Obrazy lesa ▪ J. Mekl: Preambulum a toccata Komorní hra: ▪ Řehoř: Vábení pro cimbál a smyčce ▪ R. Salulini: Koncert pro psalterium a basso continuo ▪ Tučapský: Concerto semplice - pro cimbál a smyčcový orchestr Hra z listu a improvizace: ▪ Hra z listu cimbálové, klavírní a houslové literatury. ▪ Strukturovaná tonální i netonální improvizace	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt, Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb
----	--	---	---

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA KLAVÍR

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum – Hra na klavír

Vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru hra na klavír. Vzdělávání v uměleckém oboru hra na klavír zahrnuje individuální výuku hry na klavír a skupinovou výuku komorní hry. Ve vyučovacím předmětu je realizována interpretační část vzdělávacího obsahu Hudebního oboru, rozšířená o výcvik praktických dovedností.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje žáka s různými metodami cvičení na nástroj, diskutuje s žákem o optimálním časovém rozvržení jeho domácí přípravy.
- průběžně koriguje režim cvičení podle dosahovaných výsledků a stupně dovedností žáka.
- zadává žákovi průpravná technická cvičení a etudy k procvičování technických problémů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- požaduje po žákovi, aby pro konkrétní technický problém navrhl vhodné cvičení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vysvětlí žákovi obsah odborných pokynů, zkratk a symbolů v notovém zápisu studované skladby a dbá na přesné dodržování notového zápisu žákem.
- určí žákovi vhodnou formu veřejné prezentace (např. předehrávka, koncert).

Kompetence sociální a personální

Učitel

- povzbuzuje žáka k vyjádření vlastního názoru na sporné otázky pojetí skladby a seznamuje ho s prostředky k dosažení souhry v komorním souboru.

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- seznámí žáka s možnostmi uplatnění a dalšího studia v oboru, zhodnotí jeho dosaženou úroveň a perspektivu.

- hovoří s žákem o nutnosti důsledně zvládnout problémy studované skladby a nutnosti plnění svých úkolů a závazků plynoucích ze studia i uměleckého angažmá.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA KLAVÍR

ROČNÍK	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	Žák ▪ přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ ▪ orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších instrumentálních skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje ▪ rozlišuje základní hudební pojmy, dynamická a agogická označení, ovládá čtení notového zápisu v houslovém a basovém klíči ▪ ovládá základní principy klavírní techniky, artikulaci, tvoření tónu a pedalizaci	▪ durové a mollové stupnice do 4 křížků a bé v oktávách kombinovaně, velký rozklad kvintakordů s obraty kombinovaně. ▪ 4-5 etud (J. B. Cramer, C. Czerny – op. 740) ▪ 2-3 dvouhlasé invence J. S. Bacha ▪ jedna věta klasické sonáty ▪ 1-2 skladby menšího rozsahu různých stylů Závěrečná zkouška: ▪ 1 stupnice durová nebo 1 mollová, velký rozklad ▪ 2 etudy různého technického charakteru ▪ 1dvouhlasá invence J. S. Bacha ▪ 1 věta z klasické sonáty ▪ 1 přednesová skladba	P: Dějiny hudby- referáty Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hra z listu a improvizace - práce u nástroje PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehupebních myšlenek a představ ▪ pracuje se složitějšími hudebními pojmy a interpretuje notový zápis bez potíží při čtení textu ▪ ovládá jednoduchou homofonní a polyfonní fakturu a rozlišuje charakter a styl interpretovaného díla ▪ vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užití ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku	▪ Všechny durové a mollové stupnice v rychlejších tempech, velký rozklad T kvintakordu, D7 ▪ 4-5 etud (J. B. Cramer, C. Czerny – op. 740) ▪ 2 dvouhlasé invence nebo 3 části z Francouzské svity ▪ 2 věty z klasické sonáty nebo variace ▪ 1-2 přednesové skladby různých stylů Závěrečná zkouška: ▪ 1 stupnice durová nebo mollová, velký rozklad T5, D7 ▪ 2 etudy různého technického charakteru ▪ 1 invenci nebo 2 tance ze svity ▪ 1 věta z klasické sonáty nebo variace ▪ 1 přednesová skladba	P: Dějiny hudby- referáty Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hra z listu a improvizace - práce u nástroje PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž; Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
----	--	---	--

3.	▪ vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; ▪ objasní její význam v procesu umělecké tvorby i v životě ▪ popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, ▪ interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; ▪ vytváří vlastní soudy ▪ pracuje se složitějším textem, interpretačně dotváří skladatelův záměr a využívá k tomu všech interpretačních možností, tj. pracuje poučeně s artikulací, pedalizací, dynamikou, agogikou a úhozem. ▪ se orientuje v zápise jednoduchých, případně i složitějších instrumentálních skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje ▪ spolupracuje s ostatními spoluhráči na výsledném tvaru studovaného díla, rozkrývá jeho hudební obsah a formu, analyzuje způsoby provedení, tj. artikulaci, tempo, rytmus, dynamiku apod.	▪ stupnice v terciích a sextách, velký rozklad T5, D7, menšeného septakordu ▪ 1-2 etudy (C. Czerny op. 740, M. Clementi – Gradus ad Parnassum, 1 – 2 etudy s uměleckým obsahem – J. N. Hummel, F. Liszt op. 1, F. Chopin op. post. č. 1 a 3, I. Moscheles apod.) ▪ 2 tříhlasé sinfonie J. S. Bacha, 1-2 sonáty D. Scarlattiho ▪ klasická sonáta nebo variace, rondo ▪ 2 skladby různých stylů, Závěrečná zkouška: ▪ 2 etudy, z nichž jedna je obsahově náročnější ▪ 1 tříhlasá sinfonie ▪ 2 věty z klasické sonáty nebo variace a jiné formy ▪ 2 přednesové skladby nebo jedna rozsáhlejší Komorní hra: ▪ Výběr z komorní literatury pro klavír a jeden či více nástrojů, nebo klavír a zpěv.	P: Dějiny hudby- periodizace hud. dějin, referáty Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hra z listu a improvizace - práce s textem Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž; Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
------------------	--	--	--

4.	▪ uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku ▪ popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, ▪ interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; ▪ vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit ▪ orientuje se ve vývoji hudebního umění; ▪ uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla	▪ 2-3 etudy M. Clementiho, I. Moschelese, M. Moszkowského apod. ▪ 1 koncertní etuda ▪ 1 preludium a fuga J. S. Bacha ▪ 2 věty z klasické sonáty nebo koncertu, ▪ 2 skladby různých stylů Závěrečná zkouška: ▪ 1 etuda ▪ Preludium a fuga z TK ▪ 1 rychlá věta z klasické sonáty nebo koncertu ▪ 1 přednesová skladba Maturitní zkouška: ▪ 1 koncertní etuda ▪ Preludium a fuga z TK ▪ Rychlá a pomalá věta z klasické sonáty nebo koncertu ▪ 1 přednesová skladba Komorní hra: ▪ Komorní literatura pro klavír a jeden nebo více nástrojů, či zpěv a klavír XVI.- XXI. století	P: Dějiny hudby- periodizace hud. dějin, referáty Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hra z listu a improvizace - práce s textem Hudební formy a analýza skladeb PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Vzdělávání v Evropě a ve světě)
------------------	---	--	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

HRA Z LISTU A IMPROVIZACE

Charakteristika vyučovacího předmětu Hra z listu a improvizace

Vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru hra na klavír. Vzdelávání v předmětu hra z listu a improvizace zahrnuje individuální výuku. Předmět je součástí Uměleckého praktika – Hra na klavír.

Ve vyučovacím předmětu je realizována interpretační část vzdělávacího obsahu Hudebního oboru, rozšířená o výcvik praktických dovedností.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- diskutuje s žákem o optimálním časovém rozvržení jeho domácí přípravy.
- průběžně koriguje režim cvičení podle dosahovaných výsledků a stupně dovedností žáka.
- zadává žákovi průpravná cvičení k procvičování daných problémů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- požaduje po žákovi, aby pro konkrétní problém navrhl vhodné řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vysvětlí žákovi obsah notového zápisu skladby, zkratk a symbolů v notovém záznamu studované skladby a dbá na jeho přesné dodržování žákem.
- určí žákovi vhodnou formu veřejné prezentace (např. předehrávka, koncert).

Kompetence sociální a personální

Učitel

- povzbuzuje žáka k vyjádření vlastních hudebních nápadů a rozvíjení hudební fantazie.

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- seznámí žáka s možnostmi uplatnění a dalšího studia v oboru, zhodnotí jeho dosaženou úroveň a perspektivu.
- hovoří s žákem o nutnosti zvládat problémy studovaného učiva a nutnosti plnění svých úkolů a závazků plynoucích ze studia i uměleckého angažmá.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU HRA Z LISTU A IMPROVIZACE

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		- vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; - dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě - orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb a na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje	- hra malých, postupně rozšířených kadencí (kvintakordy a obraty, dominantní septakord) - motiv, motivická práce, téma, tématická práce - malá písňová forma - hra instruktivní literatury pro jiné nástroje- jednoduchý klavírní doprovod. Hra jednoduché přednesové literatury-různé struktury a styly	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza– interpretace a zápis jednoduchých vokálně-instrumentálních skladeb Umělecké praktikum – hra na klavír – čtení z not a rozbor Dějiny hudby - referáty PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ propojuje prvky klavírní techniky se studovaným textem, porovnává v praxi základní hudební pojmy, rozlišuje základní rytmické útvary a ovládá čtení houslového a basového klíče ▪ přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehměbních myšlenek a představ	▪ hra kadencí se všemi základními i vedlejšími funkcemi ▪ transpozice písní, jednoduchých skladeb, harmonizace melodie, hra lidových písní a jejich harmonizace, figurovaný doprovod, příznávky ▪ motiv, motivická práce, téma, tématická práce ▪ malá písňová forma ▪ hra instruktivní literatury pro jiné nástroje- jednoduchý klavírní doprovod. Hra jednoduché přednesové literatury	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza– interpretace a zápis jednoduchých vokálně-instrumentálních skladeb Umělecké praktikum – hra na klavír – čtení z not a rozbor Dějiny hudby - referáty PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
----	--	--	--

3.	▪ orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb. Na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje ▪ vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti ▪ dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě ▪ interpretuje stylově daný materiál, využívá klavírní techniku při čtení a interpretaci neznámého textu ▪ analyzuje hudební strukturu studovaného díla	▪ diatonická modulace, transpozice ▪ základy generálbasu ▪ jednoduchý kontrapunkt, hra lidových písní s využitím kontrapunktu ▪ malá písňová forma, rondo, variace ▪ hra z listu všech slohových období v sólové i komorní hře ▪ hra a tvorba instrumentálních doprovodů	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza– interpretace a zápis jednoduchých vokálně-instrumentálních skladeb Umělecké praktikum – hra na klavír – čtení textu a rozbor; (Komorní hra – čtení textu, spolupráce se sólistou) Dějiny hudby – referáty Hudební výchova – rozbor, intonační a rytmická cvičení PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace)
----	--	---	---

4.	▪ orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb. Na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje ▪ vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti ▪ dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě ▪ interpretuje stylově daný materiál, využívá klavírní techniku při čtení a interpretaci neznámého textu ▪ analyzuje hudební strukturu studovaného díla	▪ hra kadencí se všemi základními i vedlejšími funkcemi ▪ hra podle akordových značek ▪ diatonická modulace, transpozice, základy generálbasu, jednoduchý kontrapunkt, malá písňová forma ▪ hra z listu všech slohových období v sólové i komorní hře	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza– interpretace a zápis jednoduchých vokálně-instrumentálních skladeb Umělecké praktikum – hra na klavír – čtení textu a rozbor; (Komorní hra – čtení textu, spolupráce se sólistou) Dějiny hudby – referáty Hudební výchova – rozbor, intonační a rytmická cvičení PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace)
----	--	--	---

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA CEMBALO

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum – Hra na cembalo

Vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru hra na cembalo. Vzdělávání v uměleckém oboru hra na cembalo zahrnuje individuální výuku hry na cembalo, výuku hry z listu a improvizace a výuku komorní hry.

Ve vyučovací předmětu je realizována interpretační část vzdělávacího obsahu Hudebního oboru, rozšířená o výcvik praktických dovedností.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje žáka s různými metodami cvičení na nástroj, diskutuje s žákem o optimálním časovém rozvržení jeho domácí přípravy.
- průběžně koriguje režim cvičení podle dosahovaných výsledků a stupně dovedností žáka.
- zadává žákovi průpravná technická cvičení a etudy k procvičování technických problémů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- požaduje po žákovi, aby pro konkrétní technický problém navrhl vhodné cvičení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vysvětlí žákovi obsah odborných pokynů, zkratk a symbolů v notovém zápisu studované skladby a dbá na přesné dodržování notového zápisu žákem.
- určí žákovi vhodnou formu veřejné prezentace (např. předehrávka, koncert).

Kompetence sociální a personální

Učitel

- povzbuzuje žáka k vyjádření vlastního názoru na sporné otázky pojetí skladby a seznamuje ho s prostředky k dosažení souhry v komorním souboru.

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- seznámí žáka s možnostmi uplatnění a dalšího studia v oboru, zhodnotí jeho dosaženou úroveň a perspektivu.

- hovoří s žákem o nutnosti důsledně zvládnout problémy studované skladby a nutnosti plnění svých úkolů a závazků plynoucích ze studia i uměleckého angažmá.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA CEMBALO

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ ▪ orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších instrumentálních skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje ▪ rozlišuje základní hudební pojmy, dynamická a agogická označení, ovládá čtení notového zápisu v houslovém a basovém klíči	• Základní a pokročilejší prstová a úhozová cvičení (v rámci seznámení se s nástrojem, způsobem hry, možností využití výrazových prostředků, základy artikulace, agogiky, prstokladu). • Nastudování 3-5 drobných skladeb odlišného charakteru, na které lze aplikovat získané elementární návyky. Doporučená literatura: • M. Boxall: Cembalo-Schulle (1977, London) • M. Lindley: Ars ludendi – Early german keyboard fingerings (c.1525-1625) • Ahlgrimm: Manuale das Cembalotechnik (Wien, 1982) - o A. Cortot: Principes Rationnels de la Technique Pianistique F. Couperin: L'art de toucher le clavecin J. S. Bach: Kleine Präludien und Fughetten • J. S. Bach: Zweistimmige, Inventionen	P: Dějiny hudby- referáty Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hra z listu a improvizace - práce u nástroje PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroj jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ ▪ pracuje se složitějšími hudebními pojmy a interpretuje notový zápis bez potíží při čtení textu ▪ ovládá jednoduchou homofonní a polyfonní fakturu a rozlišuje charakter a styl interpretovaného díla ▪ vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku	• Pokračování v technických a prstových cvičeních, s důrazem na kvalitu tónu. • Seznámení se s francouzským stylem a základními principy hry generál basu. • Žák by měl nastudovat nejméně 3 skladby francouzského stylu (části suit francouzských skladatelů), případně obohatit repertoár o drobnější instruktivní skladby a osvojit si tvoření a spojování základních akordů v generálbasové praxi (nejméně paragraf 1-4 z J. B. Christensen: 18th Century Continuo playing). Doporučená literatura: • F. Couperin: Pièces de clavecin • L. Couperin: Oueuvres de clavecin • J. H. D'Anglebert: Pièces de clavecin • J. B. Christensen: 18th Century Continuo Playing – A Historical Guide to the Basics	P: Dějiny hudby- referáty Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hra z listu a improvizace - práce u nástroje PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž; Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
-----------	---	---	--

3.	▪ vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; ▪ objasní její význam v procesu umělecké tvorby i v životě ▪ popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, ▪ interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; ▪ vytváří vlastní soudy ▪ pracuje se složitějším textem, interpretačně dotváří skladatelův záměr a využívá k tomu všech interpretačních možností, tj. pracuje poučeně s artikulací, pedalizací, dynamikou, agogikou a úhazem. ▪ se orientuje v zápise jednoduchých, případně i složitějších instrumentálních skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje ▪ spolupracuje s ostatními spoluhráči na výsledném tvaru studovaného díla, rozkrývá jeho hudební obsah a formu, analyzuje způsoby provedení, tj. artikulaci, tempo, rytmus, dynamiku apod.	• Prstová a technická cvičení dle potřeby, nastudování alespoň části závažnější formy J. S. Bacha a nejméně 1 skladby literatury přelomu renesance a baroka. • Pokračování v osvojování generálbasové teorie a aplikace základních akordů na jednoduchých skladbách. Doporučená literatura: • J. S. Bach: Französische Suiten • J. S. Bach: Das Wohltemperierte Klavier /I.Teil • Fitzwilliam Virginal book (Byrd, Morley, Bull, Farnaby, Munday, Beerson, Philips, Johnson) Komorní hra: • Výběr z komorní literatury pro cembalo a jeden či více nástrojů, nebo cembalo a zpěv.	P: Dějiny hudby- periodizace hud. dějin, referáty Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hra z listu a improvizace - práce s textem Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž; Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
-----------	--	--	--

4.	▪ uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku ▪ popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta ▪ interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností ▪ vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit ▪ orientuje se ve vývoji hudebního umění ▪ uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla	• Seznámení s italským stylem a obdobím pozdního baroka a počátku klasicismu. • Nastudování nejméně 1 rychlé sonáty D. Scarlattiho, nejméně 1 věty ze sonáty C. Ph. E. Bacha, W. Fr. Bacha nebo J. Haydna a alespoň 2 drobné skladby s vypracovaným generálbasovým partem. Doporučená literatura: • C. Ph. E. Bach: Die Württembergischen Sonaten • W. Fr. Bach: Complete Piano Sonatas • J. Haydn: Piano Sonatas Komorní hra: • Komorní literatura pro cembalo a jeden nebo více nástrojů, či zpěv a cembalo (XVI.- XXI. století)	P: Dějiny hudby- periodizace hud. dějin, referáty Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hra z listu a improvizace - práce s textem Hudební formy a analýza skladeb PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Vzdělávání v Evropě a ve světě)
-----------	--	---	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM - ZPĚV

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum - Zpěv

Vyučovací předmět Hra na nástroj vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP G.

Zpěv je předmětem odborné přípravy oboru hudební umění, oboru činnosti zpěv. Základním předpokladem studia sólového zpěvu je zdravý, kvalitní, vývoje schopný hlas s hudebním talentem. V průběhu čtyřletého studia usilujeme o vytvoření zvukově kvalitního znělého hlasu v rozsahu nejméně 2 oktáv s dynamikou, pohyblivostí a správnou artikulací. Nedílnou součástí předmětu je také studium a korepetice úloh za přítomnosti korepetitora, jejímž úkolem je nastudování pěvecké literatury od vokálíz, solfeggií přes lidové a umělé písně k recitativům a áriím (2. - 4.ročník). Součástí předmětu je i teoretická výuka poznatků z fyziologie, hygieny a fonetiky (1.ročník).

Cílem předmětu zpěv je rozvíjení správných pěveckých návyků a zkvalitnění pěvecko-uměleckých vloh, které se snažíme dovést až k dokonalému technicko-uměleckému projevu. Pěvecké praktikum je syntetický předmět odborné přípravy oboru hudební umění, oboru činnosti zpěv, v němž studenti získávají základní dovednosti nezbytně nutné pro jejich rozvoj. Obsahuje dvě skupiny tematických celků: pohybovou výchovu (2. ročník) a komorní a ansámblový zpěv (4.ročník).

Pohybová výchova vede studenty ke správnému držení těla, koordinaci pohybu, síly a pružnosti pohybově reagovat na tempo, rytmus, dynamiku, orientaci v prostoru.

Komorní a ansámblový zpěv rozvíjí intonační, rytmickou a harmonickou představivost studenta, schopnost zpívat vícehlas a zároveň sledovat ostatní hlasy. Cílem této disciplíny je naučit studenty orientaci ve zvukovém prostoru vícehlasu s důrazem na zvukovou vyváženost a vyrovnanost.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje studenta s různými metodickými cvičeními, vede dialog se studentem o časovém rozvržení jeho domácí přípravy.
- zadává studentovi průpravná technická cvičení, vokalizy a solfeggio k procvičování technických problémů.

Kompetence občanská:

Učitel:

- seznámí studenta s různorodostí hodnot, názorů a schopností ostatních lidí.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- požaduje po studentovi, aby prosadil svou uměleckou představu a intuici v souladu s obsahem díla a stylovým určením.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vysvětlí studentovi obsah odborné terminologie, zkratk a symbolů v notovém záznamu studované skladby a dbá na přesné dodržování notového zápisu studentem.

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- seznámí studenta s možnostmi uplatnění a dalšího studia v oboru, zhodnotí jeho dosaženou úroveň a perspektivu.
- hovoří se studentem o nutnosti důsledně zvládnout problémy studované skladby a nutnosti plnění svých úkolů a závazků plynoucích ze studia i uměleckého angažmá.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM - ZPĚV

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		- propojuje své znalosti z fyziologie hlasu do dechových cvičení a tvorby správně posazeného tónu do rezonance - využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu - prezentuje svůj hlas při mluvním projevu zněle a přirozeně, správně artikuluje - používá uvolňovací cviky pro spodní čelist - uplatňuje a dodržuje zásady hlasové hygieny i v běžném životě - buduje stavbu vokálů ve střední hlasové poloze - propojuje hlavovou a hrudní rezonanci s cílem vybudování jednotného rejstříku - interpretuje své dovednosti v lehčích a kratších technických postupech- tercie, kvinty, atd., vokalizách, lidových a umělých písních Fyziologie, hygiena, fonetika - prezentuje znalosti z anatomie a fyziologie dechového, hlasového, artikulačního a sluchového ústrojí - porovnává rozdíly při tvorbě mluvního a zpěvního hlasu - popíše nejčastější onemocnění a poruchy hlasového aparátu - popíše prevenci těchto onemocnění a poruch - uplatňuje zásady hlasové hygieny	- Základní pojmy fyziologie hlasu, dechová cvičení, posazování tónu do rezonance, tvorba vokálů ve střední poloze – všechny postupy dle individuálních schopností žáka - Vokalizy a solfeggio: J. Tomášková, N. Vaccai, G. Concone - Písně lidové a umělé: F. Sládek, L. Janáček, M. Schneider-Trnavský, V. Novák, K. Bendl, B. Martinů, J. Křička Fyziologie, hygiena, fonetika - základní pojmy anatomie a fyziologie hlasového aparátu - dechové, fonační, artikulační, sluchové ústrojí, tvorba a vlastnosti hlasu, - vývoj lidského hlasu, - fyziologie zpěvního hlasu, - hlasová onemocnění a hlasové poruchy, - hygienická pravidla Minimum povinného učiva: 6 solfeggii 8 písní Zkušební látka: 2 solfeggio 2 lidové písně 1 umělá píseň (nepovinně)	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza– interpretace a zápis jednoduchých vokálně-instrumentálních skladeb

2.	▪ upevňuje dechovou techniku ▪ propojuje hlavovou rezonanci s dechovou oporou ▪ rozšiřuje střední hlasovou polohu směrem nahoru i dolů ve vyrovnaném zvuku ▪ zdokonaluje neutralizaci vokálů a legato ▪ připravuje se na messa di voce ▪ uplatňuje tvořivý přístup v interpretaci hudebního díla – členění frází, výrazové prostředky Korepetice úloh ▪ reprodukuje přesný notový zápis solfeggii, vokaliz, lidových a umělých písní ▪ interpretuje je posléze z paměti ▪ rozliší interpretaci písně lidové a umělé Pohybová výchova ▪ procvičuje a posiluje všechny svalové partie ▪ pracuje na celkové pružnosti a pohyblivosti těla ▪ odstraňuje špatné pohybové návyky ▪ reaguje pohybem na změny v hudbě ▪ rozvíjí prostorové citění	▪ Složitější hlasová a dechová cvičení v durových tóninách, mezza di voce ve střední poloze, postupná tvorba appoggia Vokalizy a solfeggie: ▪ G. Concone, N. Vaccai, B. Lütgen Písně lidové a umělé: ▪ L. Janáček, V. Novák, ▪ M. Schneider-Trnavský, E. Destinová, W. A. Mozart, ▪ F. Chopin, J. Křička, J. Haydn Korepetice úloh ▪ solfeggie, vokalizy, lidové písně, umělé písně Pohybová výchova ▪ průpravná cvičení, posilování svalstva, základní postavení těla, celková pružnost, obratnost, prostorové citění, pohybová improvizace Minimum povinného učiva: 6 solfeggii 8 písní Zkušební látka: 2 solfeggie 1 lidová píseň 2 umělé písně	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Tělesná výchova
----	--	--	--

3.	▪ zdokonaluje technický vývoj hlasu ▪ interpretuje hudebně výrazovou stránku skladeb ▪ propojuje technický stupeň vývoje s přípravou jednoduchých melodických ozdob ▪ rozšiřuje hlasový rozsah směrem nahoru i dolů ▪ pokračuje v nácviku messa di voce ▪ rozlišuje hudební výrazové prostředky použité ve skladbě ▪ porovnává důležité znaky tvorby skladatele a jejich interpretaci ▪ popisuje a vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních názorů a pocitů, které je schopen vyjádřit Korepetice úloh ▪ prezentuje samostatně studium solfeggii, lidových a umělých písní, árií antiche ▪ interpretuje přednesovou stránku s důrazem na intonaci a rytmus	▪ příprava přírazu a obalu ▪ písně lidové i umělé, různého charakteru a stylového období Vokalizy a solfeggio: ▪ G. Concone, L. Bordése, ▪ M. Marchesi, H. Panofka Písně lidové a umělé: ▪ B. Martinů, E. Axman, V. Novák, ▪ J. B. Weckerlin, L. Janáček, ▪ W. A. Mozart, R. Schumann Árie antiche: ▪ J. Holečková, K. Leis – výběr jednoduchých árií Korepetice úloh ▪ solfeggio, vokalizy, umělé písně, lidové písně, árie antiche, event. recitativ secco Minimum povinného učiva: 6 solfeggii 8 písní Zkušební látka: 1 solfeggio 1 lidová píseň 1 umělá píseň 1 árie antiche	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Hudební formy a analýza skladeb Cizí jazyky
------------------	--	--	---

4.	▪ prezentuje pohyblivost hlasu a jeho vyrovnání v celém hlasovém rozsahu ▪ propojuje technická cvičení s nácvikem recitativu a dalších melodických ozdob ▪ interpretuje skladby v různých hudebních stylech, rozlišuje je a porovnává ▪ zdokonaluje technickou pohotovost, messa di voce ▪ propojuje a vyrovnává rejstříky ▪ uvědomuje si formu hudebního díla ▪ interpretuje a porovnává na základě svých schopností a znalostí přínos skladatele a interpreta Korepetice úloh ▪ propojuje výuku písňové literatury se samostatným studiem árií ▪ porovnává a rozlišuje hudební styly – klasický, romantický a soudobé hudby ▪ interpretuje skladby s důrazem na technické a stylové zvládnutí repertoáru ▪ prezentuje se samostatnou domácí přípravou celé pěvecké literatury, hlavně intonačně a rytmicky Komorní a ansámblový zpěv ▪ rozvíjí intonační, rytmickou a harmonickou představivost ▪ interpretuje svůj hlas ve vícehlasu a zároveň rozliší a sleduje jednotlivé hlasy v ansámblu	▪ Recitativ, další melodické ozdoby, messa di voce, technická cvičení ve složitějších hlasových cvičeních, pokračování ve výběru písní různých stylových období, výběr árií českých i světových dle individuálních schopností žáka Solfeggio, písně a árie: ▪ V. Trojan, P. I. Čajkovskij, F. Schubert, ▪ M. Schneider-Trnavský, F. Mendelssohn-Bartholdy, A. Rubinštejn, K. Slavický, P. Eben, A. Dvořák, B. Smetana, W. A. Mozart, A. Barbi, ▪ Parissoti, J. S. Bach, G. F. Händel atd. Veškerý výběr pěvecké literatury od 1.ročníku je pouze doporučený, orientační materiál, který si každý pedagog doplňuje a vybírá dle individuálních schopností a možností žáka. Korepetice úloh ▪ lidové a umělé písně, árie antiche, árie české a světové Komorní a ansámblový zpěv ▪ 2-hlasé, 3-hlasé, případně operní ansámble vícehlasé s klavírním doprovodem, přesná intonace, rytmus, dynamika, frázování, dech, tempo, agogika, střídání hlasů v ansámblu ▪ Literatura: ▪ Dvořák, B. Martinů, W. A. Mozart, ▪ G. P. Palestrina, A. Scarlatti, J. S. Bach, ▪ G. F. Händel atd.	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Hudební formy a analýza skladeb Tělesná výchova
-----------	---	--	---

		Minimum povinného učiva: 2 solfeggio 8 písní 4 árie (včetně árií antiche) Zkušební látka: 2 lidové písně 2 umělé písně 2 árie antiche 2 operní árie (Látku je možno rozdělit i do maturitní zkoušky.)	
--	--	---	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – MUZIKÁLOVÝ ZPĚV

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum – Muzikálový zpěv

Vyučovací předmět Muzikálový zpěv vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP G.

Muzikálový zpěv je předmět speciální odborné umělecké přípravy, ve kterém se žák naučí správným pěveckým návykům, umocní je o složku pohybovou a hereckou, a dovede tak k syntéze uměleckého jevištního projevu. Základním předpokladem studia muzikálového zpěvu je kvalitní, zdravý, vývoje schopný hlasový materiál, hudební, herecký a pohybový talent. V 1. a 2. ročníku je hlas veden ke správnému posazení a technické dokonalosti, klade se důraz na nácvik stylu černošských spirituálů, gospelů, blues, některých soulových písní - tato hudba pak určuje styl prvních klasických muzikálů. Klasická technická průprava hlasu je předvedena v umělých písních a áriích, z kterých je možno přejít ke stylovému studiu písní z klasických muzikálů.

Ve 3. ročníku přibývá studium šansonů - repertoár je vhodný k výrazovému otevření a zdokonalení práce s textem v pěvecké technice. A ve 4. ročníku, když hlas už by měl být technicky vybavený s vyspělým hudebním cítěním, přistupuje se ke studiu moderního muzikálového repertoáru všech směrů, což souvisí s profilem vyspělé muzikálové osobnosti.

Celé studium muzikálového zpěvu je vedeno podle individuálních možností žáka s cílem předvést muzikálový i jiný pěvecký repertoár různých žánrů na vysoké pěvecké a stylově výrazové úrovni. Předmět muzikálový zpěv by měl všestranně připravit žáka do praxe po pěvecké stránce, správně posadit a technicky profesionálně vybavit hlas, rozvíjet stylové hudební cítění, propojit pěvecký výkon s hereckou a taneční činností, interpretovat spolehlivě pěvecký repertoár v širším žánrovém spektru v oborovém zaměření sólového i ansámblového zpěvu.

Studium předpokládá také přítomnost korepetitora, jehož úkolem je korepetování muzikálové pěvecké literatury (2. - 4. ročník).

Předmět obsahuje několik skupin tematických celků:

Deklamace a jevištní mluva, Základy herectví, Pohybová výchova, Herecká výchova a Komorní ansámblový zpěv.

Součástí předmětu je i teoretická výuka poznatků z fyziologie, hygieny a fonetiky (1. ročník).

Deklamace a jevištní mluva (1. ročník) se zabývá teoretickými otázkami výslovnosti a praktickým nácvikem správné výslovnosti. Obsah výuky tvoří názorná poučení o artikulačním ústrojí, základech hláskosloví z hlediska ortoepie, hlavní pozornost je věnována praktickým cvičením na uvolnění mluvidel, na pružnost a pohotovost při mluvení - jazykolamy, cviky na artikulaci, rady a cviky pro odstranění špatných návyků v řeči apod. Jevištní mluva předchází práci s textem a herecké výchově, také práci s

textem ve zpěvu. Nezbytnou pomůckou při výuce by měl být magnetofon, eventuálně práce v nahrávacím studiu.

Základy herectví (2.ročník) budují teoretické i praktické základy hereckých dovedností potřebné pro dráhu hudebně dramatického umělce na jevišti muzikálového či operetního divadla, divadla menších hudebních forem i pro jevištní pěveckou produkci všech žánrů moderní populární a jazzové hudby. Obsahem jsou především praktická herecká cvičení a etudy s použitím např. učebnice „Metoda herecké práce“ Radovana Lukavského. Prolíná se s obsahem výuky předmětu Pohybová výchova. Cílem předmětu je vypěstovat pohybovou paměť, hereckou představivost, koncentraci, práci s kostýmovými detaily, herecká cvičení bez textu i s hudebním podkladem. Žák získává základní návyky pro interpretaci myšlenek, citů, atmosféry. Rozvíjí v sobě schopnost přemýšlet, hledat, zkoušet a fixovat. Pracuje na jednoduchých úryvcích her, rozšiřuje hereckou fantazii.

Pohybová výchova (1. až 4.ročník) vede žáky k pohybovému zvládnutí rozmanitých hudebně dramatických rolí, rozvíjí specifické dovednosti žáka ve všestranně disponovaného muzikálového umělce. Zahrnuje v sobě několik tanečních disciplín, a to klasický tanec, historický tanec, moderní tanec, lidový a společenský tanec. Obsahová struktura předmětu vede žáky ke správnému držení těla, koordinaci pohybu, síly a pružnosti, pohybové reakci na tempo, rytmus, dynamiku, orientaci v prostoru. Součástí pohybové výchovy je i výuka základů klasického tance, základních tanečních kroků a forem historických tanců, charakteristických lidových tanců našich i cizích a základů moderního tance. Všechny taneční disciplíny souvisí s obory hudební a dramatické přípravy. Žák zvládá základy klasické taneční techniky a uvědoměle je spojuje s ostatními disciplínami specifického zaměření (moderní, lidový, historický tanec). Kromě osvojení si základů praktických tanečních technik, žák zvládne i potřebnou část teoretických vědomostí ve vztahu k technice tance.

Herecká výchova (3.ročník) uvádí žáky do praktické herecké práce. Na základě probraného učiva v 1.a 2.ročníku zahrnuje obsahová struktura předmětu hereckou práci na monologu, dialogu, ztvárnění úryvku z divadelní hry nebo scénky. Při herecké tvorbě se zabývá prací s mluvním hlasem. Rozšiřuje kulturní obzor, prohlubuje vnímavost a hereckou představivost. Veškerá poučení jsou vyvozována z praktických hledisek a bezprostředních zážitků.

Komorní ansámblový zpěv (4.ročník) doplňuje a rozšiřuje výuku muzikálového zpěvu a souvisejících předmětů, vede žáky k vzájemné odpovědnosti, ohleduplnosti, nepostradatelným vlastnostem v divadelní muzikálové praxi. Žáci vhodnou formou rozvíjí intonační, rytmickou a harmonickou představivost, učí se schopnosti zpívat vícehlas a zároveň sledovat ostatní hlasy, jsou vedeni ke stylovému souborovému zpěvu různých žánrů popmusic. Hlavní náplní je studium sborů z muzikálů, repertoár se vybírá po dohodě s vyučujícími muzikálového zpěvu, eventuálně je propojen s výukou herectví. Cílem předmětu ansámblový zpěv je naučit žáka orientaci ve zvukovém prostoru vícehlasu s důrazem na zvukovou vyváženost a vyrovnanost. Žák zazpívá z listu příslušný sborový part své hlasové kategorie, dokáže odlišit technicky výrazové praktiky zpěvu sólového, ansámblového a sborového, reaguje na instrumentální doprovod, na sbormistra a na pěvecké kolegy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje studenta s různými metodickými cvičeními, vede dialog se studentem o časovém rozvržení jeho domácí přípravy.
- zadává studentovi průpravná technická cvičení, vokalizy a solfeggio k procvičování technických problémů.

Kompetence občanská:

Učitel:

- seznámí studenta s různorodostí hodnot, názorů a schopností ostatních lidí.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- požaduje po studentovi, aby prosadil svou uměleckou představu a intuici v souladu s obsahem díla a stylovým určením.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vysvětlí studentovi obsah odborné terminologie, zkratk a symbolů v notovém záznamu studované skladby a dbá na přesné dodržování notového zápisu studentem.

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- seznámí studenta s možnostmi uplatnění a dalšího studia v oboru, zhodnotí jeho dosaženou úroveň a perspektivu.
- hovoří se studentem o nutnosti důsledně zvládnout problémy studované skladby a nutnosti plnění svých úkolů a závazků plynoucích ze studia i uměleckého angažmá.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – MUZIKÁLOVÝ ZPĚV

ROČNÍK	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	- propojuje své znalosti z fyziologie hlasu do dechových cvičení a tvorby správně posazeného tónu do rezonance - prezentuje svůj hlas při mluvním projevu zněle a přirozeně, správně artikuluje - uplatňuje a dodržuje zásady hlasové hygieny i v běžném životě - buduje a upevňuje stavbu vokálů ve střední poloze - propojuje hlavovou a hrudní rezonanci s cílem vybudování jednotného rejstříku - interpretuje své dovednosti v lehkých, krátkých technických postupech (v dur a moll tóninách, jednoduchých vokalizách, populárních písních, lidových písních a písních umělých) Fyziologie, hygiena, fonetika - prezentuje znalosti z anatomie a fyziologie dechového, hlasového, artikulačního a sluchového ústrojí - porovnává rozdíly při tvorbě mluvního a zpěvního hlasu - popíše nejčastější onemocnění a poruchy hlasového aparátu - popíše prevenci těchto onemocnění a poruch - uplatňuje zásady hlasové hygieny Deklamace a jevištní mluva - prohlubuje jazykové vědomosti v oblasti fonetiky - prezentuje techniku jevištního projevu - interpretuje praktickým procvičováním správnou výslovnost, srozumitelnost a výrazovost přednesu	Správné pěvecké návyky, odstraňování nežádoucích, základní pěvecký postoj, základní pojmy fyziologie hlasu, dechová cvičení, měkké nasazování tónů, posazování tónů do rezonance-všechny postupy dle individuálních schopností žáka Doporučený výběr studijního materiálu: Vokalizy-J.Tomášková, N.Vaccari, A.Minoja, G.Concone, A.Iffert Písně lidové, umělé: F.Sládek, K.Weiss, L.Janáček, R.Kubín, V.Novák, K.Bendl, B.Martinů, J.Křička Populární písně: Výběr jednoduchých písní ze sborníku Já, písnička I., II., III.díl Fyziologie, hygiena, fonetika - základní pojmy anatomie a fyziologie hlasového aparátu - dechové, fonační, artikulační, sluchové ústrojí, tvorba a vlastnosti hlasu - vývoj lidského hlasu, - fyziologie zpěvního hlasu, - hlasová onemocnění a hlasové poruchy - hygienická pravidla Deklamace a jevištní mluva Zásady hlasové hygieny, základy správné výslovnosti a jevištní mluvy	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza– interpretace a zápis jednoduchých vokálně-instrumentálních skladeb FHF-využití propojení předmětu v muzikálovém zpěvu DJM - Použití zvukového záznamu-nahrávací studio PHV- přesahy do tělesné výchovy a základů herectví PT: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů

	• poznává možnosti svého hlasu a pracuje s jeho znělostí, silou a barvou Pohybová výchova • procvičuje a posiluje všechny svalové partie • pracuje na celkové pružnosti a pohyblivosti těla odstraňuje špatné pohybové návyky • reaguje pohybem na změny v hudbě • rozvíjí prostorové cítění	Recitace- říkadla,básně,monology,dialogy,jevištní přednes Doporučená literatura: L.Havelková:Cvičné texty pro výuku mluveného projevu-výběr, česká a světová poezie, próza Pohybová výchova Průpravná cvičení,posilování svalstva,základní postavení těla, celková pružnost,obratnost,prostorové cítění,pohybová improvizace,základy klasického tance u tyče a na volnosti Minimum povinného učiva: 6 lidových písní 2 umělé písně 4 vokalizy 4 jednoduché populární písně Zkušební látka: 1 lidová píseň, 1 umělá píseň, 1 vokaliza,1 populární píseň	
--	---	---	--

2.	• upevňuje a zdokonaluje dechovou techniku • propojuje hlavovou rezonanci s hrudní a dechovou oporou • rozšiřuje střední hlasovou polohu směrem nahoru a dolů ve vyrovnaném zvuku • nacvičuje legato, tenuto, portamento • uplatňuje tvořivý přístup v interpretaci hudebního díla, členění frází, výrazové prostředky Základy herectví • získává základní návyky pro interpretaci myšlenek, citů, atmosféry a potřeb svých i autorových • využívá prostorovou, pohybovou paměť, hereckou představivost, koncentraci • rozliší význam a stavbu kontrastu • prezentuje herecké etudy bez textu, později s textem • interpretuje přirozené pohybové principy a propojuje je na jevišti Pohybová výchova • zdokonaluje celkovou pohyblivost a koordinaci těla • rozvíjí smysl pro styl pohybu a prezentuje ho v charakteristických pohybových prvcích historických tanců	Delší hlasová a dechová cvičení v dur a moll tóninách, práce s mikrofonem, mikroportem; Studium černošských spirituálů, studium technicky náročnějších populárních písní-i v cizím jazyce-dle indiv.dispozic Doporučený výběr studijního materiálu: Vokalizy- N.Vaccari, G.Concone, J.Tomášková, B.Lütgen Písňe lidové a umělé: L.Janáček, V.Trojan, V.Klusák, B.Martinů, P.Eben, V.Novák Spirituály: Černošské spirituály C.Pustan: American Songs, Sborníky spirituálů Populární písně: Sborník Já písnička I., II., III.díl Základy herectví Prostorová, pohybová paměť, herecká představivost, koncentrace, stavba kontrastu, herecká etika, kázeň a skromnost otázky sebereflexe, logika citu a emoční paměť, herecké etudy bez textu s hudebním podkladem, historické období-pohybové principy, práce s kostýmovými detaily Doporučená literatura: K.S.Stanislavský-Můj život v umění, R.Lukavský-Metoda herecké práce atd. Pohybová výchova Upevňování pohybových návyků, zdokonalování celkové pohyblivosti, historické tance 15.-19.st. basse danse, pavana, menuet, valčík, valse, polonéza atd.-vše dle schopností žáků	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza popíše zápis vokálně-instrumentálních skladeb a na základě svých hudebních schopností je realizuje PHV-úzce navazuje hlavně v začátcích-přirozené pohybové principy (Tělesná výchova)
------------------	--	---	---

		Veškerá výuka je spojována s hudebním doprovodem. Minimum povinného učiva: 3 lidové písně, 2 umělé písně, 4 vokalizy, 2 spirituály, 3 populární písně Zkušební látka: 1 lidová, 1 umělá, 1 populární píseň, 1 spirituál, 1 vokaliza	
--	--	---	--

3.	• zdokonaluje technický vývoj hlasu • upevňuje a rozšiřuje hlasový rozsah v obou směrech • pracuje na messa di voce • propojuje technický stupeň vývoje s přípravou melodických ozdob • rozlišuje hudební výrazové prostředky použité ve skladbě • popisuje a vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních názorů a pocitů, které je schopen vyjádřit Herecká výchova • pracuje s již osvojenými vědomostmi a aplikuje je prakticky v písních, šansonech, muzikálových, operetních úryvcích, ansámblech • zvládá prostorovou situaci • využívá herecké práce ze základů herectví • analyzuje postavy, přehodnocuje je ze současného pohledu i ve vztahu k režijnímu záměru Pohybová výchova • upevňuje pohybové návyky • zvyšuje pružnost a celkovou koordinaci těla • zdokonaluje styl pohybu • zvládá základní kroky českých, moravských, slovenských lidových tanců	Pokračování ve zdokonalování technického vývoje hlasu, složitější cvičení v dur i moll, nácvik melodických ozdob, práce na mesa di voce, práce s mikrofonom a mikroportem, studium umělých písní klasických-příprava na interpretaci muzikálů klasického stylu, studium blues šansonů Doporučený výběr studijního materiálu: Árie antice-G.F.Händel, T.Giordani, C.Franck, R.Friml Blues-Co je to blues, Vraní Blues atd. Šanson-G.Becaud, Brel, Ch. Aznavour, P.Hapka, J.Suchý, J.Šlitr, J.Kainar atd. Písně J. Ježka Herecká výchova Herecké etudy z písňové, šansonové, operetní, muzikálové tvorby syntéza činoherního a hudebního projevu-melodram, improvizace-pokusy o moderování (dle individ.možností) rozběr hry a rolí, práce na postavě-herecké prožívání a fixace, improvizace praktická herecká příprava k samotnému výstupu Pohybová výchova Základní kroky tanců odděleně, párové držení, rytmizované pérování, chůze –hladká, pérovaná, natřásaná, drobný běh, podupy, potlesky atd. tance české, moravské, slovenské výuka je spojena s hudebním doprovodem Minimum povinného učiva: 3 umělé písně klasické 2 blues	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza - rozlišení hudebních slohů, popis formy skladby a jejich interpretace Dějiny hudby Hudební formy a analýza skladeb Cizí jazyky PHV, KOR-spolupráce s korepeticí PT: Multikulturní výchova: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
------------------	---	--	---

		2 šansony klasické 2 šansony výrazové 2 písně J.Ježka 4 volitelné skladby-(folk,rock,dance music,country muzikál) Zkušební látka: 1 umělá píseň klasická 1 šanson klasický 1 šanson výrazový 1 blues 1 píseň J.Ježka 1 volitelná skladba	
--	--	--	--

4.	• prezentuje pohyblivost hlasu a jeho vyrovnění v celém hlasovém rozsahu • interpretuje skladby v různých hudebních stylech, rozlišuje je a porovnává • uvědomuje si formu hudebního díla • interpretuje a porovnává na základě svých schopností a znalostí přínos skladatele a interpreta • zdokonaluje technickou pohotovost, messa di voce Komorní a ansámblový zpěv • rozvíjí intonační, rytmickou a harmonickou představivost • interpretuje svůj hlas ve vícehlasu a zároveň rozliší a sleduje jednotlivé hlasy v ansámblu	Technická cvičení ve složitějších hlas. cvičeních v celém hlas. rozsahu, messa di voce, práce s mikrofonem a mikroportem, interpretace skladeb českých i světových dle individuálních schopností žáka Doporučený výběr studijního materiálu: písně J. Ježka, písně a árie z českých a světových muzikálů – Z. Petr Sto dukátů za Juana, J. Malásek Starci na chmelu J. Šlitr Jonáš a tingltangl, G. Gerschwin Lady Be Good, Oh Kay, C. Porter Kiss Me Katy, R. Rodgers South Pacifik, The Sound Of Music, J. Kern Roberta atd., skladby folk, country, rock, dance music, střední proud atd. Všechny skladby se zpívají s mikrofonem či mikroportem, v původních tóninách, ze stylových důvodů je možno připustit zpěv bez mikrofonu. Komorní a ansámblový zpěv Nácvik jednohlasu, vícehlasé skladby, přesná intonace, rytmus, dynamika, frázování, dech, tempo, střídání hlasů v ansámblu výběr skladeb je nutno podřídit hlasovým možnostem žáků Základní učivo: 2 písně klasického typu (kánon, vícehlas) 1 ansámblový výstup z českého muzikálu 1 ansámbl z klasického světového muzikálu 1 ansámbl ze současných světových muzikálů Doporučený repertoár: P. Eben, J. Ježek, G. P. Palestrina, J. S. Bach, W. A. Mozart, G. Gershwin, P. Durand atd. Starci na chmelu, Loď komediantů, South	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Hudební formy a analýza skladeb Tělesná výchova
------------------	---	--	---

	Pohybová výchova • koordinuje pohybový projev s pěveckým • vychází z dosavadních technických dovedností • rozvíjí svůj cit pro žánr (muzikál, opereta)	Pacific, Cats, Jesus Christ Superstar, Drákula, Monte Christo, Bídníci, West Side Story atd. Pohybová výchova Kontrakce a uvolnění v různých polohách, izolace (pánev, hrudník, ramena, hlava), jazzová chůze, polohy a pohyby paží (jazz arm) základní krok moderních společenských tanců ansámblové tance z muzikálů event. sólových tanců - dle individ. možností žáků výuka je spojena s hudebním doprovodem Minimum povinného učiva: 2 populární písně 3 písně, árie z českých muzikálů - operet 3 písně, árie ze světových muzikálů 8 volitelných skladeb (dle zaměření žáka) Zkušební látka: 1 populární píseň 1 píseň, árie z českého muzikálu - operety 1 píseň, árie ze světového muzikálu 2 volné skladby (dle žáka)	
--	--	--	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM - SKLADBA

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum - Skladba

Vyučovací předmět vznikl rozpracováním a doplněním části obsahu Hudebního oboru vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru skladba.

Výuka rozvíjí individuální kreativní schopnosti žáka a zaměřuje se zejména na přípravu a realizaci praktických kompozičních cvičení. Těžištěm studia předmětu skladba je vlastní tvůrčí práce jednotlivých žáků. Vyučovací hodiny pak mají zpravidla funkci stimulující (vytyčování technických úkolů vyučujícím) a konzultativní (analýza vytvořené části skladby a společné vytyčení dalšího postupu).

Výuka se dále zaměřuje na teoretickou přípravu a rozšiřování znalostí o soudobých kompozičních směrech, technikách a novodobé notaci, o hudebních nástrojích a instrumentaci. Žák se prakticky seznámí se základy dirigování a hry na bicí nástroje.

Vzdělávání v uměleckém oboru skladba zahrnuje individuální výuku kompozice, individuální výuku hry na bicí nástroje, skupinovou výuku (2 - 4 žáci) instrumentace a aranžování skladeb, skupinovou výuku (2 - 4 žáci) dirigování a kolektivní seminář skladby.

Vzhledem k vysoce individuálnímu charakteru studia oboru skladba je rozvrh učební látky pouze základní orientační normou. Učivo a pracovní plán je nutno vždy přizpůsobit míře talentu, schopnostem, technickým dovednostem a zaměřením jednotlivých posluchačů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje žáka s různými postupy při kompoziční práci, diskutuje s žákem o optimálním časovém rozvržení jeho tvůrčí činnosti. Režim práce je průběžně korigován podle dosahovaných výsledků a stupně dovednosti žáka.
- seznamuje žáka s různými kompozičními metodami a skladebnými systémy, diskutuje s žákem o jejich umělecké působivosti a sdělnosti.

Kompetence komunikativní

Učitel

- pomáhá žákovi používat při kompoziční práci přesně a výstižně všechny možnosti notového zápisu.
- určí žákovi vhodnou formu prezentace jeho skladeb (např. demonahrávka, koncert).

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- seznámí žáka s možnostmi uplatnění a dalšího studia v oboru, zhodnotí jeho dosaženou úroveň a perspektivu.
- hovoří s žákem o nutnosti důsledně dotáhnout všechny detaily vznikajícího díla a nutnosti plnění svých studijních i uměleckých úkolů a závazků.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM - SKLADBA

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		Skladba - zkomponuje skladbu v rozsahu periody nebo neperiodické věty pro sólový melodický nebo bicí nástroj případně zpěv - zkomponuje drobnou jednovětou nebo cyklickou skladbu v rozsahu malé vícedílné formy pro vícehlasý nástroj nebo menší komorní instrumentální případně vokální obsazení - harmonizuje a upravuje lidové písně nebo jiné vokální jednohlasé skladby - komponuje další skladby v rozmezí probraných kompozičních technik dle svého zájmu, zaměření či dovedností Seminář skladby - orientuje se v nejvýznamnějších novodobých hudebních směrech a základních moderních kompozičních technikách - orientuje se v problematice novodobé notace a vhodně používá její prvky při notovém zápisu vlastních skladeb - podle hudební nahrávky nebo partitury rozpoznává a popisuje základní fakturu skladby a použité kompoziční postupy a principy - kriticky rozebírá hudební díla a hodnotí jejich obsah z hlediska strukturálního i estetického, rozeznává individuální a charakteristické prvky díla a jeho částí - poslechem, studiem a vzájemnou konfrontací děl novodobé hudby rozšiřuje svůj hudební obzor, tříbí hudební vkus a estetické cítění a prohlubuje schopnost reflexe a sebereflexe Hra na bicí nástroje - ovládá základy hry na malý buben, triangel, činely, velký buben a bicí melodický nástroj - má správný postoj u bicího nástroje, techniku úderu a držení paliček, volí vhodné paličky a místo úderu	Skladba - základní hudební materiál a jeho vlastnosti – zvuky tónové a netónové povahy, jejich geneze a hierarchizace - organizace zvuků do vyšších struktur – rytmus, interval, akord, melodická linka, zvukový objekt - hierarchizace a organizace tónového materiálu – tónina, modus, řada, série - struktura elementárních hudebních složek se zaměřením na složku melodickou a kinetickou - základní melodické struktury (submotiv, motiv, téma, pattern, pasáž, figura) a možnosti jejich rozvíjení - typy hudební faktury se zaměřením na fakturu monofonní a monodiální - základní tektonické funkce a principy (expozice, evoluce, opakování, variace, kontrast, repríza) a jejich využití při formování drobných hudebních útvarů – perioda a neperiodická věta, malá vícedílná forma Seminář skladby - seznámení s vrcholnými hudebními díly moderních českých a světových autorů formou poslechu nahrávky či rozboru partitury - seznámení s hotovými i rozpracovanými skladbami spolužáků	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb

		Hra na bicí nástroje ▪ Základní technika hry na malý buben, tympány a bicí melodické nástroje ▪ Základní technika hry na percussion ▪ H. Knauer – Etudy pro tympány ▪ J. Tuzar – Etudy na malý buben ▪ J. S. Bach – Transkripce vícehlasých skladeb ▪ Ch. Corea – Dětské písně ▪ M. Veselý – Etudy pro bicí soupravu	
--	--	---	--

2.	Skladba - tvoří studie a skladby s důrazem na harmonickou složku v rámci diatonického, modálního či atonálního systému - zkomponuje homofonně nebo polyfonně strukturovanou skladbu pro klávesový nebo jiný vícehlasý nástroj případně malý komorní soubor v rozsahu velké vícedílné hudební formy nebo velké evoluční věty - upravuje lidové písně pro vícehlasé vokální obsazení případně tvoří vlastní skladby na lidové nebo umělé texty - komponuje další skladby v rozmezí probraných kompozičních technik dle svého zájmu, zaměření či dovedností Dirigování - taktuje v legatu i staccatu v základních taktech - srozumitelně ukáže jednoduché změny tempa a dynamiky - vysvětlí funkci pravé a levé ruky - diriguje u klavíru jednoduché skladby Instrumentace a aranžování skladeb - orientuje se v systematice třídění hudebních nástrojů a struktuře nástrojových skupin symfonického a dechového orchestru - orientuje se v základních principech stavby, tvoření tónu a hráčské techniky strunných hudebních nástrojů - vytváří jednoduché transkripce skladeb pro sólové smyčcové nebo strunné nástroje - upravuje jednoduché klavírní skladby (např. P. I. Čajkovskij: Album pro mládež, R. Schumann: Dětské scény, L. Janáček: Po zarostlém chodníčku, případně skladby podobné struktury nebo obtížnosti) pro běžná komorní nebo orchestrální smyčcová obsazení (smyčcový kvartet, kvintet, komorní nebo velký smyčcový orchestr apod.)	Skladba - harmonická složka hudby a její struktura, intervaly, akordy, klastry - vytváření a spojování akordů v rámci diatonického, modálního, bitonálního, polytonálního nebo atonálního systému - harmonická složka a akordika v polyfonní hudební faktuře - hlavní a vedlejší tektonické funkce – expozice a evoluce, introdukce, mezivěta, koda, a jejich využití v rámci skladby - tektonika rozsáhlejších hudebních ploch – velká vícedílná forma, struktura rozměrnějších evolučních oddílů Dirigování - taktovací schémata dvoudobého, třídobého a čtyřdobého taktu - tempové a dynamické změny - předtaktí - staccato, legato, akcenty - funkce pravé a levé ruky - dirigování u klavíru (drobné klavírní skladby, písně, apod.) Instrumentace a aranžování skladeb - základní roztrídění hudebních nástrojů a nástrojových skupin symfonického a dechového orchestru - smyčcové nástroje obecně – stavba, princip tvoření tónu, ladění, smyky, zvláštní efekty a způsoby hry - housle, viola, violoncello a kontrabas – nástrojová technika, použití sólových smyčcových nástrojů - stavba, ladění a nástrojová technika ostatních strunných nástrojů – harfa, kytara, klavír, cembalo apod.	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb
----	--	--	--

		▪ obsazení a struktura smyčcového orchestru ▪ instrumentace jednoduchých skladeb pro komorní smyčcová obsazení a smyčcový orchestr	
--	--	--	--

3.	Skladba ▪ využívá principy vrcholných tradičních hudebních druhů a forem (např. kánonu, ricercaru, passacaglie, fugy, sonátové formy, variačního cyklu apod.) při kompozici skladby nebo cyklu skladeb pro klávesový nástroj nebo komorní instrumentální případně vokální soubor, smíšený sbor apod. ▪ vytváří studie a skladby pro soubor bicích nástrojů s propracovanou rytmickou strukturou a využitím polyrytmických a multimetrických prvků ▪ komponuje další skladby v rozmezí probraných kompozičních technik dle svého zájmu, zaměření či dovedností Seminář skladby ▪ orientuje se v nejvýznamnějších novodobých hudebních směrech a základních moderních kompozičních technikách ▪ orientuje se v problematice novodobé notace a vhodně používá její prvky při notovém zápisu vlastních skladeb ▪ podle hudební nahrávky nebo partitury rozpoznává a popisuje základní fakturu skladby a použité kompoziční postupy a principy ▪ kriticky rozebírá hudební díla a hodnotí jejich obsah z hlediska strukturálního i estetického, rozeznává individuální a charakteristické prvky díla a jeho částí ▪ poslechem, studiem a vzájemnou konfrontací děl novodobé hudby rozšiřuje svůj hudební obzor, třídí hudební vkus a estetické cítění a prohlubuje schopnost reflexe a sebereflexe Instrumentace a aranžování skladeb ▪ orientuje se v základních principech stavby, tvoření tónu a hráčské techniky dřevěných a žesťových dechových nástrojů ▪ upravuje jednoduché klavírní nebo jiné komorní skladby pro komorní dechová obsazení (např. trio, kvartet, kvintet dřevěných nebo žesťových dechových nástrojů) a pro dechový orchestr	Skladba ▪ využití principů vrcholných renesančních, barokních a klasicistních forem v rámci novodobých kompozičních technik (kánon, ricercar, passacaglia, fuga, sonátová forma, rondo, variace apod.), volná a kombinovaná forma ▪ kinetika a rytmická struktura skladby, hierarchie metrických útvarů ▪ práce s rytmem a metrem, polyrytmie a multimetrie Seminář skladby ▪ seznámení s vrcholnými hudebními díly moderních českých a světových autorů formou poslechu nahrávky či rozboru partitury ▪ seznámení s hotovými i rozpracovanými skladbami spolužáků Instrumentace a aranžování skladeb ▪ dřevěné dechové nástroje obecně – stavba, princip tvoření tónu, ladění, přefukování, hmaty, zvláštní efekty a způsoby hry ▪ flétny, hoboje, klarinety, fagoty, saxofony – nástrojová technika, použití sólových dřevěných dechových nástrojů ▪ instrumentace jednoduchých skladeb pro dřevěné dechové nástroje v komorním obsazení ▪ žesťové dechové nástroje obecně – stavba, princip tvoření tónu, ladění, přefukování, hmaty, zvláštní efekty a způsoby hry ▪ trubky, pozouny, lesní rohy, tuby – nástrojová technika, použití sólových žesťových dechových nástrojů	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb
----	---	--	--

		▪ instrumentace jednoduchých skladeb pro žesťové nástroje v komorním obsazení ▪ obsazení a struktura dechového orchestru ▪ instrumentace jednoduchých skladeb pro dechový orchestr	
--	--	--	--

4.	Skladba - tvoří studie nebo skladby využívající některé novodobé kompoziční techniky (např. témbrové, serijní, modální, minimalistické, aleatorické, elektroakustické, multimediálně strukturované kompozice apod.) - zkomponuje závažnější skladbu nebo cyklus skladeb pro větší skupinu hráčů – např. komorní soubor, smyčcový, dechový nebo symfonický orchestr, vokálně instrumentální skladbu, případně vytvoří elektroakustickou kompozici, multimediální projekt využívající audiovizuální prvky apod. Seminář skladby - orientuje se v nejvýznamnějších novodobých hudebních směrech a základních moderních kompozičních technikách - orientuje se v problematice novodobé notace a vhodně používá její prvky při notovém zápisu vlastních skladeb - podle hudební nahrávky nebo partitury rozpoznává a popisuje základní fakturu skladby a použité kompoziční postupy a principy - kriticky rozebírá hudební díla a hodnotí jejich obsah z hlediska strukturálního i estetického, rozeznává individuální a charakteristické prvky díla a jeho částí - poslechem, studiem a vzájemnou konfrontací děl novodobé hudby rozšiřuje svůj hudební obzor, třídí hudební vkus a estetické cítění a prohlubuje schopnost reflexe a sebereflexe Instrumentace a aranžování skladeb - orientuje se v základních principech stavby, tvoření tónu a hráčské techniky bicích nástrojů - upravuje jednoduché skladby pro sestavy melodických bicích nástrojů - orientuje se v základních tradičních postupech a metodách orchestrální instrumentace - upravuje jednoduché klavírní nebo komorní skladby pro symfonický orchestr	Skladba - kompoziční praxe novodobých kompozičních technik – pokročilá práce s konsonancí a disonancí, práce s mody, sériemi, patterny nebo zvukovými objekty apod. - mikrotektonika a makrotektonika, netradičně řešené hudební formy, zvláštní typy hudební faktury – stratofonie, heterofonie apod. - asistence počítače při notovém zápisu a kompozici - práce se zvukovými objekty a témbry, zvláštní nástrojové prvky a zvukové efekty - úvod do elektroakustické případně multimediální kompozice - přehled novodobé notace Seminář skladby - základní přehled novodobých kompozičních principů, technik a notace - seznámení s nejnovějšími hudebními směry, případně skladbami netradičního charakteru – elektroakustickými, punktualistickými, aleatorickými, minimalistickými, multimediálně strukturovanými apod. - seznámení s hotovými i rozpracovanými skladbami spolužáků - doplňování vědomostí a třibení názorů, estetického cítění a hudebního vkusu formou diskuze o rozebíraných dílech, kompozičních postupech či metodách, hodnocení a kritika koncertů či nahrávek soudobé hudby apod.	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb
-----------	--	--	--

		Instrumentace a aranžování skladeb ▪ bicí nástroje obecně – třídění nástrojů podle principu tvoření zvuku, stavba, ladění, zvláštní efekty a způsoby hry ▪ nástrojová technika a použití jednotlivých druhů bicích nástrojů ▪ obsazení a struktura symfonického orchestru ▪ instrumentace jednoduchých skladeb pro malý a velký symfonický orchestr	
--	--	--	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM - DIRIGOVÁNÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum - Dirigování

Vyučovací předmět vznikl rozpracováním a doplněním části obsahu Hudebního oboru vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru dirigování.

Vzdělávání v uměleckém oboru dirigování zahrnuje individuální výuku dirigování, individuální výuku hry na bicí nástroje, skupinovou výuku (2 - 4 žáci) instrumentace a aranžování skladeb, skupinovou výuku (2 - 4 žáci) hry partitur a klavírních výtahů a kolektivní seminář dirigování.

Individuální výuka dirigování probíhá částečně za přítomnosti korepetitora.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje žáka s různými metodami cvičení dirigentské techniky, diskutuje s žákem o optimálním časovém rozvržení jeho domácí přípravy. Režim práce je průběžně korigován podle dosahovaných výsledků a stupně dovednosti žáka.
- seznamuje žáka s různými nahrávkami hudebních skladeb, diskutuje s žákem o možné interpretaci studovaného díla.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vysvětlí žákovi obsah odborných pokynů, zkratk a symbolů v notovém záznamu studované skladby a dbá na přesné dodržování notového zápisu žákem.
- určí žákovi vhodnou formu veřejné prezentace (např. zkoušková práce s hudebním souborem, koncert).

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- seznámí žáka s možnostmi uplatnění a dalšího studia v oboru, zhodnotí jeho dosaženou úroveň a perspektivu.
- hovoří s žákem o nutnosti důsledně zvládnout problémy studované skladby a nutnosti plnění svých úkolů a závazků plynoucích ze studia i uměleckého angažmá.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- seznamuje žáka s různými nahrávkami hudebních skladeb, diskutuje s žákem o možné interpretaci studovaného díla.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM - DIRIGOVÁNÍ

ROČNÍK	Výstupy ŠVP – společné pro všechny 4 roky Žák	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	Hlavní obor ▪ oddiriguje skladbu zapsanou v taktech, rozhodne technické řešení skladby (zvolí správné taktovací schéma, atd.) ▪ nastuduje partituru, rozebere ji z hlediska instrumentace ▪ předvídá dynamické poměry jednotlivých nástrojových skupin, rozumí základním způsobům hry na smyčcové nástroje ▪ jako sbormistr pracuje se zpívaným textem, diriguje vokální polyfonii Seminář dirigování ▪ orientuje se v základní orchestrální literatuře od baroka po současnost ▪ zařadí poslechem neznámou orchestrální skladbu Hra na bicí nástroje ▪ ovládá základy hry na malý buben, triangel, činely, velký buben a bicí melodický nástroj ▪ má správný postoj u bicího nástroje, techniku úderu a držení paliček, volí vhodné paličky a místo úderu Hra partitur a klavírních výtahů ▪ čte noty v altovém a tenorovém klíči ▪ přečte akord dechové harmonie ▪ zahraje po kratší přípravě jednoduchou pasáž z klavírního výťahu ▪ zahraje po kratší přípravě jednoduchou (homofonní) partituru ženského nebo mužského sboru v nových klíčích Instrumentace a aranžování skladeb ▪ orientuje se v systematické třídění hudebních nástrojů a struktuře nástrojových skupin symfonického a dechového orchestru ▪ orientuje se v základních principech stavby, tvoření tónu a hráčské techniky strunných hudebních nástrojů ▪ vytváří jednoduché transkripce skladeb pro sólové smyčcové nebo strunné nástroje ▪ upravuje jednoduché klavírní skladby (např. P. I. Čajkovskij:	Hlavní obor ▪ základní dirigentská technika (s taktovkou i bez ní), funkce pravé a levé ruky, dynamika ▪ klasické symfonie ▪ B. Smetana: ženské sbory, jednodušší mužské sbory Seminář dirigování ▪ symfonická hudba klasicismu a raný romantismus Hra na bicí nástroje ▪ Základní technika hry na malý buben, tympány a bicí melodické nástroje ▪ Základní technika hry na percussion ▪ H. Knauer – Etudy pro tympány ▪ J. Tuzar – Etudy na malý buben ▪ J. S. Bach – Transkripce vícehlasých skladeb ▪ Ch. Corea – Dětské písně ▪ M. Veselý – Etudy pro bicí soupravu	P: Dějiny hudby Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb

	Album pro mládež, R. Schumann: Dětské scény, L. Janáček: Po zarostlém chodníčku, případně skladby podobné struktury nebo obtížnosti) pro běžná komorní nebo orchestrální smyčcová obsazení (smyčcový kvartet, kvintet, komorní nebo velký smyčcový orchestr apod.) ▪ orientuje se v základních principech stavby, tvoření tónu a hráčské techniky dřevěných a žesťových dechových nástrojů ▪ upravuje jednoduché klavírní nebo jiné komorní skladby pro komorní dechová obsazení (např. trio, kvartet, kvintet dřevěných nebo žesťových dechových nástrojů) a pro dechový orchestr ▪ orientuje se v základních principech stavby, tvoření tónu a hráčské techniky bicích nástrojů ▪ upravuje jednoduché skladby pro sestavy melodických bicích nástrojů ▪ orientuje se v základních tradičních postupech a metodách orchestrální instrumentace ▪ upravuje jednoduché klavírní nebo komorní skladby pro symfonický orchestr		
--	--	--	--

2.		Hlavní obor ▪ agogika, fermáty ▪ operetní hudba – valčíky, přede hry apod. ▪ A. Dvořák: Slovanské tance ▪ L. Janáček: jednodušší mužské sbory Hra partitur a klavírních výtahů ▪ čtení not a intonace v altovém a tenorovém klíči ▪ transpozice dechových nástrojů ▪ klavírní hra z listu ▪ hra jednoduchých klavírních výtahů bez redukcí i s redukcemi ▪ hra jednoduchých sborových partitur – ženské a mužské sbory (homofonní faktura) do čtyř řádků Instrumentace a aranžování skladeb ▪ základní rozřídění hudebních nástrojů a nástrojových skupin symfonického a dechového orchestru ▪ smyčcové nástroje obecně – stavba, princip tvoření tónu, ladění, smyky, zvláštní efekty a způsoby hry ▪ housle, viola, violoncello a kontrabas – nástrojová technika, použití sólových smyčcových nástrojů ▪ stavba, ladění a nástrojová technika ostatních strunných nástrojů – harfa, kytara, klavír, cembalo apod. ▪ obsazení a struktura smyčcového orchestru ▪ instrumentace jednoduchých skladeb pro komorní smyčcová obsazení a smyčcový orchestr	P: Harmonie a kontrapunkt, Intonace, rytmus a sluchová analýza Hra na klavír
----	--	---	--

3.		Hlavní obor ▪ problematika dirigování větších forem ▪ romantické symfonie ▪ renesanční vokální polyfonie Seminář dirigování ▪ symfonická hudba romantismu Instrumentace a aranžování skladeb ▪ dřevěné dechové nástroje obecně – stavba, princip tvoření tónu, ladění, přefukování, hmaty, zvláštní efekty a způsoby hry ▪ flétny, hoboje, klarinety, fagoty, saxofony – nástrojová technika, použití sólových dřevěných dechových nástrojů ▪ instrumentace jednoduchých skladeb pro dřevěné dechové nástroje v komorním obsazení ▪ žesťové dechové nástroje obecně – stavba, princip tvoření tónu, ladění, přefukování, hmaty, zvláštní efekty a způsoby hry ▪ trubky, pozouny, lesní rohy, tuby – nástrojová technika, použití sólových žesťových dechových nástrojů ▪ instrumentace jednoduchých skladeb pro žesťové nástroje v komorním obsazení ▪ obsazení a struktura dechového orchestru ▪ instrumentace jednoduchých skladeb pro dechový orchestr	P: Dějiny hudby Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb
----	--	--	---

4.		Hlavní obor ▪ recitativ jako zvláštní typ dirigentské techniky ▪ doprovod sólisty ▪ jednodušší oratorní skladby Seminář dirigování ▪ impresionismus a hlavní díla XX. století ▪ oratorní a kantátová díla od baroka po současnost Instrumentace a aranžování skladeb ▪ bicí nástroje obecně – třídění nástrojů podle principu tvoření zvuku, stavba, ladění, zvláštní efekty a způsoby hry ▪ nástrojová technika a použití jednotlivých druhů bicích nástrojů ▪ obsazení a struktura symfonického orchestru ▪ instrumentace jednoduchých skladeb pro malý a velký symfonický orchestr	P: Dějiny hudby Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb
----	--	---	---

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM - HRA NA BICÍ NÁSTROJE

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum - Hra na bicí nástroje

Vyučovací předmět Hra na nástroj vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP G.

Hra na bicí nástroje je předmětem odborné přípravy oboru hudební umění, oboru činnosti hra na bicí nástroje. Tento obor zahrnuje širokou škálu nejrůznějších technik a metodických postupů, které jsou dány bohatostí instrumentáře a šíří využití bicích nástrojů v různých stylech hudby.

Výuka probíhá ve specializovaných učebnách bicího oddělení, kde se bicí nástroje vyskytují. Rozlišujeme čtyři základní směry ve výuce:

A. ORCHESTRÁLNÍ HRA

- hra na malý buben (veškeré techniky, hra orchestrálních partů a přednesových skladeb, hra v souborech a v orchestru)
- hra na tympány (obsah shodný s malým bubnem)
- hra na nástroje orchestru (párové činely, velký buben, triangel, tamburína, gongy, tam-tam apod.- technika, orchestrální party)

B. MELODICKÉ BICÍ NÁSTROJE

- hra na melodické bicí nástroje (xylofon, marimba, vibrafon, zvony, zvonkohra, crotales - studium techniky, hra čtyřmi paličkami, přednesové skladby, koncerty, komorní skladby, orchestrální praxe)

C. MULTIPERCUSSION

- hra na multipercussion - sestavy bicích nástrojů (ostatní nástroje, tom-tomy, templeblocks, cow-bells atd. - studium specifických sestav, koordinační cvičení, polymetrie, pohybové řešení apod.)

D. BICÍ SOUPRAVA A PERCUSSION

- hra na percussion (congos, maracas, cow-bells, timbales, vibra-slap, claves, djembe atd. - základy techniky, world-music, etnická hudba - rytmy různých oblastí)
- hra na bicí soupravu (základy techniky, koordinační cvičení, pedálová technika, studium stylů, především jazzu)

Cílem výuky je, aby absolventi uměleckého praktika bicích nástrojů byli připraveni k profesionální práci nebo k pokračování ve studiu v těchto oblastech:

1. hráč symfonického a operního (operetního) orchestru (směry výuky A + B)
2. hráč muzikálového (operetního) orchestru (směry výuky D + A, případně i B)
3. hráč tanečního a jazzového orchestru, malé skupiny (směr výuky D)
4. hráč komorních souborů, alternativní, etnické hudby (směry výuky C + D, případně i B, A)
5. sólový hráč (směry výuky B + C, případně i A, D)

Vzhledem k obsáhlosti nelze v rámci čtyřletého studia zvládnout obor bicích nástrojů v plném rozsahu. Po zvládnutí všeobecných základů techniky v úvodních ročnících

může v průběhu vyšších ročníků dojít k určité profilaci náplně studia (viz. body 1 – 5) podle zájmu a směřování posluchače. Tak by díky zúžení studia a uvážlivému výběru nezbytně nutného mohlo dojít k zformování obsahu učiva tak, aby dosažené vzdělání a dovednosti umožnily budoucí uplatnění posluchače v životě a v praxi.

Hra z listu a komorní hra

Hra z listu a komorní hra jsou předměty odborné přípravy oboru hudební umění, oboru uměleckého praktika – hry na bicí nástroje. V tomto předmětu bude výuka zaměřena pouze na základy hry. Hra z listu a komorní hra vyžaduje hodiny praxe a zkušeností s mnoha typy zápisu (zejména zápisu skladeb novější hudby), případně se specifikou sazby a faktury různých slohových období (polyfonie apod.) a rovněž s obrovskými odlišnostmi techniky a šíří instrumentáře bicích nástrojů.

Výuka hry z listu probíhá v individuálních hodinách podle učebního plánu. Obsah výuky je z podstatné části určován osnovami. Studium předmětu předpokládá návaznost na předměty komorní a orchestrální hry, kde jsou nabyté schopnosti prověřovány v praxi – na zkouškách, na přehrávkách, koncertech, veřejných vystoupeních, při účasti v projektech školy apod.

Vzhledem k tomu, že hra na bicí nástroje vyžaduje také umění improvizace a stylizace, je možno hodinovou dotaci z předmětu instrumentální praktikum ve 4. ročníku částečně převést pro výuku předmětu hra z listu a improvizace.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje žáka s různými metodami cvičení na nástroj, diskutuje s žákem o optimálním časovém rozvržení jeho domácí přípravy. Režim cvičení je průběžně korigován podle dosahovaných výsledků a stupně dovedností žáka.
- zadává žákovi průpravná technická cvičení a etudy k procvičování technických problémů. Učitel požaduje po žákovi, aby pro konkrétní technický problém navrhl vhodné cvičení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vysvětlí žákovi obsah odborných pokynů, zkratk a symbolů v notovém záznamu studované skladby a dbá na přesné dodržování notového zápisu žákem.
- určí žákovi vhodnou formu veřejné prezentace (např. předehrávka, koncert).

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- seznámí žáka s možnostmi uplatnění a dalšího studia v oboru, zhodnotí jeho dosaženou úroveň a perspektivu.
- hovoří s žákem o nutnosti důsledně zvládnout problémy studované skladby a nutnosti plnění svých úkolů a závazků plynoucích ze studia i uměleckého angažmá.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- povzbuzuje žáka k vyjádření vlastního názoru na sporné otázky pojetí skladby a seznamuje ho s prostředky k dosažení souhry v komorním souboru.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA BICÍ NÁSTROJE

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ prezentuje znalosti četby zápisu skladby, formální a obsahovou analýzu. ▪ využívá vybavení školy při individuálních či společenských aktivitách a přiměřeně svým schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehuměbních myšlenek a představ. ▪ porovnává slohové a stylové interpretace skladeb. ▪ prezentuje postoj u nástroje, držení paliček, techniku úderu, místo úderu, volbu paliček. ▪ popíše naladění tympánů, systém technického cvičení. ▪ rozliší techniku hry na bicí melodické nástroje, propojuje rukoklady, dráhy paliček při stupnicích, akordech, melodiích. ▪ prezentuje základy pedálového a paličkového tlumení na vibrafon. ▪ popíše základy hry na triangel, činely, velký buben. ▪ interpretuje hru na bicí soupravu, techniku hry na pedály, kombinaci rukou a nohou, nezávislost končetin.	▪ Základní technika hry na malý buben, ▪ tympány a bicí melodické nástroje. ▪ Základní technika hry na percussion. ▪ Stupnice kvintového kruhu Dur a moll, akordy a jejich obraty. Přednesové skladby: ▪ H. Knauer – Etudy pro tympány ▪ J. Tuzar – Etudy na malý buben ▪ S. Hojný - Etudy pro xylofon ▪ J.S.Bach – Transkripce vícehlasých skladeb ▪ Ch. Corea – 1-4 dětské písně ▪ M. Veselý – Etudy pro bicí soupravu	P: Harmonie a kontrapunkt (Všeobecná hudební nauka, Nauka o nástrojích) ZEM Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž)

2.	▪ popíše systém denního cvičení. ▪ prezentuje znalosti četby zápisu pokročilejší literatury pro sólové bicí nástroje. ▪ rozliší a kombinuje složené takty, pracuje se synkopickým rytmem. ▪ prezentuje hru čtyřmi paličkami, držení, ovládání pohybu dvou paliček v jedné ruce, zdvih, fixace intervalů. ▪ interpretuje práci se zvukem, dynamikou a vedením hlasů, zesilováním, zeslabováním, terasovitou dynamikou. ▪ popíše pravidla rukokladů, opakování a střídání paliček při přechodech z tympánu na tympán, rozliší délku tónu, tlumení, secco úder, kombinuje křížení a opakování paliček. ▪ propojuje uvolněný pohyb, přípravu, pohybovou nezávislost. ▪ interpretuje jednoduchý a dvojitý příraz, dvojitý a trojitý úder, základní techniku víření. ▪ prezentuje hudební představivost, intonuje skladby před jejich vlastní hrou. ▪ popíše stavbu sestavy multipercussion, důležitost správného rozestavění a umístění nástrojů, odkládacích ploch, not, paliček. ▪ popíše strukturu hry na bicí soupravu, vzorec, přechod, sólo.	▪ Rozvinutá technika na malý buben, tympány a bicí melodické nástroje. ▪ Rozvinutá technika na percussion. ▪ Stupnice kvartového kruhu Dur a moll, akordy a jejich obraty. Přednesové skladby: ▪ H. Knauer – Etudy pro tympány 2.díl ▪ E. Kecne – Kleine trommel ▪ S. Hojný – Etudy pro xylofon ▪ N.J. Živkovič – No Ragtime ▪ Ch. Corea – Dětské písně ▪ D.Weckel – Ultimate Plazalong	P: Harmonie a kontrapunkt Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž)
----	---	--	---

3.	▪ prezentuje znalosti četby zápisu pokročilejší literatury pro souborové bicí nástroje, dále pak netradiční zápisy hudby. ▪ interpretuje hru na tři, čtyři a více tympánů, porovnává víření se závěrečným úderem s vířením ligaturovaným, propojuje dynamiku s tlumením. ▪ prezentuje netradiční způsoby hry jako metličky, hra na ráfky a korpus, hra rukama. ▪ popíše paradiddle, jejich použití v praxi, interpretuje trojitý příraz. ▪ propojuje komorní hru s orchestrální hrou, porovnává hru z listu s hrou v orchestru. ▪ rozvíjí techniku orchestrálních nástrojů, především činelů, tamburíny a trianglu. ▪ prezentuje úder tremolový, zápětní impuls a prstový impuls, rozevírání a svírání intervalů, nezávislý úder, rozvíjí techniku pedalizace a tlumení. ▪ propojuje hru na více různých nástrojů současně.	▪ Pokročilá technika na malý buben, ▪ tympány a bicí melodické nástroje. ▪ Durová všestupnice kombinovaná ▪ s technikou, akordy. Přednesové skladby: ▪ Lepak – Přeladovací etudy ▪ Ch. Wilcoxon – Sólové etudy ▪ S. Smadbeck - Etudy ▪ D. Friedman – Mirror from another ▪ J. Chapin – Advanced techniques ▪ R. Strihgt – Melodie for drums ▪ T. Chmura – Souborové etudy ▪ A. Dvořák – orchestrální party	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž)
----	--	--	---

4.	▪ prezentuje prohlubování techniky úderů, vylepšování zvukové kvality a difference úderů. ▪ porovnává zvukové a dynamické možnosti nástrojů. ▪ popíše úpravu orchestrálních partů, rozvíjí hru z listu. ▪ rozliší hudební styly klasické i moderní. ▪ prezentuje rozvíjení polyfonické hry a nezávislé dynamiky paliček v jedné ruce. ▪ interpretuje malé intervaly, hraje stupnice pomocí sekundových hmatů. ▪ interpretuje velké skoky v rozsahu pěti oktávové marimby, velké intervaly. ▪ rozliší specifické techniky jako glissy, hru dřívky paliček, držení pěti a šesti paliček. ▪ popíše velké formy, kombinace různých technik a nástrojů, složité sestavy, obtížné techniky, komplikované polymetrie, čtení zápisu. ▪ prezentuje pohybovou přípravu, volbu a střídání paliček, paměť a hru z not. ▪ prezentuje spolupráci se skupinou, vytváří doprovody a formu skladby.	▪ Specifická technika na malý buben, tympány a bicí melodické nástroje. ▪ Mollová všestupnice kombinovaná s technikou a akordy. Přednesové skladby: ▪ M. Colgrass – Six Unaccompanied Solos ▪ K. Keper - Mythologica ▪ G. Stout – Two Mexikan Dances ▪ D. Friedman – Vibe songs ▪ M. Veselý – Paradidly, akcenty, koordinace ▪ Láng – Percussion music ▪ T. Chmura – Ocelové město ▪ L. Janáček – orchestrální party	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž)
----	--	--	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM - HRA NA KYTARU

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum - Hra na kytaru

Vyučovací předmět Hra na nástroj vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP G.

Hra na kytaru je předmětem odborné přípravy oboru hudební umění, oboru činnosti hra na kytaru. Výuka směřuje k neustálému zvyšování kvality hry ve všech jejích oblastech (nosný a kultivovaný tón, hra s dopadem i bez dopadu, rozvoj techniky pravé i levé ruky). Výrazovou stránku a uměleckou interpretaci skladeb rozvíjíme studiem dynamiky, správného frázování, agogiky a artikulace. Osnovy určují pro jednotlivé ročníky minimum povinného učiva, které obsahuje stupnice, akordy, technická cvičení, etudy a přednesové skladby. Výběr provede pedagog dle svého uvážení. Učivo může zahrnovat etudy a skladby, které osnovy neuvádějí, ale odpovídají svou náročností příslušnému ročníku.

Cílem je zvládnutí hry na nástroj v kvalitě umožňující studentovi možné pokračování ve studiu 5. a 6. ročníku konzervatoře nebo vysoké školy hudebního zaměření.

Hra z listu a improvizace

Hra z listu a improvizace je předmětem odborné přípravy oboru hudební umění, oboru činnosti hra na kytaru, který zvláště při současném vzestupu úrovně kytarové hry se musí výrazně přizpůsobit nové situaci. Úkolem předmětu je využít v praxi vědomosti získané v hudebně teoretických a odborných předmětech, to znamená umět z listu zahrát písničku s akordickými značkami nebo píseň rychle upravit na podkladě melodie a akordických značek. Neméně důležitou stránkou předmětu je praktické seznamování s kytarovou literaturou, především s instruktivní tvorbou.

Komorní hra

Instrumentální praktikum je syntetický předmět odborné přípravy oboru hudební umění, oboru činnosti hra na kytaru, který učí studenta hře v různých komorních a orchestrálních uskupeních.

Začínáme nejprve souborovou hrou, která tvoří předstupeň ke komorní hře. Souborová hra je kolektivní předmět, v němž se studenti hry na kytaru mají možnost zapojit do hry v souboru strunných nástrojů (např. kytarový orchestr).

Základním cílem je osvojení návyků nezbytných pro hru v souboru – souhra, správná reakce na gesto dirigenta, společná dynamika, agogika, rejstřík atd.

Komorní hra je skupinový předmět, v němž se studenti hry na kytaru zapojují do hry v duu, triu, kvartetu apod., a to jak v útvech čistě kytarových, tak také v kombinaci s jinými hudebními nástroji. Obsahem výuky je seznámení s komorním repertoárem v co největší možné šíři, a to jak vlastním studiem jednotlivých skladeb, tak poslechem nahrávek, návštěvou koncertů apod. Studium komorní hry předpokládá domácí přípravu, tj. individuální zvládnutí partu a přípravu na vyučování. Při náročnosti tohoto studia nelze řešit technické problémy při výuce.

Základním cílem je osvojení návyků nezbytných pro hru v komorním útvaru – společné vnímání stylu, tempa, fráze, dynamiky, agogiky, barvy apod.

Předmět se vyučuje s dotací 3 hod. týdně v 1. a 2.ročníku. Ve 3. ročníku ke hře na nástroj přibude v rámci tříhodinové dotace ještě hra z listu. Ve 4. ročníku je dotace posílena o půl hodiny týdně a je rozšířena o komorní hru. Komorní hra bude vyučována 1 hodinu a hra z listu ½ hod.. Předmět je vyučován individuálně nebo skupinově ve specializované učebně, ve které je k dispozici odpovídající didaktická technika.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje žáka s různými metodami cvičení na nástroj, diskutuje s žákem o optimálním časovém rozvržení jeho domácí přípravy.
- průběžně koriguje režim cvičení podle dosahovaných výsledků a stupně dovedností žáka.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vysvětlí žákovi obsah odborných pokynů, zkratk a symbolů v notovém záznamu studované skladby a dbá na přesné dodržování notového zápisu žákem.
- určí žákovi vhodnou formu veřejné prezentace (např. předehrávka, koncert).

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- seznámí žáka s možnostmi uplatnění a dalšího studia v oboru, zhodnotí jeho dosaženou úroveň a perspektivu.
- hovoří s žákem o nutnosti důsledně zvládnout problémy studované skladby a nutnosti plnění svých úkolů a závazků plynoucích ze studia i uměleckého angažmá.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- povzbuzuje žáka k vyjádření vlastního názoru na sporné otázky pojetí skladby a seznamuje ho s prostředky k dosažení souhry v komorním souboru.
- vede žáky k přijímání názorů ostatních a k respektování jejich hudebního vkusu a zaměření.

Kompetence občanská

Učitel

- umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory.
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává žákovi průpravná technická cvičení a etudy k procvičování technických problémů.
- požaduje po žákovi, aby pro konkrétní technický problém navrhl vhodné cvičení.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA KYTARU

ROČNÍK	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	Žák ▪ uplatňuje správné návyky při hře (sezení, postavení pravé a levé ruky) ▪ ovládá ladění nástroje ▪ užívá techniku střídavého úhozu prstů pravé ruky apoyando a tirando ▪ ovládá hru stupnicových pasáží a arpeggia ▪ orientuje se na hmatníku ve všech polohách ▪ užívá dynamické odstínění (p, mf, f) a základní tónové rejstříky (sul ponticello, sul tasto) ▪ porovnává dynamické a barevné možnosti tónu ▪ rozliší hru staccato, portamento a legato ▪ uplatňuje speciální kytarové techniky (odtažné i vzestupné legato, rasgueado, pizzicato, tremolo) ▪ užívá hru přirozených a umělých flageoletů ▪ kontroluje přesnost, zvukovou vyrovnanost a plynulost hry ▪ samostatně nalézá postupy při řešení prstokladových a úhozových problémů ▪ hraje z paměti ▪ vystupuje na interních i veřejných vystoupeních ▪ rozliší hlavní zásady interpretace skladeb různých stylových období ▪ interpretuje z listu elementární kytarovou literaturu ▪ doprovází písně podle akordických značek ▪ respektuje zákonitosti při komorní a souborové hře	Stupnice a technické cvičení: ▪ 2 oktávové stupnice dur i moll, intervalové stupnice, kvintakord (obraty, rozklady), kadence ▪ Carlevaro: Serie didactica Etudy: ▪ F. Sor: Výběr z etud op. 31 a 35 ▪ L. Brouwer: Etudes simples č. 1-5 Přednesové skladby: ▪ snadné renesanční nebo barokní tance (např. J. Dowland, J. A. Losy) ▪ jedna věta ze sonatiny z období klasicismu (např. M. Giuliani, Ph. Gagnani, F. Carulli) ▪ skladba soudobého autora (např. Š. Rak, M. Tesař)	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt (Všeobecná hudební nauka, Nauka o nástrojích) Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)

2.	▪ uplatňuje správné návyky při hře (sezení, postavení pravé a levé ruky) ▪ ovládá ladění nástroje ▪ užívá techniku střídavého úhozu prstů pravé ruky apoyando a tirando ▪ ovládá hru stupnicových pasáží a arpeggia ▪ orientuje se na hmatníku ve všech polohách ▪ užívá dynamické odstínění (p, mf, f) a základní tónové rejstříky (sul ponticello, sul tasto) ▪ porovnává dynamické a barevné možnosti tónu ▪ rozliší hru staccato, portamento a legato ▪ uplatňuje speciální kytarové techniky (odtažné i vzestupné legato, rasgueado, pizzicato, tremolo) ▪ užívá hru přirozených a umělých flagoletů ▪ kontroluje přesnost, zvukovou vyrovnanost a plynulost hry ▪ samostatně nalézá postupy při řešení prstokladových a úhozových problémů ▪ hraje z paměti ▪ vystupuje na interních i veřejných vystoupeních ▪ rozliší hlavní zásady interpretace skladeb různých stylových období ▪ interpretuje z listu elementární kytarovou literaturu ▪ doprovází písně podle akordických značek ▪ respektuje zákonitosti při komorní a souborové hře	Stupnice a technické cvičení: ▪ 2-3 oktavové stupnice dur i moll, intervalové stupnice, kvintakord (obraty, rozklady), kadence ▪ Carlevaro: Serie didactica Etudy: ▪ E. Pujol: Škola hry na kytaru II. díl ▪ M. Carcassi: výběr z etud op. 60 I. díl ▪ L. Brouwer: Etudes simles č. 6-10 Přednesové skladby: ▪ renesanční nebo barokní tance (např. J. Dowland, T. Robinson, D. Cimarosa) ▪ jedna věta ze sonáty z období klasicismu (např. F. Carulli, M. Giuliani) ▪ skladba soudobého autora (např. R. Dyens)	P: DH Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
-----------	--	---	---

3.	▪ uplatňuje správné návyky při hře (sezení, postavení pravé a levé ruky) ▪ ovládá ladění nástroje ▪ užívá techniku střídavého úhozu prstů pravé ruky apoyando a tirando ▪ ovládá hru stupnicových pasáží a arpeggia ▪ orientuje se na hmatníku ve všech polohách ▪ užívá dynamické odstínění (p, mf, f) a základní tónové rejstříky (sul ponticello, sul tasto) ▪ porovnává dynamické a barevné možnosti tónu ▪ rozliší hru staccato, portamento a legato ▪ uplatňuje speciální kytarové techniky (odtažné i vzestupné legato, rasgueado, pizzicato, tremolo) ▪ užívá hru přirozených a umělých flagoletů ▪ kontroluje přesnost, zvukovou vyrovnanost a plynulost hry ▪ samostatně nalézá postupy při řešení prstokladových a úhozových problémů ▪ hraje z paměti ▪ vystupuje na interních i veřejných vystoupeních ▪ rozliší hlavní zásady interpretace skladeb různých stylových období ▪ interpretuje z listu elementární kytarovou literaturu ▪ doprovází písně podle akordických značek ▪ respektuje zákonitosti při komorní a souborové hře	Stupnice a technické cvičení: ▪ 2-3 oktavové stupnice dur i moll, chromatické, intervalové stupnice (tercie, sexty, oktávy, decimy), kvintakord (obraty, rozklady), dominantní septakord (obraty, rozklady), kadence ▪ Carlevaro: Serie didactica Etudy: ▪ E. Pujol: Škola hry na kytaru III. díl ▪ M. Carcassi: výběr z etud op. 60 II. díl ▪ L. Brouwer: Etudes simles č. 11-15 Přednesové skladby: ▪ výběr tanců z barokní suity (např. I. Jelínek, A. Dix, J. A. Losy) ▪ sonáta nebo variace z období klasicismu ▪ skladba z období romantismu nebo 20. a 21. století (např. F. Tárrega, N. Coste, M. D. Pujol, M. Tesař) Hra z listu a improvizace: ▪ jednoduchý doprovod písní dle značek ▪ instruktivní literatura	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb PT: Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů)
------------------	--	---	---

4.	▪ uplatňuje správné návyky při hře (sezení, postavení pravé a levé ruky) ▪ ovládá ladění nástroje ▪ užívá techniku střídavého úhozu prstů pravé ruky apoyando a tirando ▪ ovládá hru stupnicových pasáží a arpeggia ▪ orientuje se na hmatníku ve všech polohách ▪ užívá dynamické odstínění (p, mf, f) a základní tónové rejstříky (sul ponticello, sul tasto) ▪ porovnává dynamické a barevné možnosti tónu ▪ rozliší hru staccato, portamento a legato ▪ uplatňuje speciální kytarové techniky (odtažné i vzestupné legato, rasgueado, pizzicato, tremolo) ▪ užívá hru přirozených a umělých flagoletů ▪ kontroluje přesnost, zvukovou vyrovnanost a plynulost hry ▪ samostatně nalézá postupy při řešení prstokladových a úhozových problémů ▪ hraje z paměti ▪ vystupuje na interních i veřejných vystoupeních ▪ rozliší hlavní zásady interpretace skladeb různých stylových období ▪ interpretuje z listu elementární kytarovou literaturu ▪ doprovází písně podle akordických značek ▪ respektuje zákonitosti při komorní a souborové hře	Stupnice a technické cvičení: ▪ 2-3 oktávové stupnice dur i moll, chromatické, intervalové stupnice (tercie, sexty, oktávy, decimy), kvintakord (obraty, rozklady), dominantní septakord (obraty, rozklady), kadence ▪ Carlevaro: Serie didactica Etudy: ▪ E. Pujol: Škola hry na kytaru III. díl ▪ M. Carcassi: výběr z etud op. 60 II. díl ▪ N. Coste: výběr z etud op. 38 Přednesové skladby: ▪ renesanční fantasie nebo barokní suity (např. J. Dowland, J. A. Losy, S. L. Weiss) ▪ sonáta nebo variace z období klasicismu (např. F. Sor, M. Giuliani) ▪ skladba z období romantismu nebo 20. a 21. století (např. J. K. Mertz, F. Tárrega, F. M. Torroba, A. Barrios, R. Dyens) Hra z listu a improvizace: ▪ jednoduchý doprovod písní dle značek ▪ instruktivní literatura Komorní hra: ▪ skladby z období renesance a klasicismu	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb PT: Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů)
-----------	--	--	---

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM - HRA NA AKORDEON

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum - Hra na akordeon

Vyučovací předmět Hra na nástroj vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP G. Vzdělávacím obsahem předmětu je výuka znalostí, dovedností a návyků v uměleckém oboru hra na akordeon. Vzdělávání zahrnuje individuální výuku hry na akordeon a skupinovou výuku komorní hry.

Instrumentální praktikum je syntetický předmět odborné přípravy oboru hudební umění, oboru činnosti hra na akordeon, který učí studenta hře v různých komorních a orchestrálních uskupeních.

Začínáme nejprve souborovou hrou, která tvoří předstupeň ke komorní hře. Souborová hra je kolektivní předmět, v němž se studenti hry na akordeon mají možnost zapojit do hry v souboru akordeonů. Cílem je dovést studenta ke skupinovému hudebnímu projevu, přesné reakci na záměr spoluhráče s respektem k dirigentskému gestu, osvojení návyků nezbytných pro hru v souboru – souhra, společná dynamika, agogika atd. Ve 4. ročníku následuje komorní hra.

Přehled a obsah tematických celků

- Obsah učiva je závislý na počtu členů souboru a dostupném repertoáru, také vhodných nástrojích.
- Student se v souboru má možnost seznámit s literaturou souborových skladeb, nácivkem v hudební skupině, kde se individuální nástrojové schopnosti uplatňují dílčím způsobem a přispívají k úspěšné interpretaci díla jako celku. Student pozná možnosti nástrojové stylistiky, barevné možnosti skupin akordeonů a jejich speciální výrazové možnosti.
- Repertoár je možné volit z oblasti originálních soudobých skladeb nebo vhodných úprav skladeb starších stylových období. Na drobnějších a hlavně stavebně nekomplikovaných hudebních formách homofonního charakteru pěstovat základy souborové hry se snahou správně vyvážit poměr mezi melodickými a doprovodnými hlasy. U akordeonových souborů na kratších polyfonních formách pěstovat základy správné výstavby melodických linií v jednotlivých hlasových skupinách a ověřit si výsledky v dosažené polyfonní plasticitě hrané skladby.
- Studium jednodušších skladeb originálních, také transkripcí skladeb barokních i jiných skladatelů i skladeb jiných žánrů (nonartificiální hudba).
- Zaměření se na různé možnosti zvukových barev akordeonu, rejstříkování a kompoziční zvláštnosti v klasické literatuře. Použití akordeonu s jinými nástroji, orchestrem.

Hra z listu a improvizace

Hra z listu a improvizace je předmět odborné přípravy oboru hudební umění, oboru činnosti hra na akordeon s mnohostranným zaměřením a působením. Žáci postupně získávají a rozvíjejí schopnosti rychlého a správného čtení neznámých skladeb a orientaci v kompletním notovém zápisu nebo v zápisu pouze naznačeném např. akordickými značkami nebo jen melodickou linkou. Neméně důležitou stránkou předmětu je praktické seznamování s akordeonovou literaturou, především s instruktivní tvorbou.

Cílem předmětu je vypěstovat u studenta rychlou orientaci v notovém zápisu a jeho pohotovou reprodukci bez předchozího podrobného studia a rozvíjet jeho improvizční schopnosti.

Výuka tohoto předmětu se uskutečňuje v individuálních hodinách v délce jednoho ročníku. Obsah jednotlivých lekcí si určí pedagog sám podle vlastního uvážení, schopností studenta a splnění daného programu a cíle předmětu.

Vzhledem k tomu, že hra na akordeon vyžaduje také umění improvizace a stylizace, je možno hodinovou dotaci z předmětu instrumentální praktikum ve 4. ročníku částečně převést pro výuku předmětu hra z listu a improvizace.

Komorní hra

Komorní hra je skupinový předmět, v němž se studenti hry na akordeon zapojují do hry v duu, triu, kvartetu apod. v kombinaci s jinými hudebními nástroji. Obsahem výuky je seznámení s komorním repertoárem v co největší možné šíři, a to jak vlastním studiem jednotlivých skladeb, tak poslechem nahrávek, návštěvou koncertů apod. Studium komorní hry předpokládá domácí přípravu, tj. individuální zvládnutí partu a přípravu na vyučování. Při náročnosti tohoto studia nelze řešit technické problémy při výuce.

Výuka souborové hry se uskutečňuje v rámci akordeonového souboru. Doporučuje se, aby soubor navštěvovali všichni studenti oddělení i ti, kteří již tuto povinnost dle učebních osnov nemají. Výuka komorní hry probíhá v seskupení dueto, trio nebo kvarteto akordeonistů, případně akordeon v kombinaci s jiným nástrojem. Součástí výuky je také praktické ověřování přípravy studentů na přehrávkách, koncertech, veřejných vystoupeních, při účasti v projektech školy, v orchestrech apod.

Vzhledem k tomu, že hra na akordeon v souboru vyžaduje také umění improvizace a stylizace, je možno hodinovou dotaci z předmětu instrumentální praktikum ve 4. ročníku částečně převést pro výuku předmětu hra z listu a improvizace.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- seznamuje žáka s různými metodami cvičení na nástroj, diskutuje s žákem o optimálním časovém rozvržení jeho domácí přípravy. Režim cvičení je průběžně korigován podle dosahovaných výsledků a stupně dovedností žáka.
- zadává žákovi průpravná technická cvičení a etudy k procvičování technických problémů.
- požaduje po žákovi, aby pro konkrétní technický problém navrhl vhodné cvičení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vysvětlí žákovi obsah odborných pokynů, zkratk a symbolů v notovém záznamu studované skladby a dbá na přesné dodržování notového zápisu žákem.
- určí žákovi vhodnou formu veřejné prezentace (např. předehrávka, koncert).

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- seznámí žáka s možnostmi uplatnění a dalšího studia v oboru, zhodnotí jeho dosaženou úroveň a perspektivu.
- hovoří s žákem o nutnosti důsledně zvládnout problémy studované skladby a nutnosti plnění svých úkolů a závazků plynoucích ze studia i uměleckého angažmá.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- povzbuzuje žáka k vyjádření vlastního názoru na sporné otázky pojetí skladby a seznamuje ho s prostředky k dosažení souhry v komorním souboru.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- klade otevřené otázky a vede žáky k tvorbě vlastních otázek.
- zadává problémové úlohy a úlohy rozvíjející kreativitu.
- umožňuje žákům diskutovat nad hudebními díly, ujasňovat si tak své představy, myšlenky a řešit různé názory na problematiku.
- vede žáka k práci s vlastní chybou jako s příležitostí – cestou ke správnému řešení.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA AKORDEON

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ uplatňuje správné návyky při hře (sezení, postavení pravé a levé ruky) ▪ ovládá hru stupnic ▪ orientuje se na hmatníku ve všech polohách ▪ užívá dynamické ostínění (p, mf, f) ▪ rozliší hru staccato, portamento, tenuto, legato, non legato ▪ hraje z paměti ▪ vystupuje na interních veřejných vystoupeních	Stupnice: ▪ durové a mollové s melodickými basy v rozsahu dvou oktáv, chromatické stupnice, durové a mollové kvintakordy 4-hlasé, malý rozklad, dominantní a zmenšený septakord, malý rozklad Etudy: ▪ Výběr z etud: C. Czerny: Škola zručnosti op. 299, J. Meisl: Etudy, a jiné Polyfonní skladby: ▪ (2) J. S. Bach: Malá preludia, 2-hlasé invence, atd. Přednesové skladby: ▪ 2 skladby menšího rozsahu Souborové skladby	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt (Všeobecná hudební nauka, Nauka o nástrojích) Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)

2.	▪ uplatňuje speciální akordeonové techniky ▪ kontroluje přesnost, zvukovou vyrovnanost a plynulost hry ▪ samostatně nalézá postupy při řešení prstokladových a úhozových problémů ▪ hraje z paměti ▪ vystupuje na interních veřejných vystoupeních ▪ - ovládá práci s měčem	Stupnice: ▪ durové a mollové s melodickými basy v rozsahu dvou oktáv, chromatické stupnice, durové a mollové kvintakordy 4-hlasé, malý rozklad, dominantní septakord, zmenšený akord, malý a velký rozklad Etudy: ▪ výběr akordeonových etud, 1 Scarlattiho sonáta, 1 skladba zábavného charakteru Polyfonní skladby: ▪ (2 skladby) J. S. Bach: 2-hlasé invence, 3-hlasé sinfonie, skladby G. F. Händla, F. Rameaua, F. Couperina a.j. Přednesové skladby: ▪ 2 skladby, cyklická skladba nemusí být kompletní ▪ souborové skladby	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza AJ PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
----	--	--	--

3.	▪ uplatňuje speciální akordeonové techniky (bellow-shake, glissando...) ▪ ovládá práci s měchem ▪ vystupuje na interních a veřejných vystoupeních ▪ rozliší hlavní zásady interpretace skladeb různých stylových období ▪ - porovnává dynamické a barevné možnosti tónu Hra z listu a improvizace ▪ orientuje se v notovém zápisu ▪ užívá dynamické ostínění (p, mf, f) ▪ orientuje se na hmatníku ve všech polohách	Stupnice: ▪ durové a mollové s melodickými basy v rozsahu dvou oktáv, chromatické stupnice, durové a mollové kvintakordy 4-hlasé, malý rozklad, dominantní septakord, zmenšený akord, malý a velký rozklad Etudy: ▪ výběr akordeonových etud, 1 Scarlattiho sonáta, 1 skladba zábavného charakteru Polyfonní skladby: ▪ (1) J. S. Bach: 3 - hlasé sinfonie, preludia a fugy (temperovaný klavír) Přednesové skladby: ▪ (2) případně 1 cyklická většího charakteru. V programu by měla být zařazená skladba českého skladatele Souborové skladby Hra z listu a improvizace ▪ Školy pro akordeon: Havlíček, Machalíčková, Ondruš, Jozef Vašica, atd. ▪ Polyfonní a originální skladby pro ZUŠ ▪ hra z listu 2 jednoduchých akordeonových skladeb rozdílného charakteru, improvizace 1 lidové písně a 1 tance, s pomocí učitele vytváří doprovod k lidové písni nebo písni umělé, improvizaci přede hry, mezihry a dohry, uplatňuje variační techniku...	P: Dějiny hudby IVT Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
------------------	---	---	---

4.	▪ porovnává dynamické a barevné možnosti tónu ▪ ovládá práci s měchem ▪ rozliší hlavní zásady interpretace skladeb různých stylových období ▪ vystupuje na veřejných vystoupeních Hra z listu a improvizace ▪ orientuje se v notovém zápisu ▪ užívá dynamické ostínění (p, mf, f) ▪ orientuje se na hmatníku ve všech polohách Komorní hra ▪ orientuje se v notovém zápisu ▪ užívá dynamické ostínění (p, mf, f) ▪ orientuje se na hmatníku ve všech polohách	Stupnice: ▪ všechny durové a mollové stupnice s příslušnými akordy, ve všech disciplínách Etudy: ▪ výběr etud, 1 Scarlattiho sonáta, 1 skladba zábavného charakteru Polyfonní skladby: ▪ (1) J. S. Bach: Preludium a fuga, F. Couperin, N. E. Mehul, C. Franck, atd. Přednesové skladby: ▪ (2) cyklické skladby, . V programu by měla být zařazená skladba českého skladatele Souborové skladby Hra z listu a improvizace ▪ Školy pro akordeon: Havlíček, Machalíčková, Ondruš, Jozef Vašica, atd. ▪ Polyfonní a originální skladby pro ZUŠ ▪ hra z listu 2 jednoduchých akordeonových skladeb rozdílného charakteru, improvizace 1 lidové písně a 1 tance, s pomocí učitele vytváří doprovod k lidové písni nebo písni umělé, improvizaci přede hry, mezihry a dohry, uplatňuje variační techniku... Komorní hra ▪ Základním cílem je osvojení návyků nezbytných pro hru v komorním útvaru – společné vnímání stylu, tempa, fráze, dynamiky, agogiky, barvy apod. Výběr repertoáru se přizpůsobuje nástrojovému obsazení.	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Seberegulace organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
-----------	--	---	---

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ (housle, viola, violoncello, kontrabas, harfa)

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum – Hra na nástroj

Vyučovací předmět Hra na nástroj vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP G.

Předmět – Umělecké praktikum – vychází z obsahu oboru hra na nástroj. Vyučuje se ve všech čtyřech ročnících gymnázia. Zahrnuje v sobě hru na nástroj podle zaměření žáka – hra na housle, violu, violoncello, kontrabas a harfu. Hlavním smyslem tohoto předmětu je umožnit žákovi snazší orientaci mezi navazujícími předměty. Vzdělávací obsah je realizován prostřednictvím tvůrčích činností, produkce, recepce a reflexe. Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, vymezených v RVP G.

Předmět se vyučuje s dotací 3 hod. týdně v 1. a 2.ročníku. Ve 3.roč.ke hře na nástroj přibude v rámci tříhodinové dotace ještě hra z listu. Ve 4.ročníku je dotace posílena o půl hodiny týdně a je rozšířena o komorní hru. Komorní hra bude vyučována 1 hodinu a hra z listu ½ hod.. Předmět je vyučován individuálně nebo skupinově ve specializované učebně, ve které je k dispozici odpovídající didaktická technika a hudební nástroje, jež doplňují výuku.

Předmět - Umělecké praktikum – prohlubuje znalosti a rozvíjí dovednosti v těchto okruzích činnosti:

- hra na nástroj
- hra z listu
- komorní hra
- recepce, reflexe, vnímání hudby, rozbor forem a výrazových prostředků, hodnocení hudby, význam interpretace hudebního díla

Součástí realizace vzdělávacího obsahu jsou návštěvy koncertů nebo komponovaných pořadů z oblasti hudební kultury, jejichž program odpovídá osnovám předmětu. Předmět - Umělecké praktikum – v sobě zahrnuje také některá průřezová témata s danými tématickými okruhy:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- mediální výchova
- multikulturní výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- rozhovorem vede žáky k získání dovedností, nutných pro efektivní učení, aby si osvojili důležité poznatky a návyky a poznávali význam a přínos hudby
- prostřednictvím samostatných výstupů motivuje žáky k tomu, aby sledovali aktivní dění v hudbě a umění, kultuře, dokázali ho využít tvůrčím způsobem

Kompetence občanská:

Učitel:

- formou rozhovoru vede žáky ke sledování aktuálního dění v hudebním světě
- v oblastech s hudbou souvisejících vede k toleranci a pozitivnímu přijímání odlišných kulturních hodnot

Kompetence komunikativní

Učitel

- motivuje žáky k účasti v uměleckých soutěžích a veřejných uměleckých aktivitách
- využívá skupinovou práci při přípravě a realizaci hudebních objektů.

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- využívá hru na hudební nástroj k tomu, aby si žáci hru na zvolený nástroj dobře osvojili a naučili
- vede žáky k začlenění do komorních souborů a k hudební produkci

Kompetence sociální a personální

Učitel

- formou dialogu vede žáky k přijímání názorů ostatních a k respektování jejich hudebního vkusu
- prostřednictvím exkurzí, návštěv koncertů a komponovaných pořadů vede k uvědomění si, respektování a přijímání pravidel společenské etikety

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- hudebními ukázkami a diskusí nad uměleckou a hudební problematikou vede žáky k tomu, aby si vytvářeli a rozvíjeli vlastní názor na umění a hudbu a dokázali ho pomocí logických argumentů analyzovat
- vede žáky k tomu, aby byli schopni přijímat a tolerovat názory druhých

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ HARFA

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		- ovládá základní pracovní postupy ve hře na nástroj - prezentuje stupnice, akordy - propojuje získané dovednosti v prezentaci etud a skladeb menších rozměrů - interpretuje jednotlivé věty cyklických skladeb - efektivně pracuje s notovým materiálem - využívá harfovou literaturu	- Stupnice – způsoby podle schopností žáka a akordy - Školy (výběr) – Italská škola nebo Zingel – Německá škola nebo Zabel nebo Krdeli nebo Renie atd. Výběr z etud: - Trneček nebo Schecker nebo Nadermann atd. Výběr z přednesových skladeb: - Mozart nebo Händel nebo Benda nebo Brahms nebo Dobrodinský atd.	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Mediální výchova (Média a mediální produkce)

2.	▪ ovládá středně náročnou nástrojovou techniku ▪ prezentuje své dovednosti a znalosti nastudovaných skladeb při kulturních produkcích a aktivitách ▪ propojuje získané technické dovednosti s uměleckým projevem a přednesem ▪ vyděluje podstatné hudební znaky ze znějící hudby ▪ využívá jednoduché i složitější pomůcky při posuzování a nastudování hudebních děl ▪ uvědomuje si význam vlastních a získaných zkušeností při prezentaci hudebního díla	▪ Stupnice a akordy podle potřeby žáka Výběr z etud: ▪ Bochsa nebo Keller nebo Schuecker – Nadermann atd. Výběr z přednesových skladeb: ▪ Händel nebo Rubinstein nebo Zingel nebo Andrés nebo Grandjany nebo Koníček atd.	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Český jazyk a literatura PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
------------------	---	---	---

3.	▪ ovládá náročnou nástrojovou techniku ▪ prezentuje své dovednosti, znalosti a zkušenosti při hudebních aktivitách ▪ propojuje vrozené dispozice se získanými technickými a přednesovými dovednostmi ▪ uvědomuje si význam vlastních zkušeností a osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku ▪ interpretuje skladby na základě vědomostí a vlastních hudebních schopností ▪ ovládá a popíše důležité znaky tvorby a interpretace dané hudby ▪ vytváří vlastní názor na interpretaci skladeb	▪ Stupnice a akordy Výběr z etud: ▪ Schuecker nebo Bertini nebo Czerny atd. Výběr z přednesových skladeb: ▪ Händel nebo Dusík nebo Pauer nebo Nadermann nebo Salzedo atd Hra z listu: ▪ Album orchestrálních partů ▪ Album operních a baletních partů	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Český jazyk a literatura Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
------------------	--	--	--

4.	▪ rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě ▪ uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku ▪ vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže obhájit ▪ odliší výrazově hudbu při vlastní interpretaci ▪ uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě, hudební tvorbě a k interpretaci ▪ prezentuje hudbu s vlastními názory a podněty	▪ Stupnice a akordy Výběr z etud: ▪ Schuecker nebo Vitzthum nebo Bertini nebo Hasselmans atd. Výběr z přednesových skladeb: ▪ Mairais nebo Nadermann nebo Dusík nebo Krumpholtz nebo Tounier nebo Ibert atd. Hra z listu: ▪ Smetana - Má vlast, Dvořák – Karneval, Debussy – Pavana, Moře, Faunovo odpoledne atd. Komorní hra: ▪ Hlobil nebo Vorlová nebo Malásek nebo Loudová atd	P: Dějiny hudby Český jazyk a literatura Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž; Poznání a rozvoj vlastní osobnosti)
-----------	--	--	--

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ HOUSLE

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ ovládá základní pracovní postupy ve hře na nástroj ▪ prezentuje stupnice, akordy a dvojhmatové stupnice ▪ propojuje získané dovednosti v prezentaci etud a skladeb menších rozměrů ▪ interpretuje jednotlivé věty cyklických skladeb ▪ efektivně pracuje s notovým materiálem ▪ využívá houslovou literaturu	▪ Stupnice dur, moll, dvojhmatové stupnice Výběr cvičení : ▪ z op. O. Ševčíka Výběr z etud: ▪ Mazas nebo Kreutzer nebo Fiorillo Výběr dvou vět z barokní sonáty: ▪ např. Händel nebo Vivaldi nebo Correlli nebo Vitali atd. Výběr jedné věty z koncertu: ▪ např. Viotti nebo Rode nebo Spohr nebo Bériot atd.	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Mediální výchova (Média a mediální produkce)

2.	▪ ovládá středně náročnou houslovou a smyčcovou techniku ▪ prezentuje své dovednosti a znalosti nastudovaných skladeb při kulturních produkcích a aktivitách ▪ propojuje získané technické dovednosti s uměleckým projevem a přednesem ▪ vyděluje podstatné hudební znaky ze znějící hudby ▪ využívá jednoduché i složitější pomůcky při posuzování a nastudování hudebních děl ▪ uvědomuje si význam vlastních a získaných zkušeností při prezentaci hudebního díla	▪ Stupnice, akordy, dvojhmatové stupnice Etudy: ▪ výběr Kreutzer nebo Rode nebo Campagnoli ▪ Jedna virtuózní nebo přednesová skladba menšího rozsahu období klasicismu nebo romantismu Výběr z koncertů baroka klasicismu nebo romantismu: ▪ např. Bach, Mozart, Haydn, Mysliveček, Bruch atd.	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Český jazyk a literatura PT: Mediální výchova (Účinky mediální produkce a vliv médií; Uživatelé; Mediální produkty a jejich významy)
-----------	---	---	---

3.	▪ ovládá náročnou nástrojovou techniku ▪ prezentuje své dovednosti znalosti a zkušenosti při hudebních aktivitách ▪ propojuje vrozené dispozice se získanými technickými a přednesovými dovednostmi ▪ uvědomuje si význam vlastních zkušeností a osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku ▪ interpretuje skladby na základě vědomostí a vlastních hudebních schopností ▪ ovládá a popíše důležité znaky tvorby a interpretace dané hudby ▪ vytváří vlastní názor na interpretaci skladeb	▪ Stupnice, akordy, dvojhmatové stupnice Etudy: ▪ výběr, Alard nebo Dancla nebo Rode nebo Campagnoli atd. Barokní sólové sonáty: ▪ (jedna nebo dvě věty) např. Bach nebo Telemann ▪ Koncertní skladby menšího rozsahu – romantismus, hudba 20.stol. Koncerty: ▪ nebo 3.věta) např. Mozart nebo Wieniawski nebo Kabalevskij atd. Hra z listu: ▪ Orchestrální party autorů baroka a klasicismu (výběr)	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Český jazyk a literatura Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
----	---	---	--

4.	▪ rozpoznává hudebně výrazové prostředky, užití ve skladbě ▪ uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku ▪ vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže obhájit ▪ odliší výrazově hudbu při vlastní interpretaci ▪ uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě, hudební tvorbě a k interpretaci ▪ prezentuje hudbu s vlastními názory a podněty	▪ Všechny typy stupnic Etudy: ▪ výběr např. Dancla nebo Campagnoli nebo Dont nebo Wieniawski atd ▪ Skladba 20.století (menšího rozsahu) Barokní sonáty: ▪ (dvě věty) Bach nebo Telemann atd. Koncerty: ▪ (jedna věta) Wieniawski nebo Bruch nebo Sommer nebo Mozart atd. Hra z listu: ▪ orchestrální party autorů romantismu a 20.století(výběr) Komorní hra: ▪ výběr skladeb dle stávajícího obsazení souboru	P: Dějiny hudby Český jazyk a literatura PT: Osobnostní a sociální výchova (Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž; Poznání a rozvoj vlastní osobnosti)
-----------	---	---	---

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ KONTRABAS

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ ovládá základní pracovní postupy ve hře na nástroj ▪ prezentuje stupnice, akordy ▪ propojuje získané dovednosti v prezentaci etud a skladeb menších rozměrů ▪ interpretuje jednotlivé věty cyklických skladeb ▪ efektivně pracuje s notovým materiálem ▪ využívá kontrabasovou literaturu	▪ F.Černý – Škola pro kontrabas ▪ F.Hertl – Škola pro kontrabas ▪ F. Simandl – Škola pro kontrabas, 30 etud Přednesové skladby: ▪ transkripce drobných klasických skladeb	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Mediální výchova (Média a mediální produkce)

2.	▪ ovládá středně náročnou kontrabasovou a smyčcovou techniku ▪ prezentuje své dovednosti a znalosti nastudovaných skladeb při kulturních produkcích a aktivitách ▪ propojuje získané technické dovednosti s uměleckým projevem a přednesem ▪ vyděluje podstatné hudební znaky ze znějící hudby ▪ využívá jednoduché i složitější pomůcky při posuzování a nastudování hudebních děl ▪ uvědomuje si význam vlastních a získaných zkušeností při prezentaci hudebního díla	▪ F.Černý – Technické studie (palcová poloha) Výběr z etud: ▪ Simandl nebo Storch nebo Kment atd. Výběr z přednesových skladeb: ▪ Hertl nebo Kořínek nebo Marcello nebo Galiard atd.	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Český jazyk a literatura PT: Mediální výchova (Účinky mediální produkce a vliv médií; Uživatelé; Mediální produkty a jejich významy)
----	---	--	---

3.	▪ ovládá náročnou nástrojovou techniku ▪ prezentuje své dovednosti, znalosti a zkušenosti při hudebních aktivitách ▪ propojuje vrozené dispozice se získanými technickými a přednesovými dovednostmi ▪ uvědomuje si význam vlastních zkušeností a osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku ▪ interpretuje skladby na základě vědomostí a vlastních hudebních schopností ▪ ovládá a popíše důležité znaky tvorby a interpretace dané hudby ▪ vytváří vlastní názor na interpretaci skladeb	▪ F.Černý – Technické studie Výběr z etud: ▪ A.Sláma – 66 etud pro hluboké nástroje nebo F.Simandl – 10 malých etud, 5 velkých etud atd. Výběr z přednesových skladeb: ▪ Capucci nebo Gregora nebo ▪ Rajter atd. Hra z listu: ▪ výběr partů z orchestrálních skladeb autorů baroka a klasicismu	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Český jazyk a literatura Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
------------------	--	--	--

4.	▪ rozpoznává hudebně výrazové prostředky užívané ve skladbě ▪ uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku ▪ vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže obhájit ▪ odliší výrazově hudbu při vlastní interpretaci ▪ uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě, hudební tvorbě a k interpretaci ▪ prezentuje hudbu s vlastními názory a podněty	▪ Technická cvičení podle individuálních potřeb žáka Výběr z etud: ▪ Dragonetti nebo Kreutzer nebo Gregora atd. Výběr z přednesových skladeb: ▪ Storch nebo Albert nebo Händel atd. Hra z listu: ▪ výběr z orchestrálních partů autorů romantismu a 20.století Komorní hra: ▪ výběr skladeb dle stávajícího obsazení souboru	P: Dějiny hudby Český jazyk a literatura Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž; Poznání a rozvoj vlastní osobnosti)
------------------	--	--	--

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ VIOLA

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		- ovládá základní pracovní postupy ve hře na nástroj - prezentuje stupnice, akordy a dvojhmatové stupnice - propojuje získané dovednosti v prezentaci etud a skladeb menších rozměrů - interpretuje jednotlivé věty cyklických skladeb - efektivně pracuje s notovým materiálem - využívá violovou literaturu	- Stupnice a technická cvičení podle doporučení pedagoga, např. O.Ševčík, H.Schradiek, A.Hyksa Výběr z etud: - K.Moravec nebo J.Dont nebo R.Kreutzer atd. Výběr dvou vět z barokní sonáty: - např. Telemann nebo Marcello atd. Výběr dvou vět z koncertu: - např. Vivaldi nebo Telemann, atd.	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Mediální výchova (Média a mediální produkce)

2.	▪ ovládá středně náročnou violovou a smyčcovou techniku ▪ prezentuje své dovednosti a znalosti nastudovaných skladeb při kulturních produkcích a aktivitách ▪ propojuje získané technické dovednosti s uměleckým projevem a přednesem ▪ vyděluje podstatné hudební znaky ze znějící hudby ▪ využívá jednoduché i složitější pomůcky při posuzování a nastudování hudebních děl ▪ uvědomuje si význam vlastních a získaných zkušeností při prezentaci hudebního díla	▪ Technická cvičení, např. Moravec nebo Ševčík nebo Schradieck atd. Výběr z etud: ▪ např. Moravec nebo Campagnoli nebo Dont Výběr z koncertů nebo sonát: ▪ např. Händel nebo Vivaldi nebo Locatelli nebo Kořínek atd.	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Český jazyk a literatura PT: Mediální výchova (Účinky mediální produkce a vliv médií; Uživatelé; Mediální produkty a jejich významy)
------------------	--	---	---

3.	▪ ovládá náročnou nástrojovou techniku ▪ prezentuje své dovednosti znalosti a zkušenosti při hudebních aktivitách ▪ propojuje vrozené dispozice se získanými technickými a přednesovými dovednostmi ▪ uvědomuje si význam vlastních zkušeností a osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku ▪ interpretuje skladby na základě vědomostí a vlastních hudebních schopností ▪ ovládá a popíše důležité znaky tvorby a interpretace dané hudby ▪ vytváří vlastní názor na interpretaci skladeb	▪ Stupnice, technická cvičení dle pokynů pedagoga Výběr z etud: ▪ např. Moravec nebo Fiorillo nebo Campagnoli Výběr ze svit, fantazií a koncertů: ▪ např. Telemann nebo Reger nebo Bach nebo Stamic atd. Hra z listu: ▪ výběr z orchestrálních partů autorů baroka a klasicismu	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Český jazyk a literatura Hudební formy a analýza skladeb Harmonie a kontrapunkt PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
------------------	---	---	---

4.	▪ rozpoznává hudebně výrazové prostředky užívané ve skladbě ▪ uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku ▪ vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže obhájit ▪ odliší výrazově hudbu při vlastní interpretaci ▪ uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě, hudební tvorbě a k interpretaci ▪ prezentuje hudbu s vlastními názory a podněty	▪ Stupnice a technická cvičení podle doporučení pedagoga Výběr z etud: ▪ např. Herold nebo Gaviniés nebo Fiorillo atd. Výběr z přednesu: ▪ např. Reger nebo Bach nebo Hindemith nebo Stamic atd. Hra z listu: ▪ výběr z orchestrálních skladeb autorů romantismu a 20.století Komorní hra: ▪ výběr skladeb dle stávajícího obsazení souboru	P: Dějiny hudby Český jazyk a literatura Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž; Poznání a rozvoj vlastní osobnosti)
------------------	--	---	--

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ VIOLONCELLO

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ ovládá základní pracovní postupy ve hře na nástroj ▪ prezentuje stupnice, akordy a dvojhmatové stupnice ▪ propojuje získané dovednosti v prezentaci etud a skladeb menších rozměrů ▪ interpretuje jednotlivé věty cyklických skladeb ▪ efektivně pracuje s notovým materiálem ▪ využívá violoncellovou literaturu	▪ Stupnice dur a moll, rozložené akordy v rozsahu tří oktáv Technická cvičení: ▪ např. Dotzauer nebo Sádlo nebo Ševčík atd. Výběr z etud: ▪ např. Dotzauer nebo Sádlo atd. Výběr z přednesu: ▪ např. Bach nebo Marcello atd.	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Mediální výchova (Média a mediální produkce)

2.	▪ ovládá středně náročnou violoncellovou a smyčcovou techniku ▪ prezentuje své dovednosti a znalosti nastudovaných skladeb při kulturních produkcích a aktivitách ▪ propojuje získané technické dovednosti s uměleckým projevem a přednesem ▪ vyděluje podstatné hudební znaky ze znějící hudby ▪ využívá jednoduché i složitější pomůcky při posuzování a nastudování hudebních děl ▪ uvědomuje si význam vlastních a získaných zkušeností při prezentaci hudebního díla	Technická cvičení: ▪ např. Dotzauer nebo Ševčík atd. Výběr z etud: ▪ např. Dotzauer nebo Sádlo nebo Kummer atd. Výběr z přednesu: ▪ např. Händel nebo Vivaldi nebo Marcello atd.	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Český jazyk a literatura PT: Mediální výchova (Účinky mediální produkce a vliv médií; Uživatelé; Mediální produkty a jejich významy)
------------------	--	--	---

3.	▪ ovládá náročnou nástrojovou techniku ▪ prezentuje své dovednosti, znalosti a zkušenosti při hudebních aktivitách ▪ propojuje vrozené dispozice se získanými technickými a přednesovými dovednostmi ▪ uvědomuje si význam vlastních zkušeností a osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku ▪ interpretuje skladby na základě vědomostí a vlastních hudebních schopností ▪ ovládá a popíše důležité znaky tvorby a interpretace dané hudby ▪ vytváří vlastní názor na interpretaci skladeb	▪ Stupnice a technická cvičení dle potřeb žáka Výběr z etud: ▪ Dotzauer nebo Sádlo atd. Výběr z přednesových skladeb: ▪ Eccles nebo Čajkovskij nebo Popper atd Hra z listu: ▪ výběr z orchestrálních partů autorů baroka a klasicismu	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Český jazyk a literatura Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
------------------	--	---	--

4.	▪ rozpoznává hudebně výrazové prostředky užívané ve skladbě ▪ uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku ▪ vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže obhájit ▪ odliší výrazově hudbu při vlastní interpretaci ▪ uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě, hudební tvorbě a k interpretaci ▪ prezentuje hudbu s vlastními názory a podněty	▪ Stupnice technická cvičení podle potřeb žáka Výběr z etud: ▪ Dotzauer nebo Piatti nebo Popper atd. Výběr z přednesových skladeb: ▪ Boccherini nebo Bach nebo Haydn nebo Dvořák nebo Martinů atd. Hra z listu: ▪ výběr z orchestrálních skladeb autorů romantismu a 20.století Komorní hra: ▪ výběr skladeb dle stávajícího obsazení souboru	P: Dějiny hudby Český jazyk a literatura Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Morálka všedního dne; Spolupráce a soutěž; Poznání a rozvoj vlastní osobnosti)
------------------	--	---	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ (fagot, příčná flétna, hobo, klarinet, lesní roh, saxofon, trombon, trubka, tuba, zobcová flétna)

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum – Hra na nástroj

Vyučovací předmět Hra na nástroj vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP G.

Předmět Hra na nástroj navazuje svým obsahem na výuku hry na nástroj na základní umělecké škole. Prohlubuje znalosti a rozvíjí dovednosti potřebné k estetickému chápání a interpretaci hudebního díla. Rozvíjí vědomosti i dovednosti v praktických a teoretických hudebních disciplínách (hra na hudební nástroj, všeobecná hudební nauka, nauka o nástrojích, harmonie, kontrapunkt, hudební formy a žánry) a také v praktických disciplínách rozvíjejících hudební schopnosti a vloh (intonace, rytmus a sluchová analýza).

Vzdělávací obsah předmětu Hra na nástroj tvoří tři vzájemně provázané a podmíněné okruhy činností – produkce, recepce a reflexe, které žákovi umožňují hudebně se projevovat jak při individuálních, tak i skupinových aktivitách, poznávat zákonitosti hudební tvorby, seznamovat se s různými funkcemi hudby, hodnotami a normami v umění, porozumět sdělením přenášeným hudebním jazykem a samostatně interpretovat hudební díla.

V produkci nalézá uplatnění instrumentální a interpretační činnost mající charakter nejen reprodukční, ale také výrazně tvůrčí. V nich žáci rozvíjejí své praktické hudební schopnosti a upevňují získané návyky v tvůrčích a interpretačních dovednostech. Součástí těchto činností je doplňující výuka intonace, sluchové analýzy, rytmických cvičení a teoretického rozboru skladeb.

Při recepci si žáci prostřednictvím praktické hry na nástroj uvědomují a ověřují reálné působení znějící hudby. Interpretace hudebního díla zde umožňuje vyvozovat nové praktické a teoretické poznatky a dávat je do souvislostí s poznatky již získanými (např. poznávání typických hudebně výrazových prostředků a jejich užití v praxi apod.).

Reflexe jako třetí, syntetizující hudební činnost (v triádě produkce – recepce – reflexe), znamená nejvyšší stupeň studijní činnosti vedoucí ke komplexní znalosti uměleckého díla umožňující jeho dokonalou interpretaci, což tvoří východisko pro předmět Umělecké praktikum – Hra na nástroj.

Předmět Hra na nástroj je realizován ve všech čtyřech ročnících vzdělávání jako individuální výuka s časovou dotací: 1. ročník: 3 h/t, 2. ročník: 3 h/t, 3. ročník: 3 h/t, 4. ročník: 3.5 h/t. Ve čtvrtém ročníku je předmět Hra na nástroj doplněn předměty Komorní hra a Studium orchestrálních partů, které předmět obohacují o konkrétní praktické poznatky a přibližují jej k využití v reálné praxi. Žák si v rámci povinné oblasti Umění a kultura volí předmět Hra na nástroj již při přijímacím řízení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- zadává úkoly s použitím různých strategií, které řeší dané problémy
- se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků a využívá je ve studijních postupech
- vede důsledně žáky k uvědomělému a aktivnímu využívání různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáka k jasnému a srozumitelnému vyjadřování myšlenek a názorů a vyžaduje přesné formulace daných témat s použitím odborného jazyka
- vede žáky k efektivnímu využívání moderních informačních technologií

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- sleduje míru úspěšnosti jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok v kvalitě jejich profesního zaměření
- vede žáky k sledování jejich vlastního postupu a vyžaduje jejich aktivní přístup ke vzdělání
- posuzuje a hodnotí rizika oboru s ohledem na praktické uplatnění v dané profesi a vede žáky k správným vyhodnocením a řešením

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k logickému pochopení a vyřešení daných problémů
- zadává problémové úlohy a úlohy rozvíjející kreativitu
- vyžaduje po studentech diskusi o hudebních dílech instruktivních i přednesových a vyžaduje jejich správné pochopení

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ FAGOT

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ prezentuje znalost nástroje – jeho stavbu, stručné dějiny, praktické použití ▪ uplatňuje znalost správného dýchání při hře na nástroj ▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ J.Weissenborn: Škola hry na fagot, lekce 1 – 15 ▪ Komorovskij: Výběr etud, 1 díl ▪ Koprasch: Etudy, 1 díl ▪ Jean-Philippe Rameau: Tamburin ▪ Ludvík Milde: Nocturno; Andante; Tarantela ▪ Benedetto Marcello: Sonata e moll	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ rozšiřuje znalost hry v tenorovém klíči ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Koprasch: Etudy a cvičení II.díl ▪ K.Pivoňka: Rytmické etudy a cvičení ▪ K.Pivoňka: Technické a rytmičné studie - výběr ▪ Koprasch: Výběr etud III. díl ▪ Slama: Etudy ▪ Telemann: Sonata ▪ Suchánek: Concertino ▪ A.Vivaldi: Koncert d moll	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
----	---	---	--

3.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ zdokonaluje hru v basovém, tenorovém klíči, , hru všech melodických ozdob v dostupných tempech ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ L.Milde: Technické etudy - I.díl ▪ L.Milde: Koncertní etudy - I.díl výběr ▪ K.Pivoňka: Technické a rytmické studie - výběr ▪ K.Pivoňka: Rytmické etudy - výběr ▪ A.Vivaldi: Koncert a moll ▪ Ant.Rejcha: Sonata pro fagot a klavír ▪ W.A.Mozart: Koncert B dur ▪ Hermann – Orchestrální party ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Morálka všedního dne)
------------------	---	---	---

4.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ zdokonaluje hru v tenorovém klíči, hru násobného staccata v dostupných tempech, hru všech melodických ozdob v dostupných tempech ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ L.Milde: Koncertní etudy - II.díl ▪ Bordeaux: Etudy ▪ Jacobi: 6 etud ▪ K.Pivoňka: Virtuózní etudy - výběr ▪ K.Pivoňka: Vývojové etudy – výběr ▪ Dubois: Charakteristické etudy ▪ K.M.von Weber: Koncert F dur ▪ C.Saint-Saëns: Sonata ▪ Hermann – Orchestrální party ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž)
----	---	---	---

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ FLÉTNÁ

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ prezentuje znalost nástroje – jeho stavbu, stručné dějiny, praktické použití ▪ upevňuje základy správného dýchání při hře na nástroj ▪ rozvíjí technickou úroveň hry stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ aplikuje dosaženou technickou úroveň hry na praktické využití přednesové literatury ▪ vykazuje v závěru školního roku dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Dumitru Pop: Škola pro začátečníky ▪ E.Towarnicki: Škola hry na flétnu (2 díly) ▪ E.Köhler: Romantické etudy ▪ E.Köhler: Etudy op.33 (1.sešit) ▪ M.Moyse: 50 denních cvičení ▪ G.F.Händel: Sonáta č.2 g moll ▪ R.Sinisalo: Tři miniatury ▪ J.Pauer: Capricci	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ dále rozvíjí svou technickou úroveň hraním stupnic, akordů a intervalů v rychlejším tempu a rozšířeném rozsahu nástroje ▪ zdokonaluje techniku hry nácvikem trylků a dvojitého staccata ▪ uplatňuje principy správné dechové ekonomie v konkrétních skladbách instruktivní a přednesové literatury na své úrovni. ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry a jejím zavedení do praxe při interpretaci přednesových skladeb ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ E.Köhler: Etudy op.33 (2.sešit) ▪ T.Berbiquier: 18 technických cvičení ▪ N.Platonov: 24 etud pro flétnu ▪ J.K.Vaňhal: Sonáta G dur ▪ F.S.Akimenko: Idylla ▪ W.A.Mozart: Andante C dur ▪ V.Blodek: Andante cantabile	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému)
----	---	---	--

3.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hraním durových, mollových, chromatických a celotónových stupnic, intervalů a akordů v největším možném rozsahu flétny. ▪ zdokonaluje hru všech melodických ozdob v dostupných tempech a souvislostech, rozvíjí schopnost ovládat vibrato . ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ E.Köhler: op. 33 – 3.sešit ▪ Tomaszewski: Etudy (3.díl) ▪ E.Prill: Etudy pro flétnu op.12 ▪ G.F.Händel: Sonáty (výběr) ▪ A.Fils: Koncert D dur ▪ J.Novák: Sonatina ▪ P.Eben: Sonatina semplice ▪ Studium flétnových orchestrálních partů barokní a klasické symfonické a operní hudby. ▪ Výběr komorních skladeb s flétnou dle technické úrovně studenta.	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Morálka všedního dne)
----	---	---	---

4.	▪ zdokonaluje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v rychlejším tempu a v největším možném rozsahu nástroje ▪ zdokonaluje se v práci s tónem v souvislosti s dechovou oporou, rozvíjí svou schopnost využití všech artikulačních možností nástroje, moderních technik hry na flétnu. ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalosti stylové interpretace barokní a klasické literatury nástroje na základě využití svých vědomostí z dějin a literatury flétny, poznává soudobou literaturu nástroje. ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ E.Prill: Etudy pro flétnu op. 14 ▪ A.B.Fürstenau: Etudy op. 107 (2 sešity) ▪ Tomaszewski: Výběr etud (4.díl) ▪ G.F.Händel: Sonáty (výběr) ▪ K.Stamic: Koncert G dur ▪ F.A.Rössler-Rosetti: Koncert D dur ▪ W.A.Mozart: Koncert D dur K.V.314 ▪ C.Deussy: Syrx ▪ S.Bodorová Léthe ▪ G.Fauré: Fantazie ▪ G,Hüe: Fantazie ▪ Studium orchestrálních flétnových sól českých i světových skladatelů ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěži)
----	---	---	---

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ HOBOJ

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		- popíše způsob tvoření tónu, ladění a stavbu nástroje, jeho stručné dějiny a praktické použití - uplatňuje znalost správného dýchání při hře na nástroj - zdokonaluje tónovou kvalitu a intonační přesnost cvičením vydržovaných tónů - rozšiřuje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu - interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni - prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	- Wiedemann: 42 etud pro hoboj - Salviani: Stupnicové etudy - Rosenthal: Oboe Schule 1. díl - Händel: Koncert pro hoboj B dur - Jírovec: Adagio - Kakabus: Dudácká suita	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ rozšiřuje tónový rozsah a upevňuje intonační přesnost ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Ferling : 48 etud ▪ Rosentthall: Oboe Schule 2. díl ▪ Händel: Koncert g moll ▪ Telemann: Sonáta B dur ▪ Feld: Tři skladby ▪ Rakov: Sonáta pro hoboj a klavír	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)
----	---	---	--

3.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ uplatňuje vibráto při hraní instruktivních i přednesových skladeb ▪ za předpokladu zvládnutí jednoduchého staccata rozšiřuje své možnosti nácvikem a uplatňováním staccata dvojitého ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje získané dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Ferling: 18 etud ▪ Luft: 24 etud ▪ Fleming: Melodické etudy ▪ Marcello: Koncert d moll ▪ Telemann: Koncert f moll ▪ Colen: Koncert G dur ▪ Schumann: Tři romance pro hoboje a klavír ▪ Ježová: Orchestrální sóla pro hoboje ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Morálka všedního dne)
----	---	---	---

4.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ seznamuje se s požadavky stylové interpretace skladeb různých období a své vědomosti uplatňuje při jejich nácviu a provádění ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje získané dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Luft 42 etud ▪ Rosenthal 4.díl ▪ Ferling 144 preludií a etud ▪ Vivaldi Koncert a moll ▪ Stamic Koncert C dur ▪ Haydn Koncert C dur ▪ Saint- Saens Sonáta pro hoboj a klavír ▪ Reiner Tři skladby ▪ Bodorová Magicon ▪ Ježová Orchestrální sóla pro hoboj ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž)
------------------	--	--	---

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ KLARINET

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ prezentuje znalost nástroje – jeho stavbu, stručné dějiny, praktické použití ▪ uplatňuje znalost správného dýchání při hře na nástroj ▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou vybraných etud, prstových cvičení, stupnic a akordů v dostupném tempu a rozsahu ▪ interpretuje výběr přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Klosé, Hyacinthe Eléonore: 220 prstových etud ▪ Polatschek, Victor: 24 etud pro začátečníky ▪ Lancelot, Jacques: 26 elementárních etud ▪ Lancelot, Jacques: 25 progresivních etud ▪ Stark, Alexandr: 36 lehkých etud ▪ Kurkiewicz, Ludwik: Výběr etud I, II ▪ Anonym: Variace L ▪ Dubios, Pierre Max: Romance ▪ Lefèvre, Jean Xavier: Sonáta č. 1 ▪ Koželuh, Jan Evangelista Antonín: Koncert Es dur	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou vybraných etud, prstových cvičení, stupnic a akordů v dostupném tempu a rozsahu ▪ rozšiřuje znalost hry v transpozicích ▪ interpretuje výběr přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Klosé, Hyacinthe Eléonore: 220 prstových etud ▪ Kurkiewicz, Ludwik: Výběr etud II, III ▪ Klosé, Hyacinthe Eléonore: 30 etud ▪ Jeanjean, Paul: Progresivní a melodické etudy I ▪ Bärmann, Carl: Divertimento ▪ Tuček, Václav: Koncert B dur ▪ Bozza, Eugène: Aria	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému)
----	--	--	--

3.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou vybraných etud, stupnic a akordů ▪ zdokonaluje hru v transpozicích in A a in C ▪ interpretuje výběr přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Kurkiewicz, Ludwik: Výběr etud III, IV ▪ Jeanjean, Paul::Progres.a melod.etudy II ▪ Klosé, Hyacinthe Eléonore: 30 etud ▪ Donizetti, Gaetano: Concertino B dur ▪ Kalous, Jan: Koncert Es dur ▪ Fibich, Zdeněk: Selanka ▪ Orchestrální studie pro klarinet: skladby hudebního klasicismu, transpozice ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Hudební formy a analýza skladeb Harmonie a kontrapunkt PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Morálka všedního dne)
------------------	--	--	---

4.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou vybraných etud, stupnic a akordů ▪ zdokonaluje hru v transpozicích in A a in C ▪ interpretuje výběr přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Jeanjean, Paul: Progres.a melod.etudy III ▪ Cavallini, Ernesto: 30 capriccií ▪ Klosé, Hyacinthe Eléonore: 20 charakteristických etud ▪ Jeanjean, Paul: 6 speciálních etud pro prsty a jazyk ▪ Rossini, Gioacchino Antonio: Variace ▪ Arnold, Malcolm: Sonatina ▪ Weber, Carl Maria: Koncertino ▪ Orchestrální studie pro klarinet: skladby od počátku raného romantismu po současnost, transpozice ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž)
----	---	--	---

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ LESNÍ ROH

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ prezentuje znalost nástroje – jeho stavbu, stručné dějiny, praktické použití ▪ uplatňuje znalost správného dýchání při hře na nástroj ▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Zdeněk Divoký: Denní nátisková cvičení ▪ Emil Wipperich: Škola hry na lesní roh I. díl ▪ David Rattner: Elementary Method for horn ▪ Emanuel Kaucký: Malé etudy - výběr ▪ Maxime Alphonse: etudy 1.díl - výběr ▪ Jos. Dominik Škroup: Koncert B dur ▪ Jaroslav Kofroň: Obrázky pro lesní roh ▪ C. Saint-Saens: Romance ▪ Eugene Bozza: En Ireland ▪ Jos. Zdeněk Bartoš: Elegie ▪ Vladimír Studnička: Canzona pro lesní roh	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Zdeněk Divoký: Denní nátisková cvičení 2.díl ▪ Emil Wipperich: Škola pro lesní roh 2.díl ▪ C. Kopprasch: etudy 1.díl – výběr ▪ Maxime Alphonse: etudy 2.díl - výběr ▪ W.A.Mozart: Koncert č. 1 D dur ▪ Luigi Cherubini: Sonáta č.1 ▪ T. Albinoni: Koncert B dur ▪ Reinhard Gliere: Nocturno ▪ Georgie Barbotou: Saisons ▪ Jan Koetsier: Romance ▪ Julien Porret: Concertino č. 5	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému)
----	--	--	--

3.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ zdokonaluje hru v transpozicích, retních trylků, hru násobného staccata v dostupných tempech, hru všech melodických ozdob v dostupných tempech ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Zdeněk Divoký: Denní nátisková cvičení 2.díl ▪ Emil Wipperich: Škola hry na lesní roh 3.díl ▪ C.Kopprasch: Etudy 2.díl – výběr transpozic ▪ Maxime Alphonse: Etudy 3.díl - výběr ▪ W.A.Mozart: Koncert č.3 Es dur ▪ Frederique Duvernoy: Koncert č.3 ▪ Franz Strauss: Nocturno ▪ Karel Matys: Koncert č.2 ▪ Tadeáš Chachaj: Orchestrální studie ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Morálka všedního dne)
------------------	---	--	---

4.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ zdokonaluje hru v obtížnějších transpozicích, hru retních trylků, hru násobného staccata v dostupných tempech, hru všech melodických ozdob v dostupných tempech ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Maxime Alphonse: Etudy 4.díl - výběr ▪ C.Kopprasch: Etudy II. díl - transpozice ▪ Henry Kling: 40 Charakteristických etud ▪ Jos. Haydn: Koncert č.2 D dur ▪ C.Saint-Saens: Morceau de concert ▪ Luigi Cherubini: Sonáta č.2 ▪ Jan Jakub Ryba: Koncert Es dur ▪ Jaroslav Kofroň: Sonatina ▪ Zdeněk Blažek: Čtyři romantické kusy ▪ Tadeáš Chachaj: Orchestrální studie ▪ W.A.Mozart, J.Haydn: Orchestrální studie ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž)
-----------	--	---	--

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ SAXOFON

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ prezentuje znalost nástroje – jeho stavbu, stručné dějiny, praktické použití ▪ uplatňuje znalost správného dýchání při hře na nástroj ▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Tadeusz Hejda: Škola pro saxofon ▪ François Daneels: Le Saxophoniste en Herbe (The Budding Saxophonist) ▪ Nilo W. Hovey: First Book of Practical Studies for Saxophone ▪ Hubert Prati: 29 Études Progressives pour Saxophone ▪ Guy Lacour: 50 easy and progressive studies I. díl ▪ Marcel Mule: Favourite Pieces for Alto Saxophone ▪ René Mignon: Lamento et Consolatio pro altsaxofon a klavír	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ rozšiřuje znalost hry v transpozicích ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ François Daneels: Le Saxophoniste en Herbe (The Budding Saxophonist) ▪ Ivan Myslikovjan: Moderní škola pro saxofon ▪ Guy Lacour: 50 easy and progressive studies II. díl ▪ Rudolf Gruber: Etudy pro saxofon ▪ Tadeusz Hejda: Jazz Study for Saxophone ▪ H Voxman: Concert and Contest Collection for Eb Alto Saxophone with Piano ▪ Jeanine Rueff: Chanson et Passepied pro altsaxofon a klavír ▪ Libor Dřevíkovský: Suitička pro altsaxofon a klavír	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému)
----	---	--	--

3.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ zdokonaluje hru v transpozicích, hru násobného staccata v dostupných tempech, hru všech melodických ozdob v dostupných tempech, rozšiřuje hru o základy improvizace ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ H. Voxman: Selected Studies For Saxophone ▪ James Rae: 20 Modern Studies ▪ François Daneels: 8 Little studies for Saxophone ▪ Tadeusz Hejda: Jazz Study for Saxophone ▪ Joseph Viola: The Technique Of The Saxophone ▪ Georg Philipp Telemann: Sonata pro altsaxofon a klavír ▪ Lindorff Larsen: Koncert pro altsaxofon a klavír ▪ Erland von Koch: Monolog nr 4 ▪ Lesław Lic: Orchestrální studie ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Hudební formy a analýza skladeb Harmonie a kontrapunkt PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Morálka všedního dne)
----	--	---	---

4.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ zdokonaluje hru v transpozicích, hru násobného staccata v dostupných tempech, hru všech melodických ozdob v dostupných tempech, rozšiřuje hru o základy improvizace ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Hycinthe Klosé: 15 melodických studií ▪ Hycinthe Klosé: Studies for Style and Technique ▪ Joachim Andersen: 24 Petites Études op 33 ▪ Marcel Mule: Daily Exercises ▪ Joseph Viola: The Technique Of The Saxophone ▪ Ronald Binge: Koncert pro altsaxofon a orchestr ▪ Robert Planel: Romantická suita pro altsaxofon a klavír ▪ Alexander Glazunov: Koncert op.109 pro altsaxofon a orch ▪ Lesław Lic: Orchestrální studie ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž)
----	--	---	---

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ TROMBON

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ prezentuje znalost nástroje – jeho stavbu, stručné dějiny, praktické použití ▪ uplatňuje znalost správného dýchání při hře na nástroj ▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Harold Mitchell: Trumpet Metod I. díl ▪ Jaroslav Kolář: Praktická škola I. díl ▪ Sigmund Hering: 30 etudes ▪ John.Clark : Technical studies ▪ Robert Clérise: Andante and Allegro ▪ Pavel Blatný: 5 kusů pro trubku a klavír	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Harold Mitchell: Trumpet Metod II. díl ▪ Jaroslav Kolář: Praktická škola 2. díl ▪ Sigmund Hering: 30 etudes ▪ John Clark : Technical studies ▪ Marek Kopelent: Malá Suita ▪ Jan Hanuš: Impromptus ▪ Eugénne Bozza: Badinage	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému)
----	--	---	--

3.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ zdokonaluje hru v transpozicích, hru násobného staccata v dostupných tempech, hru všech melodických ozdob v dostupných tempech ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Harold Mitchell: Trumpet Metod II.-III. díl ▪ Jaroslav Kolář: Praktická škola 3. díl ▪ René Laurent: Výběr z etud ▪ John Clark : Technical studies ▪ Petr Eben: Fantasia Vespertina ▪ Guy Ropartz : Andante et Allegro ▪ Jan Křtitel Jiří Neruda: Koncert Es dur ▪ Pavel Josef Vejvanovský: Sonáta g moll ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Morálka všedního dne)
------------------	---	---	---

4.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ zdokonaluje hru v transpozicích, hru násobného staccata v dostupných tempech, hru všech melodických ozdob v dostupných tempech ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Harold Mitchell: Trumpet Metod III. díl ▪ Jaroslav Kolář: Praktická škola 4. díl ▪ Jean Baptiste Arban: výběr etud ▪ John Clark : Technical studies ▪ P.Hindemith: Sonata ▪ P.Němec: Burleska ▪ Donald White: Sonata ▪ Jean Hubeau: Sonata ▪ Joseph Haydn: Koncert Es dur ▪ V.Junek: Výběr z orchestrálních sól ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž)
------------------	---	---	---

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ TRUBKA

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ prezentuje znalost nástroje – jeho stavbu, stručné dějiny, praktické použití ▪ uplatňuje znalost správného dýchání při hře na nástroj ▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Harold Mitchell: Trumpet Metod I. díl ▪ Jaroslav Kolář: Praktická škola I. díl ▪ Sigmund Hering: 30 etudes ▪ John.Clark : Technical studies ▪ Robert Clérise: Andante and Allegro ▪ Pavel Blatný: 5 kusů pro trubku a klavír	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Harold Mitchell: Trumpet Metod II. díl ▪ Jaroslav Kolář: Praktická škola 2. díl ▪ Sigmund Hering: 30 etudes ▪ John Clark : Technical studies ▪ Marek Kopelent: Malá Suita ▪ Jan Hanuš: Impromptus ▪ Eugénne Bozza: Badinage	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému)
----	--	---	--

3.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ zdokonaluje hru v transpozicích, hru násobného staccata v dostupných tempech, hru všech melodických ozdob v dostupných tempech ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Harold Mitchell: Trumpet Metod II.-III. díl ▪ Jaroslav Kolář: Praktická škola 3. díl ▪ René Laurent: Výběr z etud ▪ John Clark : Technical studies ▪ Petr Eben: Fantasia Vespertina ▪ Guy Ropartz : Andante et Allegro ▪ Jan Křtitel Jiří Neruda: Koncert Es dur ▪ Pavel Josef Vejvanovský: Sonáta g moll ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Hudební formy a analýza skladeb Harmonie a kontrapunkt PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Morálka všedního dne)
------------------	---	---	---

4.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ zdokonaluje hru v transpozicích, hru násobného staccata v dostupných tempech, hru všech melodických ozdob v dostupných tempech ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Harold Mitchell: Trumpet Metod III. díl ▪ Jaroslav Kolář: Praktická škola 4. díl ▪ Jean Baptiste Arban: výběr etud ▪ John Clark : Technical studies ▪ P.Hindemith: Sonata ▪ P.Němec: Burleska ▪ Donald White: Sonata ▪ Jean Hubeau: Sonata ▪ Joseph Haydn: Koncert Es dur ▪ V.Junek: Výběr z orchestrálních sol ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž)
------------------	---	---	---

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ TUBA

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ prezentuje znalost nástroje – jeho stavbu, stručné dějiny, praktické použití ▪ uplatňuje znalost správného dýchání při hře na nástroj ▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Charles Colin: Nátiskové cvičení ▪ Walter Hilgers: Denní cvičení ▪ Václav Hoza: Škola hry na tubu, (basová tuba) ▪ Ujfalusi, Pehl, Perlaki: Škola hry na basovou tubu ▪ V. Hoza: 100 vybraných etud – do č. 25 ▪ Rolf Handrow: Etudy pro tubu – 1.díl ▪ Marco Bordogni: Melodické etudy ▪ Robert Kietzer: Etudy pro tubu, (Škola hry na basovou tubu) ▪ Oswald Schwabe: Romance ▪ Miroslav Pešek: Scherzino ▪ Petr Židek: Sněžný muž ▪ K. Davidov: Romance beze slov	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ rozšiřuje znalost správného dýchání při hře na nástroj ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Charles Colin: Nátiskové cvičení ▪ Walter Hilgers: Denní cvičení ▪ Václav Hoza: Škola hry na tubu, (basová tuba) ▪ Ujfalusi, Pehl, Perlaki: Škola hry na basovou tubu ▪ V. Hoza: 100 vybraných etud – do č. 50 ▪ Marco Bordogni: Melodické etudy ▪ C. Kopprasch: 60 etud pro tubu ▪ Hans Lachmann: 25 etud pro basovou tubu ▪ Hans Lachmann: 26 etud pro tubu ▪ E. Paudert: Etudy pro basovou tubu ▪ Nikolaj Čerepnin: Andante ▪ Lawrence Peterson: Sonata ▪ J. S. Bach: Air and Bourrée ▪ D. Frescobaldi: Toccata	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému)
----	--	---	--

3.	▪ rozšiřuje znalost hry o hru na kontrabasovou tubu a zdokonaluje hru na basovou tubu ▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů, intervalů a stupnicových cvičení ▪ prezentuje hru násobného staccata v dostupných tempech, hru všech melodických ozdob v dostupných tempech ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Charles Colin: Nátiskové cvičení ▪ Walter Hilgers: Denní cvičení ▪ Václav Hoza: Škola hry na tubu, (kontrabasová tuba) ▪ Emil Teuchert: Škola hry na tubu ▪ J. B. Arban: Škola hry na tubu - násobné staccato ▪ V. Hoza: 100 vybraných etud – do č. 75 ▪ Marco Bordogni: 43 melodických etud ▪ C. Kopprasch: 60 etud pro tubu ▪ Felix Vobaron: Etudy pro basovou tubu -1.díl ▪ Miloslav Hejda: Etudy pro tubu ▪ Don Haddad: Suite ▪ Benedetto Marcello: Výběr ze sonát ▪ Jack Gallagher: Sonata breve ▪ John Boda: Sonatina ▪ Orchestrální party české symfonické a operní hudby v dostupné obtížnosti ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Morálka všedního dne)
------------------	--	---	---

4.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ zdokonaluje hru na kontrabasovou tubu ▪ zdokonaluje hru násobného staccata v dostupných tempech, hru všech melodických ozdob v dostupných tempech ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Charles Colin: Nátiskové cvičení ▪ Walter Hilgers: Denní cvičení ▪ Václav Hoza: Škola hry na tubu, (kontrabasová tuba) ▪ Emil Teuchert: Škola hry na tubu ▪ J. B. Arban: Škola hry na tubu - násobné staccato ▪ V. Hoza: 100 vybraných etud – do č. 100 Marco Bordogni: 43 melodických etud ▪ C. Kopprasch: 60 etud pro tubu ▪ V. Blaževič: 70 etud pro tubu ▪ Felix Vobaron: Etudy pro basovou tubu 2. díl ▪ Benedetto Marcello: Sonata F dur ▪ Alexej Lebeděv: Koncert, Koncertní allegro ▪ Malcolm Arnold: Fantasy for tuba ▪ J. Koetsier: Sonatina ▪ Orchestrální party dostupné obtížnosti světové symfonické a operní hudby ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž)
-----------	---	---	---

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – HRA NA NÁSTROJ ZOBCOVÁ FLÉTNA

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ prezentuje znalost nástroje – jeho stavbu, stručné dějiny, praktické použití ▪ uplatňuje znalost správného dýchání při hře na nástroj ▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ rozlišuje zákonitosti interpretace v základních stylových obdobích, včetně základů artikulace a ornamentiky ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ F. Brüggen: Five studies for fingercontrol ▪ M. Zimmermann: Die Altblockflöte I. ▪ H. U. Staeps: Das Tägliche Pensum ▪ J. van Eyck: Der fluythen Lust-hof ▪ italské skladby 17. století (G. Frescobaldi, G.B. Riccio ad.) ▪ sonáty 18. století (B. Marcello, F. Mancini ad.) ▪ snazší moderní kompozice (A. Dorwarth, W. Michel atd.)	P: Harmonie a kontrapunkt Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

2.	▪ zdokonaluje technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů v dostupném tempu a rozsahu ▪ rozšiřuje znalost hry na flétny v C a F ladění, včetně hry v basovém klíči ▪ interpretuje výběr instruktivní a přednesové literatury na své technické úrovni ▪ prohlubuje znalosti interpretačních zákonitostí v základních stylových obdobích, včetně artikulace a ornamentiky ▪ uvědomuje si souvislost mezi dosaženou technickou úrovní hry s jejím praktickým použitím při hře ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ F. Brüggen: Five studies for fingercontrol ▪ M. Zimmermann: Die Altblockflöte II. ▪ Davis: Cantus avius et volatum ▪ J. van Eyck: Der fluythen Lust-hof ▪ H.M. Linde: Neuzeitliche Übungen ▪ sonáty G.F. Händela a G.P. Telemanna ▪ Easy Music of Monteverdi's Time ▪ moderní sólové skladby (M. Maute ad.)	P: Harmonie a kontrapunkt Dějiny hudby PT: Osobnostní a sociální výchova (Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému)
----	--	--	--

3.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ zdokonaluje znalost hry na flétny v C a F ladění v houslovém a basovém klíči, včetně hry na tenorovou a basovou flétnu ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ prohlubuje znalosti interpretačních zákonitostí v základních stylových obdobích, včetně artikulace a ornamentiky ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Beutler: Classical studies ▪ Davis: 15 Studies for Descant or Tenor Recorder ▪ Boeke: The Complete Articulator ▪ G.P. Telemann: Fantazie (výběr) ▪ anglická hudba 17. a 18. století (masky, sonáty, Divison flute) ▪ moderní sólové skladby (L. Andriessen, P. Rose ad.) Hra z listu a improvizace ▪ Flautoškola ▪ výběr partů ze standardního repertoáru flétnového tria a kvarteta Komorní hra ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Intonace, rytmus a sluchová analýza Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb PT: Osobnostní a sociální výchova (Sociální komunikace; Morálka všedního dne)
------------------	---	--	---

4.	▪ upevňuje celkovou technickou způsobilost hrou stupnic, akordů a intervalů ▪ zdokonaluje znalost hry na flétny v C,F a G ladění v houslovém, basovém a tenorovém klíči ▪ interpretuje výběr instruktivní, přednesové a orchestrální literatury různých hudebních stylů na své technické úrovni ▪ prohlubuje znalosti interpretačních zákonitostí v základních stylových obdobích, včetně artikulace a ornamentiky ▪ uplatňuje nabyté dovednosti při hře v různých hudebních souborech ▪ rozšiřuje znalost literatury nástroje a možnosti jeho využití v současné hudbě ▪ prezentuje dostatečnou technickou a interpretační úroveň pro pokračování v dalším studiu	▪ Davis: Fifteen Studies for Treble Recorder ▪ W. Michel: 7 Vortrags-Etüden ▪ Medieval instrumental dances ▪ francouzská barokní hudba (J.M. Hottetterre, A.D. Philidor ad.) ▪ sólové skladby vytvořené na principu diminuce (G. Bassano, A. Virgiliano) ▪ moderní skladby (R. Hirose, H.M. Linde ad.) ▪ Vivaldi: Koncerty (výběr) ▪ Hra z listu: instruktivní skladby (G. Braun, J. Fischer – Spielbuch I, II) ▪ Výběr komorních skladeb dle technické úrovně studenta	P: Dějiny hudby Harmonie a kontrapunkt Hudební formy a analýza skladeb Intonace, rytmus a sluchová analýza PT: Osobnostní a sociální výchova (Spolupráce a soutěž)
-----------	--	---	---

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

DĚJINY A ROZBOR TANCE, BALETU A SOUVISEJÍCÍCH UMĚLECKÝCH OBORŮ

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum – Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů

Vyučovací předmět realizuje vzdělávací obsah oblasti Umění a kultura, konkrétně tematické okruhy oboru Umělecká tvorba a komunikace.

Předmět rozvíjí průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Cílem výuky Dějin a rozboru tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů je seznámit žáky s hlavními vývojovými etapami světového a českého baletu od jeho vzniku až po současnost. Z vybraných kapitol získají přehled o vývoji tanečního a baletního umění v souvislosti s rozvojem společnosti a také vědomí o postavení a funkci tance v jednotlivých historických obdobích. Dějiny tance a baletu navazují obsahově na dějiny divadla a dějiny výtvarného umění, výuka probíhá souběžně, a tím poskytuje možnost lepšího chápání vzájemných souvislostí různých uměleckých oborů, jež se během dějinného vývoje výrazně prolínaly a vzájemně propojovaly svými shodnými charakteristickými rysy.

V dějinách baletu je hlavní pozornost zaměřena na rozbor jednotlivých uměleckých stylů, zdůraznění charakteristických znaků a seznámení s baletním repertoárem typickým pro určitý umělecký směr. Důraz je kladen na novodobé dějiny. Nedílnou součástí výuky tvoří rozbor současných inscenací, který umožňuje lépe se orientovat v tvorbě vynikajících choreografů a seznamuje žáky s interpretačním uměním nejlepších světových tanečníků.

Vyučovací předmět Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů je realizován v 1. – 4. ročníku čtyřletého studia s časovou dotací 1 hodina týdně v 1. ročníku a 2 hodiny týdně ve 2., 3. a 4. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- zadáváním domácích úkolů a jejich důslednou kontrolou vede žáky k tomu, aby samostatně vyhledávali, shromažďovali a třídili informace rozšiřující nebo upřesňující dané probírané téma
- pravidelnou prací s odbornou literaturou, odbornými časopisy a jinými zdroji motivuje žáky k tomu, aby využívali různé zdroje informací, a společně tak vytvářeli kompletní informaci, kterou pak prezentují svým spolužákům
- vede žáky k zaujímání stanovisek k různým zdrojům informací – odborná literatura, články v odborných časopisech, ale i v časopisech laických či v

denním tisku, internetové odkazy atd., následně porovnávají jejich informační přínos

Kompetence komunikativní

Učitel

- předává rozšiřující poznatky formou výkladu i pomocí upřesňujících otázek a motivuje žáky tak, že sami dokáží vyhledat potřebné historické informace
- vybírá aktuální témata, k nimž žáci vyhledávají podklady k vysvětlení určitých historických souvislostí, a vede tím žáky k poznání a uvědomění si vazeb mezi minulostí, současností a budoucností
- pomáhá žákům v hodinách zpracovat získaná fakta a odlišit informace podstatné od nepodstatných v souvislosti se zpracovávaným úkolem
- radí žákům, jak získané poznatky srozumitelně, spisovně a odborně prezentovat, argumentovat a obhajovat své závěry v řízené diskusi
- učitel navozuje v hodinách přátelskou atmosféru, čímž podporuje podnětnou komunikaci a tvořivost žáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- připravuje otázky, které bezprostředně souvisí s daným úkolem, a žáci na základě informací, které vyhledávají v odborných textech, na ně následně odpovídají písemnou či ústní formou, čímž prohlubují nejen své historické znalosti, ale také schopnost orientace v textu a hledání relevantních odpovědí na zadané otázky
- pravidelným zadáváním referátů, domácích úkolů, řízeným dialogem povzbuzuje žáky k tomu, aby samostatně řešili problémové otázky a byli schopni navrhnout způsoby jejich řešení

Kompetence sociální a personální

Učitel

- při skupinové práci definuje zcela jasně úkol verbální či písemnou formou a vede žáky k dodržení předem stanovených požadavků a pravidel
- pravidelnou debatou se žáky a jejich soustavným vybízením k vyjádření vlastního názoru či stanoviska stimuluje žáky k tomu, aby dokázali reagovat na vnější diskusní podněty
- vlastním zaujímáním konkrétních stanovisek vede žáky k tomu, že jsou schopni nejen sdílet či přetvářet názory ostatních, ale i respektovat odlišné názory

Kompetence občanská

Učitel

- zadáváním projektů a termínovaných úkolů vede žáky k rozvoji autonomního učení
- porovnáváním historických událostí, filozofií jednotlivých etap a osudů jedinců vede žáky k pochopení a uvědomění si lidské jedinečnosti a důstojnosti jedince

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU DĚJINY A ROZBOR TANCE, BALETU A SOUVISEJÍCÍCH UMĚLECKÝCH OBORŮ

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		- vyjmenuje druhy historických pramenů a uvede jejich konkrétní příklady, objasní funkce tance, charakterizuje základní dělení tance, používá odborných pojmů, popíše vnitřní formy baletu, - objasní funkci tance v nejstarším období, vyjmenuje a popíše druhy tanců, porovnává taneční projevy nejstarší doby a současných primitivních kmenů, uvede konkrétní baletní díla současnosti inspirovaná rituálem a domorodými tanci, - popíše specifika vývoje jednotlivých starověkých států, porovná odlišnosti ve vztahu mezi tancem a náboženstvím, uvede společné rysy vývoje tanečních forem, vyjmenuje a popíše druhy tanců, objasní odraz Orientu v současné baletní tvorbě a uvede konkrétní autory a díla, - porovná taneční formy v antickém Řecku a Římě, objasní úlohu tance ve společnosti, porovná význam tance v kultických obřadech antického Řecka a Říma, popíše antické divadelní formy, na konkrétních příkladech demonstuje přínos antické kultury, uvede konkrétní díla a autory, - charakterizuje vztah církve k tanci, odůvodní záповědi tance, popíše taneční formy, zhodnotí úlohu křesťanství při formování divadla, uvede konkrétní příklady současné tvorby inspirované středověkou tematikou, - vysvětlí vztah společnosti k tanci, vyjmenuje nejstarší učebnice tance a jejich autory, popíše formy dvorských tanců, odhalí vliv renesančních zábav na formování Ballet de Cour a vystihne jeho podstatné rysy a strukturu, poukáže na nové trendy ve vývoji Ballet de Cour, vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti a popíše jejich tvorbu, uvede konkrétní díla s Shakespearovou tematikou, vyhledá společné a odlišné rysy tvorby různých autorů, provede srovnání .	Úvod do studia dějin tance a baletu - historické prameny. Tanec a jeho funkce, základní dělení tance, vnitřní formy baletu, definice používaných pojmů. Pravěk – taneční projevy, druhy tanců. - Tanec současných primitivních kmenů. - Rituál – zdroj inspirace pro baletní díla 20.st. Starověk – kulturní dědictví starověkých států: Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína, Japonsko. Orientální inspirace v dílech 20.st. Antika – Řecko, úloha tance ve společnosti a v divadle, kultické obřady, druhy tance v dramatu. - Řím – kultické obřady, divadelní formy, vliv antiky na vývoj baletu. Středověk – vztah církve k tanci, církevní divadlo, taneční formy, inspirace v novodobé tvorbě. Renesance – společnost a její vztah k tanci, učebnice tance, formy dvorských tanců, dvorské slavnosti a jejich vliv na vznik dvorských baletů, struktura a rysy Ballet de Cour. Baroko - rozvoj Ballet de Cour, významné osobnosti – P. Beauchamps, J. B. Lulli, Molière. - Shakespearova témata zdrojem inspirace baletních libret.	P: Dějepis Český jazyk a literatura Umělecké praktikum - tanec PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě) - významní Evropané

2.	▪ vyjmenuje významné tanečnice a baletní mistry, popíše jejich přínos pro vývoj techniky tance, uvede významná díla, zdůvodní reformu kostýmu, provede rozbor baletu Marná opatrnost, objasní historický vývoj baletu, srovná choreografické přístupy různých autorů, ▪ vysvětlí princip reformy ballet d'action, popíše postupný vývoj reformy, uvede příklady baletů, porovná postupy F. Hilferdinga, G. Angioliniho a J. G. Noverra, ▪ popíše specifika vývoje baletu v Rusku, porovná vývoj dvorského baletu v západní Evropě a Rusku, poukáže na pronikání ballet d'action na ruskou scénu a uvede významné osobnosti a jejich dílo, charakterizuje sentimentalismus a poukáže na tvorbu prvního ruského choreografa I. Valberga, ▪ objasní počátky baletu v Čechách, vyjmenuje první veřejná divadla a vysvětlí postavení baletu této doby, uvede příklady repertoáru, vyjmenuje nejznámější osobnosti a poukáže na jejich přínos pro rozvoj baletu v Čechách, ▪ vysvětlí oblibu společenských tanců, poukáže na jejich lidový původ, objasní jejich použití na scéně, vyjmenuje a charakterizuje jednotlivé tance podle země původu, ▪ charakterizuje preromantismus, zařadí do časového období, popíše vývoj baletu této doby, vyjmenuje nejslavnější osobnosti a poukáže na jejich tvorbu, ▪ charakterizuje tvorbu C. Blasisa, objasní jeho význam pro rozvoj pedagogiky tance, uvede jeho teoretické spisy, popíše strukturu jeho školy, ▪ vysvětlí pojem choreodrama, vyjmenuje nejznámější balety S. Viganova, poukáže na změnu tematiky v jeho tvorbě, objasní principy tvorby	▪ Rokoko - profesionalizace a vývoj baletu – v 17.-18. st. - významné osobnosti, jejich přínos pro rozvoj taneční techniky, reforma kostýmu, významná díla této doby. J. Douberval a balet Marná opatrnost ▪ Odkaz klasicismu v baletu – význam díla F. Hilferdinga a G. Angioliniho, reformátorské úsilí J. G. Noverra ▪ Vznik baletu v Rusku – specifika vývoje, významní baletní mistři a jejich dílo, sentimentalismus v díle I. I. Valberga ▪ Vznik baletu v Čechách – příklady ballet de cour v Čechách, první veřejná divadla, divadlo v Kotcích, Vlastenecké divadlo, Stavovské divadlo. ▪ Vývoj společenských tanců po francouzské revoluci, scénické uplatnění společenských tanců ▪ Preromantismus – významné osobnosti a jejich tvorba – P. Gardel, L. Duport, J. L. Aumer, L. Henry, L. Milon, Ch. L. Didelot, A. Gluškovskij ▪ C. Blasis a jeho význam pro rozvoj taneční pedagogiky, ▪ S. Viganova a jeho choreodrama,	P: Dějepis Český jazyk a literatura Umělecké praktikum - tanec PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě) - významní Evropané
-----------	--	--	--

3.	▪ charakterizuje romantismus, zařadí do časového období, popíše principy romantického baletu, objasní vývoj techniky a tanečních forem, uvede nejvýznamnější osobnosti období romantismu a poukáže na jejich přínos pro rozvoj baletu, provede rozbor stěžejních děl tohoto období, ▪ provede srovnání vývoje romantického baletu u nás, v západní Evropě a Rusku, poukáže na význam tvorby L. Kylányiho, vyjmenuje hostující umělce, uvede příklady repertoáru, objasní specifika romantického baletu v Rusku, poukáže na přínos hostujících umělců pro vývoj baletu v Rusku, uvede nejznámější baletní díla a jejich autory, vysvětlí princip choreografické tvorby M. Petipy, objasní úlohu L. Ivanova při tvorbě baletů P. I. Čajkovského a provede jejich rozbor, uvede další díla M. Petipy a zhodnotí jeho přínos pro vývoj baletu v Rusku, porovná stav baletního repertoáru v Rusku, v Dánsku a západní Evropě, ▪ popíše vznik ND, uvede významné choreografické osobnosti a objasní vývoj baletního repertoáru v ND, zmapuje činnost A. Viscusiho na našich scénách a provede rozbor baletní pantomimy O. Nedbala, ▪ zhodnotí přínos I. Duncan pro vývoj baletu, poukáže na inspirační zdroje a vysvětlí princip její tvorby, provede charakteristiku tvorby v prvním období baletních sezón S. Ďagileva 1906 –1914, vyjmenuje významné osobnosti choreografické a interpretační, uvede nejvýznamnější díla repertoáru a zhodnotí jejich význam pro rozvoj baletu 20. st., vysvětlí baletní reformu M. Fokina v 5 bodech, charakterizuje tvorbu ve druhém období souboru Ballets Russes 1915 – 1929, poukáže na spolupráci se západními umělci – hudebníky, malíři a módními návrháři, uvede nejvýznamnější choreografy a charakterizuje jejich tvorbu, provede rozbor nejvýznamnějších baletů, vystihne podstatné znaky expresionismu, porovná přístup významných osobností k tanci a charakterizuje jejich tvorbu, objasní principy nauky o prostoru, eurytmiku, Labanovu notaci, provede rozbor baletu Zelený stůl, poukáže na další vývoj moderního tance v Evropě	▪ Romantismus - významné osobnosti choreografické a interpretační, stěžejní díla této doby – rodina Taglioni, J. Coralli, J. J. Perrot, A. Saint-Leon, A. Bournonville, C. Grisi, F. Cerrito, L. Grahm, F. Elssler ▪ Romantismus v Čechách – manželé Kylányiovi, hostující tanečnice v Čechách, repertoár ▪ Romantismus v Rusku - hostující tanečnice a baletní mistři - Taglioni, J. Perrot, C. Grisi, A. Saint-Leon, ▪ Postromantismus v Rusku - M. Petipa, L. I. Ivanov a Čajkovského balety, ▪ Balet na konci 19. st. v Evropě ▪ Založení ND – Praha, ▪ Vznik novodobých tanečních směrů na přelomu 19. a 20. století - I. Duncan, ▪ Ruské sezóny a Ballet Russes Ďagileva – osobnosti a repertoár, baletní reforma M. M. Fokina, ▪ Německý expresionismus – osobnosti a díla, E. J. Dalcroze, R. V. Laban, K. Jooss a balet Zelený stůl, M. Wigman, G. Palucca, P. Bausch,	P: Dějepis Český jazyk a literatura Umělecké praktikum - tanec PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě) - významní Evropané
-----------	---	--	---

4.	▪ charakterizuje umělecké proudy, vystihne podstatné znaky jednotlivých vývojových etap, zaměří se na významné osobnosti a stěžejní díla, ▪ uvede významné scény a charakterizuje jejich repertoár, poukáže na významné osobnosti - J. Robbins, R. Joffrey, G. Arpino, objasní jejich význam pro rozvoj baletu, vysvětlí princip choreografické tvorby Balanchina a provede rozbor jeho díla, popíše vznik moderního tance a uvede hlavní představitele - R. S. Denis, T. Shawn, posoudí a srovná principy tvorby D. Humprey, Ch. Weidman, J. Limon, vysvětlí principy techniky M. Graham, uvede její významná díla, charakterizuje postmodernismus v tvorbě - P. Taylora, S. Paxtona, T. Tharp, objasní princip náhodnosti v tvorbě M. Cunninghama, O. Nicolaise, poukáže na černošské kořeny A. Aileyho, charakterizuje dílo Trishi Brawn a Carolyn Carlson, popíše hledání nové tematiky a způsobů pohybového ztvárnění, poukáže na novátorskou tvorbu K. Golejzovského, A. Gorského, F. Lopuchova, R. Zacharova, L. Lavrovského, uvede jejich nejvýznamnější díla, objasní přínos A. J. Vaganovové pro vývoj techniky klasického tance a pedagogiky, charakterizuje tvorbu J. Grigoroviče, L. Jakobsona, O. Vinogradova, uvede nejvýznamnější díla a provede jejich rozbor, popíše životní osudy a umělecký růst S. Machova, I. V. Psoty, E. Gabzdyla, poukáže na jejich mezinárodní věhlas, uvede příklady tvorby, ▪ Objasní založení Balet Praha, uvede zakladatele souboru - L. Ogoun, P. Šmok, na konkrétních dílech charakterizuje jejich tvorbu, zmíní slavné české choreografické a interpretační osobnosti - J. Kylián, P. Zuzka, Bubeníčky, D. Klimentová, N. Novotná... ▪ Popíše vývoj baletu v Anglii v 1. polovině 20. století, uvede zakladatele Royal Ballet - a vysvětlí jejich přínos pro rozvoj anglického baletu - N. de Valois, F. Ashton, charakterizuje tvorbu K. MacMillana, J. Cranka, uvede příklady baletů, vyjmenuje další soubory a významné osobnosti – M. Rambert a M. Burne aj., uvede a provede charakteristiku jejich díla, popíše vývoj baletu ve Francii po rozpadu Ballet Russes Ďagileva - S. Lifar, vyjmenuje významné scény a osobnosti francouzské choreografie R. Petit, M. Bějart, P. Lacotte,	▪ Vývoj baletu 20. století v USA a Evropě ▪ Vznik baletu v USA a vývoj moderního tance v USA ▪ Neoklasicismus G. Balanchina ▪ Postmodernismus, abstraktní expresionismus, ▪ tvůrčí anarchie 60. let , pop art ▪ Vývoj sovětského baletu po VŘSR, pedagogika A. J. Vaganovové, vývojové trendy po II.sv. válce – nová tematika, symfonické balety, stav současného baletu v Rusku ▪ Významné osobnosti českého baletu , Balet Praha ▪ Významné osobnosti anglického baletu 20.st. – Royal Ballet, Ballet M. Rambert, London Festival Ballet, English National Ballet ▪ Vývoj baletu ve Francii 20. století ▪ L'Opera National de Paris, Bějart Ballet, ▪ Ballet Marseille, Les Ballets de Monte-Carlo ▪ Významní představitelé západoevropské choreografie – J. Neumaier, Ch. Bruce, W. Forsythe, M. Ek, J. Kylián... ▪ a současné baletní dění ve světě	P: Dějepis – historický kontext Dějiny hudby – umělecké směry Český jazyk a literatura – světová literatura Základy společenských věd (filozofické směry) Umělecké praktikum - tanec Informatika a výpočetní technika - práce s internetem PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě) - významní Evropané
-----------	--	---	--

	poukáže na vývojové trendy ve 2. polovině 20. století - R. Nurejev, P. Decouflé, Ch. Maillot, - charakterizuje tvorbu na konkrétních příkladech, ▪ orientuje se v současném baletním dění ve světě a na českých scénách, sleduje novinky v baletní tvorbě, analyzuje tvorbu současných choreografů a provede charakteristiku vybraných choreografií, odborně formuluje své názory, ▪ efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů, vyhledá informace z literatury, internetu, odborných časopisů, ověří správnost informací v nezávislém zdroji		
--	---	--	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

CHOREOGRAFICKÉ PRAKTIKUM

Charakteristika vyučovacího předmětu - Choreografické praktikum

Vyučovací předmět Choreografické praktikum vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integruje obor Umělecká tvorba a komunikace (společný vzdělávací obsah Hudebního a Výtvarného oboru) z RVP G.

Předmět Choreografické praktikum navazuje svým obsahem na Taneční výchovu. Prohlubuje znalosti a rozvíjí dovednosti potřebné k estetickému chápání a interpretaci tanečního díla. Rozvíjí vědomosti a dovednosti získané i v teoretických tanečních disciplínách (Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících oborů) a také v praktických disciplínách rozvíjejících taneční schopnosti a vloh (tanečnost, rytmus, schopnost reprodukce a improvizace).

Vzdělávací obsah předmětu tvoří tři vzájemně provázané a podmíněné okruhy činností – produkce, recepce a reflexe, které žákovi umožňují tanečně se projevit jak při individuálních, tak i skupinových aktivitách, poznávat zákonitosti taneční tvorby, seznamovat se s různými funkcemi tance a hudby, hodnotami a normami v umění, porozumět sdělení přenášeným tanečním projevem, vytvářet hodnotící soudy o tanečních produktech apod., tedy pronikat do podstaty tance.

V **produkci** nalézají uplatnění taneční a hudebně pohybové činnosti mající charakter nejen reprodukční, ale také výrazně kreativní. V nich žáci rozvíjejí své taneční schopnosti a upevňují získané vědomosti a reprodukční a produkční dovednosti. Součástí těchto činností je schopnost reprodukce a improvizace, rytmická cvičení a sluchová analýza rytmů, hra a tvorba instrumentálních doprovodů, pohybových etud. Při **receptci** si žáci prostřednictvím vizuálního vjemu ze sledování tance uvědomují a ověřují působení tance na základně vlastní taneční zkušenosti. Tanec zde vystupuje v „instruktivní podobě“ a umožňuje vyvozovat nové tanečně teoretické poznatky a dávat je do souvislostí s poznatky již získanými (např. poznávání typických tanečně výrazových prostředků a jejich užití v tanci apod.).

Reflexe jako třetí, vysoce „syntetizující“ taneční činnost (v triádě produkce – recepce – reflexe), znamená nejvyšší stupeň poznávací činnosti umožňující „komplexní analýzu tanečního díla i tanečních objektů“, tvoří teoretická východiska pro předměty Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících oborů.

Předmět Choreografické praktikum je realizován jako skupinová výuka s časovou dotací: 3. ročník: 1 h/t, 4. ročník: 1,5 h/t. Žák si v rámci povinné oblasti Umění a kultura volí Hudební obor již při přijímacím řízení. Výuka probíhá v odborné učebně vybavené vhodnou podlahovou krytinou, pianinem a audio technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- zadáváním domácích úkolů a jejich důslednou kontrolou vede žáky k tomu, aby samostatně vyhledávali, shromažďovali a třídili informace rozšiřující nebo upřesňující dané probírané téma
- pravidelnou prací s odbornými materiály, tedy především video a DVD záznamy tanečních produkcí, sledováním aktuálního dění na taneční scéně a jinými zdroji motivuje žáky k tomu, aby využívali různé zdroje informací, a společně tak vytvářeli kompletní informaci, kterou pak prezentují svým spolužákům
- vede žáky k zaujímání stanovisek k různým zdrojům informací – odborná literatura, články v odborných časopisech, v časopisech laických či v denním tisku, internetové odkazy atd., následně porovnávají jejich informační přínos

Kompetence komunikativní

Učitel

- vybírá aktuální témata, k nimž žáci zaujímají stanovisko a vede tím žáky k poznání a uvědomění si vazeb mezi praktickým životem a tancem a možnostmi jejich tanečního zpracování
- radí žákům, jak získané poznatky srozumitelně, odborně prezentovat, argumentovat a obhajovat své závěry v řízené diskusi
- učitel navozuje v hodinách přátelskou atmosféru, čímž podporuje podnětnou komunikaci a tvořivost žáků

Kompetence občanská

Učitel

- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků
- zadáváním projektů a termínovaných úkolů vede žáky k rozvoji tvůrčího myšlení, vnímání problémů okolního prostředí
- vede žáky k pochopení a uvědomění si lidské jedinečnosti a důstojnosti jedince

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- klade otevřené otázky a vede žáky k tvorbě vlastních otázek
- zadává problémové úlohy a úlohy rozvíjející kreativitu
- umožňuje žákům diskutovat nad tanečními a hudebními díly, ujasňovat si tak své představy, myšlenky a řešit různé názory na problematiku
- vede žáka k práci s vlastní chybou jako s příležitostí – cestou ke správnému řešení

Kompetence sociální a personální

Učitel

- pravidelnou debatou se žáky a jejich soustavným vybízením k vyjádření vlastního názoru či stanoviska stimuluje žáky k tomu, aby dokázali reagovat na vnější diskusní podněty
- vlastním zaujímáním konkrétních stanovisek vede žáky k tomu, že jsou schopni sdílet, přetvářet názory ostatních, ale i respektovat odlišné názory

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU CHOREOGRAFICKÉ PRAKTIKUM

ROČNÍK	Výstupy ŠVP – společné pro 3. a 4. ročník Žák	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
3.	▪ interpretuje taneční skladbu podle zadání choreografa ▪ respektuje tempo a rytmus hudby, vnímá je jako výchozí principy choreografické tvorby ▪ uvědomělým pohybem naplňuje téma choreografické skladby ▪ dodržuje stylovou čistotu tance ▪ posuzuje správně prostor na základě orientace v něm, využívá prostor k vlastní potřebě ▪ vnímá partnera, reaguje na jeho pohyb, přizpůsobuje se aktuálnímu stavu tanečního tvaru ▪ vědomě pracuje s výrazem ▪ pohybuje se dynamicky, rozlišuje allegrový pohyb od adagia ▪ propojuje fyzickou expresi s vnitřním prožitkem ▪ do interpretace vnáší vlastní prožitek, využívá svých schopností a získaných tanečních dovedností a uplatňuje svůj osobní přínos do tance ▪ propojuje fyzickou zdatnost a kondici s lehkostí uměleckého projevu ▪ rozpoznává a vhodně užívá dynamické kvality pohybu ▪ posuzuje uváženě svůj vlastní pohyb a využívá sebereflexe k rozpoznávání a opravování svých chyb ▪ neustává ve vývoji, sbírá neustále zkušenosti a pracuje na dalším rozvoji svých kvalit ▪ využívá prostor a pohybuje se v něm dynamicky a s lehkostí ▪ reaguje na hudbu, kterou ztvárňuje svým pohybem, prožívá pohyb jako umělecký přednes ▪ vyjadřuje pohybem pocity ▪ snoubí technickou kvalitu pohybu s vnějším výrazovým projevem	▪ Umístění tanečníka do prostoru. Vnímání prostoru. Pohybový motiv. Rozvíjení pohybového motivu zpomalením, zrychlením, násobením, opakováním, obměnou. Vnímání směru pohybu. Práce s rytmem, práce s hudebním motivem, práce s hudební frází. Různé pohybové variace na stejné hudební téma. ▪ Význam gesta. Vytváření jednoduchých pohybových etud. Styl etudy – dodržení čistoty techniky nebo naopak využití vlastní invence bez stylových technických mantinelů. ▪ Výběr – zadání tématu. Práce s námětem, rozvíjení základní myšlenky do nových poloh. ▪ Spojování hudebního a pohybového motivu. Nalézání nových možností spojováním zdánlivě nesourodých hudebních a tanečních východisek, např. klasická hudba ve spojení s některou z moderních technik.	P: Umělecké praktikum - tanec Hudební výchova Koncertní praxe Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Morálka všedního dne; Sociální komunikace)

4.		▪ Navazuje na získané zkušenosti a vedle interpretační práce na zadaných choreografiích se prezentuje také vlastními pracemi na určené téma, na zadanou hudbu apod. v sólových výstupech a duetech, příp. malé skupince tanečníků. ▪ Výběr interpreta, spolupráce s interpretem, využití jeho technických a výrazových schopností. ▪ Použití hudebních nástrojů, především rytmických, k podpoře působení choreografie, využití tlesků, dupů, úderů k rytmizaci a zdůraznění. ▪ Práce s hudebním podkladem, úprava (tempová) a střih s ohledem na hudební frázování a zamýšlený účinek. ▪ Využití mluveného slova, lidských zvuků. ▪ Kostým jako součást tanečního projevu. ▪ Světlo jako součást choreografie.	P: Umělecké praktikum - tanec Hudební výchova Koncertní praxe Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Morálka všedního dne; Sociální komunikace)
----	--	---	--

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

KONCERTNÍ PRAXE

Charakteristika vyučovacího předmětu Koncertní praxe

Vyučovací předmět realizuje vzdělávací obsah oblasti Umění a kultura, konkrétně tematické okruhy Hudebního oboru a oboru Umělecká tvorba a komunikace.

Cílem výuky Koncertní praxe je procvičování učiva z hodin Uměleckého praktika - tance, rozvíjení práce s partnerem, práce ve skupině a příprava na práci na jevišti.

Důležitá je návaznost na předmět Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů, který poskytuje teoretický základ pro praktickou činnost, která je hlavní náplní předmětu. Ve 3. a 4. ročníku Koncertní praxe obsahově spolupracuje s předmětem Choreografické praktikum.

Vyučovací předmět Koncertní praxe je realizován v 1. – 4. ročníku čtyřletého studia s časovou dotací 0,5 hodiny týdně ve všech ročnících.

Výuka probíhá v odborné učebně vybavené vhodnou podlahovou krytinou, pianinem a audio technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů.
- se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků.
- vede důsledně žáky k uvědomělému a aktivnímu využívání různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů.
- vede žáka k jasnému a srozumitelnému vyjadřování myšlenek a názorů, a vytváří tak podmínky pro vzájemné sdělování pocitů a tanečně pohybových představ

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok.
- vede žáky ke sledování vlastních posunů a proaktivnímu přístupu ke vzdělání.
- vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu.

Kompetence občanská

Učitel

- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků.
- umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- klade otevřené otázky a vede žáky k tvorbě vlastních otázek.
- zadává problémové úlohy a úlohy rozvíjející kreativitu.
- umožňuje žákům diskutovat nad tanečními a hudebními díly, ujasňovat si tak své představy, myšlenky a řešit různé názory na problematiku.
- vede žáka k práci s vlastní chybou jako s příležitostí – cestou ke správnému řešení.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci účinně spolupracují.
- se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky.
- vede žáky k přijímání názorů ostatních a k respektování jejich tanečního a hudebního vkusu a zaměření.

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU KONCERTNÍ PRAXE

ROČNÍK	Výstupy ŠVP – společné pro 1. – 4. ročník Žák	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.	▪ využívá technické znalosti nabyté v hodinách tance ▪ jednotlivé technické elementy spojuje v celek, váže pohyby ▪ interpretuje citlivě, vkládá do pohybu vlastní prožitky ▪ rozvíjí plynulost pohybu ▪ experimentuje s vlastním tělem, používá ho ve shodě s individuálními dispozicemi ▪ improvizuje a tvůrčím způsobem zpracovává vlastní pohybový materiál ▪ spolupracuje s partnerem či partnery, přičemž podává individuální maximální výkon ▪ vnímá prostor a skupinu, pohybuje se přirozeně a kooperativně ve skupinové choreografii ▪ pracuje s toky energie ve skupině, dává svou vlastní invenci, zatímco je schopen přijmout invenci ostatních ▪ tančí v souladu s hudbou a tématem vazby či choreografie ▪ ztvárňuje pohybem emoci či emocí obohacuje pohyb	▪ Procvičování učiva z hodin tance, jeho vazebnost. ▪ Nacvičování plynulosti pohybu pomocí delších tanečních úseků – vazeb. ▪ Výuka tanečnosti – výraz, citová investice, významy pohybu. ▪ Procvičování hudebního cítění – spolupráce s různými styly hudby. ▪ Improvizace – individuální nebo s partnerem. (Partnerem v počátku je i podlaha, rekvizita apod.)	P: Umělecké praktikum - tanec Hudební výchova Hra na klavír Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Morálka všedního dne; Sociální komunikace)

2.		▪ Pokračování nácviku vazeb, zvyšování temp a náročnosti – v souladu s probraným učivem v hodinách tance. ▪ Improvizace individuální, v duetu a ve skupině. ▪ Obohacování rejstříku pohybu pomocí improvizčních cvičení a cvičení zaměřených na uvědomění těla. ▪ Cítění pohybu a energie skupiny. ▪ Práce s partnerem – obohacování tréninku o vazby ve dvojici.	P: Umělecké praktikum - tanec Hudební výchova Hra na klavír Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Morálka všedního dne; Sociální komunikace)
----	--	---	--

3.		▪ Zadávání složitějších vazeb, zaměření na práci s dynamikou. ▪ Interpretace a spolutvorba delších tanečních úseků, jakýchsi mini představení – příprava na práci na jevišti. ▪ Využívání improvizace a vlastní invence při zpracování zadaného pohybového materiálu. ▪ Tanec s partnerem nebo více partnery. ▪ Vnímání prostoru a spolupracovníků – interpretace krátkých choreografií využívajících sóla, duety, tria, celou skupinu atd. ▪ Kladení nároků na výraz, emoční zpracování materiálu, dynamiku a spolupráci.	P: Umělecké praktikum - tanec Hudební výchova Hra na klavír Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů Choreografické praktikum PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Morálka všedního dne; Sociální komunikace)
----	--	---	---

4.		▪ Pokračování v rozvíjení znalostí z předešlých ročníků. ▪ Zvyšování náročnosti vazeb i choreografií. ▪ Práce s individuálními kvalitami studentů – rozvíjení těch, které jsou jim vlastní, rozvíjení schopnosti zpracovávat uvědoměle nedostatky. ▪ Zaměření na co nejkvalitnější individuální výkon, aniž by ovšem utrpěla spolupráce se skupinou.	P: Umělecké praktikum - tanec Hudební výchova Hra na klavír Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů Choreografické praktikum PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Morálka všedního dne; Sociální komunikace)
----	--	---	---

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ OBORY

UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – TANEC

Charakteristika vyučovacího předmětu Umělecké praktikum – Tanec

Vyučovací předmět Umělecké praktikum-tanec vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integruje obor Umělecká tvorba a komunikace (společný vzdělávací obsah Hudebního a Výtvarného oboru) z RVP G.

Předmět Umělecké praktikum-tanec navazuje svým obsahem na taneční výchovu základní umělecké školy. Prohlubuje znalosti a rozvíjí dovednosti potřebné k estetickému chápání a interpretaci hudebního díla. Rozvíjí vědomosti i dovednosti v teoretických tanečních disciplínách (Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících oborů) a také v praktických disciplínách rozvíjejících taneční schopnosti a vloh (tanečnost, rytmus, schopnost reprodukce a improvizace). Vzdělávání v tomto oboru zahrnuje prvky taneční gymnastiky, klasického a zejména moderního tance.

Vzdělávací obsah předmětu tvoří tři vzájemně provázané a podmíněné okruhy činností – produkce, recepce a reflexe, které žákovi umožňují tanečně se projevit jak při individuálních, tak i skupinových aktivitách, poznávat zákonitosti taneční tvorby, seznamovat se s různými funkcemi tance a hudby, hodnotami a normami v umění, porozumět sdělení přenášeným tanečním projevem, vytvářet hodnotící soudy o tanečních produktech apod., tedy pronikat do podstaty tance.

V produkci nalézají uplatnění taneční a hudebně pohybové činnosti mající charakter nejen reprodukční, ale také výrazně kreativní. V nich žáci rozvíjejí své taneční schopnosti a upevňují získané vědomosti a reprodukční a produkční dovednosti. Součástí těchto činností je schopnost reprodukce a improvizace, rytmická cvičení a sluchová analýza rytmů, hra a tvorba instrumentálních doprovodů, pohybových etud. Při recepci si žáci prostřednictvím vizuálního vjemu ze sledování tance uvědomují a ověřují působení tance na základně vlastní taneční zkušenosti. Tanec zde vystupuje v „instruktivní podobě“ a umožňuje vyvozovat nové tanečně teoretické poznatky a dávat je do souvislostí s poznatky již získanými (např. poznávání typických tanečně výrazových prostředků a jejich užití v tanci apod.).

Reflexe jako třetí, vysoce „syntetizující“ taneční činnost (v triádě produkce – recepce – reflexe), znamená nejvyšší stupeň poznávací činnosti umožňující „komplexní analýzu tanečního díla i tanečních objektů“, tvoří teoretická východiska pro předměty Hra na klavír a předmět Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících oborů.

Předmět Umělecké praktikum-tanec je realizován ve všech čtyřech ročnících vzdělávání jako skupinová výuka s časovou dotací: 1. ročník: 3 h/t, 2. ročník: 3 h/t, 3. ročník: 3 h/t, 4. ročník: 3,5 h/t. Žák si v rámci povinné oblasti Umění a kultura volí Hudební obor již při přijímacím řízení. Výuka probíhá v odborné učebně vybavené vhodnou podlahovou krytinou, pianinem a audio technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků
- vede důsledně žáky k uvědomělému a aktivnímu využívání různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáka k jasnému a srozumitelnému vyjadřování myšlenek a názorů a vytváří tak podmínky pro vzájemné sdělování pocitů a tanečně pohybových představ

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci účinně spolupracují
- se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- vede žáky k přijímání názorů ostatních a k respektování jejich tanečního a hudebního vkusu a zaměření

Kompetence občanská

Učitel

- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků
- umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory

Kompetence k podnikavosti

Učitel

- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- vede žáky ke sledování vlastních posunů a proaktivnímu přístupu ke vzdělání
- vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- klade otevřené otázky a vede žáky k tvorbě vlastních otázek
- zadává problémové úlohy a úlohy rozvíjející kreativitu
- umožňuje žákům diskutovat nad tanečními a hudebními díly, ujasňovat si tak své představy, myšlenky a řešit různé názory na problematiku
- vede žáka k práci s vlastní chybou jako s příležitostí – cestou ke správnému řešení

UČEBNÍ OSNOVY PŘEDMĚTU UMĚLECKÉ PRAKTIKUM – TANEC

ROČNÍK	Žák	Výstupy ŠVP	Učivo	Přesahy a metody, průřezová témata
1.		▪ prezentuje vyvážené základní postavení těla s přiměřeným napětím a logickým uspořádáním kostí a svalů ▪ vnímá vertikálu těla a uvědomuje si jeho centrum ▪ vytáčí dolní končetiny od kyčelního kloubu v rámci svých individuálních dispozic, propojuje práci kyčle s postavením kolene, rozlišuje pozice nohou vestoje i vsedě na zemi ▪ odvíjí měkce chodidlo, rozpoznává rozložení váhy na jeho různých částech ▪ využívá kvalit plié a rélevé pro rozvíjení dalších pohybů, zejména pohupů a skoků ▪ drží horní končetiny pomocí fyziologické práce ramenního kloubu a lopatek ▪ rozpoznává základní pozice paží ▪ prezentuje pružné a obratné tělo ▪ zachází logicky s postavením hlavy vůči zbytku těla ▪ ovládá půlobraty ▪ uplatňuje soubor nabytých znalostí v jednoduchých vazbách na zemi, vestoje a v prostoru	Budování základních technických znalostí cvičeními kombinujícími vhodně principy klasické taneční techniky a taneční gymnastiky s moderními principy ▪ Základní vyvážené postavení těla v paralelní pozici, ve vytočené první a druhé pozici. ▪ Cvičení vsedě na zemi, pozice nohou – první, druhá (écarté) a třetí paralelní a vytočená. Rolování páteře (successional spine) vpřed, stranou, vzad. Bounces. ▪ Swings dolních končetin vleže na zádech. ▪ Plié a rélevé v paralelní první, vytočené první a druhé pozici. ▪ Uvolněný pohyb paží vycházející z ramen ve všech směrech, cvičení na držení lopatek a žeber. ▪ Pozice paží vycházející z klasické techniky – přípravná, první, druhá a třetí pozice a rondy, paralelní pozice paží. První klasické port de bras. ▪ Rolování páteře vestoje. ▪ Brushes čili battements tendus a jettés v paralelní i vytočené pozici dolních končetin. Odvíjení chodidla přes pološpičku neboli prances. ▪ Bounces. ▪ Princip rotace. ▪ Chůze a běh.	P: Hudební výchova Hra na klavír Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů Koncertní praxe PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Morálka všedního dne; Sociální komunikace)

		▪ Základní poskoky a malé skoky. ▪ Strečink, komplexní protahování celého těla, uvědomělé zacházení s vlastním tělem v souladu se zvýšenou fyzickou námahou.	
--	--	--	--

2.	▪ se prezentuje uvědomělým, koordinovaným pohybem ▪ rozlišuje všechny základní pozice nohou i paží ▪ prohlubuje znalosti posouváním hranic maxima pohybu – prohlubováním plié, delší výdrž na relevé, větším pohybem do prostoru atd. ▪ uvědomuje si posloupnost pohybu v páteři ▪ vnímá polycentrismus těla a na jeho základě rozvíjí svůj pohybový slovník ▪ disponuje rovnováhou v rotacích o celou otáčku nebo o dvě ▪ interpretuje základní a střední skoky s kvalitní elevací a měkkým dopadem ▪ pracuje s podlahou ▪ uvědomuje si váhu těla a možnosti jejího využití pro rozvíjení pohybu	Zaměření na principy techniky José Limóna ▪ Zvyšování temp u všech cvičení předchozího ročníku, složitější kombinace a koordinace. ▪ Na zemi: successional spine, successional arms, tíha hlavy, bounces, high arch. ▪ Kombinace swings vleže na zádech s dalšími principy floor-work: rolování, převaly. Využívání celého těla při spolupráci s podlahou. Spirála. ▪ Čtvrtá a pátá pozice nohou vestoje. ▪ Relevé na jedné noze (druhá noha na coup de pied, posléze au genou) v paralelní i vytočené pozici; příprava na rotace. ▪ Battement fondue a jeho využití v současných technikách. Flexe chodidla v jakémkoliv battement resp. brush. ▪ Vlny páteře od hlavy, od kostrče, předozadně a stranou. Následný pohyb dolních i horních končetin; posloupnost pohybu v těle. ▪ Opposition; tah a protitah. ▪ Pád a podchycení pádu (fall a rebound, recovery), mrtvý bod (suspension). Švihový pohyb paží. ▪ Isolace a polycentrický pohyb. Práce s tělem mimo hlavní vertikálu hlava-chodidla. ▪ Rotace o celou otáčku. ▪ Švihový pohyb nohou do high brushes (grand battement). ▪ Adagiový pohyb s výdržemi horních končetin v otevřených pozicích. ▪ Různé typy chůzí a běhu, pohyb	P: Hudební výchova Hra na klavír Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů Koncertní praxe PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Morálka všedního dne; Sociální komunikace)
-----------	---	---	---

		v prostoru a po diagonále. ▪ Procvičování malých skoků, výuka středních. ▪ Strečink, vybrané základní pozice jógy.	
--	--	---	--

3.	▪ prezentuje koordinovaný pohyb, přičemž rozlišuje pozice vycházející z klasické taneční techniky od moderních principů ▪ provádí pohyb uvědoměle a s rozvahou ▪ pohybuje se uvážene ve vertikále i mimo ni, používá přiměřeného napětí, využívá uvolnění ▪ posuzuje dobře prostor na základě orientace v něm, využívá prostor k vlastní potřebě ▪ pohybuje se dynamicky, rozlišuje allegrový pohyb od adagia ▪ měkce se pohybuje na zemi a odvíjí od práce se zemí pohyb up-side-down ▪ propojuje fyzickou expresi s vnitřním prožitkem ▪ využívá chodidla a dolní končetiny k elevaci ve velkých skocích ▪ točí dvojité piruety ve vertikále, jednoduché piruety mimo ni – na principu zavěšení a spirály ▪ prezentuje pružné, zdravé tělo bez dysbalancí ▪ propojuje fyzickou zdatnost a kondici s lehkostí uměleckého projevu	Zaměření na principy release techniky, floor-work a up-side-down ▪ Opakování a procvičování základních cvičení (rolování, bounces, plié, rélevé, brushes atd.) ve všech pozicích nohou i paží. ▪ Pohyb po zemi pomocí uvolněných kloubů a svalů; release. ▪ Rychlejší plié, výdrže v rélevé na jedné noze za současného libovolného umístění hlavy, trupu i končetin v různých zavěšeních – zkvalitňování principu suspension. ▪ Floor-work a up-side-down – rychlé přemísťování ze stoje na zem a zpět, využívání rukou a chodidel pro pohyb nízko při zemi a hlavou dolů. ▪ Release v kloubech při obtížných prvcích, jako např. při švících do high brushes, využití stejného principu pro rozvíjení izolovaného pohybu několika na sobě nezávislých částí těla. ▪ Pohyb v prostoru pomocí chůze, běhu, skoku, rotace, dále pádů pánve či hlavy, přemísťování z nohou do váhy na rukou a zpět. ▪ Zvyšování stability při rotacích ve vertikále (pirouettes). ▪ Využití spirály, tahu a protitahu pro točení mimo vertikálu. ▪ Kombinace adagia a allegra v jedné vazbě – rozvíjení dynamiky pohybu. ▪ Zařazování složitějších výrazových vazeb pro prohlubování prožitku. ▪ Velké skoky. ▪ Vazby prvků, využívání přechodů mezi prvky, složitější variace. ▪ Komplikovanější prvky strečinku,	P: Hudební výchova Hra na klavír Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů Koncertní praxe Choreografické praktikum PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Morálka všedního dne; Sociální komunikace)
------------------	---	--	--

		uvědomování si neustálé práce centra i v protahování, vybrané prvky jógy, pilates a dalších relaxačně-posilovacích technik.	
--	--	---	--

4.	▪ prezentuje vyspělý taneční pohyb na základě uvědomělé práce s vlastními individuálními dispozicemi ▪ disponuje pružným, silným tělem ▪ rozpoznává a vhodně užívá dynamické kvality pohybu ▪ posuzuje uváženě svůj vlastní pohyb a využívá sebereflexe k rozpoznávání a opravování svých chyb ▪ neustává ve vývoji, sbírá neustále zkušenosti a pracuje na dalším rozvoji svých kvalit ▪ využívá prostor a pohybuje se v něm dynamicky a s lehkostí ▪ reaguje na hudbu, kterou ztvárňuje svým pohybem, prožívá pohyb jako umělecký přednes ▪ vyjadřuje pohybem pocity ▪ snoubí technickou kvalitu pohybu s vnějším výrazovým projevem	Zaměření na rozvoj individuálních možností studentů, rozvíjení výjimečných vlastností každého jednotlivce ▪ Neustálé procvičování všech základních technických cvičení, zvyšování temp a složitější variace cvičení. ▪ Cvičení na vytrvalost a sílu. ▪ Floor-work a release principy ve větších vazbách a tanečních úsecích. ▪ Prohlubování kvality rotací, skoků a schopnosti pohybu daleko do prostoru. ▪ Vazby ve spojení s hudbou pro tanečnost a muzikálnost. ▪ Výraz a exprese. ▪ Strečink, jóga a individuální cvičení na vyvažování případných dysbalancí v těle.	P: Hudební výchova Hra na klavír Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů Koncertní praxe Choreografické praktikum PT: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Spolupráce a soutěž; Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; Morálka všedního dne; Sociální komunikace)
----	--	---	--

AUTOEVALUACE ŠKOLY

Struktura autoevaluace Janáčkovy konzervatoře a Gymnázia v Ostravě								
Hlavní oblasti autoevaluace	Název ukazatele	Metody zjišťování	Zdroj informací	Hodnotitel	Škála hodnocení			
1	Podmínky ke vzdělávání							
1.1. Lidské zdroje	škola má odborné a kvalifikované učitele	studium příslušných dokladů o vzdělání pedagogů	personální úsek	vedení školy	4	3	2	1
1.2. Materiální zdroje	škola má dostatečné a vhodné prostory pro výuku všech oborů, které jsou v dobrém technickém stavu	analýza hodnotících zpráv vedoucích oddělení	učitelé	vedoucí oddělení	4	3	2	1
	škola má optimální vybavení hudebními nástroji v souladu se vzdělávacím programem	analýza hodnotících zpráv vedoucích oddělení	učitelé	vedoucí oddělení	4	3	2	1
	škola má optimální vybavení didaktickými prostředky, které jsou ve výuce vhodně využívány	analýza hodnotících zpráv vedoucích oddělení	učitelé	vedoucí oddělení	4	3	2	1
	škola má vybavenou knihovnu, která je využívána	analýza hodnotících zpráv vedoucích oddělení	učitelé	vedoucí oddělení	4	3	2	1
1.3. Finanční zdroje	škola nakládá s přidělenými prostředky racionálně v souladu s koncepcí rozvoje školy	výroční zpráva o hospodaření	ekonomický úsek	vedení školy	4	3	2	1
	škola získává další finanční prostředky oficiálními cestami	výroční zpráva o hospodaření	ekonomický úsek	vedení školy	4	3	2	1
2	Průběh vzdělávání							
2.1. Organizace vzdělávacího procesu školy	rozvrh hodin maximálně respektuje zásady školní hygieny vzhledem k daným podmínkám a je stabilní, školní řád podporuje vzdělávání, vnitřní komunikační systém umožňuje vzájemnou komunikaci mezi učiteli, žáky a vedením školy	studium pedagogické dokumentace	učitelé	vedoucí oddělení	4	3	2	1
2.2. Vzdělávací proces	užíváme vhodné vyučovací metody, zajišťujeme optimální interakci mezi učitelem a žákem	dotazník pro žáky	učitelé, žáci	vedoucí oddělení, skupina pro evaluaci	4	3	2	1
2.3. Učení se žáků	žáci jsou při vyučování aktivní, jsou schopni samostatné domácí přípravy na vyučování, jsou vedeni k sebehodnocení	dotazník pro žáky, hospitace, rozhovor	učitelé, žáci	vedoucí oddělení, skupina pro evaluaci	4	3	2	1

3		Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání						
3.1. Podpora školy žákům	ve škole panuje optimistická atmosféra a důvěra v úspěch	dotazník pro žáky	žáci	skupina pro evaluaci	4	3	2	1
	škola podporuje sebedůvěru žáků a sebereflexi uměleckého vystoupení	dotazník pro žáky	žáci	skupina pro evaluaci	4	3	2	1
	ve škole převažují pochvaly a odměny nad tresty, škola předchází konfliktům	studium hodnotící zprávy	studijní oddělení	studijní oddělení	4	3	2	1
3.2. Spolupráce s rodiči	škola má zajištěn systém předávání informací zákonným zástupcům	studium hodnotící zprávy	ročníkoví učitelé	skupina pro evaluaci	4	3	2	1
	rodiče navštěvují školní koncerty a udržují kontakt s učitelem HLO	rozhovor	vedoucí oddělení	vedoucí oddělení	4	3	2	1
	pracuje školská rada	studium zápisů z práce školské rady	připomínky a reakce školské rady	vedení školy	4	3	2	1
3.3. Vzájemné vztahy	ve škole převažuje vzájemný respekt a podpora pracovníků školy i žáků školy	rozhovor, studium zprávy vedoucích oddělení	učitelé, žáci	vedení školy, vedoucí oddělení	4	3	2	1
	pracuje žákovská samospráva "Rada studentů"	studium zápisů a poznatků z jednání Rady studentů	členové Rady studentů	vedení školy	4	3	2	1
3.4. Výchovné poradenství	škola zajišťuje výchovné poradenství a prevenci proti drogám a sociálně patologickým jevům	rozbor dokumentace a hodnotících zpráv	výchovný poradce a metodikové prevence	výchovná poradkyně	4	3	2	1
3.5. Image školy	škola prezentuje výsledky své práce na veřejnosti, má své logo školy, webové stránky školy, má vkusně a esteticky upravené prostředí a prostory školy	studium výroční zprávy školy	vedení školy	vedení školy	4	3	2	1
3.6. Vztahy s regionem a okolím	škola má dobrou spolupráci se zřizovatelem, s regionem i s ostatními konzervatořemi nebo s jinými školami	studium výroční zprávy školy	vedení školy	vedení školy	4	3	2	1
4		Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků						
4.1. Vize a vnitřní hodnoty školy	škola má zformulovanou vizi, rozpracovanou do konkrétních plánů práce školy	rozbor plánů práce školy	příslušná dokumentace	vedení školy	4	3	2	1
4.2. Organizace školy	škola má funkční organizační strukturu a organizační řád, má delegovány úkoly a pravomoci	studium směrnic	příslušná dokumentace	vedení školy	4	3	2	1
4.3. Vedení lidí	jsou podporovány zdravé mezilidské vztahy na pracovišti, týmová práce, komunikace, je zaveden systém vedení začínajících pedagogů, hospitační činnosti a DVPP	rozhovor, studium dokumentace	vedoucí oddělení	vedení školy	4	3	2	1

4.4. Kontrola	jsou stanoveny kompetence v plánu kontroly v oblasti BOZP, PO a hygieny, je zmapována prevence rizik	studium směrnic	příslušná dokumentace	vedení školy	4	3	2	1
5	Výsledky vzdělávání							
5.1. Zjišťování výsledků vzdělání	výsledky vzdělávání jsou zjišťovány pravidelně, učitelé sledují stupeň pokroku jednotlivých žáků	analýza pedagogická dokumentace	učitelé	vedoucí oddělení	4	3	2	1
5.2. Hodnocení výsledků vzdělávání	žáci dosahují dobrého hodnocení ve standardizovaných testech	studium výsledků standardizovaných testů (SCIO apod.)	výsledky testů	studijní oddělení	4	3	2	1
	žáci dosahují dobrého hodnocení výsledků v odborných předmětech	studium výsledků statistiky	studijní dokumentace	studijní oddělení	4	3	2	1
	výsledky žáků jsou srovnávány s výsledky žáků konkurenčních škol	analýza výsledků soutěží	výroční zpráva o činnosti školy	vedení školy	4	3	2	1
5.3. Další výsledky vzdělávání	výsledky žáků v soutěžích vykazují pozitivní trendy, škola je zapojena i do dalších aktivit	studium příslušné dokumentace	výroční zpráva o činnosti školy	vedení školy	4	3	2	1
6	Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům							
6.1. Celkové hodnocení využívání lidských zdrojů	škola optimálně využívá kvalifikaci učitelů a ostatních pracovníků školy, plánuje další vzdělávání učitelů	studium personální dokumentace a záznamů o DVPP pedagogů	personální úsek	vedení školy	4	3	2	1
6.2. Celkové hodnocení využívání materiálních zdrojů	škola optimálně využívá prostor školy, pomůcky a hudební nástroje a informační techniku	analýza rozvrhu hodin a dalších dokumentů	příslušná dokumentace	vedení školy	4	3	2	1
6.3. Celkové hodnocení využívání finančních zdrojů	škola efektivně využívá finanční prostředky	studium příslušné dokumentace	ekonomický úsek	vedení školy	4	3	2	1

Hodnocení	Body
Velmi dobrá	4
Dobrá	3
Vyhovující	2
Nevyhovující	1

PRAVIDLA HODNOCENÍ ŽÁKŮ

1. Zásady průběžného hodnocení a souhrnné hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení

- Klasifikace je jednou z forem hodnocení. Její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a souhrnná:
 - **průběžná klasifikace** se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka,
 - **souhrnná klasifikace** žáka se uskutečňuje na konci klasifikačního období.
- **Hlavní klasifikační období** hodnotí výsledky vzdělávání za první a druhé pololetí školního roku. **Vedlejší klasifikační období** (polovina listopadu a polovina dubna) hodnotí výsledky vzdělávání za 1. a 3. čtvrtletí školního roku a mají pro žáky, pedagogy i rodiče (event. zákonné zástupce) informativní charakter. Na konci vedlejšího klasifikačního období se konají schůzky rodičů (event. zákonných zástupců).
- Na konci každého klasifikačního období, v termínu, který určí ředitelka školy, se koná pedagogická rada, na níž jsou podrobně projednány zprávy třídních učitelů o výsledcích klasifikace v jednotlivých ročnících.
- Před konáním pedagogické rady stanoví ředitelka školy termín uzavření klasifikace.
- Souhrnná klasifikace zahrnuje kromě hodnocení prospěchu také hodnocení chování, a tedy také hodnocení celkového počtu omluvených a neomluvených absencí. Jestliže v termínu do uzavření klasifikace žák neomluví svoji absenci v daném klasifikačním období u všech vyučujících, bude tato absence neomluvena.
- Termíny uzavření klasifikace i termíny konání pedagogických rad jsou stanoveny v dokumentu „**Organizace školního roku**“, který je na začátku školního roku zveřejněn na školní nástěnce a na webových stránkách školy.

1.1. Zásady průběžného hodnocení

- Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
- Při klasifikaci žáka jsou výsledky vzdělávání a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
- V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.
- Ředitelka školy působí na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

1.2. Zásady pro hodnocení chování ve škole

- Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve skupině vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitelka po projednání v pedagogické radě.
- Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
- Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu během klasifikačního období.
- Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.

1.3. Souhrnné hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení

- Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Za první pololetí lze žákovi vydat místo vysvědčení výpis z vysvědčení.
- Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikací.
- Klasifikaci výsledků maturitních a absolventských zkoušek upravují zvláštní předpisy.
- Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při souhrnné klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru klasifikace za příslušné období.
- V pololetí a na konci školního roku se hodnotí i mimořádné výsledky dosažené v některém vyučovacím předmětu a v některých druzích činnosti (umístění v soutěžích, reprezentace školy v divadlech, na koncertech apod.) formou udělení pochvaly ročníkového učitele nebo ředitelky školy.
- Pokud absence žáka v předmětu v průběhu pololetí přesáhne 25 %, vznikají důvody pro to, že žáka nelze z předmětu hodnotit.
- Překročí-li absence stanovený limit, může učitel po žákovi vyžadovat buďto:
 - písemné zpracování témat souvisejících s obsahem výuky v daném klasifikačním období formou referátů, esejí, náhradních laboratorních prací, řešení příkladů apod., na jejichž základě bude možno žáka z předmětu hodnotit, nebo
 - stanoví souhrnné zkoušení v daném termínu.

1.4. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

- Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky :
 - soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
 - různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
 - kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
 - hodnocením výkonu žáka na předehrávkách, interních a veřejných koncertech apod.,
 - analýzou různých činností žáka,
 - konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky,

- rozhovory s žákem a zákonnými zástupci žáka.
- Žák musí mít **z každého předmětu alespoň tři známky za každé pololetí**. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.
- **Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace**, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů.
- **Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při souhrnné klasifikaci, zástupcům žáka**, a to zejména prostřednictvím studijního výkazu, třídních schůzek nebo na jejich vyžádání.
- Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel **rovnoměrně na celý školní rok**, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
- O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky předem.
- Vyučující dodržují **zásady pedagogického taktu**, zejména:
 - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
 - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
 - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí,
 - vyučující klasifikuje jen probrané učivo.
- **Výchovná poradkyně** je povinna seznamovat ostatní vyučující s doporučením pedagogicko psychologických vyšetření, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zprávy výchovné poradkyně na pedagogické radě.

2. Kritéria stupňů prospěchu

2.1. Stupně hodnocení prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení **stupni prospěchu**:

- 1 - výborný,
- 2 - chvalitebný,
- 3 - dobrý,
- 4 - dostatečný,
- 5 - nedostatečný.

Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nehodnocen(a)“.

Pokud je žák z vyučování některého předmětu zcela uvolněn, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „uvolněn(a)“.

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí na :

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

2.2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední a přírodovědné předměty. Při klasifikaci výsledků v těchto vyučovacích předmětech se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

2.3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou uměleckého odborného zaměření

Převahu uměleckého odborného zaměření mají předměty speciální odborné přípravy.

Při klasifikaci v těchto vyučovacích předmětech se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,

- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnosti a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice společnosti.

2.4. Stupně hodnocení chování

V denní formě vzdělávání se chování žáka hodnotí stupni hodnocení:

- 1 - velmi dobré,
- 2 - uspokojivé,
- 3 - neuspokojivé.

Při klasifikaci chování žáka 2. nebo 3. stupněm **se zpravidla ruší povolení k mimoškolní činnosti a individuální úprava rozvrhu hodin a ruší se také udělování jakýchkoli pochval.**

2.5. Celkové hodnocení žáka

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním,
- prospěl(a),
- neprospěl(a),
- nehodnocen(a).

2.6. Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.

Pochvaly nebo jiná ocenění může udělit ředitelka školy nebo třídní učitel.

- **Ředitelka školy** může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
- **Třídní učitel** může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelkou školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění:

Pochvaly a jiná ocenění se udělují za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající nebo dlouhodobou úspěšnou práci, za mimořádné úspěchy ve studiu a na soutěžích, za vzornou reprezentaci školy, za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin.

Pochvaly za mimořádné úspěchy ve studiu a na soutěžích a za vzornou reprezentaci školy se udělují dle individuálního posouzení zpravidla takto:

Pochvala třídního učitele:

- za dosažení průměru 1,00
- za získání výrazných ocenění v interních soutěžích

Pochvala vedoucího oddělení:

- za získání výrazných ocenění v interních soutěžích
- za mimořádné umělecké iniciativy

- za vzornou reprezentaci oddělení

Pochvala ředitelky školy:

- za přední ocenění v celostátních soutěžích
- za ocenění v mezinárodních soutěžích
- za vzornou reprezentaci škol

Návrh na udělení pochvaly nebo jiného ocenění podávají pedagogové nebo vedoucí oddělení na klasifikační pedagogické radě. Pochvaly se udělují zpravidla o pololetí a na konci školního roku.

Kázeňským opatřením

je **podmíněné vyloučení** nebo **vyloučení žáka** ze školy.

Ředitelka školy může v případě **závažného zaviněného porušení povinností** stanovených školským zákonem nebo školním řádem rozhodnout **o podmíněném vyloučení** nebo o **vyloučení** žáka, který splnil povinnou školní docházku, ze školy.

Další kázeňská opatření:

K dalším kázeňským opatřením, která nemají právní důsledky pro žáka, je třeba přistupovat jako k **okamžité reakci** na porušení pravidel chování a školního řádu, **jejichž uložení slouží k předcházení dalším přestupkům**. Tato kázeňská opatření jsou zpravidla udělována okamžitě po přestupku v průběhu klasifikačního období nebo v 1., resp. 3. čtvrtletí:

- **napomenutí třídního učitele**
- **důtka třídního učitele**
- **důtka ředitelky školy**

Neomluvená absence

- se považuje za **závažné zaviněné porušení povinností** stanovených školským zákonem nebo školním řádem a žákovi se za ni ukládají výchovná opatření

Při uložení důtky ředitelky školy, při klasifikaci chování stupněm 2 nebo 3 nebo při uložení podmíněného vyloučení ze školy se žákovi ruší veškerá povolení k mimoškolní činnosti a individuální úprava rozvrhu hodin.

3. Průběh a způsob hodnocení ve vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu dle § 18 školského zákona

Na základě žádosti žáka doložené vyjádřením školského poradenského zařízení stanoví ředitelka školy po dohodě s výchovným poradcem, vedoucími oddělení a příslušnými vyučujícími **individuální vzdělávací plán (IVP)**.

- IVP vypracuje výchovný poradce ve spolupráci se studijním oddělením v 5 vyhotoveních, z nichž žák, zákonný zástupce nezletilého žáka, studijní oddělení, výchovný poradce a třídní učitel obdrží vždy po jednom výtisku.
- Žákům studujícím podle IVP se absence zapisují do třídních knih podle počtu zameškaných vyučovacích nebo konzultačních hodin stanovených v IVP.
- Individuální vzdělávací plán, podepsaný ředitelem školy, žákem a zákonným zástupcem nezletilého žáka, se stává součástí osobní dokumentace žáka.

Způsob hodnocení a klasifikace žáka

- Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na všech stupních vzdělávání.
- Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků je třeba zvýraznit motivační složku hodnocení, hodnotit jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
- Vyučující sdělí vhodným způsobem ostatním žákům v ročníku podstatu individuálního přístupu, způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

4. Průběh a způsob hodnocení žáků s individuální úpravou rozvrhu hodin

Individuální úpravu rozvrhu hodin (IÚR) povoluje ředitelka školy na základě žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka doporučené vyučujícím daného předmětu, vyučujícím HLO, vedoucím oddělení a třídním učitelem. Individuální úprava rozvrhu hodin se povoluje

- účelově na **časově vymezenou dobu**, jde-li o souvislou absenci studenta ve výuce (tři a více týdnů) z důvodů účasti žáka na akci pořádané nebo podporované školou.
- IÚR nelze zpravidla povolit v předmětu umělecké praktikum.
- V případě vzdělávání žáků podle IÚR určuje každý vyučující, zda umožní žákovi individuální úpravu rozvrhu hodin ve svém předmětu a také stanoví četnost konzultací nebo četnost přítomností žáka ve vyučovací hodině a zapíše je do „Dokladu o studiu“. Rozpis předmětů, v nichž byla povolena IÚR, se stává součástí osobní dokumentace žáka a bude dán na vědomí zletilému žákovi (příp. zákonnému zástupci nezletilého žáka), ročníkovému učiteli a studijnímu oddělení.

Způsob hodnocení a klasifikace žáka

se shoduje se způsoby hodnocení a klasifikace žáků v denní formě vzdělávání. Četnost a termíny zkoušek stanoví vyučující dle svého uvážení tak, aby byl žák vždy včas klasifikován v každém hlavním i vedlejším klasifikačním období. V případě, že žák nedodržuje stanovené termíny konzultací nebo kvalita jeho vzdělávání klesá, IÚR bude zrušena.

Podrobně je tato problematika rozpracována v dokumentu Školní řád Janáčkovy konzervatoře a Gymnázia v Ostravě, příspěvkové organizace

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AMU	Akademie múzických umění
AN	anglický jazyk
BIO	biologie
CNS	centrální nervová soustava
ČJL	český jazyk a literatura
DEH	dějiny hudby
EU	Evropská unie
FG	fyzikálně geografický
FR	francouzský jazyk
FU	fakulta umění
GIS	geografický informační systém
GPS	Global Positioning System (operační systém družic)
HAMU	Hudební fakulta Akademie múzických umění
HLO	hlavní obor
h/t	hodina(y) za týden
CHE	chemie
ICT	informační a komunikační technologie
IÚR	individuální úprava rozvrhu
IVP	individuální vzdělávací plán
IVT	informační a výpočetní technika
JAMU	Janáčkova akademie múzických umění
JKGO	Janáčkova konzervatoř a Gymnázium v Ostravě
MAT	matematika
MHF	mezinárodní hudební festival
MŠMT	ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
NATO	Severoatlantická aliance
ND	Národní divadlo
NDM	Národní divadlo moravskoslezské
NJ	německý jazyk
NP	národní park
OH	olympijské hry
OSN	Organizace spojených národů
P	přesahy
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PT	průřezová témata
RE	nemovitosti
RPSN	roční procentní sazba nákladů
RVHP	Rada vzájemné hospodářské pomoci
RVP G	Rámcový vzdělávací program pro gymnázia
RVP GV	Rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání
SOE	sociálně ekonomický
ŠVP	Školní vzdělávací program
TEV	tělesná výchova
TK	temperovaný klavír
UM	umělecké praktikum
VŘSR	Velká říjnová socialistická revoluce
ZEM	zeměpis
ZSV	základy společenských věd
ZUŠ	základní umělecká škola

OBSAH

Identifikační údaje	1
Charakteristika školy	2
Historie školy	2
Vybavení školy	3
Charakteristika pedagogického sboru	3
Charakteristika žáků	3
Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce	4
Spolupráce s rodiči	4
Charakteristika ŠVP	5
Zaměření školy	5
Profil absolventa	6
Organizace přijímacího řízení	6
Organizace maturitní zkoušky	7
Výchovné a vzdělávací strategie (na úrovni školy)	8
Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	9
Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	10
Začlenění průřezových témat	12
Učební plán	15
Učební osnovy	20
Český jazyk a literatura	20
Anglický jazyk	28
Francouzský jazyk	38
Německý jazyk	47
Matematika	57
Fyzika	63
Chemie	69
Biologie	74
Zeměpis	81
Dějepis	90
Tělesná výchova	102
Informatika a výpočetní technika	109
Základy společenských věd	114
Harmonie a kontrapunkt	130
Hudební výchova	135
Intonace, rytmus a sluchová analýza	145
Hudební formy a analýza skladeb	151
Dějiny hudby	155
Hra na klavír	164
UM hra na varhany	182
UM hra na cimbál	188
UM hra na klavír	195
Hra z listu a improvizace	201
UM hra na cembalo	206
UM zpěv	212
UM muzikálový zpěv	219
UM skladba	230
UM dirigování	240
UM hra na bicí nástroje	246

UM hra na kytaru	252
UM hra na akordeon	258
UM hra na nástroj (housle, viola, violoncello, kontrabas, harfa)	265
UM hra na nástroj (fagot, příčná flétna, hoboje, klarinet, lesní roh, saxofon, trombon, trubka, tuba, zobcová flétna)	287
Dějiny a rozbor tance, baletu a souvisejících uměleckých oborů	329
Choreografické praktikum	336
Koncertní praxe	340
UM tanec	346
Autoevaluace školy	355
Pravidla hodnocení žáků	358
Seznam použitých zkratk	366